

บทที่ 4

คุณลักษณะจริยธรรมต่างๆ ในฐานะฮัลลูลูฮ์

- 4.1 การไม่ลำพองน้ำอัลลอฮ์ﷻและท่านเราะสูลﷺ ในกิจการงานต่าง
- 4.2 การไม่พูดเสียงคังเกินเสียงของท่านเราะสูลﷺ
- 4.3 การไม่ส่งเสียงรบกวนท่านเราะสูลﷺ ในเวลาที่ไม่เหมาะสม
- 4.4 การไม่หลงเชื่อข่าวจากคนที่กระทำบาป (ฟาสิก)
- 4.5 การเชื่อฟังต่อท่านเราะสูลﷺ และรักในความสัมพันธ์
- 4.6 การไกล่เกลี่ยและการประนีประนอมเมื่อเกิดการทะเลาะวิวาทกันในหมู่ผู้ศรัทธา
- 4.7 การไม่เยาะเย้ยกลุ่มชนอื่นและเรียกขานกันด้วยฉายาที่เจ้าตัวไม่ชอบ
- 4.8 การไม่สงสัยผู้อื่นในทางที่ไม่ดี การไม่สอดแนม และไม่ินทาซึ่งกันและกัน
- 4.9 การสร้างความรู้จักกันในหมู่มวลมนุษย์ด้วยกัน
- 4.10 การเสียดสีในหนทางของอัลลอฮ์ การมีสัจจะในคำพูดและการกระทำ

4.1 การไม่ล้าหน้าอัลลอฮ์ ﷻ และท่านเราะสูล ﷺ ในกิจการงานต่าง ๆ

ท่านเราะสูลคือ ต้นแบบของบรรดามุสลิมและผู้ศรัทธาทุกคน เป็นเราะสูลของพระองค์ ที่ถูกส่งมาเพื่อนำพามนุษยชาติออกจากความโง่เขลาสู่การเรียนรู้ และท่านยังเป็นผู้นำในทุก ๆ ด้านของวิถีแห่งการดำเนินชีวิต เพราะทุกสิ่งที่ท่านปฏิบัติคือ แนวทางที่นำไปสู่การมีชีวิตที่ดีและสุขสบาย ดังนั้นหากบรรดามุสลิมหรือผู้ศรัทธาจะกระทำการสิ่งใดสิ่งแรกที่ควรคำนึงคือสิ่งนั้นถูกต้องตามหลักคำสอนของพระองค์ ﷻ หรือไม่ อยู่ในแนวทางการปฏิบัติของท่านเราะสูลหรือไม่ เพื่อว่าเมื่อปฏิบัติแล้ว สิ่งนั้นจะได้ไม่ต้องสวนทางกับแนวทางที่เที่ยงตรงของท่านเราะสูลและไม่เป็นการล้าหน้าต่อพระองค์อัลลอฮ์ ﷻ และเราะสูลของพระองค์ ดังที่พระองค์ ﷻ ตรัสว่า :

(1 :)

ความว่า “ โอ้ศรัทธาชนทั้งหลาย พวกเจ้าอย่าล้าหน้า (ในการกระทำใด ๆ) เมื่ออยู่ต่อหน้าอัลลอฮ์ ﷻ และเราะสูลของพระองค์ พวกเจ้าจงยำเกรงอัลลอฮ์ ﷻเถิด แท้จริงอัลลอฮ์ ﷻ นั้นเป็นผู้ทรงไต่ถาม ผู้ทรงรอบรู้” .

(อัลหุญร็อต : 1)

คำตรัสของพระองค์ ﷻ ที่ว่า ความว่า “โอ้บรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย...” หรือ โอ้บรรดาผู้ที่มั่นคงในความเป็นหนึ่งเดียวของพระองค์ มั่นคงในความเป็นนบีของท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ จงอย่าล้าหน้าต่อหน้าอัลลอฮ์ ﷻ และเราะสูล ﷻ ของพระองค์ คือการไม่ล้าหน้าในการตัดสินใจในการงานต่าง ๆ อย่างเรื่องการสงครามของพวกท่าน หรือเรื่องที่เกี่ยวข้องกับศาสนาของพวกท่าน ก่อนที่พระองค์อัลลอฮ์และเราะสูล ﷻ จะทรงตัดสินในเรื่องดังกล่าว เพราะอาจทำให้คำตัดสินของพวกท่านขัดต่อคำสั่งของอัลลอฮ์และเราะสูล ﷻ ได้ Ibn ‘Abbas ได้กล่าวว่า คำว่า “ จงอย่าล้าหน้าในการกระทำใด ๆ เมื่ออยู่ต่อหน้าอัลลอฮ์และเราะสูล ﷻ” หมายถึงพวกท่านจงอย่ากล่าวในสิ่งที่ตรงข้ามกับคัมภีร์ของพระองค์ และแนวทางการปฏิบัติ (สุนนะฮ์) ของท่านเราะสูล ﷻ (al-Tabariy , 1987 : 11/73-74)

อิบน์ อับบาส (Ibn ‘Abbas) กล่าวว่า ความหมายของอายะฮ์นี้ก็คือ ห้ามจากการพูดคุยกันในระหว่างที่ท่านเราะสูล ﷻ กำลังพูดอยู่ Mujahid กล่าวว่า อย่าตัดสินในเรื่องของอัลลอฮ์

ﷺ และ เราะฮฺลุล ﷺ จนกว่า พระองค์จะทรงตัดสินโดยผ่านท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ และ Ibn Jarir กล่าวว่า อย่าล้าหน้าในการปฏิบัติในสิ่งที่เป็นการกัศดี ก่อนที่ระยะเวลาแห่งการสั่งสอนของ พระองค์ ﷺ และเราะฮฺลุล ﷺ ของพระองค์จะมาถึง (al-Qurtubiy , 1952 : 8/199)

สุเราะฮฺอัลหุญร้อต เริ่มต้นด้วยการเรียกที่ให้ความรู้ลึกก่อนข้างซาบซึ่งเป็นกันเอง ใกล้ชิด และสร้างความตื่นตัว หรือดึงดูดใจด้วยกับคำว่า *ความว่า “โอ้ บรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย”* เป็นเสียงเรียกจากอัลลอฮฺ ﷻ ต่อผู้ที่ศรัทธาในพระองค์ พระองค์ทรง กระตุ้นและสร้างแรงดึงดูดใจ ให้กับหัวใจของพวกเขา ด้วยคุณลักษณะของผู้ศรัทธาซึ่ง เปรียบเสมือนการเชื่อมสัมพันธ์พวกเขากับพระองค์อัลลอฮฺ ﷻ พระองค์ทำให้พวกเขา (บรรดาผู้ ศรัทธา) รู้สึกเสมือนกับว่าพวกเขาเป็นของพระองค์ ﷻ พวกเขาคือผู้ที่คอยรับใช้พระองค์ ﷻ อย่าง แท้จริง และเป็นกลุ่มผู้เสียสละที่ถูกคัดเลือกบน โลกนี้ และสร้างความรู้ลึกให้กับพวกเขา (ผู้ศรัทธา) ว่า พวกเขามีชีวิตอยู่บน โลกนี้ เพื่อสร้างความสมบูรณ์ในการทำงานที่พระองค์ ﷻ ทรงมอบหมาย พวกเขา รู้สึกถึงเป้าหมายที่อัลลอฮฺ ﷻ นั้น ได้ทรงสร้างพวกเขามา เพื่อการไฝหาความศรัทธา และให้การ ศรัทธานั้นเปรียบเสมือนกับเครื่องประดับอันงดงามในจิตใจของพวกเขา นั่นแหละคือ การเลือกสรร และความกรุณาอย่างใหญ่หลวงจากพระองค์ ﷻ ต่อพวกเขา ดังนั้น จึงสมควรแก่พวกเขา (ผู้ ศรัทธา) ที่จะต้องหนักแน่น และเสนอหน้าไปยังที่ไหน แ่่งไหนใดก็ตามที่เป็นความประสงค์ของ พระองค์ ﷻ คือ การเตรียมตัวเองให้พร้อมอยู่เสมอต่อหน้าพระองค์ ﷻ เพื่อรอคอยรับคำสั่งอะไรก็ ตามที่พระองค์ ﷻ ทรงบัญชาและชี้แนะ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องส่วนตัว หรือเรื่องส่วนรวม และเพื่อการ ปฏิบัติตามหรือสนองตอบในทุกสิ่งที่พระองค์ ﷻ ทรงรับสั่งและพอใจ พร้อมกับการมอบหมายการ งานทั้งหมดเพื่อพระองค์ ﷻ แต่เพียงผู้เดียว (Saiyid Qutb , 1994 : 6/3338)

อัล ชันกีญีย์ (al-Shanqitiy) (nd : 7/614) กล่าวว่า ความหมายของอายะฮฺนี้ก็คือ พวกเขาทำอย่างไรได้เสนอแนะต่อหน้าอัลลอฮฺ ﷻ และเราะฮฺลุล ﷻ ของพระองค์ อย่างการนำเสนอใน บางอย่างที่เขาไม่รู้ และไม่ได้รับการอนุญาตจากพระองค์อัลลอฮฺ ﷻ จากอายะฮฺนี้เป็นการ ประกาศถึงการห้ามการล้าหน้าต่ออัลลอฮฺ ﷻ และเราะฮฺลุล ﷻ ของพระองค์และความหมายของ อายะฮฺนี้ยังรวมไปถึง ข้อบัญญัติต่าง ๆ ของอัลลอฮฺ ﷻ ในสิ่งที่พระองค์ทรงไม่อนุญาต การห้ามใน สิ่งที่พระองค์ ﷻ ทรงอนุญาต และการอนุญาตในสิ่งที่พระองค์ ﷻ ทรงห้าม เพราะไม่มีสิ่งใดที่ถูก ห้ามนอกจากสิ่งนั้นจะได้รับการห้ามจากอัลลอฮฺ ﷻ และไม่มีสิ่งใดที่อนุญาตนอกจากสิ่งนั้นจะ ได้รับการอนุญาตจาก อัลลอฮฺ ﷻ และไม่มีศาสนาใดที่เที่ยงตรงนอกจากศาสนาที่เป็นบทบัญญัติ จากอัลลอฮฺ ﷻ

ในอีกความหมายหนึ่งของอายะฮฺนี้ก็คือ บ่าวผู้ที่ศรัทธาต่ออัลลอฮฺ ﷻ นั้นห้ามล้า หน้าอัลลอฮฺ ﷻ ในการทำงานต่าง ๆ ซึ่งพระองค์ ﷻ ทรงสั่งหรือห้าม และยังไม่มีเป็นที่บังควรในการ

นำเสนอถึงคำตอบ หรือการตัดสินความต่าง ๆ ต่อหน้าอัลลอฮฺ ﷻ และยังไม่เป็นที่อนุมัติในการปฏิบัติเกินขอบเขตจากสิ่งที่พระองค์ ﷻ ทรงบัญญัติไว้ชัดเจนแล้ว ด้วยความยำเกรงต่อพระองค์ ﷻ ละอายต่อพระองค์ ﷻ และด้วยมารยาทอันดีงามที่มีต่อพระองค์ ﷻ และจำเป็นอีกด้วยเช่นกันที่จะต้องเชื่อฟังในเรื่องที่เกี่ยวกับการมีมารยาทที่ดีงามต่อท่านเราะสูล ﷺ และการให้เกิดคิดต่อท่าน ﷺ (Saiyid Qutb , 1994 : 6/3336)

จากอายะฮ์นี้ยังมีอายะฮ์สุรอาอื่นอีกมากมายที่มาอธิบายเพิ่มเติม เพื่อสร้างความชัดเจนให้กับอายะฮ์ที่ผ่านมามากยิ่งขึ้น ดังต่อไปนี้ :

(10 :)

ความว่า “และอันใดที่พวกเจ้าขัดแย้งกันในเรื่องนั้น ๆ ซึ่งการชี้ขาดตัดสินของมันย่อมกลับไปหาอัลลอฮฺ ﷻ นั่นคืออัลลอฮฺ ﷻ พระเจ้าของฉัน แต่พระองค์ ﷻ เท่านั้น ฉันขอมอบหมายและยังพระองค์ ﷻ เท่านั้นฉันจะกลับไปหา¹” .

(อิซซุรอ : 10)

พระองค์ตรัสว่า :

(26 :)

ความว่า “ไม่มีผู้คุ้มครองใดสำหรับพวกเขาอื่นจากพระองค์ ﷻ พระองค์ ﷻ ไม่ทรงรับรู้ผู้ใด เข้าร่วมภาคีในการปกครองของพระองค์ ﷻ” .

(อัลกะฮฟู : 26)

พิจารณาจากสองอายะฮ์ที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า สิ่งใดก็ตามที่พระองค์อัลลอฮฺ ﷻ ทรงห้ามมิให้กระทำ สิ่งนั้นมักจะมีความชั่วแอบแฝงอยู่เสมอ และใครก็ตามที่ฝ่าฝืนกระทำในสิ่ง

¹ และสิ่งที่พวกเจ้าขัดแย้งกันในเรื่องของศาสนาและเรื่องของโลกคุณอย่ากับพวกกุฟฟาร (ปฏิเสธศรัทธา) หรือบรรดามุอุมิน (ผู้ศรัทธา) ด้วยกัน พระองค์เท่านั้นเป็นผู้ชี้ขาด ตัดสิน ผู้ที่มีคุณลักษณะเช่นนั้นคือพระเจ้าของฉัน ฉันขอมอบการงานทั้งหลายแด่พระองค์ ﷻ เท่านั้น และฉันจะต้องกลับไปหาพระองค์ ﷻ

ดังกล่าว ก็มักจะพบกับความยุ่งยากในชีวิต บางครั้งมีผลกระทบไปถึงผู้คนที่อยู่รายรอบอีกต่างหาก อย่างเช่นการกระทำในสิ่งที่เป็นกรล้าหน้าต่ออัลลอฮฺ ﷻ และเราะฮฺสุลของพระองค์ เป็นต้น

จากอายะฮฺต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้น มีทัศนะของปราชญ์อิสลามต่างก็ให้ความหมายที่ใกล้เคียงกัน ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

- จงอย่ารีบร้อนที่จะกระทำในสิ่งใด ๆ จนกว่าจะรู้แน่ชัดว่า สิ่งนั้นเป็นคำสั่งของอัลลอฮฺ ﷻ และเราะฮฺสุล ﷺ

- จงดำเนินชีวิตอยู่บนแนวทางของอัลกุรอานและแบบฉบับของท่านเราะฮฺสุล ﷺ อย่าปล่อยให้ชีวิตต้องหันเหออกจากแนวทางทั้งสอง เพราะนั่นคือ แนวทางที่จะนำพาชีวิตสู่ความหายนะในวันอาคิเราะฮฺ

ศัยยิด กุฏบ (Sayyid Qutb) (1994 : 6/3338) ได้กล่าวว่า ความหมายของอายะฮฺนี้ก็คือ โอบรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย พวกเจ้าจงอย่านำเสนอสิ่งใด หรือเตรียมข้อเสนอต่ออัลลอฮฺ ﷻ และเราะฮฺสุล ﷺ ของพระองค์ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของพวกเขาเอง หรือเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตของผู้คนรอบข้างเจ้า พวกเจ้าอย่าได้ลงมติหรือตัดสินในสิ่งใด ๆ ด้วยตัวของพวกเจ้าเองก่อนที่จะรับฟังมติ หรือคำตัดสินจากอัลลอฮฺ ﷻ โดยผ่านท่านเราะฮฺสุล ﷺ และพวกเจ้าจงอย่าตั้งข้อบัญญัติในสิ่งหนึ่งสิ่งใด โดยที่ไม่กลับไปดูหรือทบทวนในคำตรัสของอัลลอฮฺ ﷻ และหะดีษของท่านเราะฮฺสุล ﷺ

สิ่งเหล่านี้เปรียบได้ดั่งการมีมารยาท การมีสัมมาคารวะต่ออัลลอฮฺ ﷻ และเราะฮฺสุล ﷺ เป็นเสมือนมารยาทในรูปแบบของการยอมรับและการปฏิบัติในคำสั่งของอัลลอฮฺ ﷻ และในเวลาเดียวกันก็เป็นเสมือนกับพื้นฐานหลักจากบทบัญญัติต่าง ๆ และแนวทางแห่งการปฏิบัติ เป็นเสมือนมารยาทที่เกิดมาจากความรู้สึกที่ยำเกรงต่อพระองค์อย่างแท้จริง คือความรู้สึกที่เกิดขึ้นมาจากความสำนึกที่ว่า แท้จริงแล้ว พระองค์นั้นเป็นผู้ทรงไต่ฮิน และผู้ทรงรอบรู้ ด้วยเหตุดังกล่าว บรรดาผู้ศรัทธา (เศาะหาบะฮฺ) ในยุคนั้น จึงเพียบพร้อมไปด้วย จริยธรรมที่งดงามต่ออัลลอฮฺ ﷻ และเราะฮฺสุล ﷺ ของพระองค์ ไม่มีใครที่คิดจะนำเสนอ (ในเรื่องศาสนา) ต่ออัลลอฮฺ ﷻ และเราะฮฺสุล ﷻ และไม่มีใครที่กลับไปวิพากษ์วิจารณ์ทัศนะต่าง ๆ โดยที่ไม่ขอความเห็นชอบจากท่านเราะฮฺสุล ﷻ และไม่มีใครที่ทำการตัดสินในข้อบัญญัติใด ๆ หรือสร้างข้อบัญญัติใด ๆ (หุกุม) ขึ้นมา นอกจากพวกเขาจะต้องย้อนกลับไปยังคำตรัสของพระองค์ ﷻ และคำดำรัสของท่านเราะฮฺสุล ﷻ ก่อนเสมอ .

ในอายะฮฺนี้นักวิชาการ (ปราชญ์) ศาสนบัญญัติให้ความหมายว่า ผู้ที่มีความศรัทธาสมบูรณ์นั้นพวกเขาจะไม่ล้ำหน้าในการกระทำสิ่งใด ๆ จนกว่าจะรู้ถึงคำชี้ขาด หรือข้อบัญญัติจากอัลลอฮฺ ﷻ ในเรื่องดังกล่าว (Ibn ‘Ashur ,n.d.: 216) อายะฮฺนี้ยังได้ตอกย้ำถึงหลักพื้นฐานที่

ยิ่งใหญ่จากหลักพื้นฐานของอิสลาม นั่นก็คือ การตัดสินต่าง ๆ นั้น มีสิทธิ์เด็ดขาดอยู่ที่พระองค์เท่านั้น ไม่มีการอุทธรณ์ใด ๆ ในการตัดสินนั้น เพราะพระองค์ ﷺ คือ ผู้ทรงตัดสินที่เที่ยงธรรมที่สุด

ความหมายในอายะฮ์นี้ก็คือ การห้ามจากการสาบานในสิ่งใด ๆ ก่อนที่จะได้รับการอนุญาตจากท่านเราะสูล ﷺ และในอายะฮ์นี้พระองค์อัลลอฮ์ ﷻ ฎกระบอกท่านเราะสูล ﷺ เพื่อเป็นการย้ำเตือนต่อบรรดาผู้ศรัทธาว่า แท้จริงแล้ว ความประสงค์ของพระองค์อัลลอฮ์ ﷻ นั้นต้องให้ความสำคัญก่อนท่านเราะสูล ﷺ เสมอ (Ibn ‘Ashur ,n.d.: 216)

เกี่ยวกับความหมายของอายะฮ์นี้ ยังมีนักปราชญ์ได้ให้ทัศนะเอาไว้อีกมากมาย อย่างเช่น ท่าน Jabir กล่าวว่า ความหมายของอายะฮ์นี้ก็คือ การเชือด قربานในวันอีดิ้ลอัฎฮา คือ จงอย่าเชือด قربานก่อนที่ท่านเราะสูล ﷺ จะเชือด เพราะได้มีผู้คน (เศาะหาบะฮ์) จำนวนหนึ่งได้ทำการเชือด قربานก่อนที่ท่านเราะสูล ﷺ จะเชือด ท่านเราะสูล ﷺ จึงสั่งให้พวกที่เชือด قربานก่อนท่านทำการเชือด قربานใหม่ (al-Sa‘adiy , 1404 : 164)

อิบนุ กัอยยิม อัลญะฮิยะฮ์ (Ibn Qaiyim al-Jauziyah) (n.d.:177) ได้กล่าวไว้ถึงความหมายของอายะฮ์นี้ว่า พวกท่านจงอย่ากล่าวในสิ่งใด ๆ จนกว่าท่านเราะสูลจะกล่าว จงอย่าใช้ให้กระทำในสิ่งใด ๆ จนกว่าท่านเราะสูล ﷺ จะใช้ให้ปฏิบัติ จงอย่าตัดสินความใด ๆ จนกว่าท่านเราะสูล ﷺ จะตัดสิน จงอย่าตั้งกฎเกณฑ์หรือเงื่อนไขการตัดสินในสิ่งใด ๆ จนกว่าท่านเราะสูล ﷺ จะเป็นผู้ตัดสินและดำเนินการในเรื่องดังกล่าวก่อนจากท่านIbn ‘Abbas กล่าวว่า (ความหมายของอายะฮ์นี้ก็คือ) จงอย่ากล่าวในสิ่งใด ๆ ที่ขัดแย้งกับคัมภีร์ของพระองค์ ﷻ และสุนนะฮ์ (จริยวัตร) ของท่านเราะสูล ﷺ

ยังมีอายะฮ์อัลกุรอานอีกมากมายที่พระองค์ ﷻ ตรัสเพื่อสนับสนุนในเนื้อหา ดังกล่าวอย่างเช่น :

(65 :)

ความว่า “มิใช่เช่นนั้นดอก ข้าขอสาบานด้วยพระเจ้าของเจ้าว่า เขาเหล่านั้นจะยังไม่ศรัทธาจนกว่าพวกเขาจะให้เจ้าตัดสินในสิ่งที่ขัดแย้งกันระหว่างพวกเขา แล้วพวกเขาไม่พบความคับใจใด ๆ ในจิตใจของพวกเขาจากสิ่งที่เจ้าได้ตัดสินใจและพวกเขายอมจำนนด้วยดี”¹.

(อันนิสาอู : 65)

¹ คือ มีใจเห็นชอบตามที่ท่านบิคัดสินทุกอย่าง เช่นนี้พวกเจ้าจึงจะอยู่ในฐานะผู้ศรัทธา

พระองค์ตรัสว่า :

(116)

(117)

(117-116 :)

ความว่า “และพวกเจ้าอย่ากล่าวตามที่ลืงของพวกเจ้ากล่าวเท็จขึ้นว่า นี่เป็นที่อนุมัติและที่เป็นที่ต้งห้าม¹ เพื่อที่พวกเจ้าจะกล่าวเท็จต่ออัลลอฮฺ ﷻ แท้จริงบรรดาผู้กล่าวเท็จต่ออัลลอฮฺ ﷻ นั้น พวกเขาจะไม่ได้รับความสำเร็จ (116) ผลประโยชน์เพียงเล็กน้อย² และสำหรับพวกเขาคือการลงโทษอันเจ็บปวด³ (117)”

(อันนะหฺลุ : 116-117)

พระองค์ตรัสว่า :

(59 :)

ความว่า “ผู้ศรัทธาทั้งหลาย จงเชื่อฟังอัลลอฮฺ ﷻ และเชื่อฟังเราะสูลเถิด และผู้ปกครองในหมู่พวกเจ้าด้วย⁴ แต่ถ้าพวกเจ้าขัดแย้งกันในเรื่องใด ก็จงนำสิ่งนั้นกลับไปยังอัลลอฮฺ ﷻ และเราะสูล⁵ หากพวกเจ้าศรัทธาต่ออัลลอฮฺ ﷻ และวันกียามะฮฺ นั้นแหละเป็นสิ่งที่ดียิ่งและเป็นการกลับไป⁶ ที่สวยงามยิ่ง”.

(อันนิสาอฺ : 59)

¹ โดยไม่มีหลักฐานและพยาน

² ในโลกคุณานี้เท่านั้น

³ ในโลกอาคิเราะฮฺ

⁴ บรรดาเจ้าหน้าที่ในหมู่พวกเจ้าที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้ปกครอง เมื่อเจ้าหน้าที่เหล่านั้นให้ทำสิ่งใดก็จงปฏิบัติตาม

⁵ นำสิ่งที่ขัดแย้งกันนั้นไปตรวจสอบกับอัลกุรอานและสุนนะฮฺของท่านนบี และท่านนบีได้กล่าวว่าจะอย่างไร แล้วให้ยึดถือตามนั้น โดยปราศจากคือสิ่งใด ๆ ทั้งสิ้น

⁶ กลับไปสู่ความจริงที่สวยงามยิ่ง เพราะจะทำให้ทุกฝ่ายตั้งอยู่ในสิ่งที่ถูกต้องและมีความพอใจโดยทั่วกัน

ผู้ศรัทธาที่แท้จริงนั้นคือ ผู้ที่น้อมรับในทุกคำตัดสินที่มาจากพระองค์ ﷺ และเราะฮูลของพระองค์ โดยที่ไม่มีข้อสงสัยในคำตัดสินดังกล่าวแม้แต่น้อย ถึงแม้ว่าบางครั้งคำตัดสินนั้นอาจจะไม่เป็นไปตามความต้องการของเขา หรือขัดต่อผลประโยชน์ของเขา แต่เขาก็ยอมรับในคำตัดสินนั้นด้วยความเต็มใจ และมั่นใจอยู่เสมอว่า ทุก ๆ คำตัดสินที่มาจากพระองค์ ﷺ และเราะฮูลของพระองค์ย่อมมีความดีงามแน่นอน

การเชื่อฟังต่ออัลลอฮ์ ﷻ นั่นคือ การปฏิบัติในสิ่งที่มาจากคัมภีร์อันมีเกียรติของพระองค์ ﷻ และแบบอย่างที่มีอยู่ในเราะฮูล ﷺ ของพระองค์ โดยแก่นแท้ของการเชื่อฟังต่อท่านเราะฮูล ﷺ ก็คือ การเชื่อฟังต่ออัลลอฮ์ ﷻ นั่นเอง ส่วนการเชื่อฟังต่อผู้นำผู้ซึ่งมีความเข้าใจในคัมภีร์ของพระองค์ การดำเนินชีวิตอยู่บนหลักคำสั่งสอนของพระองค์ ﷻ และทรงเข้าใจถึงแนวทาง (สุนนะฮ์) การปฏิบัติของท่านเราะฮูล ﷺ ทั้งในการพูดและการกระทำของท่านเราะฮูล ﷺ ซึ่งโดยส่วนใหญ่แล้วพวกเขา คือ ผู้นำแห่งประชาชาติและผู้ทรงรอบรู้ในคัมภีร์ของพระองค์ รอบรู้ในแนวทางแห่งการปฏิบัติของพระองค์ ทรงรอบรู้ในสิ่งที่มีความลับ หรือซ่อนเร้นอยู่ในคัมภีร์ของพระองค์และสุนนะฮ์ของท่านเราะฮูล ﷺ ทรงรู้ถึงเป้าประสงค์ที่แท้จริงของอัลลอฮ์ ﷻ และเราะฮูล ﷺ สามารถปรับใช้ถึงภาวะต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับประชาชาติอิสลามได้อย่างครอบคลุม ครอบคลุมในการนำพาประชาชาติสู่การปฏิบัติจริงในหลักคำสอนของอัลกุรอานและสุนนะฮ์ของท่านเราะฮูล ﷺ อย่างถูกต้องจริง ๆ และยังสามารถที่จะตีความ วินิจฉัย ในบทบัญญัติต่าง ๆ ของพระองค์ ﷻ เพื่อผลประโยชน์แห่งประชาชาติอิสลาม ในขอบเขต หรือขอบข่ายของคัมภีร์ของพระองค์ ﷻ และสุนนะฮ์ของท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ (Kamil Salamah al- Daqs ,1979 : 21)

ภาพเหล่านี้คือ ภาพของการมีมารยาท การมีสัมมาคารวะและการยำเกรงของเหล่าบรรดาสะหาบะฮ์ที่มีต่ออัลลอฮ์ ﷻ และเราะฮูล ﷺ ของพระองค์ หลังจากที่พวกเขาได้รับฟังถึงคำเรียกร้อง และคำสั่งของอายะฮ์ที่ผ่านมา หรือหลังจากที่พวกเขาได้ยินถึงการเชิญชวนเพื่อไปสู่การยำเกรงต่ออัลลอฮ์ ﷻ ผู้ทรงได้ยินและทรงรอบรู้ (Saiyid Qutb , 1994 : 6/3339)

จากสถานการณ์ดังกล่าว จึงทำให้กำเนิดบรรดาผู้สืบทอดเจตนารมณ์แห่งประชาชาติผู้ทรงธรรม (สะละฟุศอและฮ์) บรรดาอูละมาฮ์ (นักปราชญ์อิสลาม) ก็ได้สร้างความยิ่งใหญ่ให้กับคัมภีร์ของพระองค์ ﷻ และได้ตราร่างรัฐธรรมนูญเพื่อใช้ในการปกครองประเทศมุสลิมอย่างสมบูรณ์แบบ ในยุคสมัยของพวกเขา โดยที่การร่างกฎหมายของพวกเขาก็ได้ตั้งมั่นอยู่บนอารมณืใฝ่ดีหรือบนความซัดแย้ง แต่พวกเขาต่างก็ทุ่มเทกันทั้งหมดเพื่ออธิบายถึงข้อกำหนดกฎหมายแห่งพระองค์ ﷻ ตามคำวินิจฉัยของพวกเขาก็บริสุทธิ์ใจเพื่อพระองค์ ﷻ อย่างแท้จริง ยุคต่อมาเหตุการณ์ต่าง ๆ ก็ผันเปลี่ยนไปตามกาลเวลา มนุษย์เริ่มรักในชื่อเสียง ลุ่มหลงในเกียรติยศ และหมกมุ่นอยู่กับความร่ำรวย จนละเลยถึงสัจธรรม คำรงตนอยู่บนอารมณืใฝ่ดี ผู้ที่ดำรงตนอยู่บน

อารมณ์ไฝต่ำ ย่อมพยายามที่จะนำเอาศาสนาเข้ามาพัวพัน เพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับตัวเอง และเพื่อให้สังคมมองว่า พวกเขาคือ ผู้ที่ดำรงตนอยู่บนสัจธรรม มิใช่ผู้ที่ออกนอกกลุ่มนอกลู่นอกทาง จากขอบเขตศาสนาของพระองค์อัลลอฮฺ ﷻ เหตุการณ์ดำเนินไปในรูปแบบดังกล่าว ทำให้มุสลิม ประสบกับความอ่อนแอและมีการรุกรานซึ่งกันและกัน จากนั้นก็ขาดความไว้วางใจต่อกัน รักความสุขสบายในการดำเนินชีวิต ไม่ยึดถือคำสั่งใช้และคำสั่งห้ามจากพระองค์อัลลอฮฺ ﷻ ขาดการเชื่อมสัมพันธ์ไมตรีระหว่างพี่น้องมุสลิมด้วยกัน

แท้จริง พระองค์อัลลอฮฺ ﷻ ได้ทรงให้เกียรติที่มากมายแก่ประชาชาตินี้ด้วย (การประทอน) อัลกุรอานที่สูงส่งลงมาแก่พวกเขา และด้วยการชี้นำจากเราะสูล ﷺ ของพระองค์ ทรงนำประชาชาติออกจากความมืดมิดแห่งความโง่เขลา สู่แสงสว่างแห่งวิชาความรู้ จากความอ่อนแอสู่ความเข้มแข็ง สูงส่งและมีเกียรติ จนพวกเขาก้าวสู่การเป็นประชาชาติที่ดีเลิศบนหน้าแผ่นดินนี้ ดังที่พระองค์ ﷻ ตรัสว่า :

....

(110 :)

ความว่า “พวกเจ้านั้นเป็นประชาชาติที่ดีเยี่ยม ซึ่งถูกให้ปฏิบัติขึ้นสำหรับมนุษยชาติ โดยที่พวกเขาใช้ให้ปฏิบัติสิ่งที่ชอบ และห้ามมิให้ปฏิบัติสิ่งที่มิชอบและศรัทธาต่ออัลลอฮฺ....”

(อาลิอิมรอน : ส่วนหนึ่งจากอายะฮ์ที่ 110)

ผลจากการศรัทธาต่ออัลลอฮฺ นำมาซึ่งการชักชวนมนุษย์สู่การปฏิบัติในสิ่งที่ดีงาม ห้ามปราม สกัดกั้นจากการปฏิบัติในสิ่งที่ไม่ดีทั้งหมด ด้วยภาระกิจนี้พระองค์จึงให้พวกเขาเป็นประชาชาติที่ดีเลิศ ดังนั้น การที่มุสลิมดำรงตนอยู่บนพื้นฐานแห่งความศรัทธาอย่างแท้จริง มีความพร้อมในการที่จะสนองตอบถึงคำสั่งของพระองค์ ﷻ ปฏิบัติภารกิจที่พระองค์ ﷻ ทรงพอพระทัย การเป็นประชาชาติที่ดีเลิศจึงเป็นสิ่งที่เหมาะสมกับพวกเขาอย่างแท้จริง จากบทเรียนที่ผ่านมาในอดีตจวบจนปัจจุบัน พอที่จะสามารถทำให้มุสลิมมองเห็นได้อย่างชัดเจนว่า การหันห่างออกจากหลักคำสอนของอิสลาม และการหลงตามแนวทฤษฎีที่มกายนั้น คือสาเหตุที่ทำให้ประชาชาติมุสลิมต้องพบกับความตกต่ำ อ่อนแอ ล้าหลัง หลงทาง และยับยศอย่างแท้จริง

ด้วยบทเรียนดังกล่าว จึงเป็นการเตือนสติแก่มุสลิมที่หลงลืม สร้างความกระฉับกระเฉงแก่ผู้ที่อ่อนแอ และนำพาพวกเขากลับสู่แนวทางแห่งแสงสว่างของพระองค์ ﷻ และ

เราะสุล ﷺ ของพระองค์ และหากใคร่ครวญอย่างละเอียดจะพบว่า พระองค์อัลลอฮ์ ﷻ ได้ทรงสอน บรรดาผู้ศรัทธาด้วยมารยาทที่ดีเลิศ 2 มารยาทด้วยกัน คือ

1. มารยาทในแง่ของการกระทำ พระองค์ทรงชี้แนะเอาไว้ในอายะฮ์ที่ 1

(1 :)

ความว่า “ โอ้ศรัทธาชนทั้งหลาย พวกเจ้าอย่าล่าหน้า (ในการกระทำใด ๆ) เมื่ออยู่ต่อหน้าอัลลอฮ์ ﷻ และเราะสุลของพระองค์ พวกเจ้าจงยำเกรง อัลลอฮ์ ﷻเถิด แท้จริงอัลลอฮ์ ﷻ นั้นเป็นผู้ทรงได้ยิน ผู้ทรงรอบรู้” .

(อัลหุญร็อต : 1)

2. มารยาทในแง่ของการพูดจา พระองค์ก็ทรงสอนเอาไว้ในอายะฮ์ที่ 2

(2 :)

ความว่า “ โอ้ศรัทธาชนทั้งหลาย พวกเจ้าอย่าได้ยกเสียงของพวกเจ้าเหนือเสียงของอันนะบี¹ และอย่าพูดเสียงดังกับเขา (มุฮัมมัด ﷺ) เยี่ยงการพูดเสียงดังของบางคนของพวกเจ้ากับอีกบางคน² เพราะ (เกรงว่า) การงานต่าง ๆ ของพวกเจ้าจะสูญเสียไป โดยที่พวกเจ้าไม่รู้สึกรู้ตัว” .

(อัลหุญร็อต : 2)

ความหมายของอายะฮ์ที่ 1 ในเบื้องต้นเป็นการละทิ้งความขัดแย้งในคำกล่าวของท่านานบี และตอบรับในการปฏิบัติตามท่าน พร้อมการยึดมั่นในแนวทางของท่าน ดังคำกล่าวของ

¹ คือ เมื่อพวกท่านพูดกับท่านเราะสุล ﷻ จงลดเสียงของพวกท่านลงและอย่ายกเสียงให้เหนือกว่าเสียงของท่านเราะสุล ﷻ

² คือ ขณะที่พวกท่านพูดกับท่านานบี ﷺ อย่ายกเสียงให้ดังเหมือนกับที่พวกท่านพูดระหว่างกัน และอย่าเรียกท่านด้วยชื่อ หรือสมญาของท่านเหมือนกับพวกท่านเรียกระหว่างกัน เช่นเรียกท่านว่า โอ้มุฮัมมัด แต่จงเรียกท่านว่า โอ้ท่านานบี โอ้ท่านเราะสุลเป็นการยกย่องให้เกียรติแก่ท่าน .

พระองค์ที่มีต่อป่าวผู้ศรัทธาว่า โائبรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย พวกเจ้าจงอย่าได้เร่งรีบในการตัดสินใจ การงานต่าง ๆ ก่อนที่จะได้รับการตัดสินจากอัลลอฮ์ ﷻ และเราะฮูตของพระองค์ ﷻ ต่อพวกเจ้าเสียก่อน หากพวกเจ้าทำการตัดสินในสิ่งใด ๆ ก่อนอัลลอฮ์ ﷻ และเราะฮูต จงรู้ไว้เถิดว่า แท้จริงแล้วอัลลอฮ์ ﷻ นั้นทรงติดตาม ตรวจสอบในคำพูดต่าง ๆ ของพวกเจ้าที่กระทำไปโดยที่ยังไม่ได้รับการอนุญาตจากอัลลอฮ์และเราะฮูต ﷻ แท้จริงอัลลอฮ์ ﷻ นั้นทรงได้ยินเสมอในทุก ๆ คำพูดของพวกเจ้า ทรงรอบรู้ในทุก ๆ สิ่งที่พวกเจ้าต้องการจากคำพูดของพวกเจ้าที่ได้พูดไป พวกเจ้าไม่สามารถที่จะซ่อนเร้นแม้สิ่งใด ๆ ที่อยู่หัวใจของพวกเจ้าจากพระองค์ได้ (Kamil Salamah al-Daqs ,1979 : 25)

บทสรุปจากความหมายของอายะฮ์นี้คือ จำเป็นที่จะต้องนำเอาอัลลอฮ์ ﷻ และเราะฮูต ﷻ เข้ามาตัดสินในทุก ๆ การงานในการดำเนินชีวิตของพวกเจ้า และจงอย่าทำการวินิจฉัยในสิ่งใด ๆ ที่มาจากตัวของพวกเจ้าเอง หรือสร้างแนวปฏิบัติจากทฤษฎีใหม่ ๆ กฎหมายต่าง ๆ หรือธรรมเนียมที่ตรงกันข้าม หรือไม่สอดคล้องกับหลักคำสอนของพระองค์ ﷻ และแนวทางของท่านเราะฮูต ﷻ เพราะจะไม่มีกรณีใด ๆ ในสิ่งที่มีหลักฐานยืนยันชัดเจนจากอัลกุรอานและอัลหะดีษและส่วนหนึ่งจากบทบัญญัติที่มาจากมนุษย์ก็คือ ระบบที่ทำให้กระบวนการเรียนรู้ศาสนาของพระองค์เปลี่ยนแปลงไป จนทำให้ตัวของพวกเขาเองเป็นพระเจ้า นอกเหนือจากอัลลอฮ์ ﷻ บรรดาผู้สืบทอดเจตนารมณ์ผู้ทรงธรรม (สะละฟุศอและฮุ) พวกเขาต่างก็ให้ความสำคัญ และปฏิบัติในมารยาทหรือจริยธรรมในอายะฮ์นี้อย่างเคร่งครัด (Kamil Salamah al-Daqs ,1979 : 26) ประโยคที่น่าจะเป็นบทสรุปที่ดีที่สุดในการให้ความหมายของอายะฮ์นี้ก็คือ การไม่รีบเร่งในการพูดจา หรือในการกระทำใด ๆ ก่อนอัลลอฮ์ ﷻ และเราะฮูต ﷻ ของพระองค์ . (Ibn Qaiyim al-Jauziyah , n.d. : 178)

ดังนั้น สำหรับวิธีการดำเนินชีวิตของผู้ศรัทธาแล้ว การได้ตอบสนองคำบัญชาของพระองค์ภายใต้แนวทางจริยวัตรของท่านเราะฮูต ﷻ คือ ความภาคภูมิใจ คือความอ่อนใจอย่างแท้จริง บทสรุปของการไม่ล้ำหน้าต่ออัลลอฮ์ ﷻ และเราะฮูต ﷻ ของพระองค์ก็คือ การไม่กระทำในสิ่งใด ๆ ก็ตามที่ตรงข้ามหรือผิดต่อหลักคำสอนของพระองค์ ﷻ และสุนนะฮ์ของท่านเราะฮูต ﷻ ไม่ว่าสิ่งนั้นจะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคุณหาหรืออาคิเราะฮ์ เกี่ยวกับตนเอง ครอบครัวหรือสังคม และให้หลักคำสอนของพระองค์ ﷻ พร้อมกับสุนนะฮ์ของท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ อยู่เหนือหลักคำสอนอื่น ๆ ทั้งหมด อีกทั้งยังมั่นใจว่าทุก ๆ คำสั่งสอนที่พระองค์ ﷻ ทรงห้ามหรือใช้นั้น ย่อมมีความดีงาม มีเหตุมีผล และผลประโยชน์สูงสุดต่อมนุษย์อย่างแน่นอน .

ความว่า “...โอ้ลูกเอ๋ย เจ้าอย่าได้ตั้งภาคีใด ๆ ต่ออัลลอฮฺ^๑ เพราะแท้จริง การตั้งภาคีนั้นเป็นความผิดอย่างมหันต์โดยแน่นอน^๑ ”.

(ลูกมาน : ส่วนหนึ่งจากอายะฮ์ที่ 13)

พระองค์ตรัสว่า:

....

(16 :)

ความว่า “โอ้ลูกเอ๋ย แท้จริง (หากว่าความผิดนั้น) มันจะหนักเท่าเมล็ดฝัก สั๊กเม็คหนึ่ง^๒ มันจะซ่อนอยู่ในหิน หรืออยู่ในชั้นฟ้าทั้งหลายหรืออยู่ใน แผ่นดิน...”.

(ลูกมาน: ส่วนหนึ่งจากอายะฮ์ที่ 16)

พระองค์ตรัสว่า:

....

(17 :)

ความว่า “โอ้ลูกเอ๋ย จงดำรงไว้ซึ่งการละหมาดและจงใช้กันให้กระทำความดี และจงห้ามปรามกันให้ละเว้นการทำความชั่ว...”

(ลูกมาน : ส่วนหนึ่งจากอายะฮ์ที่ 17)

การเรียกของท่านลูกมานที่มีต่อลูกของท่าน เป็นการบ่งบอกถึงความหวังดี ความห่วงใย กล่าวว่าคุณที่รักจะตกไปอยู่ในความเลวร้ายของชีวิต หรืออีกนัยหนึ่ง เรียกเพื่อต้องการที่จะให้ผู้ถูกเรียกหันมาใส่ใจ ให้ความสำคัญกับการเรียก เพื่อจะได้บอกเรื่องราวที่สำคัญให้เขาได้รับรู้ และเป็นการบ่งบอกถึงความจริงใจของผู้เรียกที่มีต่อผู้ถูกเรียกอย่างแท้จริง หรือคำกล่าวของท่านนบีอิบรอฮีมที่มีต่อบิดาของท่าน : พระองค์ตรัสว่า:

1 การตั้งภาคีต่ออัลลอฮฺ^๑ นั้นเป็นที่น่าเกลียดและเป็นการอธรรมอย่างชัดเจน เพราะเป็นการวางของไม่ถูกที่ ผู้ใดที่ให้ความเท่าเทียมกันระหว่างผู้สร้างกับสิ่งที่ถูกสร้าง แน่นอนเขาผู้นั้นย่อมเป็นผู้บาปญญา

2 ความชั่วหรือความคิดจะเล็กน้อยสักปานใด และซ่อนเร้นอยู่ในส่วนลึกของแผ่นดิน หรือสูงสุดบนท้องฟ้า พระองค์^๑ ก็จะนำมาขึ้นออกมาเพื่อสอบสวน หมายถึงว่า การงานของปวงบ่าวนั้นจะไม่เป็นที่ซ่อนเร้นต่อพระองค์^๑

....

...

(42 :)

ความว่า “...โอ้พ่อจ๋า ทำไมท่านจึงเคารพบูชาสิ่งที่ไม่ได้ยืนและไม่เห็น...”

(มัรยัม : ส่วนหนึ่งจากอายะฮ์ที่ 42)

พระองค์ตรัสว่า:

....

(43 :)

ความว่า “โอ้พ่อจ๋า แท้จริงความรู้ที่ได้มีมายังฉันแล้วซึ่งมิได้มีมายังท่าน ดังนั้น จงเชื่อฟังปฏิบัติตามฉันเถิด...”

(มัรยัม : ส่วนหนึ่งจากอายะฮ์ที่ 43)

พระองค์ตรัสว่า:

....

(44 :)

ความว่า “โอ้พ่อจ๋า อย่าเคารพบูชาชัยฏอนเป็นอันขาด...”

(มัรยัม : ส่วนหนึ่งจากอายะฮ์ที่ 44)

2. เพื่อจะได้ไม่ต้องกลางแกลงใจว่า แท้จริงแล้ว ผู้ที่พระองค์ ﷻ ทรงสนทนาคด้วยในครั้งที่สอง (ของการเรียก) นั้น อื่นจากผู้ที่พระองค์ ﷻ ทรงสนทนาคด้วยในครั้งแรก

3. เพื่อให้รู้ว่าทุก ๆ ประโยคของการพูดนั้นมีความหมาย (ที่สมบูรณ์) อยู่ในตัวของมันเอง มิใช่ว่า การกล่าวในครั้งที่สอง จะไปสนับสนุน หรือตอกย้ำในคำกล่าวครั้งแรก

อัลอะลุสียฺ (al-Alusiy) ได้กล่าวเพิ่มเติม ถึงความสำคัญในการเรียกหลายครั้ง เพื่อเป็นการย้ำเตือน และบอกให้ตื่นจากภวังค์ต่าง ๆ และมีคำถามว่า ความหมายของอายะฮ์ที่สี่ออกมาเป็นความหมายโดยตรงหรือความหมายในเชิงเปรียบเทียบ นักวิชาการส่วนใหญ่ ให้ทัศนะว่าความหมายที่แท้จริงของอายะฮ์นี้ ก็คือความหมายที่ต้องการจะสื่อโดยตรง หรือความหมายที่แปลได้จากอายะฮ์โดยตรง มิใช่ความหมายในเชิงเปรียบเทียบ เพราะเป็นการบ่งบอกถึงผู้ที่ไม่มีความละอาย ไม่มีการนอบน้อม ไม่ให้เกียรติ (ต่อผู้อื่น) และไม่มีการลดเสียงจากการพูดเสียงดังที่เกิน

ความจำเป็น เพื่อเป็นการให้เกียรติและเป็นการแสดงออกถึงการมีสัมมาคารวะต่อท่านเราะฮูล ﷺ (Muhammad ‘Ali Hijazi , 1990 : 23) พระองค์ตรัสว่า:

....

(2 :)

ความว่า “และอย่าพูดเสียงดังกับเขา (มุฮัมมัด ﷺ) เยี่ยงการพูดเสียงดังของบางคนของพวกเจ้ากับอีกบางคน’....”

(อัลหุญร็อต : ส่วนหนึ่งจากอายะฮ์ที่ 2)

ประโยคแรกของอายะฮ์ เป็นการห้ามจากการพูดเสียงดังเกินเสียงของท่านเราะฮูล ﷺ ในประโยคนี้เป็นการห้ามจากการเทียบเคียง ดีเสมอ (เสียงของท่านเราะฮูล ﷺ) หมายถึง ในขณะที่สนทนากัน (กับท่านเราะฮูล ﷺ) การแสดงความคิดเห็นจากพวกเจ้า และผู้ใดก็ตามเมื่ออยู่พร้อมกับท่านเราะฮูล ﷺ แน่นอน เขาก็ย่อมมีเกียรติที่น้อยกว่าท่านเราะฮูล ﷺ ดังเจ้านายกับผู้รับใช้ เพื่อเป็นการตอกย้ำถึงน้ำหนักในความแตกต่าง ระหว่างสามัญชนกับท่านเราะฮูล ﷺ พระองค์ตรัสไว้ในอายะฮ์อื่นว่า :

....

(6 :)

ความว่า “นับนั้นเป็นผู้ใกล้ชิดกับบรรดาผู้ศรัทธายิ่งกว่าตัวของพวกเขาเอง’....”

(อัลอหซาบ : ส่วนหนึ่งจากอายะฮ์ที่ 6)

ดังตัวอย่างของท่าน Abubakr ในช่วงที่เดินทาง อพยพจากนครมักกะฮ์ไปยังนครมะดีนะฮ์ ซึ่งมีเพียงแค่ท่านเราะฮูลกับท่าน แค่สองคนเท่านั้น ในขณะที่เดินทางอยู่นั้น ท่าน Abubakr จะเดินไปข้างหน้า ไปข้างหลัง ไปทางซ้าย และก็ไปทางขวา หมุนเวียนอยู่อย่างนี้ เพื่อให้ความคุ้มครองต่อท่านเราะฮูล ﷺ กล่าวที่ท่านเราะฮูลจะมีภัย เป็นอยู่อย่างนี้จนท่านเราะฮูล ﷺ สงสัย

¹ คือ ขณะที่พวกท่านพูดกับท่านนบี ﷺ อย่างเสียงให้ดังเหมือนกับที่พวกท่านพูดระหว่างกัน และอย่าเรียกท่านด้วยชื่อ หรือสมญาของท่านเหมือนกับพวกท่านเรียกระหว่างกัน เช่นเรียกท่านว่า ไอ้มุฮัมมัด แต่จงเรียกท่านว่า ไอ้ท่านนบี ไอ้ท่านเราะฮูล เป็นการยกย่องให้เกียรติแก่ท่าน .

² เพราะท่านเป็นผู้มีความเมตตาและสงสารพวกเขา ฉะนั้น ท่านจึงเป็นผู้ที่มีความเหมาะสมยิ่งกว่าตัวของพวกเขาเองในทุก ๆ สิ่ง เช่นเรื่องเกี่ยวกับศาสนา และเรื่องของคุณยา

ในพฤติกรรมดังกล่าวของท่าน Abubakr จึงถามท่าน Abubakr ว่า ทำไมท่านถึงกระทำอย่างนั้น ท่าน Abubakr จึงตอบว่า โอ้ท่านเราะฮูลของอัลลอฮฺ ﷺ เมื่อนั้นนึกถึงคนที่จะมาลอบทำร้ายท่าน ฉันก็จะไปอยู่ข้างหลังของท่าน ﷺ และเมื่อนั้นนึกถึงลูกศรที่จะทำร้ายท่าน ﷺ ฉันก็จะไปอยู่ข้างหน้าท่าน ﷺ ข้างขวาของท่าน ﷺ และก็ข้างซ้ายของท่าน ﷺ ท่านเราะฮูล ﷺ ถามต่ออีกว่า แล้วทำไมท่านถึงต้องกลัวมากมายขนาดนี้ด้วย ท่าน Abubakr ตอบว่า ฉันมิได้กลัวเพื่อฉันคนเดียว โอ้เราะฮูลของอัลลอฮฺ ﷺ หากฉันถูกฆ่า ฉันก็เป็นเพียงแค่มนุษย์ธรรมดาคนหนึ่ง (ซึ่งไม่ได้มีความสำคัญอะไรมากมาย) แต่ทว่า หากท่านถูกฆ่า แน่แน่นอนที่สุด ประชาชาติก็จะล่มสลายไปด้วย (เป็นการบ่งบอกถึงความแตกต่างระหว่างความสำคัญของท่านเราะฮูล ﷺ กับสามัญชนธรรมดา) (Muhammad ‘Ali al-Hijazi , 1990 : 24 - 25) ความหมายของประโยคที่ว่า :

....

...

(2 :)

ความว่า “...และอย่าพูดเสียงดังกับเขา (มุฮัมมัด ﷺ) เยี่ยงการพูดเสียงดังของบางคนของพวกเจ้ากับอีกบางคน...”¹

(อัลหุญร็อต : ส่วนหนึ่งจากอายะฮ์ที่ 2)

การให้เกียรติต่อท่านเราะฮูล ﷺ นั้นมิได้มีความหมายเฉพาะเมื่อขณะท่านมีชีวิตอยู่เท่านั้น แต่ให้ความหมายที่ครอบคลุมทั้งในขณะที่ท่านยังมีชีวิตอยู่และเมื่อท่านได้เสียชีวิตไปแล้ว อย่างเช่น ในยุคสมัยที่ท่านยังมีชีวิตอยู่ เมื่อท่านกล่าวเทศนาธรรมหรืออบรมสั่งสอนบรรดาเศาะหาบะฮ์ที่อยู่ร่วมในการอบรมกับท่านต้องเงียบ และฟังคำเทศนาธรรมหรือการอบรมจากท่านด้วยความตั้งใจ ไม่มีการพูดคุย ไม่มีการหยอกล้อ หรือโต้เถียงใด ๆ ทั้งสิ้น และเมื่อท่านเสียชีวิตไปแล้วก็เช่นเดียวกัน เมื่อมีการอบรมสั่งสอนด้วยวาจาของท่าน หรือนำเอาวาจาของท่านเทศนาธรรม บรรดาผู้ที่ร่วมอยู่ในที่นั้นต้องตั้งใจฟังอย่างมีระเบียบ วินัย ไม่มีการพูดคุย หยอกล้อหรือกระทำการอันเป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงการไม่ให้เกียรติต่อท่าน.

หลังจากที่อายะฮ์นี้ถูกประทานลงมา ท่าน Abubakr จะพบปะกับกองคาราวาน ซึ่ง เป็นอัครคันตุกะของท่านเราะฮูล ﷺ ก่อน พร้อมกับแนะนำชี้แจงพวกเขาถึงวิธีการปฏิบัติที่จะเข้าพบกับท่านเราะฮูล ﷺ ว่าต้องปฏิบัติตนอย่างไร และตั้งเสียพวกเขาให้อยู่ในความสงบ ความมั่นคง

¹ คือ ขณะที่พวกท่านพูดกับท่านนบี ﷺ อย่ายกเสียงให้ดังเหมือนกับที่พวกท่านพูดระหว่างกัน และอย่าเรียกท่านด้วยชื่อ หรือสมญาของท่านเหมือนกับพวกท่านเรียกระหว่างกัน เช่นเรียกท่านว่า โอ้มุฮัมมัด แต่จงเรียกท่านว่า โอ้ท่านนบี โอ้ท่านเราะฮูล เป็นการยกย่องให้เกียรติแก่ท่าน .

แน่นอน และมีมารยาทที่ดี เมื่ออยู่ในที่ชุมนุมพร้อมกับท่านเราะสูล ﷺ (Muhammad ‘Ali al-Hijazi , 1990 : 27) พระองค์ตรัสว่า :

...

(2 :)

ความว่า “...เพราะ (เกรงว่า) การงานต่าง ๆ ของพวกเขาจะสูญเสียชีวิต โดยที่พวกเขาไม่รู้สีกตัว” .

(อัลหุญร็อต : ส่วนหนึ่งจากอายะฮ์ที่ 2)

หมายถึง คุณงามความดีของพวกเขาจะถูกลบล้างไปในขณะที่พวกเขาไม่รู้สีกตัว และได้มีนักวิชาการตีพิมพ์ส่วนหนึ่งได้ให้ความหมายของอายะฮ์นี้ในแง่มุมอื่น ๆ อีก เช่น Abu Haiyan ได้กล่าวว่า ความหมายของอายะฮ์นี้ก็คือ ใครก็ตามที่ปฏิบัติไม่จริงจัง ไม่ให้ความสำคัญในความหมายของอายะฮ์นี้ ก็เท่ากับเขาเป็นผู้ปฏิเสธ บรรดาอะมัล (ผลแห่งการปฏิบัติ) ต่าง ๆ ของเขาก็พลอยถูกลบล้าง หรือสูญสิ้นไปด้วย และถ้าหากเป็นมุอิมิน (ผู้ศรัทธา) และปฏิบัติในสิ่งดังกล่าว (คือ การพูดเสียงดังเกินเสียงของท่านเราะสูล ﷺ) เป็นประจำจนติดเป็นนิสัย บรรดาความดีงามต่าง ๆ ของเขาก็ถูกลบล้างไปด้วยเช่นกัน (Muhammad ‘Ali al-Hijazi , 1990 : 31)

ความหมายของอายะฮ์ก็คือ ห้ามจากการส่งเสียงดัง หรือพูดเสียงดังเกินเสียงของท่านเราะสูล ﷺ เพราะการกระทำดังกล่าวนี้นำมาซึ่งความเสื่อมเสียของผลตอบแทนแห่งความดี (ผลบุญ) จากความหมายของอายะฮ์นี้ในทางกลับกันจึงให้ความหมายที่ว่า คุณงามความดี (อะมัล) ของแต่ละคนนั้นจะไม่เสื่อมเสีย หากประพฤติตนอยู่ในหลักคำสอนของท่านเราะสูล ﷺ อย่างเคร่งครัด

อัลเกาะสะมียฺ (al-Qasamiy) ได้กล่าวสนับสนุนทัศนะนี้ โดยท่านได้กล่าวเอาไว้ว่า ในทุก ๆ การกระทำที่มีหลักฐานระบุชัดเจนถึงการเสื่อมเสียของผลแห่งการปฏิบัติ (อะมัล) ก็จำเป็นที่จะต้องหลีกเลี่ยง อย่าปฏิบัติ และอย่าพยายามหาทางออกด้วยการตีความ (กียาส) ในอายะฮ์หรือหลักฐานนั้น เพราะเป็นไปได้ว่าสถานะของอายะฮ์นั้น อาจเป็นเงื่อนไขที่สำคัญที่จะนำมาซึ่งการเสื่อมเสียของผลแห่งความดีงาม (Muhammad ‘Ali al-Hijazi , 1990 : 32)

ผลจากการพูดเสียงดังเกินเสียงของท่านเราะสูล ﷺ จะเสื่อมเสียได้อย่างไร โดยที่มนุษย์ไม่รู้สีกตัว นั่นก็คือ การกระทำในความผิคนั้นหลาย ๆ ครั้งติดต่อกัน ผลจากการกระทำดังกล่าวทำให้ความมีเกียรติของมนุษย์ค่อย ๆ ลดหายไป ในที่สุดการกระทำในความผิคนั้นก็

กลายเป็นกิจวัตรแก่เขาไป กลายเป็นการดำเนินชีวิตที่อยู่กับการกระทำบาปตลอดเวลา สุดท้ายก็ส่งผลทำให้ความดีงามต่าง ๆ ของเขาต้องไร้ผล และเสื่อมเสียไปโดยที่เขาไม่รู้สึกรู้ตัว

จากสองอายะฮ์ที่กล่าวมา เป็นการบ่งบอกถึงความเพียบพร้อมสมบูรณ์ของท่านเราะฮูล ﷺ ในความสูงส่ง ความมีเกียรติ และความยิ่งใหญ่ของท่าน ดังนั้น การปฏิบัติในสิ่งที่ท่านได้ทรงแนะนำ สั่งสอนก็จะส่งผลให้การได้รับผลความดีที่ยืดยาวออกไป ไม่ใช่การถูกริดรอน ตัดออก (จากความดี) พระองค์จึงทรงประทานความเอ็นดู ความเมตตาแก่พวกเขา และความอดทนพร้อม ๆ กับพวกเขา (ประชาชาติของท่านนบี) และการอภัยโทษจากพวกเขา การปรียาหารหรือกับพวกเขาในการทำงานต่าง ๆ การอ่อนน้อม ถ่อมตนของพวกเขา การสุภาพ อ่อนโยน ไม่มีการก้าวล้ำในภาระหน้าที่ และความรับผิดชอบในหน้าที่ (Muhammad ‘Ali al-Hijazy , 1990 : 33)

ยังมีอายะฮ์อื่นอีกมากมาย ที่พระองค์ตรัสเกี่ยวกับความประเสริฐของท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ อย่างเช่น พระองค์ตรัสว่า:

(107 :)

ความว่า “และเรามีได้ส่งเจ้ามาเพื่ออื่นใด นอกจากเพื่อเป็นความเมตตาแก่ประชาชาติทั้งหลาย”.

(อัลอัมบิยาอ : 107)

พระองค์ตรัสว่า:

(128 :)

ความว่า “แท้จริงมีเราะฮูลคนหนึ่งจากพวกท่านเองได้มาหาพวกท่านแล้ว เป็นที่ลำบากใจแก่พวกเขาในสิ่งที่พวกท่านได้รับความทุกข์ยาก เป็นผู้หวังใยในพวกท่าน เป็นผู้เมตตา ผู้กรุณาส่งสารต่อบรรดาผู้ศรัทธา”.

(อัตเตาบะฮ์ : 128)

พระองค์ตรัสว่า:

...

(159 :)

ความว่า “เนื่องด้วยความเมตตาจากอัลลอฮ์นั่นเอง เจ้า (มุฮัมมัดﷺ) จึงได้
 สุกภาพอ่อนโยนแก่พวกเขา และถ้าหากเจ้าเป็นผู้ประพฤติหยาบช้า และมี
 ใจแข็งกระด้างแล้วไซริ้ แน่นอน พวกเขาที่ย่อมแยกตัวออกไปจากรอบ ๆ
 เจ้ากันแล้ว ดังนั้น จงอภัยให้แก่พวกเขาเถิดและจงขออภัยให้แก่พวกเขา
 ด้วย และจงปรักษาหารือกับพวกเขาในกิจการทั้งหลาย...”

(อาลิอิมรอน : ส่วนหนึ่งจากอายะฮ์ที่ 159)

พระองค์ตรัสว่า:

(215 :)

ความว่า “และจงลดปีกของเจ้าแก่บรรดาผู้ศรัทธาที่ปฏิบัติตามเจ้า .

(อิซซุอะรออ์ : 215)

พระองค์ตรัสว่า:

...

(82 :)

ความว่า “และจงอดทนต่อตัวของเจ้า ร่วมกับบรรดาผู้วิงวอนต่อพระผู้
 เป็นเจ้าของพวกเขา ทั้งยามเช้าและยามเย็น² โดยปรารถนาความโปรด
 ปรานของพระองค์และอย่าให้สายตาของเจ้าหันเหออกจากพวกเขา³
 ขณะที่เจ้าประสงค์ความสวยงามแห่งชีวิตของโลกนี้⁴ ..”

(อัลกะฮฟู : ส่วนหนึ่งจากอายะฮ์ที่ 82)

ความประเสริฐของท่านเราะฮ์มุลลอฮ์นั้นแผ่คลุมไปยังมนุษยชาติ ตั้งแต่ยุคสมัยของท่าน
 ไปจนถึงวันสิ้นโลก เริ่มจากดินแดนในแหลมอารเบีย แผ่คลุมไปยังทุกสารทิศ ทุกพื้นที่ที่มีมนุษย์
 อาศัยอยู่ ท่านสูงส่งเพราะท่านเป็นผู้ที่อ่อนโยน ไม่แข็งกระด้าง อ่อนน้อมถ่อมตน ไม่หยิ่งยะโส

¹ หมายถึง บรรดาผู้ศรัทธา

² คือ จงกักขังตัวของเจ้าไว้สำหรับบรรดาผู้อ่อนแอและยากจนในหมู่มุสลิมิน ผู้ซึ่งวิงวอนขอพรต่อพระเจ้าของพวกเข ทั้งในยามเช้า
 และยามเย็น

³ คือ อย่าได้ให้ความสนใจใคร่อื่นจากพวกเขา เช่น พวกที่มั่งมีและมีเกียรติ

⁴ คือ อย่าหวังเกียรติยศและความโอ้อวด ด้วยการเข้าสังคมกับพวกมุชริกีน

โอหัง เมตตากรุณา มุมานะอดทน ไม่เคยสิ้นหวังในความเมตตาจากอัลลอฮ์ ท่านจึงเป็นความเมตตาแก่ประชาชาติทั้งมวลอย่างแท้จริง .

ในแง่ของการปฏิบัติ ท่านก็เป็นเสมือนกับแบบอย่างที่สมบูรณ์แบบที่สุดที่นอกเหนือจากสามัญชนธรรมดาทั่วไป และในแง่ของความเมตตาของท่านที่มีต่อผู้ที่อยู่ร่วมสมัยกับท่าน ท่านจะให้ความเมตตาอย่างมากมาต่อพวกเขา ยิ่งกว่าความเมตตาของแม่ที่มีต่อลูก และที่ยิ่งไปกว่านั้นก็คือ ความเมตตาของท่านที่มีต่อประชาชาติของท่านนั้น ผู้ที่ได้รับอานิสต์ไม่เพียงแต่อยู่ร่วมสมัยกับท่านเท่านั้นที่ได้รับ แต่ยังแผ่ไปยังประชาชาติอื่น ๆ อีกด้วย ทั้งที่อยู่ร่วมสมัยกับท่านและไม่ได้อยู่ร่วมสมัยกับท่าน เนื่องจากความประเสริฐของท่านที่มากมายเหนือกว่าบรรดานบีและเราะซูลก่อนหน้านี้ทั้งมวล (Muḥammad ‘Ali Hijazi , 1990 : 34-35) พระองค์ตรัสว่า:

(2 :)

ความว่า “ โอ้ศรัทธาชนทั้งหลาย พวกเจ้าอย่าได้ยกเลิกเสียงของพวกเจ้าเหนือเสียงของอันนะบี¹ และอย่าพูดเสียงดังกับเขา (มุฮัมมัดﷺ) เยี่ยงการพูดเสียงดังของบางคนของพวกเจ้ากับอีกบางคน² เพราะ (เกรงว่า) การงานต่าง ๆ ของพวกเจ้าจะสูญเสียไป โดยที่พวกเจ้าไม่รู้ตัว ” .

(อัลหุญร็อต : 2)

ความหมายโดยรวมคือ โอ้บรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย จงให้เกียรติต่อบีของพวกเจ้าผู้ซึ่งชักชวน นำพาพวกเจ้าสู่การศรัทธา (ต่ออัลลอฮ์) เพราะกลัวว่าผลบุญแห่งความดีงามของพวกเจ้าจะไร้ค่า หรือสูญเปล่าโดยที่พวกเจ้าไม่รู้ตัว จงให้ความเอาใจใส่จากสิ่งที่จะทำให้บกพร่องใน (ผลบุญ) ดังกล่าว เพราะมันอาจจะนำมาซึ่งการร่อยหรอ ไร้ค่า เสื่อมเสียกับผลแห่งการปฏิบัติ (อะมัล) ของพวกเจ้า โดยที่ไม่ทันได้ระวังหรือล่วงรู้ในสิ่งดังกล่าว การเรียกร้องของอายะฮ์บ่งบอกถึง

¹ คือ เมื่อพวกท่านพูดกับท่านเราะซูลﷺ จงลดเสียงของพวกท่านลงและอย่ายกเสียงให้เหนือกว่าเสียงของท่านﷺ

² คือ ขณะที่พวกท่านพูดกับท่านนบีﷺ อย่ายกเสียงให้ดังเหมือนกับที่พวกท่านพูดระหว่างกัน และอย่าเรียกท่านด้วยชื่อ หรือสมญาของท่านเหมือนกับพวกท่านเรียกระหว่างกัน เช่นเรียกท่านว่า โอ้มุฮัมมัด แต่จงเรียกท่านว่า โอ้ท่านนบี โอ้ท่านเราะซูล เป็นการยกย่องให้เกียรติแก่ท่าน .

การเอาใจใส่ และการตกเดือนที่ทำให้ต้องระวัง ยิ่งไปกว่านั้นอายะฮ์นี้ยังได้สร้างผลกระทบอย่างลึกซึ้งในหัวใจของพวกเขาได้เป็นอย่างดีอีกด้วย

ในอายะฮ์นี้ (อายะฮ์ที่ 2) พระองค์ยังทรงสั่งสอนถึงจริยธรรมหรือมารยาทในการสนทนา พูดคุยต่อผู้ที่มีฐานะสูงกว่าด้วยการพูดจาที่ถูกกาลเทศะ ให้อยู่ในความพอดีและบรรดาอุลามาฮฺ (นักปราชญ์อิสลาม) ได้ให้ความสัมพันธ์ในการพูดจาเสียงดังต่อหน้าท่านเราะฮูล ﷺ ไม่ต่างไปจากการพูดเสียงดังต่อหน้าสุสานอันมีเกียรติของท่าน เพราะการให้เกียรติต่อท่านเราะฮูล ﷺ ในขณะที่ท่านได้เสียชีวิตไปแล้วนั้น ก็ไม่ต่างไปจากการให้เกียรติต่อท่าน เมื่อขณะที่ท่านยังมีชีวิตอยู่ และต้องให้เกียรติต่อท่านในทุก ๆ อิริยาบถ และทุก ๆ สถานการณ์ ไม่เว้นแม้แต่ในมัสยิด เมื่อมีการศึกษาถึงวาจาของท่าน ﷺ (Kamil Salamah al-Daqs , 1979 : 54-55)

จากหลักคำสอนดังกล่าว ทำให้หัวใจของบรรดาเศาะหาบะฮ์ต่างก็กลัวและสั่นไหวด้วยเสียงแห่งการเรียกร้องของอายะฮ์นี้ พวกเขาจึงมีจริยธรรมที่ดั่งงามต่อหน้าท่านเราะฮูล ﷺ เพราะกลัวว่า ผลบุญแห่งการปฏิบัติต่าง ๆ (อะมัล) จะสูญหายไปโดยที่พวกเขาไม่รู้สึกรู้ว่า หากพวกเขาระวังหรือรู้สึกรู้ว่า แน่นนอน พวกเขาก็สามารถที่จะขัดเกลา เปลี่ยนแปลงให้ถูกต้อง ให้เที่ยงตรงใหม่ได้ แต่ความบกพร่อง หรือความผิดพลาดที่ซ่อนอยู่นั้น แน่นนอนที่สุดก็ย่อมเป็นที่เกรงกลัวของพวกเขาอย่างมากทีเดียว (Saiyid Qutb , 1994 : 6/3339)

อายะฮ์นี้พระองค์ยังได้ทรงสั่งสอนบรรดาผู้ศรัทธาว่า จงให้เกียรติ นับถือและปฏิบัติตามท่านนบี ﷺ และทรงห้ามบรรดาผู้ศรัทธาจากการยกเสียงเกินเสียงของท่านนบี ﷺ และอย่ายกเสียงในการพูดคุยกับท่านนบี ﷺ เหมือนกับที่พวกเขาพูดคุยกันระหว่างพวกเขาเจ้าของอย่างเช่น การเรียกชื่อของท่าน (อย่างเดียวกันโดยที่ไม่มีคำต่อท้าย) เช่น คำว่า โอ้มุฮัมมัด โอ้อะหมัด เหมือนกับที่พวกเขาเรียกชื่อของพวกเขาเอง แต่ทรงใช้ให้พวกเขา (บรรดาผู้ศรัทธา) เรียกท่านนบี ﷺ พูดกับท่านนบี ﷺ ด้วยคำพูดที่เหมาะสมกับฐานะอันสูงส่งของท่าน อย่างเช่น (เรียกว่า) โอ้ นบีของอัลลอฮ์ ﷺ โอ้เราะฮูลของอัลลอฮ์ ﷺ หรือคำที่ใกล้เคียงกับคำดังกล่าว (al-Shanqitiy ,n.d.: 7/616)

พระองค์ ﷺ ตรัสว่า “เพราะ (เกรงว่า) การงานต่าง ๆ ของพวกเขาจะสูญหายไป” คือ จงอย่ากระทำในสิ่งดังกล่าว (คือ การพูดเสียงดังเกินเสียงของท่านเราะฮูล ﷺ) เพื่อผลแห่งความดีงามของพวกเขาจะได้ไม่ต้องสูญเสียโดยเปล่าประโยชน์ และไม่รู้สึกตัวในการกระทำความผิดดังกล่าว (al-Shanqitiy ,n.d.: 7/616)

ยังมีอายะฮ์อัลกุรอานอีกมากมายที่บอกกล่าวถึงการยกย่อง ให้เกียรติต่อท่านนบี ﷺ ดังที่พระองค์ ﷺ ตรัสต่อไปนี้ :

....

(63 :)

ความว่า “พวกเจ้าอย่าให้การร้องเรียกของเราะสูลในหมู่พวกเจ้า เป็นเช่นเดียวกับการร้องเรียกในระหว่างพวกเจ้าด้วยกันเอง!....”

(อินนูร : ส่วนหนึ่งจากอายะฮ์ที่ 63)

พระองค์ตรัสว่า:

...

(157 :)

ความว่า “...คั้งนั้น บรรดาผู้ที่ศรัทธาต่อเขา(เราะสูล)และให้ความสำคัญต่อเขา และช่วยเหลือเขาและปฏิบัติตามแสงสว่าง¹ที่ถูกประทานลงมาแก่เขาแล้ว ไชรี ชนเหล่านี้แหละคือบรรดาผู้ที่สำเร็จ”.

(อัลอะอรอฟ : ส่วนหนึ่งจากอายะฮ์ที่ 157)

ยิ่งไปกว่านั้น ยังมีอายะฮ์อัลกุรอานอีกมากมายที่บ่งบอกถึงการสนทนาของพระองค์กับท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ โดยที่พระองค์ไม่ได้เรียกชื่อของท่านนบี ﷺ (เพียงอย่างเดียวโดยที่ไม่มีคำอื่นมาพ่วงท้ายหรือนำหน้า) แต่พระองค์ทรงเรียกชื่อของท่านนบีด้วยการให้เกียรติต่อท่านนบีทุกครั้งไป ดังคำตรัสของพระองค์ ﷻ ต่อไปนี้ :

แปลว่า โอ้นบีเอ๋ย

แปลว่า โอ้เราะสูลเอ๋ย

แปลว่า โอ้ผู้ที่คลุมกายอยู่เอ๋ย(หมายถึงท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ)

แปลว่า โอ้ผู้ห่มกายอยู่เอ๋ย (หมายถึงท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ)

ในขณะที่พระองค์ ﷻ ทรงเรียกบรรดานบีท่านอื่น ๆ ด้วยชื่อเต็มของพวกเขาอย่างเดียว (โดยที่ไม่มีคำต่อท้ายเหมือนท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ) อย่างเช่น พระองค์ ﷻ ตรัสว่า :

¹ คือ อย่านเรียกท่านด้วยชื่อของท่าน เช่นเดียวกับที่พวกเจ้าเรียกกันในหมู่พวกเจ้า แต่จงเรียกว่า โอ้ท่านนบีของอัลลอฮ์ โอ้ท่านเราะสูลของอัลลอฮ์ เป็นการให้เกียรติแก่ท่าน ยกย่องท่าน

² หมายถึง อัลกุรอานในการเปรียบอัลกุรอานว่า ประหนึ่งแสงสว่างนั้นเนื่องจากอัลกุรอานให้ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องแก่นมนุษย์ ประหนึ่งว่ามนุษย์อยู่ในแสงสว่างสามารถรู้เห็นอะไร ได้อย่างถูกต้อง.

....

(35 :)

ความว่า “และเราได้กล่าววว่า โอ้อาคัม...”

(อัลบะเกาะเราะฮฺ: ส่วนหนึ่งจากอายะฮฺที่ 35)

พระองค์ตรัสว่า:

(104 :)

ความว่า “และเราได้เรียกเขาว่า โอ้อิบรอฮีมเอ๋ย”

(อัสศ็อฟฟาต : 104)

พระองค์ตรัสว่า:

....

(46 :)

ความว่า “พระองค์ตรัสว่า โอ้อูหุเอ๋ย แท้จริงเขามิได้เป็นคนหนึ่งในครอบครัวของเจ้า...”

(ฮูด : ส่วนหนึ่งจากอายะฮฺที่ 46)

พระองค์ตรัสว่า:

....

(144 :)

ความว่า “พระองค์ตรัสว่า โอ้อูซา แท้จริงข้าได้เลือกเจ้าให้เหนือกว่ามนุษย์ทั้งหลาย...”

(อัลอะฮฺรอฟ : ส่วนหนึ่งจากอายะฮฺที่ 144)

¹ อัลลอฮฺตรัสแก่นูหว่า โอ้อูหุเอ๋ย แท้จริงลูกชายของเจ้าคนนี้มีไซ่คนหนึ่งในครอบครัวของเจ้าซึ่งข้าได้สัญญาว่าจะให้เขาอยู่ในหมู่ผู้รอดพ้น เพราะเขาเป็นผู้ค้ำชูบัฏีเศรฺทธา ดังนั้น จึงไม่มีผู้คุ้มครองระหว่างมูมินกับกาเฟร (ผู้ปฏิเสธ)

พระองค์ตรัสว่า:

....

(55 :)

ความว่า “จงรำลึกถึงขณะที่อัลลอฮ์^ﷻกล่าวว่า โอ้อีซา ข้าจะเป็นผู้รับเจ้าไปพร้อมกับชีวิตและร่างกายของเจ้า...”

(อาลิอิมรอน : ส่วนหนึ่งจากอายะฮ์ที่ 55)

พระองค์ตรัสว่า:

....

(26 :)

ความว่า “โอ้ ดาวูดเอ๋ย เราได้แต่งตั้งเจ้าให้เป็นตัวแทนในแผ่นดินนี้...”

(ศอด : ส่วนหนึ่งจากอายะฮ์ที่ 26)

จะเห็นได้ว่าพระองค์ทรงสนทนากับบรรดานบีต่าง ๆ ที่อื่นจากท่านนบีมุฮัมมัด^ﷺ ด้วยการเรียกชื่อของพวกเขาโดยตรง ไซ้ว่าพวกเขา (บรรดานบีต่าง ๆ) เหล่านั้นจะไม่มีเกียรติ พวกเขาทั้งหมดมีเกียรติอย่างแน่นอนในทัศนะของอัลลอฮ์^ﷻ แต่เมื่อเทียบกับท่านนบีมุฮัมมัด^ﷺ แล้วพวกเขามีน้อยกว่าท่านนั่นเอง และพวกเขา (บรรดานบีต่าง ๆ) ถูกส่งมาเพื่อประชาชาติของตนเอง ในขณะที่ท่านนบีมุฮัมมัด^ﷺ นั้นถูกส่งมาเพื่อมนุษยชาติทั้งมวล และนี่ก็เป็นอีกส่วนหนึ่งของความแตกต่างระหว่างท่านนบีมุฮัมมัด^ﷺ กับบรรดานบีอื่น ๆ ดังนั้น พระองค์จะไม่ทรงเรียกชื่อของท่านเหมือนกับบรรดานบีท่านอื่น ๆ ดังที่กล่าวมาข้างต้น แต่จะเรียกชื่อ (อย่างเดียว) ของท่านเราะสูลในรูปแบบของประโยคอย่างอื่น (ที่ไม่ใช่การสนทนา) อย่างเช่น ตรัสว่า :

....

(144 :)

ความว่า “และมุฮัมมัด^ﷺ นั้นหาใช่อื่นใดไม่ นอกจากเป็นเราะสูลผู้หนึ่งเท่านั้น¹ ซึ่งบรรดาเราะสูลก่อนจากเขาก็ได้ล่วงลับไปแล้ว²....”

(อาลิอิมรอน : ส่วนหนึ่งจากอายะฮ์ที่ 144)

¹ คือ เป็นปुरुชนผู้หนึ่งที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นเราะสูล ซึ่งย่อมจะประสบกับความเจ็บป่วยและแก่ตาย

² คือ บรรดาเราะสูลก่อน ๆ เช่นเดียวกับนบีมุฮัมมัด^ﷺ ก็ได้เสียชีวิตกันไปหมดแล้ว

พระองค์ตรัสว่า:

....

...

(2 :)

ความว่า “...และศรัทธาในสิ่งที่ถูกประทานแก่มุฮัมมัดﷺ....”

(มุฮัมมัด : ส่วนหนึ่งจากอายะฮ์ที่ 2)

พระองค์ตรัสว่า:

....

(28 :)

ความว่า “มุฮัมมัดﷺเป็นเราะสุลของอัลลอฮ์ﷻ และบรรดาผู้ที่อยู่ร่วมกับเขา...”

(อัลฟัตหฺ : ส่วนหนึ่งจากอายะฮ์ที่ 28)

พระองค์ทรงให้ความกระจ่างว่า การให้เกียรติต่อท่านเราะสุล ﷺ ด้วยการลดเสียงเมื่ออยู่ต่อหน้าท่านเราะสุล ﷺ นั้น จะไม่เกิดขึ้นกับใคร นอกจากแก่ผู้ที่พระองค์ ﷻ ทรงทดสอบจิตใจของพวกเขาถึงขีดความสามารถในการขำเกรงต่อพระองค์ ﷻ เท่านั้น ว่าเขามีความบริสุทธิ์ใจต่อพระองค์ ﷻ มากน้อยแค่ไหน และหากการทดสอบดังกล่าวเป็นที่พอใจของพระองค์ ﷻ เขาก็จะได้รับการอภัยโทษ และภาคผลแห่งความดีงามอันยิ่งใหญ่จากพระองค์ ﷻ (al-Qurtubiy ,n.d. : 8/201-202)

พระองค์ตรัสว่า “และอย่าพูดเสียงดังกับเขา (มุฮัมมัด ﷺ)” หมายถึง จงอย่าเรียกท่านเราะสุล ﷺ ว่า โอ้มุฮัมมัด หรือ โอ้อะหฺมัด แต่จงเรียกท่านว่า โอ้นบีของอัลลอฮ์ ﷻ หรือ โอ้ เราะสุลของอัลลอฮ์ ﷻ เพื่อเป็นการให้เกียรติแก่ท่าน มีนักปราชญ์ร่วมสมัยบางท่านให้ทัศนะว่า พวกที่ชอบพูดเสียงดังต่อหน้าท่านนบี ﷺ นั้นส่วนมากคือบรรดาพวกมุนาฟิก เพื่อเป็นการประจานถึงความอ่อนแอของพวกเขาที่มีต่อมุสลิม ดังนั้น มุสลิมจึงห้ามจากการกระทำ (คือ การพูดเสียงดังต่อหน้าท่านนบี ﷺ) ดังกล่าว นักปราชญ์บางท่านยังได้ให้ทัศนะเพิ่มเติมอีกว่า คำว่า “และอย่าพูดเสียงดังกับเขา (มุฮัมมัด ﷺ)” หมายถึง การพูดเสียงดังหรือการตะคอกใส่ท่านนบี ﷺ ความหมายของอายะฮ์นี้ก็คือ การสั่งให้บรรดาเศาะหาบะฮ์และประชาชาติของท่านให้เกียรติและเคารพภักดีต่อท่านเราะสุล ﷺ เมื่ออยู่ต่อหน้าท่าน ﷻ และเมื่อยามสนทนากับท่าน ﷻ ก็ให้พูดเบา ๆ ด้วยความอ่อนน้อมถ่อมตนและมีสัมมาคารวะ (al-Qurtubiy ,n.d. : 8/201-202)

มุฮัมมัด อัลศอลิฮียฺ (Muhammad al- Ṣalihiy) (n.d. : 408) ได้กล่าวว่าในเมื่อแก่การพูดเสียงดังเกินเสียงของท่านเราะสุล ﷻ ยังเป็นสาเหตุแห่งการสูญเสียบางผลแห่งการปฏิบัติ

(อะมัด) คุณงามความดีต่าง ๆ แล้วการล้าหน้าท่านในเรื่องของการให้ทัศนะ แสดงความคิดเห็นในเรื่องการเมือง เรื่องความรู้ และอื่น ๆ มันจะไม่ยิ่งไปกว่านั้นอีกหรือ

อายะฮ์นี้นักปราชญ์ได้ให้ทัศนะออกเป็นสองทัศนะด้วยกัน

1. จงอย่าเรียกชื่อของท่านเราะฮูล ﷺ ด้วยชื่อของท่าน (เพียงอย่างเดียว) เหมือนกับที่พวกเขาเรียกด้วยกันเอง แต่จงเรียกท่านว่า โอ้เราะฮูลของอัลลอฮ์ โอ้นบีของอัลลอฮ์

2. พวกเขาจงอย่าเรียกท่านเราะฮูล ﷺ ให้อยู่ในสถานะเดียวกับพวกเขา เพราะหากพวกเขาสนทนากับพวกเขาด้วยกันเอง เมื่อมีคำถาม พวกเขาจะตอบหรือไม่ตอบ พวกเขาก็มีสิทธิ์ที่จะเลือกได้ แล้วก็ไม่ใช่เป็นการเสียมารยาทด้วย แต่เมื่อพวกเขาสนทนากับท่านเราะฮูล ﷺ เมื่อท่านเราะฮูล ﷺ ถาม พวกเขาไม่มีทางเลือกอื่นนอกจากต้องตอบในคำถามของท่านเราะฮูล ﷺ และห้ามหันหลังให้อย่างเด็ดขาดเมื่อสนทนาอยู่กับท่าน เพราะการกระทำอย่างนั้นเป็นการบ่งบอกถึงการเสียมารยาทต่อท่านเราะฮูล ﷺ อย่างแรง (Muhammad al- Ṣalihiy ,n.d.: 408)

ส่วนหนึ่งจากมารยาทที่มีต่อท่านเราะฮูล ﷺ ก็คือ เมื่อพวกเขาอยู่ในสถานการณ์ที่สำคัญ ๆ พร้อมกับท่านเราะฮูล ﷺ อย่างเช่น ช่วงท่านคุตบะฮ์ ช่วงสงคราม ช่วงการรวมพลเพื่อสงคราม ห้ามพวกเขาออกไปจากสถานที่เหล่านั้น แม้จะมีความจำเป็นมากขนาดไหนก็ตาม นอกจากต้องขออนุญาตจากท่าน ﷺ ก่อน (Muhammad al- Ṣalihiy , n.d. : 408-409) ดังที่พระองค์ ﷺ ตรัสว่า :

....

(62 :)

ความว่า “แท้จริงบรรดาผู้ศรัทธา (ที่แท้จริง) นั้น¹ คือ บรรดาผู้ศรัทธาต่ออัลลอฮ์ ﷻ และเราะฮูลของพระองค์ และเมื่อพวกเขาสามารถรวมกันอยู่กับเขา (มุฮัมมัด ﷺ) ในกิจการที่สำคัญ² พวกเขาจะไม่ผละออกไป จนกว่าพวกเขาจะขออนุญาตจากเขา(มุฮัมมัด ﷺ)เสียก่อน....”

(อันนุร : ส่วนหนึ่งจากอายะฮ์ที่ 62)

หลังจากที่พระองค์ทรงบอกกล่าวแก่บรรดาผู้ศรัทธาในอายะฮ์นี้ให้สงบ และเงียบเสียงต่อหน้าท่านเราะฮูล ﷺ ว่า เป็นผู้ที่พระองค์ ﷻ ทรงทำให้จิตใจของเขามีความยำเกรงต่อ

¹ คือ บรรดามุอิมินที่มีการศรัทธาอย่างสมบูรณ์

² คือ กิจการที่มีผลประโยชน์แก่บรรดามุสลิมิน

พระองค์ ﷺ อย่างบริสุทธิ์ใจและเป็นจิตใจที่ทรงเลือกสรรจากพระองค์ ﷺ ให้มีความใสสะอาดปราศจากมลทินที่ไม่ดีทั้งหมด และยิ่งไปกว่านั้นเขาจะได้รับการอภัยโทษ และภาคผลแห่งความดีงามอันยิ่งใหญ่จากพระองค์ ﷺ

แท้จริงพระองค์ทรงสั่งแก่บรรดาผู้ศรัทธาให้เกียรติต่อท่านเราะสูล ﷺ และแสดงออกถึงการมีมารยาทที่ดีที่สุดต่อท่าน และให้ความสำคัญต่อท่านเราะสูล ﷺ ก่อนตัวเองเสมอ เพราะแท้จริงพระองค์ได้ทรงทำให้ท่านเราะสูล ﷺ นั้นงดงาม ด้วยการเป็นผู้ที่อ่อนน้อม เมตตา กรุณาต่อบรรดาผู้ศรัทธาทั้งหมด และยังทรงให้การเอาใจใส่ต่อบรรดาประชาชาติของท่านเปรียบได้ดั่งบิดาเอาใจใส่ดูแลลูก ๆ ที่เดียว ดังที่พระองค์ ﷺ ตรัสว่า :

(128 :)

ความว่า “แท้จริงมีเราะสูลคนหนึ่งจากพวกท่านเองได้มาหาพวกท่านแล้ว เป็นที่ลำบากใจแก่พวกเขาในสิ่งที่พวกท่านได้รับความทุกข์ยาก เป็นผู้ห่วงใยในพวกท่าน เป็นผู้เมตตา ผู้กรุณาสงสารต่อบรรดาผู้ศรัทธา”.

(อัตเตาบะฮ์ : 128)

พระองค์ตรัสว่า :

....

(159 :)

ความว่า “เนื่องด้วยความเมตตาจากอัลลอฮ์ ﷻ นั้นเองเจ้า (มุฮัมมัด ﷺ) จึงได้สุภาพอ่อนโยนแก่พวกเขา!....”

(อาลิอิมรอน : ส่วนหนึ่งจากอายะฮ์ที่ 159)

จะเห็นได้ว่า ท่านเราะสูล ﷺ ทรงเอาใจใส่ดูแลประชาชาติของท่านประดุจดังคนในครอบครัวเดียวกันกับท่าน ท่านทรงช่วยเหลือผู้ที่ทุกข์ยาก ทรงห่วงใย เมตตา กรุณา และสุภาพอ่อนโยนต่อทุก ๆ คน

¹ หมายถึง บรรดาผู้ศรัทธา

เหล่านี้คือสิ่งที่มีอยู่เฉพาะในตัวของผู้ศรัทธาเท่านั้น ผู้ซึ่งครอบครองความศรัทธา อยู่ในหัวใจ ของพวกเขา ผู้ซึ่งพระองค์ตรัสแก่พวกเขาว่า “แท้จริงบรรดาผู้ที่ลดเสียดของเขานั้น” คือผู้ที่พระองค์ ﷺ ทรงเปรียบเทียบหัวใจของพวกเขากับการทดสอบต่าง ๆ และการถูกบีบบังคับที่ แร้นแค้นจนสามารถทำให้จิตใจของพวกเขาสะอาด และสามารถยืนหยัดอยู่บนความอดทน จาก ความยากลำบากอย่างแสนสาหัสได้ พวกเขาจะได้รับการอภัยโทษจากบาปหรือความผิดของพวกเขา และได้รับผลบุญแห่งความดีงามอันยิ่งใหญ่จากการลดเสียดของพวกเขา และจากบรรดาการ ขอมงานหรือเชื่อฟังต่อพระองค์ ﷺ (Kamil Salamah al-Daqs , 1979 : 57)

มุญาฮิด (Mujahid) กล่าวว่า ท่าน ‘Umar ถูกเรียนถามว่า โอ้อะมีรุลมุอมีนีน ระหว่างผู้ชายที่ไม่ประสบกับมูศิฮาด (สิ่งที่ไม่ดี) และเขาก็ไม่ปฏิบัติในสิ่งที่ไม่ดีดังกล่าว กับผู้ชาย ที่ประสบกับสิ่งที่ไม่ดีและเขาก็ไม่ปฏิบัติตามในสิ่งที่ไม่ดีดังกล่าว ใครจะประเสริฐกว่ากัน ท่าน ‘Umar จึงตอบไปว่า ผู้ชายที่ประสบกับสิ่งที่ไม่ดีแล้วเขาไม่ปฏิบัติตามในมูศิฮาดดังกล่าวประเสริฐ กว่า ดังคำตรัสของพระองค์ ﷺ ที่ว่า :

...

(3 :)

ความว่า “...อัลลอฮ์ ﷻ ทรงทดสอบจิตใจของพวกเขาเพื่อความยำเกรง¹ สำหรับพวกเขาจะได้รับการอภัยโทษและรางวัลอันใหญ่หลวง²”.

(อัลหุญร็อต : ส่วนหนึ่งจากอายะฮ์ที่ 3)

จากอายะฮ์นี้เป็นการบ่งบอกว่า การที่ผู้ศรัทธาลดเสียดของพวกเขาขณะเมื่ออยู่ต่อ หน้าท่านเราะฮูล ﷺ แท้จริง พระองค์ ﷻ ทรงได้ให้สัญญาแก่พวกเขาเอาไว้แล้ว ถึงผลตอบแทน แห่งความดีงามของพวกเขา และประสงค์จะให้พวกเขาเป็นผู้ที่มีความหนักแน่น มั่นคงในการ ยำเกรงต่อพระองค์ ﷻ (Kamil Salamah al-Daqs , 1979 : 58)

ความหมายอีกนัยหนึ่งในประโยคข้างต้น คือเป็นการบอกอย่างละเอียดอ่อนในสิ่ง ที่เราจำเป็นต้องให้การเอาใจใส่ในมารยาทของการสนทนาของพระองค์ ﷻ ดังนั้น การที่ พระองค์ ﷻ ทรงทดสอบด้วยอุปสรรคต่าง ๆ เป็นเหตุให้ความยำเกรงนั้นปรากฏออกมา มิใช่เกิด จากสาเหตุของการยำเกรงในตัวของมันเอง นั่นก็คือ เป็นการแสดงออกถึงสาเหตุและที่มาของ

¹ บรรดาผู้ที่ลดเสียดของพวกเขามาเมื่ออยู่ต่อหน้าท่านเราะฮูล ﷻ เหล่านี้ที่อัลลอฮ์ ﷻ ทรงทำให้จิตใจของพวกเขาบริสุทธิ์เพื่อการ ยำเกรง และเพื่อฝึกจิตใจให้เป็นลักษณะประจำตัว

² คือ ในวันอาคิเราะฮ์

สาเหตุ และเป็นไปได้ที่จะบอกว่านี่คือตัวอย่างแห่งแนวทางการปฏิบัติ ในขณะที่เป็นการแสดงออกให้เห็นถึงความบริสุทธิ์ใจจากขวากหนามและอุปสรรคต่าง ๆ ตลอดเส้นทางของความเพียรพยายาม (Kamil Salamah al-Daqs , 1979 : 59)

จากนั้นพระองค์ ﷺ ก็ทรงยกย่องถึงความขำเกรงของพวกเขา การมีมารยาทที่ดี การนอบน้อมถ่อมตน และการลดเสียงของพวกเขา เมื่อขณะสนทนากับท่านเราะสูล ﷺ ด้วยคำตรัสที่สร้างความประทับใจให้กับพวกเขาเป็นอย่างยิ่งว่า :

(3 :)

ความว่า “แท้จริง บรรดาผู้ที่ลดเสียงของพวกเขา ณ ที่เราะสูลของอัลลอฮ์ ﷺ นั้น คนเหล่านั้น คือ บรรดาผู้ที่อัลลอฮ์ ﷻ ทรงทดสอบจิตใจของพวกเขาเพื่อความขำเกรง¹ สำหรับพวกเขาจะได้รับการอภัยโทษและรางวัลอันใหญ่หลวง²”.

(อัลหุญร็อต : 3)

การขำเกรง (ตักวา) คือ การประทานที่ยิ่งใหญ่จากพระองค์อัลลอฮ์ ﷻ พระองค์ทรงเลือกสรรหัวใจเป็นการเฉพาะ ในการที่จะมอบการขำเกรงนี้ (ตักวา) นั่นก็คือ หัวใจที่ได้ผ่านการทดสอบ การเลือกสรร และการชำระทำความสะอาดจากพระองค์ ﷻ มาเป็นอย่างดี และพระองค์ ﷻ เท่านั้นคือ ผู้ทรงสิทธิในการประทับความขำเกรงลงบนหัวใจที่พระองค์ ﷻ ทรงเตรียมไว้ ดังนั้น ผู้ที่ลดเสียงของเขาลงต่ำในขณะที่อยู่ต่อหน้าท่านเราะสูล ﷺ ก็เป็นส่วนหนึ่งจากกลุ่มคนที่พระองค์ทรงทดสอบจิตใจของพวกเขา เพื่อจะได้รับความเมตตาที่ยิ่งใหญ่จากพระองค์ ﷻ นั่นก็คือ การตักวา (การขำเกรง) และด้วยการขำเกรง พระองค์ ﷻ ก็จะทรงประทานให้กับเขาซึ่งการอภัยโทษและความดีงามอย่างมากมาย

หากพิจารณาอย่างละเอียดถึงอายะฮ์ที่ 1 ของซูเราะฮ์และความสัมพันธ์ต่ออายะฮ์อื่น ๆ หลังจากนั้น จะได้รับความชัดเจนที่แจ่มแจ้งมากที่สุดที่เดียนั่นก็คือ ในอายะฮ์ที่ 1 นั้นพระองค์ได้ทรงสั่งสอนให้แก่สังคมมุสลิมถึงข้อบัญญัติต่าง ๆ ที่มาจากพระองค์ ﷻ และคำดำรัสที่มาจากท่าน

¹ บรรดาผู้ที่ลดเสียงของพวกเขาเมื่ออยู่ต่อหน้าท่านเราะสูล ﷺ คนเหล่านั้นอัลลอฮ์ ﷻ ทรงทำให้จิตใจของพวกเขาบริสุทธิ์เพื่อการขำเกรง และเพื่อฝึกจิตใจให้เป็นลักษณะประจำตัว

² คือ ในวันอาคีเราะฮ์

เราะสูด ﷺ ด้วยการเริ่มต้นนำเสนอในทุก ๆ สิ่ง โดยที่ไม่มีการซักถามและไม่มีข้อแม้ใด ๆ ทั้งสิ้น เพราะทั้งสอง (คือ อัลลอฮ์ ﷻ และเราะสูด ﷺ) ทรงรักใคร่แก่บรรดาผู้ศรัทธามากกว่าทุก ๆ สิ่ง ทั้งหมด นั่นคือ เป้าหมายที่แท้จริงของการศรัทธาต่อทั้งสอง ความรักใคร่ต่อท่านทั้งสอง จากนั้นก็ ตามด้วยการห้ามจากการล่าหน้าทั้งสองด้วยการพูดเสียงดัง และการยกเสียงเกินเสียงของท่าน เราะสูด ﷺ ซึ่งเหมือนกับว่าอายะฮ์ที่ 1 นั้น จะมาช่วยอธิบายเพิ่มเติมให้กับอายะฮ์ที่ 2 ที่ได้ เตรียมเอาไว้ในการกล่าวถึงอยู่เป็นอย่างดี หลังจากนั้นพระองค์อัลลอฮ์ ﷻ ก็ทรงกล่าวถึงการให้ เกียรติ ยกย่องต่อผู้ที่มีความปรารถนาในความดีงามดังกล่าว ด้วยการสงบเสียงของพวกเขา เพื่อ เป็นการแสดงออกถึงความยิ่งใหญ่ในสถานะของท่านเราะสูด ﷺ ในทัศนะของอัลลอฮ์ ﷻ (Muhammad , 1984 : 292)

ในทัศนะของอัลลอฮ์ ﷻ แล้ว สถานะความมีเกียรติของท่านเราะสูด ﷺ กับบรรดา มนุษย์ทั่วไปนั้นแตกต่างกัน ในเรื่องนี้บรรดามุสลิม โดยเฉพาะอย่างยิ่งบรรดาผู้ศรัทธายอมรับดี เมื่อ พวกเขาสนทนากับท่านเราะสูด ﷺ จึงต้องมีสัมมาคารวะ อ่อนน้อม ถ่อมตน ไม่พูดจาโต้ตอบด้วย น้ำเสียงที่กร้าวหรือดังเกินเสียงของท่านเราะสูด ﷻ ไม่ว่าในกรณีใดก็ตาม อย่างนำเอามารยาทการ สนทนาในระหว่างพวกเขาเข้าด้วยกันมาใช้กับท่านเราะสูด ﷻ เพราะมันอาจเป็นที่มาของการถูกลบล้าง ความดีต่าง ๆ ที่เคยปฏิบัติจากพระองค์ ﷻ .

4.3 การไม่ส่งเสียงรบกวนท่านเราะสูด ﷺ ในเวลาที่ไม่เหมาะสม

หลังจากนั้น อัลกุรอานก็ได้หยิบยกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับกองคาราวานของบะนี ตะมีม ในขณะที่พวกเขาเพื่อพบกับท่านเราะสูด ﷻ ในปีที่ 9 ของการฮิจเราะฮ์ นั่นก็คือ ปีที่รู้จักกันในนามของปีแห่งกองคาราวาน เพราะในปีนี้ บรรดากองคาราวานของอาหรับกลุ่มต่าง ๆ ได้พากัน ของตนเองมาหาท่านเราะสูด ﷻ และเข้ารับอิสลาม พวกเขา (บะนีตะมีม) ก็เป็นชาวอาหรับกลุ่มหนึ่ง ที่อาศัยอยู่ในชนบท มีนิสัยที่ค่อนข้างหยาบคาย พวกเขาเรียกท่านเราะสูด ﷻ จากหลังห้องกรรยา ของท่านเราะสูด ﷻ ที่ยื่นออกไปจากมัสยิดของท่านเล็กน้อยว่า โอ้มุฮัมมัด จงออกมา พวกเรา ต้องการที่จะพบกับท่าน ท่านเราะสูด ﷻ ไม่ชอบในพฤติกรรมที่หยาบคายดังกล่าวของพวกเขา และการเรียกของพวกเขาในช่วงเวลาดังกล่าว เพราะเป็นการรบกวนความสงบสุขของท่านเราะสูด ﷻ ในช่วงเวลาพักผ่อนที่เป็นส่วนตัวของท่าน (Saiyid Qutb , 1994 : 6/3340) พระองค์ตรัสว่า :

(4)

(5)

(4-5 :)

ความว่า “แท้จริง ผู้ส่งเสียงเรียกเจ้าทางเบื้องหลังห้องหับเหล่านั้น ส่วนใหญ่ของพวกเขาไม่ใช่สติปัญญา¹ (4) และหากว่าพวกเขาอดทนไว้จนกว่า เจ้าจะออกมาหาพวกเขาแล้ว แน่อน มั่นยอมเป็นการดีสำหรับพวกเขา และอัลลอฮฺ^ﷻเป็นผู้ทรงอภัยโทษ ผู้ทรงเมตตาเสมอ (5) ” .

(อัลหุญร็อต : 4-5)

อายะฮ์นี้ยังคงมีความสัมพันธ์อยู่กับอายะฮ์ก่อนหน้านี้อย่างชัดเจน โดยที่ในอายะฮ์ก่อนหน้านี้นั้น พระองค์^ﷻ ทรงสรรเสริญ เยินยอ ถึงผู้ที่ลดเสียงของเขาต่อหน้าท่านเราะสูล^ﷺ และในอายะฮ์นี้ ก็ได้ทรงตำหนิแก่ผู้ที่ไม่เอาใจใส่ในสิทธิแห่งการมีจริยธรรมที่พึงงามต่อท่านเราะสูล^ﷺ (Kamil Salamah al-Daqs , 1979 : 68)

ลักษณะของการเรียกนั้นมีอยู่ 2 ชนิดด้วยกัน

1. เรียกเพื่อเป็นการเตือนจากผู้เรียก
2. เรียกเพื่อบ่งบอกถึงเจตนาธรรมของผู้เรียก

ในอายะฮ์นี้การเรียกให้ความหมายทั้งสองความหมายพร้อม ๆ กัน เพราะผู้เรียกจะไม่เรียก นอกจากเมื่อเขามีความต้องการ หรือมีจุดประสงค์ที่จะบอกกล่าว (จากการเรียกนั้น) ดังนั้น การเรียกจึงให้ผลทั้งสองความหมาย และการเรียกของพวกเขา (คือ ผู้ที่เรียกหลังห้องของท่านเราะสูล^ﷺ) ก็เพื่อเป็นการเตือน (ท่านเราะสูล^ﷺ) ซึ่งถือว่าเป็นมารยาทที่ไม่ดี

การเรียกของพวกเขาเป็นการเรียกหลังห้องภรรยาของท่านเราะสูล^ﷺ ถ้าหากเป็นการเรียกกับผู้อื่น (ที่ไม่ใช่ท่านเราะสูล^ﷺ) และทั้งสอง (คือ ผู้เรียกและผู้ถูกเรียก) ก็ไม่มีเป้าหมายอื่นแอบแฝง ก็เป็นเรื่องปกติสำหรับพวกเขาในการที่จะเรียกขานกัน ไม่ว่าในขณะที่เดิน หรือนั่ง ยิ่งไปกว่านั้น ผู้ถูกเรียกก็สามารถที่จะตอบได้ในทันทีโดยไม่ต้องลังเล ซึ่งผู้เรียกเองก็ไม่ต้องการอะไรมากไปกว่าการสนทนากันธรรมดา เหมือนกับมีคนเรียกเจ้าของสวนอยู่ข้างนอกสวนของเขา (Kamil Salamah al-Daqs , 1979 : 69)

พระองค์อัลลอฮฺ^ﷻ ทรงบอกกล่าวถึงคุณลักษณะของพวกเขาว่า ส่วนใหญ่แล้วพวกเขาคือพวกที่ไม่เข้าใจ และพระองค์ทรงห้ามพวกเขาจากการเรียกขานท่านเราะสูล^ﷺ ด้วยการ

¹ อัลลอฮฺ^ﷻ ทรงกล่าวประณามอาหรับชาวชนบทที่ไม่มีมารยาทในการเรียกท่านเราะสูล^ﷺทางเบื้องหลังห้องหับ ซึ่งเป็นที่พำนักของบรรดาภริยาของท่าน^ﷺ

แสดงออกถึงมารยาทที่ไม่ดีงาม ไม่ให้เกียรติต่อท่านเราะสุล ﷺ ผู้ซึ่งเป็นเสมือนผู้นำ และผู้ที่คอยสั่งสอน ตักเตือนต่อพวกเขา ต่อมาพระองค์ ﷺ ก็ทรงบอกกล่าวถึงข้อเท็จจริงแก่พวกเขาว่า สิ่งที่ดีที่สุดสำหรับพวกเขานั้นก็คือ การอดทน และการรอคอยจนกว่าท่านเราะสุล ﷺ จะออกมาพบกับพวกเขาด้วยตัวของท่านเอง และพระองค์ ﷺ ทรงเรียกร้องพวกเขาให้กลับตัว (เตาบะฮฺ) ขออภัยโทษและขอความเมตตาจากพระองค์ ﷺ บรรดามุสลิมต่างก็สนองตอบถึงการมีจริยธรรมที่ดีงามนี้ และความหมายของอายะฮฺนี้ยังให้ความหมายที่ครอบคลุมถึงบรรดาผู้รู้และเหล่าบรรดานักวิชาการ (อุลามะฮฺ) ต่าง ๆ อีกด้วย พวกเขา (ผู้ศรัทธา) จะไม่รบกวนบรรดานักวิชาการ (ในที่พักของพวกเขา) จนกว่าพวกเขา (บรรดาผู้รู้) จะออกมาเอง พวกเขาจะไม่รुकล้ำเข้าไปในที่พำนัก (ของอุลามะฮฺ) จนกว่าจะได้รับการอนุญาตหรือเชิญเชิญจากอุลามะฮฺเหล่านั้น (Saiyid Qutb , 1994 : 6/3340)

อิบน์ อะชูร (Ibn ‘Ashur) กล่าวว่า ผู้ที่เรียกท่านนบีหลังห้องของท่าน ﷺ คือตัวแทนจากบะนี ตะมีม พวกเขามาที่นครมะดีนะฮฺในปีฮิจเราะฮฺศักราชที่ 9 ซึ่งเป็นปีที่เรียกขานกันว่าปีแห่งกองคาราวาน หรือปีแห่งอาคันตุกะ พวกเขามีด้วยกันทั้งหมดประมาณ 70 คน หรือมากกว่านั้น (Ibn ‘Ashur ,n.d. : 25/224)

ความหมายของการเรียกในที่นี้ก็คือ การเรียกด้วยเสียงที่ดัง ซึ่งเป็นสิ่งที่พระองค์ ﷺ ทรงห้ามบรรดาผู้ศรัทธามีให้ปฏิบัติในสิ่งดังกล่าว ดังที่พระองค์ ﷺ ตรัสไว้ในอายะฮฺที่ผ่านมาว่า :

(3 :)

ความว่า “แท้จริงบรรดาผู้ที่ลัดเสียงของเขา ณ ที่เราะสุลของอัลลอฮฺ ﷺ นั้น อัลลอฮฺ ﷻ ทรงทดสอบจิตใจของพวกเขาเพื่อความยำเกรง สำหรับพวกเขาจะได้รับการอภัยโทษและรางวัลอันใหญ่หลวง”.

(อัลหุญร็อต : 3)

ดังนั้น สิ่งที่อัลกุรอานระบุเกี่ยวกับคำพูด การสนทนา การสั่งใช้ การห้าม เป็นการบ่งบอกถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง สนทนาจริง ๆ ไม่ใช่เป็นคำเปรียบเทียบแต่อย่างใด (al-Muhammad al-Ṣalīhiy ,n.d.: 5/409)

หากพวกเขา (บะนีตะมีม) รอคอยจนกว่าท่านเราะสุล ﷺ จะออกมา แน่แน่นอนที่สุดมันก็ย่อมเป็นสิ่งที่ดีสำหรับพวกเขาทั้งคุณยาและอาคิเราะฮฺ ท่านเราะสุล ﷺ นั้นย่อมไม่หลบหน้าผู้ใด

นอกจากในช่วงเวลาที่ท่านมีความจำเป็น มีธุระจริง ๆ เท่านั้น ดังนั้น การเร่งรีบในการที่จะพบกับท่านให้ได้ในช่วงเวลาที่ท่านไม่พร้อม จึงเป็นการเสียมารยาทอย่างยิ่ง และเป็นมารยาทที่ไม่ดีเลย (al-Qurtubiy , 1952 :8/204)

ความหมายของคำว่าห้องต่าง ๆ ในที่นี้ก็คือ บรรดาห้องต่าง ๆ ของเหล่ามารดาแห่งศรัทธาชน (เหล่าภรรยาของท่านเราะสุล ﷺ) ซึ่งมีอยู่ด้วยกันทั้งหมด 9 ห้อง ภรรยาของท่านเราะสุล ﷺ แต่ละคนนั้นมีห้องเป็นของตนเอง และการเรียกของพวกเขาลังห้องภรรยาของท่านเราะสุล ﷺ นั้น เป็นไปได้ว่า พวกเขาเรียกท่านเราะสุล ﷺ ทีละห้อง ๆ จนครบหมดทุกห้อง หรือไม่ก็พวกเขาแยกย้ายกันออกไปตามห้องต่าง ๆ ของภรรยาท่านเราะสุล ﷺ แล้วเรียกท่านเราะสุล ﷺ พร้อมกันในเวลาเดียวกัน (Kamil Salamah al-Daqs , 1979 : 70)

พระองค์ตรัสว่า “และหากว่าพวกเขาอดทนไว้ จนกว่าเจ้าจะออกมาหาพวกเขาแล้ว แน่อนมันย่อมเป็นการดีสำหรับพวกเขา...” เป็นการชี้แนะถึงมารยาทที่ดีงาม ที่ตรงกันข้ามกับแนวทางการปฏิบัติของพวกเขา (คือ พวกที่มาหาท่านเราะสุล ﷺ และเรียกท่านเราะสุล ﷺ จากทางเบื้องหลังห้องหับภรรยาของท่านเราะสุล ﷺ ในเวลาที่ไม่เหมาะสม) ซึ่งหากพวกเขาอดทนจากการเรียกท่านเราะสุล ﷺ เพื่อให้ท่านเราะสุล ﷺ ออกไปพบกับพวกเขา ในช่วงเวลาที่ไม่เหมาะสมจากการมาหาของพวกเขา ซึ่งช่วงเวลาดังกล่าวอาจเป็นช่วงเวลาส่วนตัวของท่าน ที่ท่านจะอยู่กับครอบครัวของท่าน หรือกับพระเจ้าของท่าน เพราะแท้จริงแล้ว ตัวของท่านเองนั้นก็มิสิทธิ์อันชอบธรรมในการที่จะมีช่วงเวลาที่เป็นการส่วนตัวของตนเอง และแก่ครอบครัวของท่านก็เช่นกัน ท่านมิสิทธิ์อันชอบธรรมที่จะต้องให้อย่างเต็มที่เหมือนกัน (Kamil Salamah al-Daqs , 1979 : 72-73)

“และอัลลอฮ์ ﷻ เป็นผู้ทรงอภัยโทษ ผู้ทรงเมตตาเสมอ” เป็นคำตรัสของพระองค์ ﷻ หลังจากที่พระองค์ ﷻ ทรงชี้แนะแนวทางที่ดีให้แก่พวกเขา จนเป็นแนวทางที่เปิดกว้างสำหรับพวกเขาในการขออภัยโทษและกลับตัว และพวกเขาก็สามารถไปถึงยังจุดสูงสุดของพวกเขา ก็คือ การได้รับทางนำจากพระองค์ ﷻ ซึ่งพระองค์ ﷻ นั้นทรงอภัยโทษ และทรงเมตตาเสมอ ไม่มีการคับแคบในการเปิดโอกาสให้อภัยแก่พวกเขา ให้ความเมตตาแก่พวกเขา หากพวกเขากลับตัวและขออภัยโทษต่อพระองค์ ﷻ .

อัลศอบูนีย์ (al-Sabuniy) กล่าวว่า ความหมายจากคำตรัสของพระองค์ที่ว่า “และหากว่าพวกเขาอดทนไว้จนกว่าเจ้าจะออกมาหาพวกเขาแล้ว แน่อนมันย่อมเป็นการดีสำหรับพวกเขา” คือ หากพวกเขาเหล่านี้ไม่ส่งเสียงเรียกครบถ้วนท่านเราะสุล ﷺ ด้วยเสียงเรียกที่ดี และอดทนรอจนกว่าท่านเราะสุล ﷺ จะออกมาหาพวกเขาเอง แน่อนที่สุด ผลจากการอดทนของพวกเขาก็จะส่งผลดีต่อพวกเขามากที่สุด และประเสริฐยิ่งในทัศนะของอัลลอฮ์ ﷻ และทัศนะของมนุษย์ด้วยกัน

เป็นการบ่งบอกถึงการมีมารยาทที่ดีงาม การรู้กาลเทศะ และการให้เกียรติต่อสถานะแห่งความเป็นนบีของท่าน ﷺ (al-Ṣabuniy, 1981 : 3/233)

จากอายะฮ์นี้พระองค์ทรงบอกถึงคุณลักษณะของพวกเขา (บะนีตะมีม) ว่าส่วนใหญ่แล้วเป็นพวกที่ไม่เข้าใจ ไม่รู้กาลเทศะ และพระองค์ ﷺ ทรงห้ามพวกเขาจากการเรียกท่านเราะฮูต ﷺ ด้วยวิธีการที่ตรงกันข้ามกับการมีมารยาทที่ดีงามต่อท่านเราะฮูต ﷺ ผู้ซึ่งเป็นผู้นำและคอยขัดเกลาชี้นำพวกเขา จากนั้นพระองค์ ﷺ ก็ทรงบอกกล่าวแก่พวกเขาว่า แนวทางที่ดีที่สุดสำหรับพวกเขาในการนี้ก็คือการอดทน และรอจนกว่าท่านจะออกมาพบกับพวกเขาเอง และหลังจากนั้นพระองค์ ﷺ ก็ทรงส่งเสริมให้พวกเขามีการกลับตัว ขอภัยโทษและขอความเมตตาจากพระองค์ ﷺ (Saiyid Qutb , 1994 : 6/3340)

การเรียกของพวกเขาต่อท่านเราะฮูต ﷺ ถือเป็นมารยาทที่ไม่ดี คนที่มีสติปัญญา รู้จักกาลเทศะเขาไม่กระทำกัน ด้วยการเรียกชื่อของท่านเพียงอย่างเดียว (โดยที่ไม่มีคำต่อท้าย) พระองค์อัลลอฮ์ ﷻ ทรงเห็นถึงผู้ที่ให้เกียรติต่อท่านนบี ﷺ และความสูงส่งของท่าน ﷺ และผู้ที่มีความสูงส่งในกูรอ่านจะไม่ระบุชื่อของท่านเราะฮูต ﷺ เพียงอย่างเดียว ไม่เหมือนกับการเรียกชื่อของผู้อื่นอย่างมลาอิกะฮ์ บรรดานบีและบรรดาเราะฮูต (อื่นจากท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ) อัลกูรอ่านทรงบอกถึงการเรียกของพระองค์อัลลอฮ์ ﷻ ที่มีต่อบรรดานบีอื่น ๆ ด้วยชื่อของเขาเพียงอย่างเดียว อย่างเช่นพระองค์ตรัสว่า :

....

(35 :)

ความว่า “...โอ้อาดีม เจ้าและคู่ครองของเจ้าจงพำนักอยู่ในสวนสวรรค์
นั้นเถิด...”

(อัลบะเกาะเราะฮ์ : ส่วนหนึ่งจากอายะฮ์ที่ 35)

พระองค์ตรัสว่า :

(105).... (104) ...

(105-104 :)

ความว่า “...โอ้อิบรอฮีมเอ๋ย (104) แน่นอนเจ้าได้ปฏิบัติถูกต้องตามฝัน
แล้ว(105)”

(อัลศอฟฟาต : ส่วนหนึ่งจากอายะฮ์ที่104-105)

พระองค์ตรัสว่า :

....

(48 :)

ความว่า “ได้มีเสียงกล่าวว่า โอนูหุเอ๋ย จงลงไป (จากเรือ) ด้วยความสามัคคี
จากเรา...”

(ชูด : ส่วนหนึ่งจากอายะฮ์ที่ 48)

พระองค์ตรัสว่า :

....

(26 :)

ความว่า “โอ้คาวูดเอ๋ย เราได้แต่งตั้งเจ้าให้เป็นตัวแทนในแผ่นดินนี้...”

(ศอด : ส่วนหนึ่งจากอายะฮ์ที่ 26)

พระองค์ตรัสว่า :

....

(144 :)

ความว่า “พระองค์ตรัสว่า โอ้มูซา แท้จริงข้าได้เลือกเจ้าให้เหนือกว่า
มนุษย์ทั้งหลาย เนื่องด้วยบรรดาศาสนาของข้า¹ และด้วยถ้อยคำของข้า²...”

(อัลอะอรอฟ : ส่วนหนึ่งจากอายะฮ์ที่ 144)

พระองค์ตรัสว่า :

....

(116 :)

¹ หมายถึง ในฐานะผู้ทำหน้าที่ประกาศศาสนาของพระองค์ อันได้แก่ คัมภีร์เตารอต

² หมายถึง การที่พระองค์ตรัสแก่ท่านนบีมูซา โดยตรง ไม่มีสื่อกลาง

ความว่า “ และจงรำลึกถึงขณะที่อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า อีซาบุตรของมัรยัม เอ๋ย เจ้าพูดแก่ผู้คนกระนั้นหรือว่า จงยึดถือฉันและมารดาของฉันเป็นที่เคารพสักการะทั้งสองอันจากอัลลอฮฺ ﷻ....”

(อัลมาอิกะฮฺ : ส่วนหนึ่งจากอายะฮฺที่ 116)

จากอายะฮฺต่าง ๆ ที่พระองค์ตรัสมาข้างต้น พบว่า เมื่อพระองค์ ﷻ ทรงสนทนากับบรรดานบีที่อื่นจากท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ พระองค์ ﷻ ก็ทรงเรียกชื่อจริงของนบีเหล่านั้น แต่เมื่อพระองค์ ﷻ ทรงสนทนากับท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ พระองค์ ﷻ จะไม่ทรงเรียกชื่อจริงของท่านเพียงอย่างเดียวพระองค์ ﷻ จะตามติดด้วยคำที่ทำให้เกียรติแก่ท่าน อย่างเช่นคำว่า โอินบิของอัลลอฮฺ โอีเราะฮฺของอัลลอฮฺ เป็นต้น เพื่อบ่งบอกถึงความมีเกียรติและความสูงส่งของท่าน .

การเรียกของบรรดามลาอิกะฮฺที่มีต่อบรรดานบีก็เรียกเช่นเดียวกันกับพระองค์ ﷻ ทรงเรียก อย่างเช่น : พระองค์ตรัสว่า :

....

(76 :)

ความว่า “โอ้อิบรอฮีมเอ๋ย จงผินหลังจากเรื่องนี้เถิด¹ แท้จริงพระบัญชาของพระเจ้าของเจ้าได้มาถึงแล้ว....”

(ฮูด : ส่วนหนึ่งจากอายะฮฺที่ 76)

พระองค์ตรัสว่า :

....

(81 :)

ความว่า “พวกเขา (มลาอิกะฮฺ) กล่าวว่า โอ้อิสฎอเอ๋ย พวกเราเป็นทูตของพระเจ้าของท่าน พวกเหล่านั้นจะไม่ถึงท่านได้โดย....”

(ฮูด : ส่วนหนึ่งจากอายะฮฺที่ 81)

การเรียกจากบรรดากลุ่มชนของพวกเขาเองต่างก็เรียกเช่นเดียวกันกับพระองค์ ﷻ ทรงเรียก อย่างเช่น :

¹ คือ มลาอิกะฮฺได้กล่าวว่า โอ้อิบรอฮีมเอ๋ย จงระงับการโต้เถียงในเรื่องของกลุ่มชนที่ถูกเลือก เพราะลิขิตได้กำหนดมาแล้วถึงการลงโทษพวกเขา

....

(32 :)

ความว่า “พวกเขาบอกว่า โอินุหุเอัย แน่นอนท่านได้โต้เถียงกับเรา แล้วท่านได้ให้การโต้เถียงของเรามากเรื่องขึ้น....”

(ฮุด : ส่วนหนึ่งจากอายะฮ์ที่ 32)

พระองค์ตรัสว่า :

(62 :)

ความว่า “ พวกเขาบอกว่า เจ้าเป็นผู้กระทำเช่นนี้ต่อพระเจ้าเหล่านั้นของเราระนั้นหรือ อิบรอฮีมเอัย”.

(อัลอัมบียาฮุ : 62)

พระองค์ตรัสว่า :

....

(46 :)

ความว่า “ยูลุฟผู้ซื่อสัตย์เอัย จงอธิบายแก่เราเรื่องวัวตัวเมียอ้วนเจ็ดตัวถูกวัวผอมเจ็ดตัวกินมันและรวงข้าวเขียวเจ็ดรวงถูกรวงข้าวแห้งเจ็ดรวงรดกินมัน....”.

(ยูลุฟ : ส่วนหนึ่งจากอายะฮ์ที่ 46)

จะเห็นได้ว่ามาตรฐานในการเรียกชื่อนบีต่าง ๆ ของอัลลอฮฺ ﷻ มลาอิกะฮฺและกลุ่มชนของพวกเขาเองอยู่ในมาตรฐานเดียวกันคือ สามารถที่จะเรียกชื่อจริงพวกเขาได้ โดยที่พระองค์อัลลอฮฺ ﷻ ไม่ทรงห้ามแต่อย่างใด แต่มาตรฐานนี้กลับใช้ไม่ได้กับท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ผู้ซึ่งเป็นเราะสุลแห่งมนุษยชาติ ดังนั้น ใครก็ตามที่สนทนากับท่านและเรียกชื่อของท่านเพียงอย่างเดียว พระองค์ ﷻ ทรงระบุ ชี้ชัดเลยว่า พวกเขาเป็นผู้ที่ไม่มีสติปัญญา .

ที่กล่าวมาทั้งหมดนั้นคือ สิ่งที่เกิดกับบรรดานบีและบรรดาเราะสุลอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ (เราะสุลท่านสุดท้าย) ไม่มีปรากฏในอายะฮ์อัลกุรอานแม้แต่เพียงอายะฮ์เดียวที่

พระองค์ ﷺ ทรงเรียกท่านสนทนากับท่านด้วยการเรียกชื่อของท่านเพียงอย่างเดียว การสนทนาของมลาอิกะฮ์ที่มีต่อท่านก็เช่นเดียวกัน แล้วมาวันหนึ่ง มีมนุษย์ธรรมดาสามัญกลุ่มหนึ่งมาเรียกชื่อของท่านด้วยชื่อเพียงอย่างเดียว แน่จนที่สุด พระองค์ ﷺ ผู้ทรงประเสริฐก็ยอมกริ้วเป็นธรรมดา และทรงรับสั่งแก่บรรดาผู้ที่เรียกชื่อของท่านเราะสูล ﷺ เพียงแค่ชื่ออย่างเดียวว่า เป็นผู้ที่บกพร่องทางสติปัญญา ดังที่พระองค์ ﷺ ตรัสว่า :

(4 :)

ความว่า “แท้จริงบรรดาผู้ส่งเสียงเรียกเจ้าทางเบื้องหลังห้องหับเหล่านั้น ส่วนใหญ่ของพวกเขาไม่ใช่สติปัญญา”.

(อัลหุญร็อต : 4)

พระองค์ ﷺ ทรงห้ามจากการกระทำดังกล่าวอย่างชัดเจน ซึ่งการกระทำดังกล่าวอาจเป็นเรื่องปกติสำหรับมนุษยธรรมดาด้วยกัน แต่สำหรับผู้ซึ่งเป็นคนดีที่สุดจากสรรพสิ่งบนโลกทั้งหมด ผู้ที่มีเกียรติที่สุดในทัศนะของพระองค์ ﷺ ย่อมกระทำในพฤติกรรมดังกล่าวมิได้ ดังที่พระองค์ ﷺ ตรัสว่า :

....

(63 :)

ความว่า “พวกเจ้าอย่าให้การร้องเรียกของเราสูลในหมู่พวกเจ้า เป็นเช่นเดียวกับการร้องเรียกในระหว่างพวกเจ้าด้วยกันเอง”.

(อันนุร : ส่วนหนึ่งจากอายะฮ์ที่ 63)

ที่ยิ่งแย่ไปกว่านั้นก็คือ พวกเขา (บะนีตะมีม) แสดงออกถึงจริยธรรมที่ไม่ดีต่อท่านเราะสูล ﷺ ด้วยการเรียกท่านเราะสูล ﷺ ในช่วงเวลาที่ไม่ควรกระทำเป็นอย่างยิ่งคือ ในเวลาที่ผู้คนส่วนใหญ่กำลังพักผ่อน ซึ่งการกระทำดังกล่าวนี้ถือว่า ขัดกับคุณลักษณะของการมีจริยธรรมที่ดี

¹ อัลลอสู ﷺ ทรงกล่าวประณามอาหรับชาวชนบทที่ไม่มีมารยาทในการเรียกท่านเราะสูล ﷺ ทางเบื้องหลังห้องหับ ซึ่งเป็นที่พำนักของบรรดาภริยาของท่านเราะสูล ﷺ

² คือ อย่าเรียกท่านด้วยชื่อของท่าน เช่นเดียวกับที่พวกเขาเรียกกันในหมู่พวกเจ้า แต่จงเรียกว่า โอ้ท่านนบีของอัลลอสู โอ้ท่านเราะสูลของอัลลอสู เป็นการให้เกียรติแก่ท่าน ยกย่องท่าน

สิ่งที่พวกเขาแสดงออกมานั้นเป็นการบ่งบอกถึงอุปนิสัยเดิมของอาหรับชนบท ที่มีนิสัยค่อนข้างหยาบคาย และไม่รู้จักกาลเทศะ มาร้องเรียกท่านเราะสุล ﷺ ในช่วงระยะเวลาที่ไม่เหมาะสม ที่บ้านหรือครอบครัวของท่าน ﷺ ซึ่งช่วงเวลาดังกล่าวเป็นช่วงเวลาที่พักผ่อนของท่าน ﷺ ท่านก็ต้องการที่จะอยู่กับครอบครัวของท่าน ไม่ว่าจะเป็นการรับประทานอาหาร หรือการพักผ่อนหย่อนใจ ฐู่ ๆ พวกเขา ก็บังคับให้ท่านเราะสุล ﷺ ออกไปหาพวกเขาให้จงได้ โดยไม่คำนึงถึงช่วงเวลาแห่งการพักผ่อนหย่อนใจของท่านเลย จากนั้นก็ทรงเรียกท่านเราะสุล ﷺ ด้วยน้ำเสียงที่ดัง และด้วยถ้อยคำที่ไม่สุภาพเป็นอย่างยิ่งต่อท่านเราะสุล ﷺ อีกด้วย

หลังจากที่พระองค์ ﷺ ทรงว่ากล่าวตำหนิแก่ผู้ที่เรียกท่านเราะสุล ﷺ จากทางเบื้องหลังห้องกรรยาของท่านว่าเป็นผู้ที่ไม่มีความศรัทธาแล้ว พระองค์ ﷺ ก็ทรงชี้แนะพวกเขาถึงอีกมารยาทหนึ่ง คือ ความอดทนซึ่งเป็นสิ่งที่มีความเหมาะสมต่อพฤติกรรมของพวกเขา และเพื่อเป็นการให้เกียรติแก่ท่านนบี ﷺ และสถานะอันสูงส่งของคัมภีร์อัลกุรอาน เพราะในการกระทำดังกล่าว นั้นเป็นความดั่งามทั้งในโลกนี้และโลกหน้า เป็นที่มาของความโปรดปราน ความเมตตา และการอภัยโทษจากพระองค์ ﷺ ส่วนหนึ่งจากความดั่งาม (ของการอดทน) ในแง่ของศาสนาก็คือ เพื่อจะได้เป็นที่ประจักษ์แก่สังคมถึงการให้เกียรติต่อการมีมารยาทที่ดั่งามต่อท่านเราะสุล ﷺ และกระทำในสิ่งที่เหมาะที่ควร ถูกกาลเทศะ และกระทำในสิ่งที่ควรจะได้รับยกย่อง การกระทำดังกล่าว นั้นถือว่า เหมาะสมอย่างยิ่ง และไม่เป็นที่สงสัยถึงผลตอบแทนแห่งความดั่งาม และการได้รับเกียรติ (จากพระองค์ ﷺ) และบางส่วนจากความดั่งามแห่งโลกคุณยา

อัลซุญญาญ (al-Zujaj) กล่าวว่า ความหมายโดยสรุปของอายะฮ์นี้ก็คือ ความอดทนนั้นจะส่งผลดีต่อพวกเขา และเกี่ยวกับคำตรัสของพระองค์ ﷺ ที่ว่า “แน่อนอน มันย่อมเป็นการดีสำหรับพวกเขา” มีการให้ความหมาย 2 ทิศนะด้วยกัน

1. มะกอติล (Maqatil) กล่าวว่า แน่อนอนที่สุด การอดทนนั้นย่อมเป็นผลดีสำหรับพวกเขา จากการที่ผู้คนในกลุ่มของพวกเขาได้ตะโกน ร้องเรียกท่านเราะสุล ﷺ หากพวกเขาอดทนปล่อยให้ความโกรธดำเนินไปโดยที่ไม่ต้องมีการเรียก

2. อัลมาวาริดี (al-Mawardi) กล่าวว่า แน่อนอนที่สุด มันจะเป็นผลดีกับการมีจริยธรรมที่ดีของพวกเขาในการเชื่อฟัง (ฏออะฮ์) ต่ออัลลอฮ์ ﷻ และเราะสุลของพระองค์. (Muhammad al-Jauziy , 1994 : 7/222)

พระองค์ ﷺ ตรัสว่า “โดยส่วนมากแล้วพวกเขาเป็นผู้ที่ไม่ใช้สติปัญญา” ไม่มีความคิด หรือไม่รู้จักกาลเทศะ เพราะคนที่มีสติปัญญา รู้จักกาลเทศะนั้นย่อมมีจริยธรรมที่ดั่งาม และให้เกียรติต่อผู้หลักผู้ใหญ่เมื่อขณะสนทนา พูดคุยกัน ยิ่งไปกว่านั้น โดยเฉพาะกับผู้ที่มิฐานะ

สูงส่งเหนือกว่าคนธรรมดาทั้งมวล Baidawiy กล่าวว่า ผู้ที่ส่งเสียงเรียกท่านเราะฮ์ลุล ﷺ ในที่นี้คือ ‘Uyainah Bin Ḥasayn และ al-Aqra’ Bin Hābis (al-Ṣābuniy , 1981 : 3/233)

จากเนื้อหาที่ผ่านมาพอสรุปได้ 2 แนวทางดังนี้

1. บ่งบอกถึงผลเสียของพวกเขาในการเร่งรีบ เพราะแท้จริงแล้วมนุษย์นั้น เมื่อกระทำในสิ่งที่ไม่ดี แล้วผู้ปกครองไม่ถือโทษ เขาจะไม่บอกกล่าวถึงสิ่งที่ผู้ปกครองเมตตาต่อเขา แต่จะบอกกล่าวถึงสิ่งที่ผู้ปกครองเอาโทษเขา จากการกระทำความผิดของพวกเขา

2. บ่งบอกถึงความเมตตา ความดีของการอดทน ซึ่งก็คือผลมาจากการกระทำของเขาเองในความดีงาม อัลลอฮ์ ﷻ ทรงอภัยโทษให้แก่พวกเขาจากความผิดของพวกเขา และให้ความดีนั้นลบล้างความชั่วต่าง ๆ ของพวกเขาที่มีอยู่อย่างมากมาย (Kamil Salamah al-Daqs , 1979 : 74)

จะเห็นว่ามิอาละฮ์กุรอานหลาย ๆ อายะฮ์ด้วยกันที่พระองค์ ﷻ ตรัสโดยการบ่งบอกถึงการให้อภัยโทษ (แก่บ่าวของพระองค์ ﷻ) ก่อนการประทานเราะฮ์มุฮะฮ์ (ความเมตตา) ซึ่งในอายะฮ์นี้ก็เช่นกัน แต่ในบางสุเราะฮ์พระองค์ ﷻ ก็ทรงกล่าวถึงความเมตตาต่อการอภัยโทษก็มี อย่างเช่นในสุเราะฮ์ สะบะฮะฮ์ พระองค์ ﷻ ตรัสว่า “และพระองค์นั้นเป็นผู้ทรงเมตตา ผู้ทรงให้อภัยเสมอ” แต่ในสุเราะฮ์นี้พระองค์ ﷻ ตรัสว่า “และอัลลอฮ์เป็นผู้ทรงอภัยโทษ ผู้ทรงเมตตาเสมอ” พระองค์ ﷻ ทรงอภัยโทษให้กับพวกเขาในความผิดของพวกเขา จากนั้นก็ทรงพิจารณา (ความดีงาม) พวกเขาเมื่อพวกเขาปราศจากความผิดใด ๆ พระองค์ ﷻ ก็ทรงเมตตาพวกเขาและตกแต่งพวกเขาด้วยมารยาทที่งดงาม และบางครั้งเมื่อพระองค์ ﷻ มองเห็นบ่าวของพระองค์ ﷻ มากไปด้วยสิ่งที่ไม่ดี พระองค์ ﷻ ก็จะทรงอภัยโทษในบาปของพวกเขา จากนั้นก็ทรงเมตตาปราณีพวกเขาหลังจากที่ให้อภัยโทษแก่พวกเขาแล้ว บางครั้งพระองค์ ﷻ ทรงให้ความเมตตากรุณาหลังจากที่พระองค์ ﷻ ทรงให้อภัย และบางครั้งการให้อภัยก็มาก่อนความเมตตากรุณาซึ่งสลับกันไปอย่างนี้ ในขณะที่ความเมตตาของพระองค์ ﷻ นั้นกว้างใหญ่ (ครอบคลุมทุกสรรพสิ่งในโลกนี้) จึงสามารถที่จะอยู่หลังการอภัยโทษหรือก่อนการอภัยโทษก็ได้ (Kamil Salamah al-Daqs , 1979 : 75)

เมื่อพิจารณาถึงประโยชน์แห่งการสรรสร้าง (มารยาทที่ดีงาม) จะพบว่าทุกอย่างดำเนินไปตามพื้นฐานของระบบแห่งการดำเนินชีวิตของมนุษย์ และสอดคล้องกับอุปนิสัยเดิม (พีตเราะฮ์) ของมนุษย์ที่ชาวสะอาดด้วยการสรรสร้างของพระองค์ ดังนั้น เขาจึงต้องก้าวให้พ้นจากอุปสรรค ขวากหนามและข้อตำหนิ (หรือข้อบกพร่องใด ๆ) ด้วยความตั้งใจจริง และมั่นคง และส่วนหนึ่งจากความสมบูรณ์แห่งวิทย์ปัญญา (หิกมะฮ์) จากพระองค์ ﷻ ในการประทานทางนำแก่มนุษย์ก็คือ การบอกกล่าวถึงเรื่องราวที่น่ากลัวแล้วตามติดด้วยเรื่องราวที่เป็นข่าวดี และจบด้วยความสุภาพอ่อนโยน หลังจากที่หัวใจของผู้ที่ถูกเรียกร้องนั้นเต็มไปด้วยการเสียดสีและการให้ (Kamil Salamah al-Daqs , 1979 : 75)

มนุษย์ทุกคนนั้นย่อมมีเวลาที่เป็นส่วนตัว อย่างเช่น เวลาพักผ่อน เวลาที่อยู่กับครอบครัว เวลาแห่งการปฏิบัติอิบาดะฮ์ ซึ่งช่วงเวลาเหล่านี้ไม่ประสงค์ที่จะให้ใครมารบกวน เพราะเป็นช่วงเวลาที่สั้นและเล็กน้อยมากเมื่อเทียบกับช่วงเวลาอื่น ๆ ซึ่งท่านเราะสูล ﷺ ก็ไม่มีข้อยกเว้นในเรื่องนี้ เพราะท่านก็เป็นปุถุชนคนหนึ่งที่มีภาวะแห่งการเกิด แก่ เจ็บ ตาย เหมือนคนทั่ว ๆ ไป เพียงแต่สถานะของท่านเท่านั้นที่สูงส่งกว่ามนุษย์ชาติทั้งมวล การมาร้องเรียกท่านในช่วงเวลาที่เป็นส่วนตัวจึงเป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมเป็นอย่างยิ่ง และเป็นการบ่งบอกถึงการมีมารยาทที่ไม่ดี ดังนั้นทางออกที่ดีที่สุดสำหรับเรื่องนี้ก็คือ การอดทนและรอคอยจนกว่าท่านจะออกมาเอง .

4.4 การไม่หลงเชื่อข่าวจากคนที่กระทำบาป (ฟาลิก)

ข่าวนับเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ อีกทั้งยังมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการทำงานต่าง ๆ อีกมากมายเช่นกัน หากข่าวที่นำมาเป็นข่าวที่มีผลโดยตรงต่อการตัดสินใจในคดีต่าง ๆ ก็ยิ่งมีความสำคัญมากยิ่งขึ้นไปอีก ดังนั้น เพื่อความสงบสุขของสังคมรอบข้าง การสอบสวนทุกครั้งที่มีการบอกข่าวจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากผู้ที่ยืนยันชื่อว่าเป็นคนฟาลิก (ผู้ที่กระทำบาป) ดังที่พระองค์ ﷺ ตรัสว่า :

(6 :)

ความว่า “โอ้ศรัทธาชนทั้งหลาย หากคนชั่วนำข่าวใด ๆ มาแจ้งแก่พวกเจ้า พวกเจ้าก็จงสอบสวนให้แน่ชัด¹ หากไม่แล้วพวกเจ้าจะก่อเคราะห์กรรมแก่พวกหนึ่งโดยไม่รู้ตัว แล้วพวกเจ้าจะกลายเป็นผู้เสียใจในสิ่งที่พวกเจ้าได้กระทำไป” .

(อัลหุญรูด : 6)

ความหมายของอายะฮ์นี้ก็คือ การไม่ให้การรับรองต่อข่าวสารต่าง ๆ ที่คนฟาลิกนำมา และผลจากการเป็นคนฟาลิกนั้น พระองค์ ﷺ ยังได้ตรัสไว้ในอายะฮ์อื่น ๆ ถึงผลกระทบ

¹ คือ เมื่อคนชั่วช้า (ฟาลิก) คือ คนที่ไม่เป็นที่ยอมรับในความซื่อสัตย์และความซุคิธรรม นำข่าวมาแจ้งแก่ท่าน ก็จงสอบสวนให้เป็นที่แจ้งชัดแน่นอนเสียก่อน หากไม่แล้วอาจจะก่อให้เกิดโศกนาฏกรรมในเรื่องนั้น ๆ

ต่าง ๆ ที่ตามมา ซึ่งนอกเหนือจากการห้ามรับในข่าวสารต่าง ๆ แล้วนั่นก็คือ การไม่ยอมรับในการเป็นพยานในคดีต่าง ๆ ดังที่พระองค์ ﷺ ตรัสว่า :

...

(4 :)

ความว่า “...และพวกเจ้าอย่ารับการเป็นพยานของพวกเขาเป็นอันขาด¹ คนเหล่านั้นพวกเขาเป็นผู้ฝ่าฝืน²”.

(อันนุร : ส่วนหนึ่งจากอายะฮ์ที่ 4)

ในอายะฮ์นี้เป็นการยืนยันว่า ข่าวสารที่นำมาโดยผู้ที่มีความยุติธรรม ถึงแม้ว่าจะมีเพียงคนเดียวก็สามารถที่จะรับได้เลย โดยที่ไม่จำเป็นต้องมีการสอบสวน เนื่องจากข่าวที่นำมาโดยคนฟาลิกต้องมีการสอบสวน และใครก็ตามที่เป็นคนฟาลิกคำพูดของเขาก็ไม่เป็นที่เชื่อถือ ไม่เป็นที่ยอมรับจากคำวินิจฉัยของนักปราชญ์ส่วนใหญ่ เพราะสาระของข่าวสารนั้นหมายถึงความรับผิดชอบ แต่คนฟาลิกนั้นพวกเขาเป็นผู้ทำลาย (Qurṭubiy ,n.d.: 8/205)

ในส่วนนี้นักปราชญ์เองก็เห็นพ้องกันถึงการไม่ยอมรับพยานที่เป็นคนฟาลิกและข่าวสารที่มาจากคนฟาลิก ในอายะฮ์นี้ให้ความหมายสองอย่างด้วยกัน นั่นคือ

1. บางครั้ง คนที่เป็นฟาลิกนั้นก็นำข่าวสารที่เป็นจริง รู้จริงมาบอก แต่เพื่อครอบงำ ก็จะต้องมีการสอบสวนหาข้อเท็จจริงก่อน

2. ให้ยอมรับหรือเชื่อในข่าวสารต่าง ๆ ที่มาจากผู้ที่มีความจริงจัง และมีความยุติธรรม โดยที่ไม่จำเป็นต้องมีการสอบสวนหาข้อเท็จจริงแต่ประการใด (al-Shanqitiy ,n.d.: 7/627)

คนที่เป็นฟาลิกนั้น ในคัมภีร์ของพระองค์ ﷺ มีอยู่ 2 ชนิดด้วยกัน คือ คนที่เป็นฟาลิก อย่างเดียว และฟาลิกที่พร้อมด้วยการกระทำในสิ่งที่ไม่ดี (มูฮ์ซียาด) คนที่เป็นฟาลิกอย่างเดียวกั้แบ่งออกได้เป็น 2 ชนิดอีกเช่นกัน คือ ฟาลิกที่เป็นกุฟรุ (ผู้ปฏิเสธ) หรือหมดสภาพจากความเป็นมุสลิม ออกจากศาสนาอิสลาม และฟาลิกที่ไม่ออกจากศาสนาอิสลาม สำหรับคนฟาลิกที่ปฏิบัติในสิ่งที่ไม่ดีนั้น พระองค์ ﷺ ตรัสว่า :

¹ เพราะพวกเขากล่าวเท็จ ใส่ร้ายหญิงบริสุทธิ์และเข้าไปยุ่งเกี่ยวทำลายเกียรติยศของผู้อื่น นอกจากนั้น พวกเจ้าอย่าได้รับการเป็นพยานของพวกเขาเป็นอันขาด ในเมื่อยังคงประพฤติดุคปฏิบัติเช่นนั้น.

² ท่านอิมบิละฮ์มีรกล่าวไว้ว่า อัลลอฮ์ ﷻ ทรงบัญญัติโทษแก่ผู้กล่าวโทษ หากเขามีได้นำหลักฐานมายืนยันในสิ่งที่เขาได้กล่าวว่ามีอยู่ 3 ประการด้วยกันคือ 1. โขย 80 ที 2. ไม่รับการเป็นพยานของเขา 3. เป็นผู้ฝ่าฝืนปราศจากความยุติธรรม ณ ที่อัลลอฮ์ ﷻ และมหาชน.

...

(7 :)

ความว่า “...แต่อัลลอฮฺ ﷻ ทรงให้การศรัทธาเป็นที่รักแก่พวกเขา และได้ทรงประคับประคองไว้ในดวงใจของพวกเขา และทรงให้การปฏิเสธศรัทธา และความชั่วช้าและการฝ่าฝืนเป็นที่น่าเกลียดชังแก่พวกเขา¹ คนเหล่านั้นคือ พวกที่ดำเนินอยู่ในแนวทางที่ถูกต้อง”.

(อัลหุญร็อต : ส่วนหนึ่งจากอายะฮ์ที่ 7)

ส่วนคนฟาลิเก้ที่หมดสภาพจากความเป็นมุสลิมนั้นพระองค์ ﷻ ตรัสว่า :

(26)

...

(27)...

(26-27 :)

ความว่า “...พระองค์ ﷻ ทรงให้คนมากมายหลงผิดด้วยอุทาหรณ์นั้น² และทรงแนะนำทางที่ถูกต้องแก่คนมากมายด้วยอุทาหรณ์นั้น³ และพระองค์ ﷻ จะไม่ทรงให้ใครหลงผิดด้วยอุทาหรณ์นั้น นอกจากผู้ที่ฝ่าฝืนเท่านั้น (26) คือบรรดาผู้ที่ทำลายสัญญาของอัลลอฮฺ ﷻ...”

(อัลบะเกาะเราะฮฺ : ส่วนหนึ่งจากอายะฮ์ที่ 26-27)

พระองค์ตรัสว่า :

(99 :)

¹ การที่อัลลอฮฺ ﷻ ทรงประทานความโปรดปรานแก่การศรัทธาให้แก่พวกเขา และจะได้ทรงให้มันประคับประคองอยู่ในดวงใจและทรงให้การปฏิเสธศรัทธา ความชั่วช้าและการฝ่าฝืนเป็นที่เกลียดชังแก่พวกเขานั้น นับได้ว่าเป็นพระมหากรุณาธิคุณอันยิ่งใหญ่แก่ปวงบ่าวของพระองค์ ดังนั้น มุอฺมินทุกคนจะต้องรำลึกถึงบุญคุณอันนี้ .

² พวกที่คือคือไม่ยอมเชื่อ เนื่องจากไม่ใช้ปัญญาหาความเข้าใจ ในอุทาหรณ์ดังกล่าว ดังนั้น พวกเขาจึงหลงทางด้วยการปฏิเสธศรัทธา

³ สำหรับผู้ที่ใช้ปัญญานั้น ย่อมเข้าใจในอุทาหรณ์ดีแล้ว พวกเขาได้รับแนวทางที่ถูกต้องและศรัทธาต่อพระองค์ ﷻ

ความว่า “และแท้จริงเราได้ให้สัญญาณต่าง ๆ อันชัดแจ้งแก่เจ้าแล้ว¹ และ
 ย่อมจะไม่มีใครปฏิเสธสัญญาณเหล่านั้น นอกจากบรรดาผู้ที่ฝ่าฝืนเท่านั้น.

(อัลบะเกาะเราะฮ์ : 99)

พระองค์ตรัสว่า :

....

(20 :)

ความว่า “และส่วนบรรดาผู้ชั่วช้านั้น² ที่พำนักของพวกเขาคือไฟนรก ครา
 ใดที่พวกเขาต้องการจะออกไปจากมัน พวกเขาจะถูกบังคับให้เข้าไปใน
 มันอีก³.... ”

(อัลสัจญะฮ์ : ส่วนหนึ่งจากอายะฮ์ที่ 20)

คุณลักษณะของผู้ที่เป็นฟาสิกที่ปฏิเสธศรัทธานั้น จะเห็นได้ว่าพวกเขาจะไม่
 ยอมรับคำชี้แจงใด ๆ จากพระองค์ ﷺ ถึงแม้ว่าความดีงามเหล่านั้นจะเป็นที่แจ่มชัดต่อสังคม
 ทุกภาคส่วนก็ตาม พระองค์ ﷺ ทรงได้ยกอุทาหรณ์มากมายที่เกี่ยวกับผลตอบแทนของผู้ที่ปฏิเสธว่า
 มีจุดจบเป็นอย่างไร แต่อุทาหรณ์เหล่านี้ก็ไม่ยังประโยชน์ใด ๆ แก่พวกเขาเลย พวกเขายังคงยืนกราน
 ที่จะปฏิเสธพระองค์ ﷺ จนในที่สุดพระองค์ ﷺ ก็ทรงตัดเตือนแก่มนุษยชาติทั้งหมดถึงที่พำนัก
 ของผู้ปฏิเสธว่า ที่พำนักของพวกเขาคือ ไฟนรก คราใดที่พวกเขาต้องการจะออก เขาก็จะถูกโยนลง
 ไปใหม่ เป็นอยู่อย่างนี้ตลอดไป ทั้งหมดคือ คุณลักษณะของคนฟาสิกที่หมดสภาพจากความเป็น
 มุสลิม.

จากอายะฮ์นี้มีสาระประโยชน์ที่ค่อนข้างละเอียดอ่อน นั่นก็คือ พระองค์อัลลอฮ์
 ﷻ ไม่ทรงใช้ให้ปฏิเสธและกล่าวเท็จจากข่าวสารที่นำมาโดยคนที่เป็ฟาสิกในทันที ทันใด และ
 ไม่ได้ปฏิเสธถึงสิทธิในการเป็นพยานโดยภาพรวม แต่พระองค์ ﷻ ทรงสั่งให้มีการตรวจสอบ
 หรือสอบสวนก่อน หากมีการตรวจสอบจากพยานหลักฐาน พยานแวดล้อม และผลสรุปออกมาว่า
 เป็นความจริงก็ให้ยึดถือในข่าวสารนั้นเพราะมีพยานหลักฐานที่ชัดเจน เช่นเดียวกันกับการยอมรับ
 ในการรายงานและบันทึกหะดีษของท่านเราะฮ์ลุ ﷺ (al-Muhammad al-Salihiy ,n.d.: 5/415)

¹ หมายถึง หลักฐานอันชัดเจน

² คือ ผู้ที่ออกจากกรจรรักภักดีต่ออัลลอฮ์ ﷻ

³ เมื่อเปลวไฟลุกไหม้ยกเขาให้สูงขึ้น ก็จะถูกดันให้กลับสู่สภาพเดิม

คนที่เป็นฟาสิก (ที่ยังไม่หมดสภาพจากความเป็นมุสลิม) ส่วนมากแล้ว พวกเขาจะมีการรายงานข่าว และการเป็นพยานที่เป็นจริง ยิ่งไปกว่านั้นพวกเขาก็มีการเลือกสรรอย่างดีที่สุดถึงข่าวสารที่เป็นจริง ส่วนคุณลักษณะของการเป็นคนฟาสิกของพวกเขานั้นก็อีกประเด็นหนึ่ง ด้วยเหตุดังกล่าวการรายงานข่าวและการเป็นพยานของพวกเขาบางครั้งจึงไม่ถูกปฏิเสธ และหากมีการปฏิเสธข่าวสารหรือการรายงานของพวกเขาทั้งหมด ก็อาจทำให้ความจริงหลาย ๆ อย่างต้องสูญเสีย และถูกยกเลิกไป อย่าลืมนึกว่าบางคนเป็นฟาสิกเฉพาะในแง่ของการยึดมั่น (เอี้ยะติกอด) และทัศนคติเท่านั้น แต่ในแง่ของการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมเขายังเป็นผู้ที่ตั้งมั่นอยู่บนสัจธรรมและการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ดังนั้น ข่าวสารต่าง ๆ ที่พวกเขานำมาจึงควรรับมาสอบสวนและพิจารณาหาข้อเท็จจริงต่อไป

อัลกูรออันได้ระบุเป็นการเฉพาะถึงคำว่า “ฟาสิก” (ผู้ที่กระทำบาป) เพราะคนจำพวกนี้นั้นเป็นไปได้มากที่จะเป็นคนที่โกหกหรือมุสา และเพื่อที่จะไม่นำมาซึ่งความคลางแคลงใจหรือสงสัยไปยังบุคคลอื่นที่อาศัยอยู่ในสังคมมุสลิมด้วยกันต่อข่าวสารที่นำมาบอกกล่าวจากพวกเขา เพราะการกระทำเช่นนี้จะทำให้ข่าวสาร และความสัมพันธ์อันดีงามต่าง ๆ ในระหว่างพวกเขาซึ่งเป็นพื้นฐานหลักในสังคมอิสลาม ต้องขาดสะบั้นลง หมายถึงทุก ๆ คนในสังคมมุสลิมนั้นย่อมต้องเป็นที่เชื่อถือไว้เนื้อเชื่อใจกันได้ และข่าวสารต่าง ๆ ที่พวกเขานำมาก็ย่อมเป็นที่เชื่อถือได้เช่นกันในเรื่องของความสัจจริง ในขณะที่คนฟาสิกนั้นเปรียบเสมือนกับผู้ที่มาสร้างความวุ่นวาย และยุ่งยากให้กับสังคม (ในแง่ของข่าวสารต่าง ๆ) จนต้องมีการตรวจสอบ หาข้อเท็จจริงกันในข่าวสารดังกล่าวด้วยความแตกต่างของสังคมทั้งสอง อิสลามจึงมีจุดยืนในการที่จะเลือกทางสายกลางในการที่จะรับหรือปฏิเสธข่าวสาร อิสลามจะไม่ลงโทษพวกเขาอย่างไม่รอบคอบ เมื่อได้รับข่าวสารจากคนฟาสิก อิสลามจะไม่ทำลายคนที่ไม่มีความผิดด้วยการลงโทษจากความไม่รู้และอย่างจับพลัด จนเป็นเหตุให้พวกเขาต้องพบกับความเศร้าโศก เสียใจ เพราะกระทำในสิ่งที่พระองค์ ﷺ ทรงโกรธและสวนทางกับความเป็นจริง และตัดสินความยุติธรรมด้วยความเร่งด่วน (Sayyid Qutb , 1994 : 6/3341)

ความหมายในภาพรวมของอายะฮ์นี้ก็คือ การไตร่ตรอง และตรวจสอบจากข่าวสารที่นำมาโดยคนฟาสิก ในขณะที่ข่าวสารที่นำมาโดยคนที่ศอและฮุ (ผู้ประกอบกาดี มีคุณธรรม) สามารถที่จะรับและเชื่อถือได้เลยโดยไม่ต้องมีการไตร่ตรองหรือตรวจสอบ นี่จึงเป็นเสมือนรากฐานหลักที่สำคัญยิ่งในสังคมอิสลาม จะเห็นได้ว่าข่าวสารที่ต้องถูกตรวจสอบ (ถึงความแม่นยำ) นั้น มีเพียงข่าวสารที่นำมาโดยคนฟาสิกเท่านั้น การรับและการเชื่อถือด้วยข่าวที่มาจากผู้ที่ประกอบกาดี ผู้ที่มีความยุติธรรมนั้นเปรียบเสมือนกับส่วนหนึ่งจากเป้าหมายพื้นฐานหลัก เพราะแท้จริงแล้วคนที่กระทำดี (ศอและฮุ) นั้น เป็นส่วนหนึ่งจากแหล่งข่าวที่เป็นจริง การกระทำที่สร้างความคลางแคลงใจโดยเจตนา จากการรายงานข่าว ย่อมเป็นผลที่ตรงกันข้ามกับการไว้เนื้อเชื่อใจ

หรือความน่าเชื่อถือ ที่ควรจะต้องมีในแต่ละคนในสังคมอิสลาม และเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต และการจัดระเบียบในสังคมอิสลาม ในขณะที่อิสลามปล่อยให้การดำเนินชีวิตในสังคมเป็นไปในรูปแบบที่มันควรจะเป็น เพียงแต่ต้องการให้มีการรับรอง หรือสร้างความเชื่อมั่นในการดูแลและปกป้องในการดำเนินชีวิตให้เป็นอย่างปกติสุข เท่านั้น ไม่ได้ต้องการที่จะเข้าไปล่วงเกินหรือละลบละล้วงเกินความจำเป็น นี่คือตัวอย่างจากพื้นฐานแห่งความเป็นอิสระและข้อยกเว้นในการเผชิญกับข่าวสาร (Sayyid Qutb , 1994 : 6/3341)

แท้จริงแล้วบรรดาผู้ศรัทธานั้นก็คือ ผู้ที่ไม่ล้าหน้าคัมภีร์ของอัลลอฮ์ ﷻ และศุนนะฮ์ของท่านเราะสูล ﷺ และไม่ขัดแย้งในการตัดสินข้อบัญญัติต่าง ๆ ต่ออัลลอฮ์ ﷻ และเราะสูล ﷺ ทั้งโดยตัวของตนเองและผู้อื่น พวกเขาไม่ยกเสียงของพวกเขาเกินเสียงของท่านเราะสูล ﷺ พวกเขาทรงให้เกียรติต่อบุคลิกของท่านเราะสูล ﷺ ทั้งเมื่อตอนที่ท่านยังมีชีวิตอยู่และเมื่อท่านเสียชีวิตไปแล้ว พวกเขาจะไม่ทำให้สถานะของท่านเราะสูล ﷺ เหมือนกับสถานะของคนอื่น ๆ แท้จริงแล้วพวกเขานั้น ไม่เหมาะสมในการที่จะไปกระจายในสิ่งทีอธรรมและการโกหก และแผ่ขยายในสิ่งที่ไม่เหมาะสมไม่ควรแต่ทว่าที่เหมาะสมสำหรับพวกเขานั้นก็คือให้มีการตรวจสอบอย่างละเอียด พวกเขาจะไม่กล่าวสิ่งใดนอกจากสิ่งนั้นจะเป็นความจริง พวกเขาจะไม่นำเสนอสิ่งใดนอกจากสิ่งนั้นจะเป็นความถูกต้องทั้งจากคำพูดและการกระทำ ซึ่งเป็นผลมาจากการอบรมสั่งสอนที่มีต่อพวกเขานั้นก็คือ อัลกุรอานที่มีเกียรติ และจริยวัตรที่ใสสะอาดของท่านเราะสูล ﷺ (al-Amin al-Anṣoriy , 1984 : 337-378)

ข่าวที่นำมาโดยคนที่เป็นฟาสิกนั้น โดยพื้นฐานเดิมแล้ว ต้องมีการตรวจสอบก่อนเสมอ แต่อย่าเพิ่งปฏิเสธนอกจากมีการตรวจสอบให้ละเอียด ด้วยเหตุผลนี้ ในอายะฮ์จึงเป็นเงื่อนไขที่มาคอยตัดเตือนผู้ศรัทธา ให้ระวังถึงผลลัพธ์ที่จะตามมาจากการยอมรับในข่าวสาร โดยที่ไม่มีการไต่ตรง ตรวจสอบให้แน่ชัดเสียก่อน นั่นก็คือความอธรรมกับผู้ที่ถูกใส่ความ และพวกเขาก็ต้องพบกับ การถูกละเมิดสิทธิ เสียชื่อเสียง ถูกมองเป็นศัตรู ด้วยสาเหตุของการไม่รู้จริง (จากข่าวสาร) ทำให้ผู้ที่นำข่าวนั้นต้องแบกรับภาระแห่งความอธรรม การใส่ร้ายผู้อื่นโดยปราศจากสาเหตุ ส่วนผู้ที่ถูกกล่าวหา ชีวิตก็ต้องพบกับความเศร้าโศก ความหวาดกลัว ความเสียใจ หลังจากที่ต้องสูญเสียโอกาสแห่งการดำเนินชีวิตที่สงบสุข และหลังจากที่ถูกใส่ร้ายด้วยความไม่รู้จริงหรือด้วยความโง่เขลาจากข่าวสารของคนฟาสิก .

ความหมายของอายะฮ์ครอบคลุมถึงหลักพื้นฐานแห่งความโปร่งใส การตรวจสอบข่าวสารจากคนฟาสิก ในขณะที่คนที่ศ้อและฮุนั้นสามารถรับเอาข่าวสารของเขามาได้เลย เพราะนี่คือ หลักพื้นฐานในสังคมของผู้ศรัทธา นอกเหนือจากข่าวที่นำมาโดยคนที่เป็นฟาสิกแล้ว การยอมรับในข่าวของคนทีศ้อและฮุนั้นเป็นส่วนหนึ่งจากแนวทางแห่งการสอบสวนหรือตรวจสอบ

เช่นเดียวกัน เพราะเป็นข่าวสารที่ออกมาจากคนเพียงคนเดียว ในขณะที่ข่าวสารที่อยู่ในข่ายสงสัย จากสายรายงาน อาจนำมาซึ่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตและระเบียบแบบแผนในสังคมของผู้ศรัทธาได้ อิสลามนั้น นำพามนุษย์สู่วิถีการดำเนินชีวิตที่เรียบง่ายไปตามวิถีของมันสร้างหลักประกันและความมั่นคงให้กับจุดบัพพร่องของชีวิต และนี่คือวิถีแห่งตัวอย่างในการดำเนินชีวิต และการให้ความสำคัญถึงที่มาของแหล่งข่าว (al-Amin al-Anṣoriy , 1984 : 341)

หลักคำสอนแห่งการเผยแผ่อิสลามนั้นมีที่มาหรือสาเหตุอย่างชัดเจน มั่นคง มีความคิดที่ลุ่มลึก ขาวไกล และส่วนหนึ่งจากกฎเกณฑ์ของการอบรมสั่งสอน (หลักคำสอน) ชัดเกล้า ดังคม ก็คือ การตั้งมั่นอยู่บนสัจจะและยึดถือให้หนักแน่นในสัจจะ เพราะการมีสัจธรรมนั้นคือ พื้นฐานแห่งบรรดาความดีงามทั้งหมด เป็นบทสรุปแห่งความเข้มแข็งและความเป็นผู้นำ และสิ่งที่ตรงกันข้ามกับสิ่งเหล่านี้ คือ การโกหก ซึ่งมันคือ พื้นฐานแห่งบรรดาความชั่วทั้งหมด เป็นระบบแห่งการทำลาย เป็นหนทางที่นำพามนุษย์สู่ความอ่อนแอ และการเป็นศัตรูกัน ซึ่งมีทัศนะดังต่อไปนี้

1. ความแตกต่างระหว่างมนุษย์กับสัตว์คือ การพูด (การสนทนา) เมื่อมนุษย์ทำลายการสนทนาด้วยการพูดโกหก เขาก็จะมีสถานะที่ไม่ต่างไปจากสัตว์ และความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ของเขาก็ถูกทำลายไปด้วยการพูดโกหก

2. คุณลักษณะที่เป็นข้อแบ่งแยกระหว่างท่านนบีผู้ซึ่งถูกส่งมาโดยอัลลอฮ์ ﷺ และผู้ที่แอบอ้างตัวเองว่าเป็นนบีก็คือ ความมีสัจจะและการโกหก ดังที่พระองค์ ﷺ ตรัสว่า :

(32)

(33)

(33-32 :)

ความว่า “ ดั่งนั้น ผู้ใดเล่าที่จะอธรรมยิ่งไปกว่าผู้กล่าวเท็จต่ออัลลอฮ์ ﷻ และปฏิเสธความจริง เมื่อมันได้มีมายังเขา มิใช่ในนรกดอกหรือที่เป็นที่พำนักสำหรับบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธา¹ (32) ส่วนผู้ที่นำความจริงมา และเขาได้เชื่อมั่นความจริงนั้น ชนเหล่านั้น พวกเขาคือบรรดาผู้ยำเกรง² ”.

(อิซฮุมัร : 32-33)

¹ คือ ไม่มีผู้ใดอีกแล้วที่จะอธรรมยิ่งไปกว่าผู้กล่าวเท็จต่ออัลลอฮ์ ﷻ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการตั้งภาคี และการตั้งพระบุตรให้แก่พระองค์ และปฏิเสธอัลกุรอานและบทบัญญัติของพระองค์เมื่อเขาได้รับแจ้งแล้ว โดยมีได้พิจารณาและไตร่ตรอง ดั่งนั้น นรกจึงเป็นที่พำนักและที่อยู่อาศัยสำหรับผู้ปฏิเสธศรัทธาเหล่านั้น .

² ผู้ที่นำความจริงมาประกาศเผยแผ่ก็คือบรรดานบี ส่วนผู้ที่เชื่อมั่นต่อความจริงนั้นก็คือ บรรดาผู้นอบน้อม

ดำเนินชีวิตอยู่กับการ โทหก ในที่สุดพระองค์ก็จะทรงบันทึกให้เขาอยู่ใน
หมู่ผู้ที่มีการ โทหกตลอดไป” .

(al-Bukhariy , 1996 : 57 ; Muslim ,2002 : 159-160)

5. ผู้ที่มีสัจจะนั้น บรรดาเหล่ามลาอิกะฮ์จะลงมาแสดงความดีใจกับเขา ส่วนผู้ที่
โกหกนั้น บรรดาเหล่าชัยฏอนก็จะลงมาหาพวกเขาและเพิ่มความชั่วให้กับพวกเขา พระองค์ ﷺ
ตรัสว่า :

(221)

(223)

(222)

(223-221 :)

ความว่า “ฉันจะบอกแก่พวกท่านใหม่ว่า พวกมารชัยฏอนลงมาบนผู้ใด¹
(221) พวกมันลงมาบนทุกคนที่เป็นผู้โกหก ผู้ทำบาปมาก² (222) พวกมัน
จะเงี้ยหูฟัง และส่วนมากพวกมันเป็นผู้โกหก³ (223) ”

(อิซซุฮะรออฺ : 221-223)

6. ความแตกต่างระหว่างผู้ยึดมั่นอยู่บนสัจจะ (อัสศิดดีกิน) บรรดาผู้เสียสละหรือ
ผู้เสียชีวิตในหนทางของพระองค์อัลลอฮฺ ﷻ (ซุฮะดาอฺ) บรรดาผู้กระทำแต่ความดี (อัสศอลิฮีน)
กับผู้ที่เลียนแบบพวกเขา ความแตกต่างอยู่ที่ การมีสัจจะ และการ โทหก

7. สัจจะนั้นจะมาพร้อมกับความบริสุทธิ์ใจ ซึ่งเป็นเสมือนกับพื้นฐานหลักของ
ศาสนาในคัมภีร์ของพระองค์ ﷻ ดังนี้ที่พระองค์ ﷻ ตรัสว่า :

(31)....

(30)

...

(31-30 :)

¹ มุฮัมมัด ﷺ กล่าวแก่พวกกุฟฟารมิกกะฮ์ว่า ฉันจะบอกแก่พวกท่านใหม่ว่า พวกมารชัยฏอนลงมาแก่ผู้ใด เป็นการตอบโต้แก่พวก
เขา เมื่อพวกเขาบอกว่า ชัยฏอนเป็นผู้นำเอาอัลกุรอานลงมาให้เขา

² มิใช่ลงบนหัวหน้าของลูกหลานอันน่าน

³ พวกมันจะเงี้ยหูฟังแล้วนำไปบอกแก่พวกโอรหมอดู และส่วนมากของพวกนี้ก็เป็นคน โทหก

ความว่า “...และจงออกห่างจากการกล่าวคำเท็จ¹ (30) โดยเป็นผู้ยึดมั่นความจริงเพื่ออัลลอฮ์ ﷻ ไม่เป็นผู้ตั้งภาคีใด ๆ ต่อพระองค์ ﷻ....(31)”

(อัลหัจญ์ : ส่วนหนึ่งจากอายะฮ์ที่ 30-31)

8. การมีสัตย์จะเป็นส่วนสำคัญ (รูกุน) ของการเป็นสักขีพยานทั้งโดยส่วนบุคคลและโดยส่วนรวม และพระองค์ ﷻ ทรงให้ความแตกต่างหรือให้สิทธิพิเศษกับประชาชาตินี้ด้วยการมีสัตย์ ดังนั้น เขาจึงสามารถที่จะเป็นสักขีพยานให้กับประชาชาติอื่น ๆ ได้ ดังที่พระองค์ ﷻ ตรัสว่า :

....

(143 :)

ความว่า “ และในทำนองเดียวกัน เราได้ให้พวกเจ้าเป็นประชาชาติที่เป็นกลาง เพื่อพวกเจ้าจะได้เป็นสักขีพยานแก่มนุษย์ทั้งหลาย...”

(อัลบะเกาะเราะฮ์ : ส่วนหนึ่งจากอายะฮ์ที่ 143)

ยิ่งไปกว่านั้นการมีสัตย์ยังเป็นรากฐานหลัก (รูกุน) ของการเป็นนบีผู้เผยแผ่สารันการรายงานหะดีษต่าง ๆ ของท่านเราะฮ์ลุล ﷺ การรายงานข่าว การตัดสินความด้วยข้อบัญญัติของพระองค์ ﷻ และการคบค้าสมาคมกับบรรดามนุษย์ด้วยกัน .

9. บรรดาผู้ที่เข้าถึงซึ่งการรู้จักพระองค์ ﷻ อย่างแท้จริง ต่างก็เห็นพ้องกันว่าแท้จริงแล้วพื้นฐานหลักที่นำไปสู่แนวทางของอัลลอฮ์ ﷻ ก็คือการมีสัตย์และความบริสุทธิ์ใจ (al-Amin al-Anṣoriy , 1984 : 341-343) ดังที่พระองค์ ﷻ ตรัสว่า :

(119 :)

ความว่า “ โอ้ศรัทธาชนทั้งหลาย พึงยำเกรงอัลลอฮ์ ﷻ เกิด และจงอยู่ร่วมกับบรรดาผู้ที่พุดจริง”.

(อัลเตาบะฮ์ : 119)

¹ คือ การเป็นพยานเท็จ

พระองค์ตรัสว่า :

....

(135 :)

ความว่า “ผู้ศรัทธาทั้งหลาย จงเป็นผู้ที่ดำรงไว้ซึ่งความยุติธรรม จงเป็นพยานเพื่ออัลลอฮฺ ﷻ¹ และแม้ว่าจะเป็อันตรายแก่ตัวของพวกเจ้าเอง หรือผู้บังเกิดเกล้าทั้งสองและญาติที่ใกล้ชิดก็ตาม หากเขาจะเป็นคนมั่งมี หรือคนยากจนอัลลอฮฺ ﷻ ก็สมควรยิ่งกว่าเขาทั้งสอง²....”

(อันนิสาอฺ : ส่วนหนึ่งจากอายะฮฺที่ 135)

ในการเผยแผ่อิสลามผู้ศรัทธาต้องเผชิญกับอุปสรรคและปัญหาที่มากมาย จึงจำเป็นที่ผู้ศรัทธาจะต้องมีจุดยืนที่มั่นคงซึ่งสามารถแบ่งออกไป 2 จุดยืนด้วยกัน

1. ผู้ศรัทธาจะต้องมีความเชื่อมั่นต่อตัวเอง พร้อมกับมั่นคงอยู่ในสัจจะ อย่าเป็นคนก๊บลอก อยากระวนกระวาย แต่จงพยายามมุ่งมั่น ในการเข้าถึงซึ่งเหตุการณ์ที่เป็นจริง ที่เกิดขึ้นจริง ด้วยทักษะรูปแบบที่ดี ปลอดภัย และเป็นจริง

พระองค์ตรัสว่า :

(12 :)

ความว่า “เมื่อพวกเขาได้ยินข่าวเท็จนี้³ ทำไมบรรดามุอฺมินและบรรดามุอฺมินะฮฺ จึงไม่คิดเปรียบเทียบกับตัวของพวกเขาเองในทางที่ดี⁴ และกล่าวว่า นี่เป็นเรื่องโกหกอย่างชัดแจ้ง”.

(อันนูร : 12)

¹ เพื่อความโปรดปรานจากอัลลอฮฺ ﷻ ทั้งนี้โดยไม่เข้ากับฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด

² ควรที่จะเคารพ เชื่อฟังและยำเกรง

³ คือ การกล่าวโทษท่านหญิงอาอิชะฮฺ

⁴ ทำไมพวกเขาจึงไม่คิดไปในทางดี และอย่าได้รับร้อนตัดสติจากการกล่าวหา โดยเฉพาะแก่ผู้ที่พวกเขาเห็นว่านางเป็นผู้บริสุทธิ์ปราศจากมลทิน เพราะเรื่องของการศรัทธานั้น มุอฺมินจะต้องไม่เชื่อการกล่าวร้ายหรือการนินทาที่น่องของเขา มีรายงานว่า ภริยาของ อะบีอัยยูบกล่าวกับเขาว่า ท่านไม่ได้ยินสิ่งที่มหาชนกล่าวในเรื่องอาอิชะฮฺบ้างหรือ เขากล่าวว่า ฉันได้ยินแล้วและนั่นเป็นเรื่องโกหกทั้งสิ้นเธอจะปฏิบัติเช่นนั้นหรือ โอ้อูมมัยอัยยูบ นางกล่าวว่า ไม่หรอก ฉันขอสาบานต่ออัลลอฮฺ ﷻ เขากล่าวว่า ท่านหญิงอาอิชะฮฺนั้นวัลลอฮิ ตีกว่าเธอเสียอีก .

ด้วยสิ่งดังกล่าว เป็นการสร้างความสงบสุขให้เกิดขึ้นกับสังคม โดยปราศจากความเห็นแก่ตัว และผลกระทบในทางที่ไม่ดี จากความสัมพันธ์ในความเป็นหนึ่งเดียว ดังนั้น จึงเมตตากรุณาต่อพวกเขา

2. จะต้องไม่ตัดสินความด้วยความแข็งกร้าว (เด็ดขาด) จนเกินไป เพราะบางครั้งการแข็งกร้าวที่มากเกินไป ก็เป็นส่วนหนึ่งจากการสร้างความคับแค้นให้กับการเผยแพร่ศาสนาของอัลลอฮฺﷻ ได้ ดังนั้น เมื่อล่วงรู้ถึงความลับบางอย่างของผู้คนก็จงอย่านำไปบอกต่อหรือเผยแพร่ต่อสาธารณชนหรือสังคมและจงอย่าเข้าไปสร้างความยุ่งยากกับใครก็ตามในเรื่องดังกล่าว พระองค์ตรัสว่า :

(15 :)

ความว่า “ขณะที่พวกเขาได้รับข่าวนั้น ด้วยการพูดกันระหว่างพวกเขา และพวกเขาพูดกันในสิ่งที่พวกเขาไม่มีความรู้ และพวกเขาคิดว่ามันเป็นเรื่องเล็ก แต่ ณ ที่อัลลอฮฺ ﷻ นั้นมันเป็นเรื่องใหญ่” .

(อันนุร : 15)

แท้จริงแล้วพื้นฐานหลักของการศรัทธาคือ การมีสัจจะ เพื่อความสงบสุขของสังคม จำเป็นที่ผู้ศรัทธาจะต้องระงับจากการเผยแพร่ในสิ่งที่เป็นที่กังขาทั้งจากในส่วนของผู้ศรัทธาเองและของศัตรู เพราะการโกหกนั้นจะทำให้ความเป็นหนึ่งเดียวของสังคมแตกออกเป็นกลุ่มเป็นก้อนและนำมาซึ่งความคลงแคลงใจในการอยู่สังคมร่วมกัน สุดท้ายก็จะนำพาสังคมไปสู่ความแตกแยกขาดความเชื่อมโยงสัมพันธ์ไมตรีต่อกัน มีชีวิตอยู่ด้วยความสับสนและความหวาดกลัว (al-Amin al-Ansoriy , 1984 : 346)

จากความหมายของอายะฮ์และจากสายรายงานต่าง ๆ ในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอายะฮ์นี้เข้าใจว่า แท้จริงท่านเราะฮ์ฎูล ﷺ ไม่ได้ต้องการที่จะประชุม หรือปรึกษาหารือกับบรรดาเสาะหาบะฮ์ในเรื่องดังกล่าว แต่ทว่า พวกเขากลับเตรียมพร้อมเพื่อที่ทำการต่อพวกที่ปฏิเสธคำเรียกร้องของท่านเราะฮ์ฎูล ﷺ และคิดว่าพวกนั้นคือพวกที่คือคิง และท่านเราะฮ์ฎูล ﷺ ก็ได้ส่งทูตของท่านไปเพื่อสืบสวนหาข้อเท็จจริง .

¹ คือ พวกเขาพูดกันในสิ่งที่ไม่เป็นความจริง มันเป็นความเท็จและการก้าวข้ามขั้นเท่านั้น

เป็นความเร่งรีบของมุสลิมบางส่วน โดยที่ไม่ได้ผ่านการเห็นชอบจากการประชุมปรึกษาหารือ หรือคำชี้แจงจากท่านเราะสูล ﷺ ถึงจุดยืนว่าจะเอาอย่างไร ทั้ง ๆ ที่ยังไม่รู้ว่าข่าวนั้นถูกต้องเป็นจริงพอที่จะนำมายึดเป็นแนวทางปฏิบัติ ในการที่จะทำสงครามครั้งนี้ได้หรือไม่ ซึ่งที่ผ่านมานั้น ท่านเราะสูล ﷺ จะไม่ออกสู่สงครามด้วยความคิดเห็นของคน ๆ เดียว หรือหลาย ๆ คน แต่ท่านจะออกสงครามก็ต่อเมื่อเป็นคำสั่งของอัลลอฮ์ ﷻ หรือคำสั่งจากทูตของพระองค์เท่านั้น (al-Amin al-Anṣoriy , 1984 : 346—347)

ในอาเยฮ์นี้ พระองค์ทรงบอกกล่าวถึงสาเหตุแห่งการประทານในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับชีวิตท่านเราะสูล ﷺ แต่บทเรียนจากอาเยฮ์นี้นั้นบ่งบอกถึงความหมายโดยรวมตามทัศนะของนักวิชาการส่วนใหญ่ นั่นก็คือ ให้ความหมายที่รวมไปถึงบรรดาผู้ศรัทธาทั้งหมดในทุกยุคทุกสมัย และในอาเยฮ์ก็ยังเป็นการพูดคุยโต้ตอบแก่ทุกคนที่ยึดมั่นอยู่บนความศรัทธาที่ชี้แนะผู้ศรัทธาสู่แนวทางแห่งความดีงามด้วยสติปัญญา (Muḥammad ‘Ali al-Hijazy , 1990 : 59)

อาเยฮ์นี้มาช่วยต่อเติมให้มารยาทต่าง ๆ ของผู้ศรัทธาสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ด้วยสายสัมพันธ์อันดีงามที่จำเป็นต้องดำรงไว้ระหว่างส่วนบุคคลและสังคม หลังจากที่อาเยฮ์ก่อนหน้านี้นี้ พระองค์ ﷻ ทรงบอกกล่าวถึงมารยาทต่าง ๆ ที่ผู้ศรัทธาควรแสดงออกต่อท่านเราะสูล ﷺ ผู้ทรงเกียรติ ถึงแม้ว่าสาเหตุแห่งการประทານจะบอกกล่าวเรื่องของใครก็ตามดังที่ได้กล่าวมาแล้ว อาเยฮ์นี้พระองค์ ﷻ ทรงต่อย้ำถึงพื้นฐานที่ยิ่งใหญ่ ที่มีความสำคัญยิ่งต่อการดำเนินชีวิต (ของมนุษย์) นั่นก็คือ การมีมารยาทต่อสังคมหรืออะฮ์ลุลบัยตของบรรดามุสลิม และกลุ่มอื่น ๆ โดยทั่วไป ด้วยการเพิ่มความระมัดระวังจากฟิตนะฮ์หรือความเลวร้ายจากสนามรบ และความน่าเกรงขามจากแผนการที่ชั่วร้าย หากไม่มีการล่วงรู้ด้วยการตรวจสอบ สอดสวนให้กระจ่าง ด้วยสาเหตุแห่งการโกหกทำให้สหายต้องหันหลังให้แก่กัน ต้องเสียเลือดเสียเนื้อและต้องกระจัดกระจาย แยกออกเป็นกลุ่มเล็กกลุ่มน้อย จากที่เคยอยู่กันเป็นกลุ่มเป็นก้อน ความปรารถนาที่พึงทลาย ความรู้สึกที่หมดซึ่งความหวัง สูญเสียทรัพย์สินและความเป็นตัวของตัวเอง .

4.5 การเชื่อฟังต่อท่านเราะสูล ﷺ และรักในความศรัทธา

พระองค์ ﷻ ตรัสว่า :

ความว่า “และพวกเจ้าพึงรู้เถิดว่า ในหมู่พวกเจ้านั้นมีเราะสูลของอัลลอฮ์ อยู่ หากท่านเราะสูลเชื้อฟิงพวกเจ้าในส่วนใหญ่ของกิจการแล้ว แน่นอน พวกเจ้าก็จะลำบากกัน แต่อัลลอฮ์ ทรงให้การศรัทธาเป็นที่รัก แก่พวกเจ้า และได้ทรงประดับมันไว้ในดวงใจของพวกเจ้า และทรงให้การปฏิเสธศรัทธา และความชั่วช้าและการฝ่าฝืนเป็นที่น่าเกลียดชังแก่ พวกเจ้า¹” ชนเหล่านั้นคือ พวกที่ดำเนินอยู่ในแนวทางที่ถูกต้อง”.

(อัลหุญร็อต : 7)

เนื้อหาของอายะฮ์นี้เป็นเนื้อหาที่สืบเนื่องมาจากอายะฮ์ก่อน เพราะในอายะฮ์นี้เป็นเสมือนกับแนวทางที่พระองค์ ทรงชี้แนะอีกแนวทางหนึ่งจากหลาย ๆ แนวทางที่มีอยู่ในสุเราะฮ์นี้ มีนักวิชาการตีพิมพ์หลายท่านได้ให้ทัศนะว่า เนื้อหาของอายะฮ์เป็นการโต้ตอบ กับมุอิมิน (ผู้ศรัทธา) ที่เป็นเสาหาบะฮ์ของท่านเราะสูล ต่อเนื่องมาจากสิ่งที่เป็นสาเหตุแห่งการ ประทานอายะฮ์อัลกุรอานก่อนหน้านี้อันนี้ เสมือนกับจะกล่าวว่า “จงอย่านำเอาข่าวสารหรือคำพูดต่าง ๆ ที่ไม่เป็นจริงมาบอกกล่าวแก่ท่านเราะสูล เพราะท่านจะเปิดเผยถึงความจริงเหล่านั้นทั้งหมด และเปิดเผยถึงผู้ที่นำข่าวนั้นมา ดังนั้น พวกเจ้าจงอยู่กับท่านเราะสูล ด้วยมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ครอบคลุม อย่าล้าหน้าในการพูด ความคิดเห็น แล้วขอจากพระองค์ ทรงโปรดประทานข้อบัญญัติต่าง ๆ และแนวทางอันเที่ยงตรง” (Muhammad ‘Ali Hijazy, 1990: 66)

เกี่ยวกับอายะฮ์นี้ ท่าน Muhammad ‘Ali Hijazy กล่าวว่า ความหมายของอายะฮ์นี้ ให้ความหมายที่ครอบคลุมไปถึงบรรดาผู้ศรัทธาทั้งหมดในทุกยุค ทุกสมัย และความหมายของ อายะฮ์นี้ในแง่ของประชาชาติยุคหลังจากท่านนบี ก็คือ หลังจากที่ท่านเราะสูล ได้ทรงสั่งให้มีการตรวจสอบ ในข่าวของคนที่เป็นฟาลิฮ จนกว่าจะไม่ตกไปสู่ภาวะแห่งความอธรรมกับชนกลุ่ม หนึ่งโดยที่พวกเขาไม่ได้ก่ออาชญากรรม หรือกระทำความผิดใด ๆ จนนำไปสู่ความเศร้าโศกเสียใจ ต่อผู้ที่กล่าวหา จากนั้นก็ทรงสั่งให้ประชาชาติของท่านหันกลับไปสู่ที่มาแห่งสัจจะ พื้นฐานแห่ง ความเป็นจริง ติดตามในสิ่งที่ดีงาม เผยแผ่แนวทางของท่านเราะสูล ในทุก ๆ พื้นที่เปิดโอกาส ให้กับเราสัมผัสรับรู้ถึงทางนำของท่าน วิชปัญญา ข้อบัญญัติของท่าน ไม่ล้าหน้าในข้อบัญญัติของ ท่าน และไม่ล้าหน้าในการแสดงความคิดเห็นของท่าน แต่ทว่ายินยอมปฏิบัติในข้อบัญญัติต่าง ๆ ยอมรับและเชื่อฟัง ขอมมอบตัว และศิโรราบอย่างสิ้นเชิง ทั้งหมดนี้คือสิทธิ หรือภาระหน้าที่ที่

¹ การที่อัลลอฮ์ทรงประทานความโปรดปรานแก่การศรัทธาให้แก่พวกเจ้า และได้ทรงให้มันประดับมันอยู่ในดวงใจและทรง ให้การปฏิเสธศรัทธา ความชั่วช้าและการฝ่าฝืนเป็นที่เกลียดชังแก่พวกเจ้านั้น นับได้ว่าเป็นพระมหากรุณาธิคุณอันยิ่งใหญ่แก่พวก บ่าวของพระองค์ ดังนั้น มุอิมินทุกคนจะต้องรำลึกถึงบุญคุณอันนี้ .

แท้จริง ของเรา (ประชาชาติยุคแรกของท่านเราะสูล ﷺ) ไม่พยายามที่จะให้ข้อคิดเห็นหรือการเสนอแนะไปมีส่วนเกี่ยวข้องในข้อคิดเห็นของท่านเราะสูล ﷺ หรือพยายามในการเลือกปฏิบัติในข้อปฏิบัติต่าง ๆ แต่ภาระหน้าที่ก็คือ การเชื่อฟัง ปฏิบัติตามโดยที่ไม่มีการต่อเติมหรือตัดทอนใด ๆ ทั้งสิ้น เลียนแบบท่านเราะสูล ﷺ อย่างสมบูรณ์ที่สุด มิฉะนั้นผลแห่งการฝ่าฝืนก็จะนำมาซึ่งความไม่ยุติธรรม ความยุ่งยาก ลำบาก ความเสื่อมเสียและความหายนะในโลกคุณยານี้ และการลงโทษอย่างแสนสาหัสในโลกหน้าอาคิเราะฮ์ ดังที่พระองค์ ﷻ ตรัสว่า :

...

(63 :)

ความว่า “...ดังนั้น บรรดาผู้ที่ฝ่าฝืนคำสั่งของเขา (มุฮัมมัด ﷺ) จงระวังตัวเถิดว่า เคราะห์กรรมจะเกิดขึ้นแก่พวกเขา หรือว่าการลงโทษอันเจ็บปวดจะเกิดขึ้นแก่พวกเขาเช่นกัน¹ ”.

(อันนุร : ส่วนหนึ่งจากอายะฮ์ที่ 63)

พระองค์ตรัสว่า :

...

(7 :)

ความว่า “...แต่อัลลอฮ์ ﷻ ทรงให้การศรัทธาเป็นที่รักแก่พวกเขา และได้ทรงประดับมันไว้ในดวงใจของพวกเขา และทรงให้การปฏิเสธศรัทธาและความชั่วช้าและการฝ่าฝืนเป็นที่น่าเกลียดชังแก่พวกเขา² คนเหล่านั้นคือ พวกที่ดำเนินอยู่ในแนวทางที่ถูกต้อง”.

(อัลหุญร็อต : ส่วนหนึ่งจากอายะฮ์ที่ 7)

พระองค์ ﷻ ทรงกล่าวถึงความหมายของอายะฮ์นี้ก็คือ พระองค์ ﷻ คือผู้ทรงรักใคร่แก่ผู้ที่ศรัทธาในพระองค์ ﷻ และนำการศรัทธามาเป็นเครื่องประดับแห่งจิตใจ และทรงรังเกียจ

¹ คือ พวกเขาจะได้รับเคราะห์กรรมในโลกนี้ หรือจะได้รับการลงโทษอย่างหนักในโลกอาคิเราะฮ์

² การที่อัลลอฮ์ ﷻ ทรงประทานความโปรดปรานแก่การศรัทธาให้แก่พวกเขา และได้ทรงให้มันประดับมันอยู่ในดวงใจและทรงให้การปฏิเสธศรัทธา ความชั่วช้าและการฝ่าฝืนเป็นที่เกลียดชังแก่พวกเขานั้น นับได้ว่าเป็นพระมหากรุณาธิคุณอันยิ่งใหญ่แก่พวกบ่าวของพระองค์ ﷻ ดังนั้น มุอฺมินทุกคนจะต้องรำลึกถึงบุญคุณอันนี้ .

ผู้ปฏิเสธ ผู้กระทำบาป (ฟาสิก) และผู้ที่ประพฤตินิยมชอบ (อิศยาน) พระองค์ ﷺ ได้ให้ความกระจ่างเกี่ยวกับเรื่องนี้เอาไว้ในอายะฮ์สุรอรานหลาย ๆ อายะฮ์ด้วยกัน ว่า แท้จริงแล้วพระองค์ ﷺ ทรงประทานทางนำแก่ผู้ที่พระองค์ ﷺ ทรงประสงค์ และทรงทำให้หลงทางแก่ผู้ที่พระองค์ ﷺ ทรงประสงค์เช่นกัน (al-Shanqītiy, n.d. : 7/267) ดังคำตรัสของพระองค์ ﷺ ต่อไปนี้ :

...

(17 :)

ความว่า “...ผู้ใดที่อัลลอฮ์ ﷻ ทรงแนะทางที่ถูกต้องแก่เขา เขาก็คือผู้อยู่ในแนวทางที่ถูกต้อง และผู้ใดที่พระองค์ ﷻ ทรงให้เขาหลง เขาจะไม่พบผู้ช่วยเหลือผู้ชี้ทางแก่เขาเลย”.

(อัลกะฮฟู : ส่วนหนึ่งจากอายะฮ์ที่ 17)

พระองค์ตรัสว่า :

(178 :)

ความว่า “ผู้ที่อัลลอฮ์ ﷻ ทรงแนะนำนั้น เขาก็เป็นผู้รับคำแนะนำ¹ และผู้ที่พระองค์ ﷻ ทรงปล่อยให้หลงผิดนั้น² ชนเหล่านั้นแหละพวกเขาคือผู้ที่ขาดทุน”.

(อัลอะฮรอฟ : 178)

พระองค์ตรัสว่า :

(8)

(7)

(8-7 :)

¹ คือ เนื่องจากเขามีใจปรารถนาในความจริง เมื่ออัลลอฮ์ ﷻ ทรงแนะนำเขา เขาก็รับคำแนะนำด้วยความยินดี

² เนื่องจากความดีอื่นไม่ยอมใช้ความคิด ไม่ยอมรับฟังคำแนะนำที่แจ้งที่อัลลอฮ์ ﷻ ทรงประทานมาให้ หากแต่พึงพอใจในการหลงผิดของเขา อัลลอฮ์ ﷻ จึงปล่อยให้เขาไปทำตามความปรารถนาของเขา ซึ่งเขาจะต้องรับผิดชอบในการกระทำของเขา อนึ่งการที่พระองค์ ﷻ ทรงระบุว่า พระองค์ ﷻ ทรงปล่อยให้เขาหลงผิดนั้นก็เพื่อเป็นการแจ้งให้เราทราบ ว่า หากพระองค์ ﷻ จะทรงบังคับให้เขาอยู่ในทางที่ถูกต้องนั้นย่อมกระทำได้ แต่ที่พระองค์ ﷻ ไม่ทรงกระทำนั้น เนื่องจากพระองค์ ﷻ ทรงให้แต่ละคนตัดสินใจด้วยตนเอง เพราะทุกคนมีปัญญาและรับผิดชอบในสิ่งที่เขาตัดสินใจด้วย และอีกประการหนึ่ง ในศาสนาของพระองค์ ﷻ นั้น ไม่มีการบังคับให้ใครต้องรับนับถือ.

ความว่า “และด้วยชีวิต และที่พระองค์ﷺ ทรงทำให้มันสมบูรณ์ (7) แล้ว พระองค์ﷺ ทรงคลไจมันให้รู้ทางชั่วของมันและทางสำรวมของมัน¹(8)”

(อัมฮัมสุ : 7-8)

มนุษย์ทุกคนดำรงชีวิตอยู่บนเส้นทางสองเส้นทางด้วยกัน คือเส้นทางที่นำพาสู่ความพอพระทัยจากอัลลอฮ์ ﷻ และเส้นทางที่นำพาสู่การกริ้วของอัลลอฮ์ ﷻ ทั้งสองเส้นทางก็มีผลพวงมาจากความพยายามของพวกเขาเอง หากพวกเขาประพฤติตามคำแนะนำ สั่งสอนของท่านเราะฮูตุล ﷺ เขาก็จะได้รับทางนำจากพระองค์ ﷻ แต่หากเขาไม่ปฏิบัติในสิ่งที่เป็นการแนะนำสั่งสอนของท่านเราะฮูตุล ﷺ เขาก็จะหลงทางและพบกับความขาดทุนในชีวิตเช่นกัน

พระองค์ ﷻ ตรัสว่า “และพวกเจ้าพึงรู้เถิดว่า ในหมู่พวกเจ้านั้นมีเราะฮูตุลของอัลลอฮ์อยู่” หมายถึง พระองค์ ﷻ ทรงสั่งสอนบรรดามุสลิมให้ปฏิบัติในสิ่งที่เป็นการขออนุญาตที่เราะฮูตุล ﷻ ทรงนำมาบอกแก่พวกเขา จากบรรดาหุกุม (ข้อบัญญัติ ข้อตัดสิน) ต่าง ๆ ถึงแม้ว่าบางครั้งสิ่งเหล่านั้นอาจจะไม่สอดคล้องกับความชอบของพวกเขาก็ตาม (Ibn ‘Ashur ,n.d.: 25/294)

พระองค์ ﷻ ทรงรักการศรัทธาแก่ผู้ที่ศรัทธา โดยการบันดาลความรักที่หัวใจของพวกเขา ซึ่งในสิ่งนี้ไม่มีใครที่สามารถกระทำได้นอกจากพระองค์ ﷻ เท่านั้น ในขณะที่ความรักของมนุษย์ที่มีต่อสิ่งอื่น ๆ นั้น แท้จริงแล้วมันเป็นแค่เครื่องประดับเท่านั้น เป็นแค่การบอกถึงลักษณะ และการชักชวนไปสู่ความรักนั้น (al-Muḥammad al-Ṣalīhiy ,n.d.: 5/416)

การมีของท่านเราะฮูตุล ﷻ พร้อม ๆ กับพวกเขา (เศาะหาบะฮ์) เป็นความจริงที่สัมผัสได้อย่างง่าย ๆ เพราะเป็นความจริงที่มองเห็น จำต้องได้และเข้าใจอย่างง่ายดาย แต่ในแง่ของสาระแห่งความเป็นจริง การมีอยู่ของท่านเราะฮูตุล ﷻ นั้นเมื่อคิดไตร่ตรองอย่างละเอียดถี่ถ้วนจะพบว่า เป็นแก่นสาระสาระที่ยิ่งใหญ่มาก แน่นอนที่สุด การที่คน ๆ หนึ่งจะเข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างชั้นฟ้าและแผ่นดินที่ดำเนินไปอย่างไม่เคยหยุดยั้ง ซึ่งมนุษย์สามารถสัมผัสได้ด้วยประสาททุกส่วน ท้องฟ้าที่นำคำสั่งมาสู่พื้นดิน บอกกล่าวเรื่องราวแก่มนุษย์ผู้ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของแผ่นดินในทุก ๆ สิ่งไม่ว่าจะเป็นเรื่องที่โจ่งแจ้งและซ่อนเร้น ช่วยขัดเกลา ตกแต่งทุก ๆ ก้าวในการดำเนินชีวิต ให้การเอาใจใส่ต่อมนุษย์ในการแก้ไข คลี่คลายปัญหา ข้อข้องใจต่าง ๆ ในตัวของพวกเขา และวิถีแห่งการดำเนินชีวิตของพวกเขา เมื่อคนใดในหมู่มุสลิมกระทำในสิ่งหนึ่งหรือพูดออกมาในสิ่ง

¹ ข่าสาบานด้วยชีวิตมนุษย์และด้วยสิ่งที่พระองค์ﷺ ทรงสร้างมันและทำให้มันมีความสมบูรณ์ ส่วนหนึ่งจากการทำให้มันสมบูรณ์ก็คือทรงประทานให้มันมีสติปัญญา ซึ่งสามารถแยกแยะระหว่างความคิดกับความชั่วและระหว่างการมีศักดิ์กับความเลวร้าย ดังนั้น พระองค์ﷺ จึงกล่าวต่อไปว่า แล้วพระองค์ﷺ ทรงคลไจมันรู้ทางชั่วของมัน และทางสำรวมของมัน คือ ความยำเกรง .

หนึ่ง แน่นอนที่สุดฟ้าก็จะรู้ และพระองค์ ﷺ ก็จะได้ตรัสแก่ท่านเราะสูล ﷺ ถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนั้น และทรงสั่งสอนให้พวกเขาปฏิบัติในสิ่งที่เหมาะสมและถูกต้อง และบางครั้งก็เป็นการบอกกล่าว แนะนำในสิ่งที่เกิดขึ้นมาแล้ว นี่คือสาระที่สุดจะยิ่งใหญ่ ที่บางครั้งเราอาจจะไม่รู้ลึกถึงการมีของท่านเราะสูล ﷺ ที่อยู่ต่อหน้าในทุก ๆ วัน ด้วยเหตุนี้พระองค์ ﷺ จึงทรงสะกิดเตือนให้ได้รับรู้ถึงเกียรติและคุณค่าของท่านเราะสูล ﷺ ด้วยประโยคที่ว่า “และพวกเจ้าพึงรู้เถิดว่า ในหมู่พวกเจ้านั้นมีเราะสูลของอัลลอฮ์อยู่” หมายถึง จงสำนึกเถิดหรือจงเห็นค่าของท่านเราะสูล ﷺ เถิด ถึงการมีของท่านอยู่พร้อม ๆ กับพวกท่าน ในการให้เกียรติแก่ท่านอย่างเหมาะสมกับสถานะอันทรงเกียรติ (แห่งการเป็นเราะสูล ﷺ) ของท่าน เพราะการดำรงอยู่ของท่านท่ามกลางพวกท่าน (เศาะหาบะฮ์) นั้น นับเป็นความโปรดปรานจากพระองค์ ﷺ ที่ยิ่งใหญ่มาจริง ๆ (Sayyid Qutb , 1994 : 6/3341)

พระองค์ตรัสว่า “และพวกเจ้าพึงรู้เถิดว่า ในหมู่พวกเจ้านั้นมีเราะสูลของอัลลอฮ์อยู่” คือ พวกเจ้าจงรู้ไว้เถิดว่าเราะสูล ﷺ นั้นอยู่ต่อหน้าของพวกเจ้าแล้ว ดังนั้น พวกเจ้าจงให้เกียรติ แสดงความเคารพ และจงมีมารยาทที่ดีต่อท่าน และจงปฏิบัติตามในสิ่งที่ท่านทรงสั่งให้ปฏิบัติ เพราะแท้จริงแล้วท่านย่อมรู้ดีว่าพวกเจ้าถึงผลประโยชน์ของพวกเจ้าเอง และเป็นผู้ที่เป็นห่วง เป็นใยต่อพวกเจ้า (อย่างแท้จริง) ดังนั้นข้อคิดเห็น หรือคำชี้แนะของท่านเราะสูลนั้น ย่อมมีความสมบูรณ์กว่าความคิดเห็น คำชี้แนะของ พวกเจ้าอย่างแน่นอนดังที่พระองค์ ﷺ ตรัสว่า

แท้จริงนับนั้นทรงให้ความสำคัญต่อบรรดาผู้ศรัทธา จากนั้นพระองค์ ﷺ ก็ตรัสถึงทัศนคติ หรือข้อคิดเห็นของพวกเจ้านั้นว่าไม่มีค่าอะไรเลย เมื่อเทียบกับผลประโยชน์ของพวกเจ้า พระองค์ ﷺ ตรัสว่า :หากท่านเราะสูลเชื่อฟังพวกเจ้าในส่วนใหญ่ของกิจการแล้ว แน่นอน พวกเจ้าก็จะลำบากกัน” คือหากพวกเจ้าไม่เชื่อฟัง และไม่ปฏิบัติตามในทุก ๆ คำสั่งที่พระองค์ ﷺ ทรงเลือกสรรเอาไว้ แน่นอน ย่อมเป็นความลำบากแก่พวกเจ้าอย่างแน่นอน ดังที่พระองค์ ﷺ ตรัสว่า :

ความว่า “และหากว่าความจริงนั้นสอดคล้องอารมณ์ใฝ่ต่ำของพวกเขา แล้ว ชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดิน และสิ่งที่อยู่ในนั้นต้องเสียหายอย่างแน่นอน¹ แต่ทว่าเราได้นำข้อเตือนสติของพวกเขา (คือ อัลกุรอาน) มาให้พวกเขาแล้ว แต่พวกเขาเป็นผู้หันหลังให้กับข้อเตือนสติของพวกเขา”.

(อัลมูมิญน : 71)

พระองค์ ﷺ ตรัสอีกว่า “แต่อัลลอฮ์ ﷻ ทรงให้การศรัทธาเป็นที่รักแก่พวกเจ้า และได้ทรงประดับมันไว้ในดวงใจของพวกเจ้า คือ ทรงรักใคร่ในตัวของพวกเจ้าและทรงขัดเกลาในจิตใจของพวกเจ้า (ให้เป็นคนดี) (Ibn Kathir, 1992 : 4/225)

พระองค์ ﷺ ตรัสว่า “หากท่านเราะสูลเชื่อฟังพวกเจ้าในส่วนใหญ่ของกิจการแล้วแน่นอน พวกเจ้าก็จะลำบากกัน” คือ หากพวกเจ้ารีบเร่งในการกระทำ ตามอำเภอใจของพวกเจ้า ก่อนที่ทุกอย่างจะกระจ่าง พวกเจ้าก็จะพบกับความยุ่งยากและการกระทำบาป หรือหากพวกเจ้าทะเลาะเบาะแว้งหรือรุกรานกับกลุ่มชนที่ al-walid ได้ใส่ร้ายพวกเขา พวกเจ้าก็จะพบกับความผิดและความหมายของคำว่า การเชื่อฟังต่อท่านเราะสูล ﷺ ก็คือ การยอมรับในสิ่งที่ท่านทรงสั่งแก่พวกท่านและบรรดามนุษย์คนอื่น ๆ จากสิ่งที่ได้ยินมา “แต่อัลลอฮ์ ﷻ ทรงให้การศรัทธาเป็นที่รักแก่พวกเจ้า” เป็นการสนทนากับบรรดาผู้ศรัทธาที่มีความบริสุทธิ์ใจอย่างแท้จริง ไม่โกหกใส่ท่านเราะสูล ﷺ และไม่รายงานข่าวที่เป็นเท็จ คือ ให้ความศรัทธา (อีมาน) เป็นจุดสูงสุดหรือสิ่งที่รักมากที่สุดในการศรัทธาของพวกเขา (al-Qurtubiy , 1952 : 8/206)

อายะฮฺนี้พระองค์ ﷻ ตรัสแก่บรรดาสะหาบะฮฺว่า โอ้บรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย พวกเจ้าจงศรัทธาต่ออัลลอฮ์ ﷻ และเราะสูล ﷺ ของพระองค์ แท้จริงแล้วเราะสูล ﷻ ของอัลลอฮ์นั้น ทรงอยู่กับพวกเจ้าอยู่แล้ว ดังนั้น จงอย่าเกรงต่ออัลลอฮ์ ﷻ จากคำพูดของพวกเจ้าในสิ่งที่ไร้สาระและยุติการ โทกหก แท้จริงแล้วพระองค์ ﷻ ทรงบอกกล่าวแก่ท่านนบีถึงข่าวต่าง ๆ ของพวกเจ้า ท่านทรงรู้ถึงความเป็นไปในพวกเจ้าและทรงอยู่เหนือการงานต่าง ๆ ของพวกเจ้าและคำตรัสของพระองค์ ﷻ ที่กล่าวว่า “หากท่านเราะสูลเชื่อฟังพวกเจ้าในส่วนใหญ่ของกิจการแล้วแน่นอนพวกเจ้าก็จะลำบากกัน” พระองค์ ﷻ ตรัสว่า หากท่านเราะสูล ﷻ กระทำในการงานใด ๆ ที่เป็นความคิดเห็นของพวกเจ้า และยอมรับในคำพูดต่าง ๆ ของพวกเจ้าที่มีต่อท่าน แล้วท่านก็ปฏิบัติ เชื่อฟังในกิจการต่าง ๆ ของพวกเจ้า แน่แน่นอนที่สุด พวกเจ้าก็จะลำบากกัน กล่าวคือ พวกเจ้าจะต้องพบกับความลำบาก

¹ คือ ระบบของโลกทั้งมวล ทั้งเบื้องสูงเบื้องล่างจะเสียหาย รวมทั้งมีทุกสิ่งทุกอย่างก็จะเสียหายไปด้วย เพราะความเสียหายของอารมณ์ใฝ่ต่ำของพวกเขา และการขัดแย้งของพวกเขาคือ อิบญะฮ์มิม กล่าวว่า เกี่ยวกับเรื่องนี้ทั้งหมด เป็นที่ประจักษ์ถึงการไร้ความสามารถของปวงบ่าว และการแตกแยกกันทางความคิดเห็นและอารมณ์ของพวกเขา และเป็นที่น่าอนอัลลอฮ์ ﷻ ทรงเป็นผู้สมบูรณ์ในคุณลักษณะของพระองค์ ﷻ และการกระทำของพระองค์ทั้งมวล .

ยุ่งยากในกิจการส่วนใหญ่ของพวกเจ้า หากท่านเราะฮูล ﷺ เชื้อฟิงต่อพวกเจ้าในเรื่องราวต่าง ๆ เพราะท่าน เราะฮูล ﷺ ต้องพบกับความผิดพลาดในการกระทำต่าง ๆ อย่างข่าวสารที่มาจาก al-Walid หากท่านเราะฮูล ﷺ เชื่อว่านั่นในทันทีจากคำบอกกล่าวของ al-Walid ว่าบนี้อัลมุศฏอลัก พวกเขาได้หมดสภาพจากการนับถือศาสนาอิสลาม (มูรตัด) ไปแล้วด้วยการไม่ยอมจ่ายชะกาต และยังรวมตัวกันเพื่อทำสงคราม รุกรานกับมุสลิมด้วยกันอีก เมื่อเป็นเช่นนั้นก็ย่อมต้องมีการสู้รบกัน และมีการล้มตาย สูญเสียเลือดเนื้อ ทรัพย์สิน พวกเขาก็มีการตอบโต้และในที่สุดก็เกิดการปะทะกัน เช่นฆ่ากัน ในส่วนที่ไม่เป็นการอนุมัติจากข้อบัญญัติอิสลาม (คือ มุสลิมรบกันเอง) มีการแย่งชิง ทรัพย์สินซึ่งกันและกันในสิ่งที่ไม่อนุญาต เพราะเป็นทรัพย์สินของพี่น้องมุสลิมด้วยกัน เมื่อเป็นเช่นนั้น พระองค์ก็จะนำพาพวกเจ้าพบกับความลำบาก ยุ่งยากอย่างแน่นอน *“แต่ที่ว่าอัลลอฮ์ ﷻ ทรงให้การศรัทธาเป็นที่รักแก่พวกเจ้า”* ด้วยการศรัทธาต่อพระองค์ ﷻ และเราะฮูล ﷺ ของพระองค์ ดังนั้น พวกเจ้าจงเชื่อฟังในเราะฮูล ﷺ ของพระองค์ และยอมรับต่อพระองค์ ﷻ ก็จะทำให้พวกเจ้า หลุดพ้นจากความยุ่งยากลำบาก หากพวกเจ้าไม่เชื่อฟัง และไม่ยอมปฏิบัติตาม พวกเจ้าก็จะพบกับ ความยุ่งยากอย่างแน่นอน (al-Tabariy ,1987 : 11/79-80)

พระองค์ ﷻ ตรัสว่า *“ชนเหล่านี้คือ พวกที่ดำเนินอยู่ในแนวทางที่ถูกต้อง”* พวกเขาคือกลุ่มชนที่พระองค์ทรงรักใคร่ เพราะความศรัทธาของพวกเขานำเอาการศรัทธามาประดับ ประดาไว้ในจิตใจของพวกเขา และทรงรังเกียจผู้ที่ปฏิเสธศรัทธา ความชั่วช้า และการฝ่าฝืน พวกเขา จึงเป็นผู้ที่ดำเนินชีวิตอยู่ในแนวทางที่ถูกต้อง แนวทางที่เที่ยงตรงที่เป็นสัจธรรม (al-Tabariy ,1987 : 11/79-80)

“และพึงรู้เถิดว่า ในหมู่พวกเจ้านั้นมีเราะฮูลของพระองค์อยู่ หากท่านเราะฮูลเชื่อ ฟิงพวกเจ้าในส่วนใหญ่ของกิจการแล้ว แน่แน่นอนพวกเจ้าก็จะลำบากกัน” Qatadah กล่าวว่า *“พวก เขาคือ บรรดาเสาะหาบะฮุของท่านเราะฮูล ﷺ หากท่านเราะฮูล ﷺ เชื้อฟิงส่วนใหญ่จากกิจการงาน ต่าง ๆ ของพวกเขาแล้ว แน่แน่นอนพวกเขาก็จะลำบากกัน ในขณะที่พวกเจ้านั้น ขอสาบานต่ออัลลอฮ์ ﷻ ว่า พวกเขามีทัศนคติที่ไม่เอาไหน มีความคิดความอ่านที่โง่เขลา ไม่มั่นคง (al-Mawardiyy al-Basariy ,n.d.:5/329)*

“และทรงได้ประดับประดาการศรัทธาไว้ในดวงใจของพวกเจ้า” มีอยู่สองทัศนคติ ด้วยกัน ส่วนหนึ่งก็คือในสิ่งที่พระองค์ ﷻ ได้ทรงให้สัญญาเอาไว้ในโลกคุณยานี้ จากการช่วยเหลือ จากพระองค์ ﷻ และในวันอาคิเราะฮฺเขาจะได้รับผลบุญ กล่าวจากท่าน Ibn Bahr ทัศนคติที่สอง ด้วย พยานหลักฐานต่าง ๆ ที่ถูกต้อง ชัดเจน

ความหมายของอายะฮ์นี้ก็คือ จงบอกให้พวกเจ้าทั้งหมดรู้โดยทั่วกันว่า แท้จริงท่าน เราะฮูล ﷺ นั้นอยู่พร้อมกับพวกเจ้า เราะฮูล ﷻ ผู้ซึ่งมีแต่ความดีงาม ผู้ทรงชี้แนะ และทรงต้องการที่

จะให้พวกเขาประสบแต่ความดีงาม ทรงอบรมตักเตือนพวกเขาในขณะที่พวกเขากำลังแสวงหาแต่ความชั่ว และความหายนะใส่ตัวของพวกเขาเอง ซึ่งสิ่งเหล่านี้ไม่สอดคล้องกับความต้องการของท่านเราะซูล ﷺ และหากท่านเราะซูล ﷺ เชื่อฟังพวกเขาในส่วนใหญ่ของกิจการแล้ว ก็จะสร้างความลำบาก ยุ่งยากแก่พวกเขา แต่ท่านเราะซูล ﷺ ก็ทรงชี้แนะแนวทางที่ถูกต้องแก่พวกเขา (al-Sa'adiy , 1997 : 7/131)

“และทรงทำให้การปฏิเสธศรัทธา ความชั่วช้าเป็นที่รังเกียจแก่พวกเขา” คือ จากบาปต่าง ๆ ทั้งที่เป็นบาปเล็กและบาปใหญ่ที่ตั้งสมอยู่ในจิตใจจากความชั่วร้ายทั้งหลาย และไม่คิดที่จะปฏิบัติในความชั่วนั้น เพราะกลัวว่าความชั่วนั้นจะเป็นสัจพยานต่อหน้าอัลลอฮ์ในวันแห่งการตัดสิน “ชนเหล่านั้น” คือ ผู้ที่พระองค์ ﷻ ทรงประดับประดาความศรัทธาอยู่ในหัวใจของพวกเขา และรู้สึกรักในความศรัทธานั้น ทรงรังเกียจการปฏิเสธการศรัทธา ความชั่วช้า และการฝ่าฝืน “คือพวกที่ดำเนินอยู่ในแนวทางที่ถูกต้อง” คือผู้ที่จิตใจของพวกเขามีวิชาความรู้และแนวทางการปฏิบัติที่ใสสะอาด ถูกต้อง และดำรงมั่นอยู่บนศาสนาที่เที่ยงธรรมและแนวทางที่เที่ยงตรงตลอดไป

ความหมายของอายะฮ์นี้ก็คือ พระองค์ ﷻ ทรงรักแก่บ่าวผู้ที่มีการศรัทธาทรงบันดาลให้หัวใจของพวกเขารักในความศรัทธา ซึ่งสิ่งเหล่านี้ไม่มีใครที่จะสามารถกระทำได้นอกจากพระองค์ ﷻ เท่านั้น ในขณะที่หากบ่าวของพระองค์ ﷻ รักในสิ่งใดที่อื่นจากการศรัทธา ก็ต้องด้วยการรับรู้หรือสัมผัสในสิ่งนั้น สามารถบอกถึงคุณลักษณะของมัน ได้ และชักชวนผู้อื่นเพื่อไปสู่การรักในสิ่งนั้น พระองค์ ﷻ ทรงให้ความชัดเจนว่า แท้จริงแล้วพระองค์ ﷻ ทรงให้หัวใจของผู้ศรัทธานั้น สองอย่างด้วยกัน นั่นก็คือ ความรักในการศรัทธา และมองผู้ที่เชิญชวนไปสู่ความรักในการศรัทธาเป็นภาพที่สวยงาม และทรงทำให้หัวใจของพวกเขา บังเกิดความรังเกียจต่อสิ่งที่ตรงข้าม (ความศรัทธา) อย่างความชั่วช้าและการฝ่าฝืนต่อพระองค์ (Ibn Qaiyim al-Jauziyah , 1993 : 4/180)

อิบน์ กอัยยิม อัลญะฮะซุ (Ibn Qaiyim al-Jauziyah) ยังได้กล่าวต่อไปอีกว่า พระองค์ ﷻ นั้นทรงรอบรู้ ว่า ใครคือผู้ที่เหมาะสมในความดีอันประเสริฐนี้ (คือความศรัทธา) และใครไม่เหมาะสมในความดีงามนี้ ทรงปรีชาญาณยิ่งในการนำเอาสิ่งที่ดีงาม (อิมาน) นี้วางในที่ ๆ เหมาะสมที่สุดสำหรับมัน และแก่ผู้ที่เป็นเจ้าของและเชียวชาญ ไม่มีเจ้าของคนใดปฏิเสธความดีงามนี้ และไม่ทรงตั้งในที่ ๆ ไม่เหมาะสมสำหรับมัน (Ibn Qaiyim al-Jauziyah, 1993 : 4/181)

ความหมายของอายะฮ์นี้ก็คือ พระองค์ ﷻ ทรงบอกให้บรรดามุสลิมหันกลับมาพิจารณาให้ถี่ถ้วนถึงความจริงที่ปรากฏอยู่ต่อหน้าของพวกเขา ซึ่งพวกเขาอาจลืมไปนั่นก็คือ การที่ท่านเราะซูล ﷺ อยู่ร่วมกับพวกเขาในลักษณะที่ท่านยังมีชีวิตอยู่ต่อหน้าของพวกเขา พระองค์ ﷻ ทรงประทานวะหฺยู (วิวรณ์) ให้แก่เขา ในภาวะอย่างนี้ จำเป็นต่อพวกเขา (บรรดาเศาะหาบะฮ์) ต้องดำรงตนอยู่ในสัจธรรมอย่างสม่ำเสมอทั้งวาจาและการกระทำ มิฉะนั้น วะหฺยูของพระองค์ก็จะ

เปิดเผยสิ่งเหล่านี้ในทันที หากพวกเขาโกหกและกระทำในสิ่งที่ไม่ดี อย่างเช่นการที่ (พระองค์ ﷺ) ทรงเปิดโปง al-Walid จากการที่เขาบอกข่าวในสิ่งที่ไม่เป็นความจริง นั่นคือประการแรก ประการต่อมา หากท่านเราะสูล ﷺ ทรงเชื่อฟังพวกเจ้าในทุกสิ่งที่พวกเจ้าเห็นสมควร หรือเสนอแนะ พวกเจ้าก็จะได้พบกับอุปสรรคต่าง ๆ ที่มาเผชิญกับพวกเจ้าด้วยความยุ่งยากและลำบากอย่างแน่นอน (Jabir al-Jazairiy ,1994 :5/125)

การมีอยู่ของท่านเราะสูล ﷺ นั้น แตกต่างกับการมีอยู่ของมนุษย์ทั่วไปอย่างสิ้นเชิง การมีอยู่ของท่านเพื่อเป็นความเมตตาแก่มนุษยชาติ เพื่อนำพามนุษย์สู่แสงสว่างแห่งการศรัทธา เพื่อสร้างประชาชาติให้เป็นประชาชาติตัวอย่าง ในขณะที่การดำรงอยู่ของมนุษย์ทั่วไปนั้น เพื่อการตอบรับข้อบัญญัติ คำสั่งสอน แนวทางการปฏิบัติที่เป็นคำสั่งสอนจากพระองค์ ﷺ โดยผ่านแนวทางการดำเนินชีวิตหรือปฏิบัติของท่านเราะสูล ﷺ เมื่อมนุษย์ดำรงอยู่ในภาวะที่เป็นผู้ตามที่ดี สนองตอบในพระธรรมคำสั่งสอนของพระองค์ ﷺ พระองค์ ﷺ ก็จะให้พวกเขาเป็นผู้ที่มีความรักในการศรัทธา รักที่จะเป็นผู้ศรัทธา รักในคุณสมบัติต่าง ๆ ของผู้ศรัทธา เส้นทาง การดำเนินชีวิตของเขาก็จะเป็นเส้นทาง การดำเนินชีวิตที่ได้รับการชี้นำจากพระองค์ ﷺ อย่างแท้จริง .

4.6 การไกล่เกลี่ย และการประนีประนอมเมื่อเกิดการทะเลาะวิวาทกันในหมู่ผู้ศรัทธา

พระองค์ ﷺ ตรัสว่า :

(9 :)

ความว่า “และหากมีสองฝ่ายจากบรรดาผู้ศรัทธาทะเลาะวิวาทกัน พวกเจ้าก็จงไกล่เกลี่ยระหว่างทั้งสองฝ่าย¹ หากฝ่ายหนึ่งในสองฝ่ายนั้นละเมิดอีกฝ่ายหนึ่ง² พวกเจ้าก็จงปรามฝ่ายที่ละเมิด จนกว่าฝ่ายนั้นจะกลับสู่พระบัญชาของอัลลอฮ์³ ﷻ ฉะนั้น หากฝ่ายนั้นกลับ (สู่พระบัญชา

¹ คือ หากทำให้ทั้งสองฝ่ายยุติข้อขัดแย้งกัน และให้ประนีประนอมกันด้วยความยุติธรรม

² หากฝ่ายหนึ่งไม่ยอมรับการไกล่เกลี่ย และยังคงยึดมั่นที่ปฏิบัติตามอารมณ์ของตนแล้ว

³ คือ ปรามฝ่ายที่ไม่ยอมรับการประนีประนอมจนกว่าจะยอมรับข้อตัดสินของอัลลอฮ์ ﷻ และเลิกทำการกระทำที่เป็นศัตรูกับอีกฝ่ายหนึ่ง

ของอัลลอฮฺ ﷺ) แล้ว¹ พวกเจ้าก็จงประนีประนอมระหว่างทั้งสองฝ่ายด้วยความยุติธรรม และพวกเจ้าจงให้ความเที่ยงธรรม (แก่ทั้งสองฝ่าย)เถิด² แท้จริง อัลลอฮฺ ﷻ ทรงรักใคร่บรรดาผู้ให้ความเที่ยงธรรม”

(อัลหุญรอต : 9)

พระองค์ ﷻ ทรงสั่งให้มีการไกล่เกลี่ย ประองคองกันระหว่างคนสองกลุ่มที่ทะเลาะวิวาทกัน พระองค์ ﷻ ทรงให้ชื่อของพวกเขา (ผู้ที่ทะเลาะวิวาททั้งสองกลุ่ม) ว่าเป็นผู้ที่ศรัทธาพร้อมกับคำว่า กระทำการทะเลาะวิวาทกัน จากอาเยฮฺนี้ al-Bukhariy และนักวิชาการท่านอื่น ๆ ต่างก็ชี้ให้เห็นถึงหลักฐานของคนที่กระทำในเรื่องดังกล่าวว่ายังไม่ได้ออกจากการเป็นผู้ศรัทธา ด้วยเพียงแต่การกระทำในสิ่งที่เป็นมูฮิยะฮฺ (กระทำในสิ่งที่ไม่ดี) ถึงแม้ว่า (การกระทำในสิ่งดังกล่าว) บางครั้งจะเป็นบาปใหญ่ก็ตาม

พระองค์ ﷻ ตรัสว่า “หากฝ่ายหนึ่งในสองฝ่ายนั้นละเมิดอีกฝ่ายหนึ่ง³ พวกเจ้าก็จงปรามฝ่ายที่ละเมิด จนกว่าฝ่ายนั้นจะกลับสู่พระบัญชาของอัลลอฮฺ ﷻ” คือ จนกว่าพวกเขาจะกลับสู่พระบัญชาแห่งอัลลอฮฺ ﷻ และเราะฮฺสูด ﷻ ของพระองค์ ยอมรับฟังในัจธรรม (ความจริง) และยอมปฏิบัติตามในความจริงนั้น (Ibn Kathir , 1992 : 4/226)

พระองค์ ﷻ ตรัสว่า “ฉะนั้น หากฝ่ายนั้นกลับ (สู่พระบัญชาของอัลลอฮฺ ﷻ) แล้ว พวกเจ้าก็จงประนีประนอมระหว่างทั้งสองฝ่ายด้วยความยุติธรรม และพวกเจ้าจงให้ความเที่ยงธรรม (แก่ทั้งสองฝ่าย)เถิด⁴ แท้จริงอัลลอฮฺทรงรักใคร่บรรดาผู้ให้ความเที่ยงธรรม.” คือจงให้ความเที่ยงธรรมแก่ทั้งสองฝ่ายในสิ่งที่ประสบบกับพวกเขาด้วยความเป็นธรรม “แท้จริงอัลลอฮฺ ﷻ ทรงรักใคร่บรรดาผู้ให้ความเที่ยงธรรม” (Ibn Kathir , 1992 4/226)

พระองค์ ﷻ ตรัสว่า “แท้จริงบรรดาศรัทธาชนนั้น เป็นพี่น้องกัน” หมายถึง ผู้ศรัทธาทั้งหมดนั้นเป็นพี่น้องกันในศาสนา “พวกเจ้าก็จงประนีประนอมระหว่างทั้งสองฝ่ายด้วยความยุติธรรม” หมายถึง ด้วยการเรียกร้องทั้งสองกลุ่มไปสู่คัมภีร์ของพระองค์ ﷻ (al-Qurtubiy , 1996 : 8/208)

อิบนุ อับบาส (Ibn ‘Abbas) กล่าวว่า ความหมายในอาเยฮฺนี้ก็คือ แท้จริงแล้ว พระองค์อัลลอฮฺ ﷻ ทรงตั้งใช้ให้ท่านนบี ﷺ และบรรดาผู้ศรัทธาเรียกร้องไปสู่ข้อบัญญัติ

¹ คือ ยุติการทะเลาะวิวาทหรือการสู้รบกันแล้ว

² คือ ให้มีการไกล่เกลี่ยด้วยความยุติธรรม ไม่เอนเอียง ไม่เข้าข้างฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด และให้ความเป็นธรรมแก่ทั้งสองฝ่าย

³ หากฝ่ายหนึ่งไม่ยอมรับการไกล่เกลี่ย และยังคงสู้รบที่ปฏิบัติตามอารมณ์ของตนแล้ว

⁴ คือ ยุติการทะเลาะวิวาทหรือการสู้รบกันแล้ว

⁵ คือ ให้มีการไกล่เกลี่ยด้วยความยุติธรรม ไม่เอนเอียง ไม่เข้าข้างฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด และให้ความเป็นธรรมแก่ทั้งสองฝ่าย

ของอัลลอฮ์ ﷺ เมื่อมีการทะเลาะวิวาทกัน หากกลุ่มใดปฏิเสธ (คำตัดสินจากข้อบัญญัติของพระองค์ ﷺ) พวกเขาก็เป็นกลุ่มชนที่ดื้อดึง อิมาม ผู้นำ หรือบรรดาผู้ศรัทธามีสิทธิ์ที่จะปราม จนกว่าพวกเขาจะกลับสู่พระบัญชาแห่งอัลลอฮ์ ﷺ และยอมรับในข้อบัญญัติแห่งอัลลอฮ์ ﷺ . (al-Suyutiyy ,n.d.: 6/95)

มูญาฮิด (Mujahid) กล่าวว่า คำว่า “และหากมีสองฝ่ายจากบรรดาผู้ศรัทธาทะเลาะวิวาทกัน” หมายถึง กลุ่มของชนเผ่าอาซุและคอซรอญูต่างรุกรานกันด้วยความไม่เป็นธรรม (al-Suyutiyy ,n.d.: 6/95)

จากอาเยฮ์นี้เป็นการบ่งบอกว่า จำเป็นที่จะต้องมีการปรามฝ่ายที่ดื้อดึง ที่รับรู้กันของผู้คนในสังคม ไม่ว่าจะเป็นการดื้อดึงต่อผู้นำ (อิมาม) หรือต่อผู้ใดก็ตามที่เป็นมุสลิม นักปราชญ์ตัฟสีร์ได้กล่าวว่า มุสลิมทั้งสองกลุ่มนั้นไม่สามารถที่จะหลีกเลี่ยงจากการรุกรานกันได้ ไม่ว่าต้นเหตุแห่งการรุกรานกันนั้นมาจากทั้งสองกลุ่มที่ต่างก็ดื้อดึง หรือไม่ก็กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งที่ดื้อดึง ดังนั้น หากทั้งสองกลุ่มต่างก็ดื้อดึง จำเป็นที่ผู้นำจะต้องไกล่เกลี่ยทั้งสองกลุ่ม เพื่อให้มีการปรองดองสมานฉันท์กัน พร้อมทั้งชี้แจงถึงเหตุและผลที่ทำให้ทั้งสองกลุ่มเกิดการรุกรานกัน และตามด้วยการชดเชยจากการสูญเสีย หรือผลแห่งการหลอกลวงของทั้งสองกลุ่ม หากทั้งสองกลุ่มไม่ยอมปรองดอง ไม่ยอมไกล่เกลี่ย ยังคงยืนยันที่จะรุกรานกัน ก็อนุญาตให้ทำการปราบปรามขั้นเด็ดขาดได้ ส่วนกรณีที่กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเป็นผู้รุกราน จำเป็นที่จะต้องปรามกลุ่มที่รุกราน จนกว่าเขาจะหยุดและหันกลับสู่การเป็นบ่าวที่ดีของอัลลอฮ์ ﷺ และหากประสงค์ที่จะปรองดองกับทั้งสองกลุ่มก็ให้พยายามกระทำด้วยความเป็นธรรม และเที่ยงตรง (al-Qurtubiy , 1996 : 208)

อัลกุรอานนั้นนำพามนุษย์สู่ความสมานฉันท์ และสันติภาพ ด้วยการกำหนดข้อบัญญัติที่มนุษย์สามารถปฏิบัติได้จริงสอดคล้องกับอุปนิสัยเดิมแห่งการสร้าง (พิตเราะฮ์) ของมนุษย์ โดยที่ข้อบัญญัติเหล่านั้นสอนให้บรรดาผู้ศรัทธาและบรรดามุสลิมมีความรักใคร่ต่อกัน ปรองดอง สามัคคี แต่หากเมื่อไหร่ที่มีการขัดแย้งกัน อิสลามก็เรียกร้องทั้งสองกลุ่มให้คืนดีกัน ด้วยข้อบัญญัติจากพระองค์ ด้วยวิธีการที่รอบคอบและยุติธรรมที่สุด .

พระองค์ ﷺ ตรัสว่า “และหากมีสองฝ่ายจากบรรดาผู้ศรัทธาทะเลาะวิวาทกัน” พวกเขาทั้งสองกลุ่มทะเลาะวิวาทกันในภาวะที่พวกเขายังเป็นผู้ศรัทธาต่ออัลลอฮ์ ﷺ ยังเป็นผู้ที่มีอิมานต่อพระองค์ ﷺ เพื่อมิให้เหตุการณ์เลวร้ายมากยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต่อบรรดาผู้ศรัทธาที่อยู่ร่วมกันในยุคสมัยนั้นต้องทำการปรองดอง ไกล่เกลี่ย เพื่อให้เกิดความสมานฉันท์ในระหว่างกลุ่มทั้งสองกลุ่ม และนำพาพวกเขาทั้งสองกลุ่มกลับสู่ทางนำแห่งคัมภีร์ของพระองค์ และสุนนะฮ์ของท่านเราะสูล ﷺ (Kamil Salamah al-Daqs ,1979:118)

นี่คือ ข้อบัญญัติ กฎเกณฑ์ในทางปฏิบัติในการสร้างความสงบสุขให้กับสังคมของผู้ศรัทธาจากการขัดแย้งกัน จากเหตุการณ์ดังกล่าวการปรองดองคือเป้าหมายที่แท้จริงของอาเยฮ์นี และผู้ที่รับหน้าที่นี้ก็คือ อิมาม (ผู้นำ) เพราะเขาคือผู้นำของมุสลิม และเป็นตัวแทนของพวกเขา เป็นเกาะลียะฮ์ของพวกเขา แต่ถ้าหากพื้นที่ใดที่ไม่มีผู้นำ ผู้ที่ทำหน้าที่ชี้ขาด (แทนผู้นำ) คือญะมาอะฮ์มุสลิมีน¹ ทำหน้าที่แทนในการตัดสินชี้ขาด เพราะคุณลักษณะของญะมาอะฮ์ก็เป็นที่ยอมรับในบรรดามุสลิมต่าง ๆ ของมุสลิมเช่นกัน (Kamil Salamah al-Daqs , 1979 :119)

เมื่อมุสลิมมีการทะเลาะวิวาทกันระหว่างสองกลุ่ม จำเป็นแก่อิมามที่จะต้องทำการไกล่เกลี่ยระหว่างทั้งสองกลุ่มด้วยการเรียกร้องไปสู่ข้อบัญญัติแห่งคัมภีร์ของอัลลอฮ์ ﷻ และพยายามให้มีการยอมความกัน ตักเตือนกัน และไว้วางใจต่อกัน อย่าหวาดระแวง สงสัยกัน ถ้าหากมีการถือดีจากกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งในการนำไปสู่การปรองดองกัน แสดงอาการเหยียดหยังอย่างไม่เป็นธรรม ในขณะที่อีกกลุ่มยินยอมที่จะไกล่เกลี่ยและปรองดอง บรรดามุสลิมก็สามารถที่จะปรามกลุ่มที่ถือดีดังกล่าวได้ จนกว่าพวกเขาจะกลับสู่พระบัญชาแห่งอัลลอฮ์ ﷻ หากเขามีการยอมจำนนหลังจากที่ทะเลาะวิวาทกันแล้ว ก็ให้ทำการไต่สวน ปรองดองระหว่างทั้งสองกลุ่ม ด้วยความยุติธรรมและนอบน้อม ให้ความยุติธรรมแก่ทั้งสองฝ่ายอย่างถูกต้องและเท่าเทียมกัน เพราะพระองค์ ﷻ นั้นทรงรักใคร่แก่ผู้ที่มีความเป็นธรรมและทรงตอบแทนแก่ผู้ที่มีความเที่ยงธรรมด้วยผลตอบแทนที่ดีที่สุด (Kamil Salamah al-Daqs , 1979 :119)

โดยพื้นฐานเดิมแล้ว ในระบบการปกครองของประชาชาติอิสลามนั้นทั่วทั้งแผ่นดินมีอิมามได้เพียงแค่คนเดียวเท่านั้น ดังนั้น หากมีการแต่งตั้งอิมามใหม่ขึ้นมาทับซ้อน (อิมามที่มีอยู่ก่อนแล้ว) จำเป็นที่จะต้องฆ่าอิมามคนที่สอง และให้ยึดถือว่าอิมามคนที่สองนั้นคือ ผู้ที่ฝ่าฝืน จึงจำเป็นที่จะต้องกำจัดอิมามและผู้ที่ติดตามออกไป (ก็คือ ต้องประกาศสงครามกับพวกเขา) (Kamil Salamah al-Daqs , 1979: 121)

เหล่านี้คือ ผลงานของผู้นำข่าวที่เป็นฟาสิกเมื่อพวกเขาสร้างผลงานแห่งความเลวร้ายออกมา ไม่เพียงแต่การนำข่าวที่เป็นเท็จมาบอกกล่าวแล้วทุกอย่างก็สิ้นสุดหาไม่ แต่ทว่าผลิตภัณฑ์แห่งความเลวร้ายค่อย ๆ เจริญเติบโตเปรียบได้ดังต้นของชัฏกูม² แดกยอดออกหน่อออกมา ดังศิระษะของชัยฏอนมารร้าย จนสามารถสร้างพืชนะฮ์ (ความเลวร้าย) ให้กับสังคมได้อย่างมากมาย เมื่อมันเข้าไปครอบครองผู้ใด ความคิดของเขาก็จะมีแต่ความเลวร้าย เมื่อใครที่ได้สัมผัสกับบรรดา

¹ ญะมาอะฮ์มุสลิมีน หมายถึง บรรดามุสลิมที่อยู่ร่วมสมัยเดียวกัน รวมกลุ่มกันเพื่อตัดสินชี้ขาดในข้อพิพาทต่าง ๆ โดยยึดหลักข้อบัญญัติจากอัลกุรอานและสุนนะฮ์ของท่านเราะฮ์ลุล

² ต้นชัฏกูมคือ ในแง่ของภาษาหมายถึง ต้นไม้ทุกชนิดที่ใครได้กินผลของมันก็จะถึงแก่ชีวิตทันที ธรรมชาติของมันจะขม กลิ่นของมันน่าสะอิดสะเอียนเป็นอย่างยิ่ง และที่สำคัญมันเป็นอาหารของชาวรกญะฮ์อันนัม

ของมันก็จะพบกับความขมแห่งยาพิษ ชีวิตของเขาก็จะพบกับความล่มสลายในที่สุด (Kamil Salamah al-Daqs ,1979:123)

พระองค์ ﷺ ตรัสว่า “และหากมีสองฝ่ายจากบรรดาผู้ศรัทธาทะเลาะวิวาทกัน พวกเขาก็จะไกล่เกลี่ยระหว่างทั้งสองฝ่าย”¹ คือ เมื่อคนฟาลิกได้สร้างรอยพิศนุอย่างเต็มรูปแบบ และนำไปสู่ความชั่วร้าย จนเกิดรอยร้าวและนำไปสู่การรุกราน ทะเลาะวิวาทกัน จำเป็นแก่ผู้ศรัทธากลุ่มที่ยังหลงเหลืออยู่ต้องยับยั้งภัยพิบัติดังกล่าว เมื่อทั้งสองกลุ่มหยุดยั้งด้วยแนวทางแห่งการชี้นำจากพระองค์ ﷺ จำเป็นแก่ผู้ศรัทธาที่จะต้องสร้างความปรองดองกันในระหว่างทั้งสองกลุ่ม และพยายามให้ความเป็นธรรมด้วยความดีงามและยกเลิกสิ่งที่ไม่ดีทั้งหมด และสร้างความเข้าใจให้แก่ตัวของพวกเขาเองให้รู้ถึงเหตุผลและหลักฐานที่ชัดเจน ให้อภัยต่อกัน จากการล่วงละเมิดกันในสิ่งที่ไม่เหมาะสมไม่ควร จากนั้นก็นำไปสู่กระบวนการรับฟังความคิดเห็นของทั้งสองกลุ่มอย่างดีโดยที่ไม่มีการลำเอียงข้างใดข้างหนึ่ง จากนั้นก็ตัดสินใจจากหลักฐานที่ประจักษ์ได้อย่างชัดเจนให้ทุกอย่างเป็นไปด้วยความยุติธรรมที่สุด พยายามไม่สร้างเงื่อนไขที่นำไปสู่การใส่ร้ายป้ายสี และความหายนะ เพราะการรุกรานกันของทั้งสองกลุ่มนั้นย่อมเป็นไปได้ว่า เนื่องจากแต่ละฝ่ายต่างก็เข้าใจว่าฝ่ายของตนเองเป็นผู้ที่ถูกต้อง ผู้ที่รุกรานพวกของตนคือผู้ที่มาริดรอนสิทธิอันชอบธรรมของตน ดังนั้น การรุกรานกันจึงหาข้อยุติที่ลงตัวกันได้ยาก นอกจากด้วยพยานหลักฐานที่ชัดเจน และการตัดสินที่เที่ยงธรรมเท่านั้น โดยการเรียกร้องทั้งสองกลุ่มกลับสู่แนวทางแห่งคัมภีร์ของพระองค์ ﷺ และสุนนะฮ์ของท่านเราะสูล ﷺ (Kamil Salamah al-Daqs ,1979:124-125)

เมื่อพิจารณาถึงคำต่าง ๆ หรือประโยคต่าง ๆ ในสองอายะฮ์ที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสัมผัสได้ถึงความละเอียดอ่อน ละเมียดละไม ในการเรียบเรียง และการเลือกสรรคำในประโยคดังกล่าว ทุก ๆ ถ้อยคำมีความหมายที่สำเร็จรูปอยู่ในตัวของมันเอง และมีหน้าซ้ำยังเพื่อแผ่กระจายความหมายไปช่วยเหลือหรือสร้างความสอดคล้องให้กับประโยคอีกต่างหาก มีการช่วยเหลือประสานซึ่งกันและกันของความหมายในภาพรวม ด้วยถ้อยคำและประโยคที่ลงตัวเป็นอย่างยิ่ง ส่วนประโยคที่พระองค์ ﷺ ตรัสว่า ... พระองค์ ﷺ ทรงเลือกคำว่า อิน () ซึ่งแปลว่า ถ้าหากว่า เป็นเงื่อนไข เป็นการบ่งบอกถึงการรุกรานกันเองในกลุ่มของผู้ศรัทธานั้น เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้ยากมาก หรือในอีกความหมายหนึ่งก็คือ การรุกรานกันของผู้ศรัทธาระหว่างทั้งสองกลุ่มนั้นจะไม่เกิดขึ้นได้ง่าย ๆ นอกจากว่าจะมีเหตุการณ์ ที่คับขันจริง ๆ เท่านั้น (Kamil Salamah al-Daqs , 1979:126)

คำว่า “จนกว่า ฝ่ายนั้นจะกลับสู่พระบัญชาของอัลลอฮ์ ﷻ” เป็นการบ่งบอกว่าแท้จริงแล้วการรุกรานหรือการโต้ตอบนั้นไม่ใช่ผลลัพธ์ของผู้ที่คือดั่งอย่างกับผลลัพธ์ (การลงโทษ)

¹ คือ หากทางให้ทั้งสองฝ่ายยุติข้อขัดแย้งกัน และให้ประนีประนอมกันด้วยความยุติธรรม

ของการดื่มเหล้า ถึงแม้ว่าเขาจะละทิ้งแล้วก็ตาม แต่ทว่าผลลัพธ์ของการรุกราน คือ การยอมจำนน หรือกลับเนื้อกลับตัว ดังนั้น เมื่อกลุ่มที่คือดึงยอมจำนนในความผิดของเขา การรุกรานเขาก็ถือเป็น สิ่งที่ต้องห้าม (หะรอม) (Kamil Salamah al-Daqs , 1979:126)

คำว่า “พระบัญชาของอัลลอฮ์ ﷻ” ให้ความหมายหลายแง่มุมด้วยกัน คือ

1. การกลับสู่การเชื่อฟังต่อเราะฮูล ﷻ และผู้นำ ดังที่พระองค์ ﷻ ตรัสว่า :

....

...

(59 :)

ความว่า “...จงเชื่อฟังอัลลอฮ์และเชื่อฟังเราะฮูลเถิดและผู้ปกครองในหมู่ พวกเจ้าด้วย¹....”

(อันนิสาอ : ส่วนหนึ่งจากอายะฮ์ที่ 59)

2. การกลับสู่การเชื่อฟังคำสั่งของอัลลอฮ์ ﷻ นั่นก็คือ แท้จริงแล้วการสมานฉันท์ นั่นคือสิ่งที่พระองค์ ﷻ ทรงสั่งใช้ให้กระทำ ดังที่พระองค์ ﷻ ตรัสว่า :

....

...

(1 :)

ความว่า “...และจงปรับปรุงความสัมพันธ์²ระหว่างพวกท่าน....”

(อัลอันฟาล : ส่วนหนึ่งจากอายะฮ์ที่ 1)

3. การกลับสู่การเชื่อฟังคำสั่งของอัลลอฮ์ ﷻ ด้วยความยำเกรงต่ออัลลอฮ์ ﷻ ใคร ก็ตามที่ยำเกรงต่อพระองค์ ﷻ อย่างแท้จริงในจิตใจของเขาก็จะไม่มีที่ว่างสำหรับการเป็นศัตรูกัน (ระหว่างผู้ศรัทธา) นอกจากด้วยชัยชนะนมารร้ายเท่านั้น (Kamil Salamah al-Daqs , 1979 :129) .

ดังที่พระองค์ ﷻ ตรัสว่า :

....

(6 :)

¹ บรรดาเจ้าหน้าที่ในหมู่พวกเจ้าที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้ปกครอง เมื่อเจ้าหน้าที่เหล่านั้นสั่งให้ทำสิ่งใดก็จงปฏิบัติตาม

² คือ ปรับปรุงให้มีความเข้าใจดีต่อกัน และรักใคร่กัน

ความว่า “แท้จริง มารชัยฏอนนั้นเป็นศัตรูกับพวกเจ้า ดังนั้น พวกเจ้าจงถือ
ว่ามันเป็นศัตรู¹....”

(ฟาฏีร : ส่วนหนึ่งจากอายะฮ์ที่ 6)

พระองค์ ﷺ ทรงจบอายะฮ์นี้ด้วยการตรัสว่า “แท้จริงอัลลอฮ์ ﷻ ทรงรักใคร่
บรรดาผู้เที่ยงธรรม” เป็นการกระตุ้นจากพระองค์ ﷻ ให้มีความต้องการมากยิ่งขึ้น ด้วยคำสั่งที่
ต้องการให้มีการปรับปรุงปฏิวัติตัวเองจากความ โกรธที่มีต่อกลุ่มที่ติดอกติดใจต่อพระองค์ ﷻ เพราะ
เป้าหมายที่แท้จริงของการศรัทธาคือ การที่ผู้ศรัทธานำเอาอารมณ์ของเขาล้อตามในสิ่งที่อัลลอฮ์
ﷻ และเราะสูล ﷺ ทรงพอพระทัย หลังจากที่พระองค์ ﷻ ทรงจบอายะฮ์นี้ด้วยคำเรียกร้องที่
อ่อนโยนต่อบรรดาผู้ศรัทธา ให้นำไปสู่การปรองดองระหว่างสองกลุ่มที่ทะเลาะเบาะแว้งซึ่งกันและ
กันด้วยความละเอียดอ่อน และความเป็นธรรมด้วยการเชื่อฟังต่อพระองค์ ﷻ และด้วยการแสวงหา
ความพอพระทัยจากพระองค์ “แท้จริงอัลลอฮ์ ﷻ ทรงรักใคร่บรรดาผู้เที่ยงธรรม” หลังจากที่
พระองค์ ﷻ ทรงเรียกร้องให้หัวใจบรรดาผู้ศรัทธาต้องพบกับความยุ่งยาก และพบกับความละเอียด
ในการติดต่อสัมพันธ์กันระหว่างพวกเขา (ที่เคียดแค้นกัน) พระองค์ผู้ซึ่งได้รวมพวกเขา (ผู้ศรัทธา)
เข้าไว้ด้วยกันหลังจากที่แตกแยกกัน ทรงหลอมพวกเขาให้เป็นหนึ่งเดียวหลังจากการทะเลาะกัน
ทรงตักเตือนพวกเขาให้ยำเกรงต่อพระองค์ ﷻ และบอกกล่าวพวกเขาถึงความเมตตาของพระองค์
ﷻ ที่มาถึงยังพวกเขาด้วยการยำเกรงต่อพระองค์ ﷻ อย่างแท้จริง (Kamil Salamah al-Daqs
,1979:131)

มุฮัมมัด บิน อะมีน อัลอันศอรีย์ (Muhammad Bin Amin al-Anṣoriy) (1984 : 363)
อายะฮ์ทั้งสองมีบทบาทสำคัญในการเชิญชวนผู้คนสู่อิสลาม เพื่อนำไปสู่เป้าหมายแห่งการปฏิบัติ
จริง และเพื่อทำให้พวกเขามีความสัมพันธ์กันระหว่างกลุ่มชนมุสลิมด้วยกัน แยกได้ดังนี้

1. การปรองดอง ไกล่เกลี่ยกัน ในอายะฮ์ที่หนึ่งและอายะฮ์ที่สองนั้น พระองค์
อัลลอฮ์ ﷻ ได้ตรัสเอาไว้เพื่อการปรองดองกัน ซึ่งเปรียบเสมือนจุดเริ่มต้น เป้าหมายที่แท้จริงที่จะ
นำพาผู้ศรัทธาทั้งสองกลุ่มสู่แนวทางการชี้นำจากพระองค์ ﷻ ทั้งในยามสุขและยามสงคราม
แท้จริงแล้วการไกล่เกลี่ย ปรองดองกันนั้น เป็นแง่มุมหนึ่งจากหลาย ๆ แ่งมุมในการสั่งใช้ให้กระทำ
ความดีและห้ามปรามกันจากการทำความชั่ว โดยที่ญะมาอะฮ์มุอิมินะฮ์มีบทบาทในทุก ๆ
สถานการณ์จากหลาย ๆ สถานการณ์ที่เกิดขึ้นระหว่างคนสองคน ชุมชนสองชุมชน กลุ่มสองกลุ่ม
หรือวงศ์ตระกูลสองวงศ์ตระกูล ดังนั้น อายะฮ์สองอายะฮ์ที่ผ่านมาเป็นเสมือนกับทฤษฎีจากหลาย ๆ

¹ มันเป็นศัตรูตัวฉกาจ การเป็นศัตรูของมันมีมาแต่คักดาบรที่จะหมดสิ้นไปไม่ได้ ฉะนั้นจึงเป็นศัตรูกับมัน เหมือนกับที่มันเป็นศัตรู
กับพวกเจ้า และอย่าได้เชื่อฟังมันเป็นอันขาด .

ทฤษฎีในการเชิญชวน (อะวะอะฮฺ) มนุษยชาติ เพื่อหยุดยั้งการกระทำที่เป็นฟิคนะฮฺ (ความหายนะ) ลบล้างการแตกแยกกัน ผูกสัมพันธ์แห่งความเป็นพี่น้องกัน พระองค์ ﷺ ทรงยกย่องแก่ผู้ที่สร้าง ความสมานฉันท์และผู้สนับสนุน ส่งเสริมในการสมานฉันท์ ดังโองการต่อไปนี้ :

(114 :)

ความว่า “ไม่มีความดีใด ๆ ในการพุดชุบชิบอันมากมายของพวกเขา นอกจากผู้ที่ใช้ให้ทำงานหรือให้ทำสิ่งที่ดีงาม หรือให้ประนีประนอม ระหว่างผู้คนเท่านั้น และผู้ใดกระทำความดีกล่าวเพื่อแสวงหาความโปรดปรานจากอัลลอฮฺแล้ว เราจะให้แก่เขาซึ่งรางวัลอันใหญ่หลวง”.

(อันนิสาอฺ : 114)

ด้วยความสำคัญ ของการปรองดองกันระหว่างมนุษย์ด้วยกันเพื่อให้ไปสู่ความ สมานฉันท์หรือความดีงามก็ยิ่งอนุญาตให้โกหกได้ โดยทัศนะของนักวิชาการ (อุลามาอฺ) ส่วนใหญ่ แต่ต้องเป็นการโกหกที่ไม่นำไปสู่การเสื่อมเสีย ดังคำดำรัสของท่านเราะฮฺลุส ﷺ ที่ว่า :

)) ﷺ

((

(157 : 2002 , ; 299 : 1996 ,)

ความว่า “ท่านเราะฮฺลุส ﷺ ได้ทรงดำรัสว่า ไม่เป็นการโกหกแก่ผู้ที่มีเจตนา เพื่อสร้างความสมานฉันท์ในระหว่างมนุษย์ด้วยกัน โดยความหวังที่จะให้ เกิดความดีหรือพูดในสิ่งที่ดี”.

(al-Bukhariy ,1996: 299 ; Muslim ,2002 : 157)

2. ความเที่ยงธรรมและความซื่อตรงในการสร้างความสมานฉันท์ คือหัวใจสำคัญ ของการปรองดองกันระหว่างกลุ่มบรรดาผู้ศรัทธา ต่อผู้ศรัทธาด้วยกัน หรือต่อผู้อื่น ดังนั้น ความ เที่ยงธรรมจึงเป็นเสมือนหัวใจหลักแห่งสัจจะ และเป็นสิ่งที่เด่นอยู่เหนือกลุ่มบรรดาผู้ศรัทธาในทุก ๆ สถานการณ์ แท้จริงแล้วความเที่ยงธรรมนั้น คือสิ่งที่นำมาซึ่งความเด่นชัดในหลักสูตรของการเผยแผ่อิสลาม และยังเป็นมารยาทที่บรรดาผู้คนทั่วไปก็เห็นชอบ สนับสนุนและต้องการที่จะเข้ามา

ส่วนร่วมในความดีงามนี้เช่นกัน และความเที่ยงธรรมนี้ก็ปรากฏอยู่อย่างชัดเจนในคัมภีร์กุรอาน และสุนนะฮ์ของท่านเราะสูล ﷺ ในการอบรมสั่งสอน ดังที่พระองค์ ﷺ ตรัสว่า :

(8 :)

ความว่า “ผู้ศรัทธาทั้งหลาย จงเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยดีเพื่ออัลลอฮ์ ﷻ เป็นพยานด้วยความเที่ยงธรรม และจงอย่าให้การเกลียดชังพวกหนึ่งพวกใดทำให้พวกเจ้าไม่ยุติธรรม จงยุติธรรมเถิด มันเป็นสิ่งที่ใกล้กับความยำเกรงยิ่งกว่า และพึงยำเกรงอัลลอฮ์ ﷻ เถิด แท้จริงอัลลอฮ์นั้นเป็นผู้ทรงรอบรู้อย่างละเอียดในสิ่งที่พวกเจ้ากระทำกัน”.

(อัลมาอิดะฮ์ : 8)

พระองค์ตรัสว่า :

...

(152 :)

ความว่า “...และจงให้ครบเต็มซึ่งเครื่องตวงและเครื่องชั่งด้วยความเที่ยงตรง เราจะไม่บังคับชีวิตใดนอกจากที่ชีวิตนั้นมีความสามารถเท่านั้น และเมื่อพวกเจ้าพูดถึงยุติธรรม และแม้ว่าเขาจะเป็นญาติที่ใกล้ชิดก็ตาม และต่อสัญญาของอัลลอฮ์ ﷻ นั้นก็จงปฏิบัติตามให้ครบถ้วน นั้นแหละที่พระองค์ได้ทรงสั่งเสียมันไว้แก่พวกเจ้า เพื่อว่าพวกเจ้าจะได้รำลึก”.

(อัลอันอาม : ส่วนหนึ่งจากอายะฮ์ที่ 152)

¹ หมายถึง ผู้ที่ถูกกล่าวหรือผู้ที่ถูกยืนยัน

พระองค์ตรัสว่า :

(58 :)

ความว่า “แท้จริง อัลลอฮฺ ﷻ ทรงให้พวกเจ้ามอบคืนบรรดาของฝากแก่
เจ้าของของมัน และเมื่อพวกเจ้าตัดสินระหว่างผู้คน พวกเจ้าก็จะต้อง
ตัดสินด้วยความยุติธรรม แท้จริงอัลลอฮฺ ﷻ ทรงแนะนำพวกเจ้าด้วยสิ่ง
ซึ่งดีจริง ๆ แท้จริงอัลลอฮฺ ﷻ เป็นผู้ทรงไต่ถามและทรงเห็น”

(อันนิสาอ : 58)

พระองค์ ﷻ ทรงรักการมีความยุติธรรม เพราะเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานในการอยู่
ร่วมกันในสังคม มนุษย์ทุกคนต้องการความยุติธรรม เพราะความยุติธรรมนำมาซึ่งสิ่งที่ดีมากมายใน
ชีวิต การทะเลาะวิวาทกันนั้นคือ สิ่งที่จะเกิดขึ้นได้ในทุกสังคม เนื่องจากผู้คนที่อาศัยอยู่ในสังคม
เดียวกันมีความหลากหลายทางความคิด หลากหลายทางทัศนคติ หลากหลายทางด้านภูมิปัญญา วิชา
ความรู้ ฯลฯ ดังนั้น ความยุติธรรมจึงเป็นทางออกที่ดีที่สุดที่จะทำให้ความหลากหลายเหล่านี้สู่ความ
ปรองดอง สามัคคีและความสงบสุขให้เกิดขึ้นในสังคม .

3. ความเป็นพี่น้องกันในอิสลาม ก็คือตัวแทนแห่งการแบกรับภาระงานอะฮฺวะฮฺ
อิสลามียะฮฺในหลักสูตรของมัน และ (การเป็นพี่น้องกันในอิสลามนั้น) ก็คือสิ่งที่รวมมนุษย์ให้เป็น
หนึ่งเดียว โดยที่ไม่มีการแตกแยกในทุก ๆ ส่วน ทุก ๆ ความรู้สึกที่เป็นของญะฮฺลียะฮฺ ความเป็นพี่
น้องกันคือ จิตวิญญาณแห่งอะฮฺวะฮฺอิสลามียะฮฺ เป็นความทุ่มเทสิ่งแรกที่ทำให้สังคมอิสลามในยุค
แรก ๆ พบกับความเจริญรุ่งเรือง และไม่มีสิ่งใดในหลักคำสอนของอิสลามนอกจากการแสดงออก
และการอธิบายถึงภาพรวมแห่งความเป็นพี่น้องกันในอิสลาม ที่เป็นจุดเด่นที่สังคมสามารถเห็นได้
ชัดเจน และสร้างความกระจำง ชัดเจนแก่ผู้ศรัทธาทั้งสองกลุ่มที่ขัดแย้ง ทะเลาะเบาะแว้งกันใน
อายะฮฺที่กล่าวมาข้างต้น ดังที่พระองค์ ﷻ ตรัสต่อไปนี้ :

....

(103 :)

ความว่า “และพวกเจ้าจงยึดสายเชือก¹ของอัลลอฮ์ ﷻ โดยพร้อมเพรียงกันทั้งหมด และจงอย่าแตกแยกกัน² และจงรำลึกถึงความเมตตาของอัลลอฮ์ ﷻ ที่มีแก่พวกเจ้า ขณะที่พวกเจ้าเป็นศัตรูกัน³ แล้วพระองค์ได้ทรงให้สนิทสนมกันระหว่างหัวใจของพวกเจ้า แล้วพวกเจ้าก็กลายเป็นพี่น้องกันด้วยความเมตตาของพระองค์ ﷻ....”

(อาลิอิมรอน : ส่วนหนึ่งจากอายะฮ์ที่ 103)

พระองค์ตรัสว่า :

...

....

(220 :)

ความว่า “...และพวกเขาจะถามเจ้าเกี่ยวกับบรรดาเด็กกำพร้า จงกล่าวเถิดว่า การแก้ไขปรับปรุงใด ๆ ให้แก่พวกเขานั้นเป็นสิ่งดียิ่งและถ้าหากพวกเจ้าจะอยู่ร่วมกับพวกเขา พวกเขาก็คือพี่น้องของพวกเจ้า⁴ และอัลลอฮ์ ﷻ นั้นทรงรู้ดีถึงผู้ที่ก่อความเสียหายจากผู้ที่ปรับปรุงแก้ไข”

(อัลบะเกาะเราะฮ์ : ส่วนหนึ่งจากอายะฮ์ที่ 220)

พระองค์ตรัสว่า :

(11 :)

¹ หมายถึง ศาสนาของอัลลอฮ์ ﷻ

² หมายถึง แยกแยกกันในการยึดถือสายเชือก(ศาสนา)ของอัลลอฮ์ ﷻ โดยที่กลุ่มหนึ่งยึดถือโดยเคร่งครัด อีกหลายกลุ่มยึดถือบ้างไม่ยึดถือบ้าง เป็นต้น

³ หมายถึง พวกเฮาส์และพวกคอซรอญูแห่งนครมะดีนะฮ์

⁴ เพราะบรรดามุอิมินนั้นเป็นพี่น้องกัน

⁵ ทรงรู้ว่าใครเป็นผู้ที่ปรับปรุงแก้ไขกิจการของเด็กกำพร้าให้ดีขึ้น และใครเป็นผู้ที่ก่อความเดือดร้อนให้เด็กกำพร้า

ความว่า “แล้วหากพวกเขาสำนึกผิดกลับตัวและดำรงไว้ซึ่งการละหมาด และชำระชะกาตแล้วไซร้ก็เป็นพี่น้องของพวกเขาในศาสนา และเราจะ แจกแจงบรรดาโองการไว้แก่กลุ่มชนที่รู้¹”.

(อัลเตาบะฮฺ : 11)

พระองค์ตรัสว่า :

....

(5 :)

ความว่า “จงเรียกเขาเหล่านั้นตาม (ชื่อ) พ่อของพวกเขา² มันเป็นการเที่ยงธรรมกว่า ณ ที่อัลลอฮฺ ﷻ หากพวกเขาไม่รู้จักพ่อ (จริง ๆ) ของพวกเขา ดังนั้นพวกเขาก็คือ พี่น้องร่วมในศาสนาของพวกเขาและผู้ใกล้ชิดของพวกเขา³....”

(อัลอะหฺซาบ : ส่วนหนึ่งจากอายะฮฺที่ 5)

จากอายะฮฺต่าง ๆ เหล่านี้เป็นที่ชัดเจนว่า การเป็นพี่น้องกันในอิสลามนั้น เป็นสิ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก บางครั้งมีความสำคัญยิ่งกว่าพี่น้องทางสายเลือดด้วยซ้ำไป เนื่องจากว่ามุสลิมนั้นเปรียบได้ดั่งเรือนร่างอันเดียวกัน ส่วนใดเจ็บส่วนอื่น ๆ ก็เจ็บไปด้วย

อิสลามห้ามจากการทะเลาะเบาะแว้งกัน เพราะผลของการทะเลาะเบาะแว้งนั้นนำมาซึ่งความแตกแยก และการเกลียดชัง แต่เมื่อเกิดเหตุการณ์เหล่านี้ขึ้นอิสลามก็ส่งเสริมให้มีการไกล่เกลี่ย ประองคองกัน และที่สำคัญยิ่งไปกว่านั้นก็คือ การไกล่เกลี่ยต้องเป็นไปด้วยความยุติธรรม ไม่มีการเข้าข้างฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด ถึงแม้จะเป็นคนในครอบครัว เพื่อนสนิทมิตรสหายก็ตาม แต่หากฝ่ายใดไม่ยินยอมที่จะประองคอง ชัดขึ้น ดื้อดึง ผู้ปกครองก็สามารถที่จะใช้มาตรการขั้นรุนแรงได้ เพื่อผลประโยชน์แห่งความสุขของสังคมโดยรวม .

¹ คือ กลุ่มชนที่ใช้สติปัญญาและมีความเข้าใจ

² จงเรียกชื่อเขาให้ถูกต้องตามความเป็นจริง เช่น ไชคุ อิบนุ หาริยะฮฺ ซึ่งหาริยะฮฺเป็นพ่อจริง ๆ ของ ไชคุ มิใช่ ไชคุ อิบนุ มุฮัมมัด ซึ่งมุฮัมมัดมิใช่พ่อของ ไชคุ แต่ได้ขอเอามาเป็นลูกบุญธรรม

³ คือ จงเรียกเขาว่า ไอ์พี่น้องของฉัน ไอ์สหายของฉัน หมายถึงการเป็นพี่น้องกันในทางอิสลาม

4.7 การไม่เยาะเย้ยซึ่งกันและกัน การไม่ตำหนิตัวเองและการไม่เรียกขานกันด้วยฉายาที่เจ้าตัวไม่ชอบ

(11 :)

ความว่า “ โอ้ศรัทธาชนทั้งหลาย ชนกลุ่มหนึ่งอย่าได้เยาะเย้ยชนอีกกลุ่มหนึ่ง บางทีชนกลุ่มที่ถูกเยาะเย้ยนั้นจะดีกว่าชนกลุ่มที่เยาะเย้ย และสตรีกลุ่มหนึ่งอย่าได้เยาะเย้ยสตรีอีกกลุ่มหนึ่ง บางทีกลุ่มสตรีที่ถูกเยาะเย้ยจะดีกว่ากลุ่มที่เยาะเย้ย และพวกเจ้าอย่าได้ตำหนิตัวของพวกเจ้าเอง¹ และอย่าได้เรียกกันด้วยฉายาที่ไม่ชอบ ช่างเลวทรามจริง ๆ ที่บรรดาผู้ศรัทธาเรียกว่าเป็นผู้ฝ่าฝืน ภายหลังจากที่ได้มีการศรัทธากันแล้ว² และผู้ใดไม่สำนึกผิด ชนเหล่านั้นคือบรรดาผู้อธรรม³ ” .

(อัลหุญร็อต : 11)

อิบนุ ซัยคฺ (Ibn Zaid) กล่าวว่า จงอย่าเยาะเย้ยผู้ที่พระองค์ ﷺ ทรงไม่ปกปิดบาปของเขาเพราะอาจเป็นไปได้ว่า พระองค์ ﷺ อาจเปิดเผยสิ่งที่ไม่ดีของเขาในโลกนี้ ซึ่งเป็นสิ่งที่ดีสำหรับเขา ดีกว่าการเปิดเผยสิ่งที่ไม่ดีในวันอาคิเราะฮฺ (โลกหน้า) (al-Qurtubiy , 1952 : 8/213)

อชเชากานีย์ (al-Shaukaniy) (1997 : 5/64) ความหมายของอายะฮฺนี้ก็คือ ห้ามบรรดาผู้ศรัทธาเยาะเย้ยซึ่งกันและกันและพระองค์ ﷺ ก็ทรงตรัสติดตามด้วยการตรัสว่า “บางทีชนกลุ่มที่ถูกเยาะเย้ยนั้นจะดีกว่าชนกลุ่มที่เยาะเย้ย” หมายถึง เป็นไปได้ว่า ผู้ที่ถูกเยาะเย้ยนั้นในทัศนะของอัลลอฮฺ ﷻ แล้วย่อมดีกว่าผู้ที่เยาะเย้ยอีก และคำว่า กลุ่มชน ในที่นี้ พระองค์ ﷺ ทรงชี้เฉพาะไปที่ผู้ชายเท่านั้น เนื่องจากผู้ชายเป็นเพศที่แข็งแรงกว่าผู้หญิง และหลังจากนั้นพระองค์ ﷺ

¹ ที่ว่าอย่าตำหนิตัวเอง ก็เพราะว่าบรรดามุสลิม เปรียบเสมือนเรือรูปร่างเดียวกัน คือถ้าคนหนึ่งคนใดตำหนิตัวเหมือนกับว่าเขาตำหนิตัวของเขาเอง

² อัลบัยฎอวียฺกล่าวว่า “ในอายะฮฺเป็นการบ่งชี้ถึงการเรียกชื่อกันด้วยฉายาว่า เป็นพฤติกรรมที่เลวทรามกับการศรัทธานั้นเป็นที่น่ารังเกียจ จะรวมอยู่ด้วยกันไม่ได้

³ คือ จะได้รับการลงโทษ

ก็ทรงตรัสถึงผู้หญิงเป็นการเฉพาะอีกเช่นกัน มีนักวิชาการบางท่านให้ทัศนะว่า เหตุที่พระองค์ ﷺ ทรงเอ่ยถึงผู้หญิงอย่างชัดเจนในอายะฮ์นี้ก็เนื่องจากว่า เรื่องของการดูถูกเหยียดหยามกันนั้นเกิดขึ้นในกลุ่มผู้หญิงมากกว่าผู้ชาย.

อัลเกาะบะรียี (al-Tabariy) (1987 : 11/83) ในอายะฮ์พระองค์ ﷺ ทรงห้ามในภาพรวมต่อบรรดาผู้ที่ศรัทธา จากการเยาะเย้ยซึ่งกันและกันในทุกรูปแบบ อาจจะใช้ความยากจน หรือด้วยการกระทำในสิ่งที่ไม่ดีหรืออื่น ๆ ท่าน Maqatil กล่าวว่า อายะฮ์นี้ประทานลงมาให้กับส่วนหนึ่งจากพวกกลุ่มชนบะนิตะมีม ที่พวกเขาได้กล่าวดูถูกท่าน Bilal¹, Salman², ‘Ammar,... เป็นต้น .

บะชีร เป็น ยาสีน (Bashir bin Yasin) (n.d.: 4/369) ความหมายของการเยาะเย้ยในที่นี้หมายถึงการดูหมิ่น ดูแคลนพวกเขา ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่อนุมุติ (หะรอม) ในอิสลามเพราะแท้จริงแล้วผู้ที่ถูกดูหมิ่น อาจมีความประเสริฐกว่าในทัศนะของอัลลอฮ์ ﷻ และทรงเป็นที่รักของพระองค์ ﷺ มากกว่าผู้ที่ชอบดูหมิ่น ดูแคลนผู้อื่น .

อิบน์ อะชูร (Ibn ‘Ashur) (n.d.: 25/246) หลังจากที่อายะฮ์ก่อนพระองค์ ﷺ ได้ทรงตรัสถึงความเป็นพี่น้องกัน การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างพี่น้อง อายะฮ์นี้ก็มาในรูปของการตอกย้ำถึงผลดีแห่งความสัมพันธ์อันดีระหว่างพี่น้องมุสลิมด้วยกัน ด้วยจุดประสงค์แห่งสัมพันธภาพที่ดีระหว่างบุคคล อายะฮ์นี้พระองค์ ﷺ ทรงบอกถึงความสำคัญของการงานต่าง ๆ ที่ทำให้สัมพันธภาพดีขึ้น ซึ่งบางครั้งอาจมีการหลงลืม พลาดพลั้งไปบ้าง เนื่องจากการทะเลาะกันในยุคญาอิลียะฮ์ Mujahid กล่าวว่า การเยาะเย้ยในที่นี้ คือ คนที่ร่ำรวยเยาะเย้ยคนที่ยากจน

ความหมายของอายะฮ์นี้ก็คือ การรักษาไว้ซึ่งสิทธิขั้นพื้นฐานอันชอบธรรมของบรรดาผู้ศรัทธาด้วยกัน โดยการไม่เยาะเย้ยกันในทุก ๆ คำพูด และทุก ๆ การกระทำ ที่บ่งบอกถึงการเหยียดหยามพี่น้องมุสลิมด้วยกัน เพราะแท้จริงแล้วการกระทำดังกล่าวนี้เป็นสิ่งที่หะรอม (ต้องห้าม) และอาจเป็นไปได้ว่าผู้ที่ถูกเยาะเย้ยนั้นดีกว่าผู้ที่เยาะเย้ย ซึ่งจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นส่วนมากจะเป็นอย่างนั้นจริง ๆ การเยาะเย้ยผู้อื่นนั้นจะไม่เกิดขึ้น (กับผู้ใด) นอกจากในจิตใจของเขาจะเต็มไปด้วยสิ่งที่ไม่ดี มีความพึงพอใจกับมารยาทที่ไม่ดี (สังคมรังเกียจ) ปราศจากมารยาทที่สูงส่งและดีงาม (al-Sa‘diy, 1997 : 7/135)

ความหมายของอายะฮ์นี้ก็คือ (การเยาะเย้ยกัน) ส่วนหนึ่งจากการกระทำที่นำมาซึ่งความขัดแย้ง การรุกราน (การเป็นศัตรูกัน) หรือทั้งสองอย่างนี้ เกิดจากการที่ผู้ศรัทธาเยาะเย้ยพี่น้อง

¹ บิลาลมีชื่อเต็มว่า บิลาล เป็นเราะบะฮู เป็นเศาะหาบะฮ์ผู้ทรงเกียรติ เป็นคนผิวดำ เมื่อตอนเข้ารับอิสลามใหม่ ๆ ต้องถูกทรมานจากผู้เป็นนาย จนเป็นที่น่าเวทนายิ่ง ต่อมาท่านอะบูบักร์ก็ได้ซื้อ และให้เป็นไท เป็นคนอาชานประจำตัวของท่านเราะซูล

² สัลมาน เป็นเศาะหาบะฮ์ผู้ทรงเกียรติที่มาจากเปอร์เซีย เป็นคนต่างถิ่นฐานที่มาอาศัยอยู่ในนครมักกะฮ์ ไม่มีใครทราบถึงที่มาของท่านอย่างชัดเจนว่าบิดาของท่านชื่ออะไร เคยมีเศาะหาบะฮ์ถามว่า ท่านเป็นลูกของใคร ท่านตอบว่า ฉันเป็นลูก (บ่าว) ของอัลลอฮ์

ของขา เปิดเผยถึงความอ่อนแอของเขา เปิดเผยความลับของเขา (ในสิ่งที่เขาไม่ต้องการให้ใครได้รับรู้) และความยากจนของเขา ดังนั้น ในอายะฮ์นี้พระองค์ ﷺ จึงทรงไม่อนุมัติ (หะรอม) แก่มุสลิมในการเยาะเย้ยพี่น้องของเขา และพระองค์ ﷺ ก็ยังทรงกล่าวเพื่อเป็นการย้ำเตือนสติต่อไปอีกว่าโดยส่วนมากแล้วผู้ที่ถูกเยาะเย้ยนั้นย่อมดีกว่าผู้ที่เยาะเย้ยในทัศนะของพระองค์ ﷺ คำตักเตือนหรือข้อคิดนี้มาจากพระองค์อัลลอฮ์ ﷻ มิใช่มาจากมนุษย์ ดังนั้น (การห้าม) ในอายะฮ์นี้ จึงมีความเท่าเทียมกันทั้งผู้ชายและผู้หญิง (ในการตอบรับคำสั่งจากพระองค์ ﷻ) (Abubakr al-Jaza'iriy , 1994 : 5/129)

จากทัศนะของปราชญ์หลาย ๆ ท่านที่กล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า มนุษย์ทุกคนนั้น มีเกียรติ มีศักดิ์ศรี มีสิทธิเสรีภาพในการดำรงชีวิตเท่าเทียมกัน สิทธิขั้นพื้นฐานความเป็นอิสสระเสรีในการใช้ชีวิตตามที่ตัวเองพอใจเท่าเทียมกัน จะละเมิดกันไม่ได้ ไม่ว่าจะป็นในรูปแบบของการดูถูกเหยียดหยาม การนินทา อิจฉาริษยา ฯลฯ สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นคุณลักษณะที่อิสลามไม่อนุญาตให้กระทำ เพราะนำมาซึ่งผลเสียที่มากมายต่อตัวเอง ครอบครัว เพื่อนบ้านและสังคม แต่หากสำนึกในความผิดพระองค์ ﷻ ก็เปิดโอกาสให้มีการกลับตัว ขออภัยโทษต่อพระองค์ แท้จริงแล้วพระองค์ ﷻ นั้นทรงเปิดกว้างเสมอสำหรับการอภัยโทษ.

จากเนื้อหาในอายะฮ์ที่บ่งบอกถึงการห้ามจากการเยาะเย้ยกัน พระองค์ ﷻ ยังทรงตรัสถึงผลเสียและโทษทัณฑ์ของมันเอาไว้ในอายะฮ์อื่น ๆ อีก เช่น พระองค์ตรัสว่า :

(79 :)

ความว่า “พวกที่ดำเนิน¹ บรรดาผู้ที่สมครใจจากหมู่ผู้ศรัทธาในการบริจาคทาน² และดำเนินผู้ที่ไม่พบสิ่งใด (จะบริจาค) นอกจากค่าแรงงานอันเล็กน้อยของพวกเขา แล้วเย้ยหยันพวกเขา³ นั้น อัลลอฮ์ ﷻ ได้ทรงเย้ยหยันพวกเขา⁴ แล้ว และสำหรับพวกเขานั้น คือการลงโทษอันเจ็บแสบ”

(อัตเตาบะฮ์ : 79)

¹ คือ พวกมุนาฟิก

² คือ ดำเนินว่าบริจาคทานเพื่อโอ้อวด ทั้ง ๆ ที่พวกเขาบริจาคด้วยความบริสุทธิ์ใจ และในการที่พวกเขาดำเนินนั้นก็ใช่จะไร้อื่น นอกจากความอิจฉาริษยาที่พวกเขาไม่สามารถจะกระทำได้เพราะความตระหนี่

³ คือ พวกบริจาค

⁴ คือ อัลลอฮ์ ﷻ ได้ทรงตอบแทนการเย้ยหยันของพวกเขาแล้ว โดยให้พวกเขาเป็นผู้อับยศ

พระองค์ ﷺ ยังทรงชี้แจงเอาไว้อีกว่า ในโลกนี้บรรดาผู้ปฏิเสธ พวกเขาเยาะเย้ย ต่อบรรดาผู้ศรัทธาที่อ่อนแอกว่า แต่ในวันกิยามะฮ์บรรดาผู้ศรัทธาก็จะเยาะเย้ยพวกเขา (ผู้ปฏิเสธ) เช่นกัน ดังที่พระองค์ ﷺ ทรงตรัสว่า :

....

(212 :)

ความว่า “ชีวิตความเป็นอยู่แห่งโลกนี้นั้น ได้ถูกประดับให้สวยงามแก่ผู้ปฏิเสธศรัทธาทั้งหลาย และพวกเขายังเหยียดหยันบรรดาผู้ที่ศรัทธาด้วย แต่บรรดาผู้ยำเกรงนั้นเหนือกว่าพวกเขาในวันกิยามะฮ์....”

(อัลบะเกาะเราะฮ์ : ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 212)

พระองค์ตรัสว่า :

(29)

(31)

(30)

(33)

(32)

(35)

(34)

(36)

(36 – 29 :)

ความว่า “แท้จริงบรรดาผู้กระทำความผิดนั้น เคยหัวเราะเยาะบรรดาผู้ศรัทธา (29) และเมื่อบรรดาผู้ศรัทธาเดินผ่านพวกเขาไป พวกเขาจะหลั่งตาเหยียดหยัน¹ (30) และเมื่อพวกเขากลับไปยังพวกพ้องของพวกเขา พวกเขาก็กลับไปอย่างตลกคะนอง (31) และเมื่อพวกเขาเห็นบรรดาผู้ศรัทธา พวกเขา กล่าวว่า แท้จริงชนเหล่านี้เป็นผู้หลงทางแน่นอน (32) และพวกเขา (ผู้ปฏิเสธศรัทธา) มิได้ถูกส่งมาเพื่อเป็นผู้ปกป้องรักษาผู้ศรัทธาเหล่านั้น²

¹ บรรดาผู้กระทำความผิด ซึ่งมีนิสัยประจำตัวของพวกเขานั้น ในโลกคุณาพวกเขาจะหัวเราะและเยาะเย้ยบรรดามุอฺมิน และเมื่อบรรดามุอฺมินเดินผ่านหน้าพวกเขาพวกเขาจะหลั่งตาซึ่งกันและกันเป็นการเหยียดหยันบรรดามุอฺมิน

² เมื่อพวกมุชริกีนกลับไปบ้านพวกเขาจะร้องรำทำเพลงเป็นการเหยียดหยันบรรดามุอฺมินด้วยความตลกคะนอง และเมื่อพวกเขาพวกลุฟฟารเหล่านั้นพบเห็นบรรดามุอฺมิน พวกเขาจะกล่าวว่า นี่พวกเหล่านั้นกำลังหลงทางด้วยการศรัทธาของพวกเขาต่อมูฮัมมัด ﷺ ไม่สนใจ

(33) ดังนั้น วันนี้บรรดาผู้ศรัทธาก็จะหัวเราะเยาะพวกปฏิเสธศรัทธาบ้าง

(34) พวกเขา (บรรดาผู้ศรัทธา) จะมองดูอยู่บนเตียง¹ (35) บรรดาผู้ปฏิเสธ

จะได้รับการตอบแทนตามที่เขาได้ปฏิบัติมามิใช่หรือ² (36) ”

(อัลมูฏ็อฟฟีฟีน : 29-36)

หลังจากที่ พระองค์ทรงบอกกล่าวถึงสิ่งบรรดาผู้ศรัทธาควรปฏิบัติต่ออัลลอฮ์ ﷻ ต่อท่านเราะฮูล ﷺ และต่อผู้ที่ฝ่าฝืนอัลลอฮ์ ﷻ และเราะฮูล ﷺ ของพระองค์นั่นก็คือ คนฟาลิเกในอายะฮ์นี้พระองค์ ﷻ ทรงได้ชี้แจง ให้ความกระจ่างถึงสิ่งที่ผู้ศรัทธาควรให้ความสำคัญต่อผู้ศรัทธาด้วยกัน นั่นก็คือ การห้ามจากการเยาะเย้ยกัน การไม่เปิดเผยความลับของผู้อื่นด้วยการพูดให้ร้าย คำหุนถิเดียน และการไม่ตั้งสมญานามกันด้วยสมญานามที่สร้างความเจ็บปวดให้กับเจ้าตัวเขาแท้จริงแล้ว การเยาะเย้ยกันนั้นเป็นส่วนหนึ่งจากอุปสรรคที่สำคัญ ที่แทรกซึมเข้าไปทำลายถึงความรู้สึกแห่งความเป็นพี่น้อง ทำลายความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้คนในสังคม สร้างความอ่อนแอจากผู้คนกลุ่มหนึ่ง ไปยังผู้คนอีกกลุ่มหนึ่ง ต่างฝ่ายต่างก็มองกันด้วยสายตาดูถูกเหยียดหยามกัน สิ่งเหล่านี้คือ สิ่งที่มาสร้างความแปลกแยกให้กับผู้คนในสังคม จากนั้นสิ่งที่จะตามมาก็คือ แต่ละกลุ่มต้องพบกับความอ่อนแอ และล้มลงไปเรื่อย ๆ เนื่องจากต้องคอยปกป้องตนเองและได้ตอบจากการถูกเยาะเย้ย มีการเยาะเย้ยกันไปมา จนในที่สุดก็เป็นที่มาของการรุกรานกันทางอาวุธ หรือต่อสู้กัน เพราะแท้จริงแล้วการรุกรานหรือการทะเลาะวิวาทกันนั้นมักมีที่มาจากคำพูดเสมอ เหมือนดังที่ได้กล่าวกันในสังคมโดยทั่วไป (Salamah al-Daqs , 1979 :141)

สลามะฮ์ อัลดักด์ (Salamah al-Daqs) (1979 : 142) พระองค์ ﷻ ทรงห้ามบรรดาผู้ศรัทธาจากการเยาะเย้ยซึ่งกันและกัน ทรงไม่อนุมัติให้ผู้ชายคนหนึ่งเยาะเย้ยผู้ชายอีกคนหนึ่ง หรือผู้หญิงหรือผู้คนโดยทั่วไป และทรงไม่อนุมัติให้ผู้หญิงเยาะเย้ยผู้หญิงอีกคนหนึ่ง หรือผู้ชายอีกคนหนึ่งหรือ ผู้คนโดยทั่วไป ในอายะฮ์ พระองค์ทรงตรัสห้ามถึงการเยาะเย้ยกันระหว่างชนกลุ่มหนึ่งกับชนอีกกลุ่มหนึ่ง ระหว่างผู้หญิงด้วยกัน ซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานแห่งความหมายในภาพรวมในสิ่งที่เกิดขึ้นเป็นประจำในสังคม .

ต่อการมีชีวิตอย่างสุขสำราญ อัลลอฮ์ ﷻ ทรงตอบโต้พวกเขาว่า พวกเขามีได้ถูกส่งมาให้เป็นผู้คุ้มครองกันบรรดามุอฺมิน โดยเป็นผู้ปกป้องรักษาการกระทำของบรรดามุอฺมิน และมีได้เป็นผู้เฝ้าคอยดูว่าใครจะอยู่ในแนวทางที่ถูกต้องหรืออยู่ในการหลงทาง

¹ ดังนั้น ในวันที่คือ วันกียามะฮ์ บรรดามุอฺมินก็จะหัวเราะเยาะพวกกุฟฟาร เหมือนกับที่พวกเขาได้กระทำมาก่อนแล้วในโลกคุณฮยา ต่อบรรดามุอฺมิน เป็นการตอบแทนที่ถูกต้องสาสมยิ่ง และบรรดามุอฺมินผู้ศรัทธาก็จะมองดูพวกกุฟฟารด้วยการหัวเราะเยาะอย่างสมเพช ขณะที่พวกเขากำลังถูกลงโทษ

² พวกกุฟฟารจะได้รับการตอบแทนในโลกอาคิเราะฮ์ตามที่พวกเขาได้ปฏิบัติมาแก่บรรดามุอฺมิน เช่นการเหยียดหยามและการหัวเราะเยาะมิใช่หรือ คำตอบก็คือ แน่แน่นอน และนี่คือการตอบแทนที่เหมาะสมแล้ว

สลามะฮฺ อัลดักศฺ (Salamah al-Daqs) (1979 : 145) แท้จริงแล้วสังคมที่สูงส่งอิสลามสร้างขึ้นมาจากหลักทางนำแห่งอัลกุรอาน ซึ่งได้รวบรวมเอามารยาทที่สูงส่งของทุก ๆ ชีวิตหรือทุก ๆ คนมีเกียรติที่เท่าเทียมกัน ห้ามละเมิดหรือทำลาย นั่นก็คือเกียรติแห่งการอยู่ร่วมกัน การเยาะเย้ยของคน ๆ หนึ่ง (ต่อผู้อื่น) ก็ไม่ต่างอะไรกับการเยาะเย้ยตัวเอง เพราะสังคมของผู้ศรัทธาทั้งหมดนั้นมีเพียงแค่หนึ่งเดียว เกียรติของทุก ๆ คนก็มีเพียงแค่หนึ่งเดียว ในอายะฮฺนี้พระองค์ ﷺ จึงทรงเรียกบรรดาผู้ศรัทธาด้วยคำเรียกร่องที่บ่งบอกถึงความรัก ด้วยการตรัสว่า “*โอ้บรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย*” เพื่อเป็นการย้ำเตือนแก่บรรดาผู้ศรัทธาให้ได้รับรู้ถึงความหายนะหรืออันตรายของพฤติกรรมเหล่านี้ และเพื่อเป็นการบอกถึงความจำเป็นที่จะต้องพยายามห่างไกลพฤติกรรมดังกล่าวให้มาก ๆ พระองค์ ﷺ ทรงเตือนในตอนแรกของอายะฮฺด้วยการห้ามจากการเยาะเย้ยกันระหว่างกลุ่มชน คือระหว่างผู้ชาย จากนั้นก็ระบุถึงผู้หญิงต่อผู้หญิงด้วยกัน ความหมายที่ต้องการจริง ๆ ของอายะฮฺก็คือ ต้องการที่จะบอกในภาพรวม คือ เมื่อระบุถึงผู้ชายก็ให้ความหมายที่รวมไปถึงผู้หญิงด้วย และเมื่อระบุถึงผู้หญิงก็ให้ความหมายที่รวมไปถึงผู้ชายด้วยเช่นกัน และที่พระองค์ ﷺ ทรงนำเอาคุณลักษณะนี้ใส่ไว้เพื่อเป็นการบอกว่า โดยส่วนมากแล้วการดูถูกกันนั้นมักเกิดขึ้นกับส่วนของบุคคลที่เป็นเพศเดียวกัน กลุ่มชนเดียวกัน อย่างความหยิ่งโส อวดดี ของผู้ชายโดยส่วนมากแล้วจะไม่นำไปอวดอ้างกับผู้หญิง ในส่วนของผู้หญิงก็เช่นเดียวกัน โดยส่วนมากแล้วจะไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับหรืออวดอ้างกับเกียรติภูมิของผู้ชาย ในเรื่องของการเยาะเย้ยกัน

แท้จริงแล้วการเยาะเย้ยกันได้มีการกล่าวเอาไว้มากมายในอัลกุรอาน เหมือนกับที่ได้มีการบ่งบอกถึงคุณลักษณะของผู้ที่เยาะเย้ยผู้อื่น และผู้ที่ถูกเยาะเย้ย และสาเหตุแห่งการเยาะเย้ยมีระบุอยู่ในอัลกุรอานทั้งหมดประมาณ 42 ที่ด้วยกัน จาก 21 สุเราะฮฺ แต่ทั้งหมดนี้ก็มีความหมายที่แตกต่างกันออกไป ความหมายที่ต้องการจริงมีแค่ประมาณ 4 ความหมายด้วยกันเท่านั้นคือ (Muhammad Amin al- Anṣariy ,1984 : 386-387)

1. การดูหมิ่น การเหยียดหยาม
 2. การมีอิทธิพล มีอำนาจ เป็นส่วนหนึ่งจากความหมายของการดูถูกเหยียดหยาม
- ดังที่พระองค์ ﷺ ทรงตรัสว่า :

(6)

(7)

(7 -6:)

ความว่า “ส่วนพวกอ้าดถูกทำลายด้วยลมพายุที่หนาวเหน็บและเสียงดังก้อง¹ (6) พระองค์ทรงให้ภัยนั้นเกิดขึ้นแก่พวกเขาเจ็ดคืนกับแปดวันต่อเนื่องกัน แล้วเจ้าจะเห็นหมู่ชนนั้นนอนตายอยู่เช่นนั้น ประหนึ่งคัมภีร์อินทผาลัมที่กลวงล้มระเนระนาด (7)”

(อัลฮากเกาะฮฺ : 6-7)

3. การเยาะเย้ย ถากถาง ซึ่งก็คือความหมายที่ตรงกับความหมายที่ใช้ในสุเราะฮ์อัลหุญรูด ดังที่พระองค์ ﷻ ทรงตรัสว่า :

....

(212 :)

ความว่า “ชีวิตความเป็นอยู่แห่งโลกนี้นั้น ได้ถูกประดับให้สวยงามแก่ผู้ปฏิเสธศรัทธาทั้งหลาย และพวกเขายังเย้ยหยันบรรดาผู้ที่ศรัทธาด้วย แต่บรรดาผู้ยำเกรงนั้นเหนือกว่าพวกเขาในวันกิยามะฮ์....”

(อัลบะเกาะเราะฮฺ : ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 212)

4. การรับใช้ หรือคนใช้ ดังที่พระองค์ ﷻ ทรงตรัสว่า :

....

...

(32 :)

ความว่า “...เพื่อบางคนในหมู่พวกเขาจะได้เอาอีกบางคนมาใช้งาน...”

(อัลชุกรุฟ : ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 32)

¹ ในสามอายะฮ์ได้กล่าวถึงสิ่งที่ได้เกิดขึ้นแก่ประชาชาติในอดีตที่ปฏิเสธการศรัทธา ไม่ยอมเชื่อฟังการเรียกร้องไปสู่การให้ความเป็นเอกภาพแก่อัลลอฮ์ ﷻ ทั้งนี้เพื่อเป็นการเตือนพวกกุฟฟารมักกะฮ์ให้รำลึกถึงการลงโทษที่จะประสบกับพวกเขาอย่างแน่นอน หากพวกเขายังคงดื้อรั้นในสิ่งที่เราะสูลของพวกเขานำมาเผยแพร่ พวกเขาจะมีถิ่นพำนักอยู่ที่แคว้นหนึ่งทางเหนือของหิญาซ เรียกว่า มะดาอินศอกและฮุ พวกนี้อัลลอฮ์ ﷻ ทรงลงโทษด้วยเสียงกัมปนาทลงสู่บ้านพักของพวกเขา ทำให้ผู้คนล้มตายระเนระนาด สาเหตุเพราะพวกเขาทำร้าย ฆ่าอูรุษของอัลลอฮ์ ﷻ ส่วนพวกอ้าด เพราะความหึงหวะโสโอหังของพวกเขา อัลลอฮ์ ﷻ จึงลงโทษพวกเขาด้วยการส่งลมพายุที่หนาวเหน็บมีเสียงดังก้อง ลมพายุนี้ ได้พัดติดต่อกันอย่างต่อเนื่องถึงเจ็ดคืนกับแปดวัน

ส่วนความหมายการเยาะเย้ยที่น่าจะตรงตามเป้าประสงค์ของอายะฮ์นี้ก็คือ การดูถูกกัน จึงไม่เป็นที่สงสัยเลยว่าการดูถูกผู้อื่นนั้นก็ถือการเยาะเย้ยผู้อื่น และผู้ที่เยาะเย้ยผู้อื่นนั้นส่วนมากมักจะมีอิทธิพลที่เหนือกว่าหรือมีอำนาจที่มากกว่าผู้ที่ถูกเยาะเย้ย และย่อมอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของเขา ดังนั้น ทุก ๆ ความหมายของการเป็นศัตรูกัน (รุกรานกัน) การอธรรม จึงรวมอยู่ในตัวของผู้ที่ชอบเยาะเย้ยผู้อื่น (Muhammad Amin al- Anṣariy ,1984 : 387) .

หากมองให้ลึกลงไปอีก จะพบว่าในความหมายที่ครอบคลุมนั้น พระองค์ ﷺ ทรงตรัสในด้านหนึ่งเฉพาะผู้ชายและในอีกด้านหนึ่งเฉพาะผู้หญิง และทรงห้ามมนุษย์ทุกประเภทจากการเยาะเย้ยซึ่งกันและกัน จากอายะฮ์เป็นการเข้าใจว่า การเยาะเย้ยนั้น พระองค์ ﷺ ทรงห้ามกับผู้ชายและรวมไปถึงผู้หญิง และพระองค์ ﷺ ทรงห้ามผู้หญิงและรวมไปถึงผู้ชายด้วย ซึ่งเป็นการห้ามที่ให้ความหมายครอบคลุมมนุษยชาติทั้งหมด (Muhammad Amin al- Anṣariy ,1984 : 388) .

มุฮัมมัด อะมีน อัลอันศอริย์ (Muhammad Amin al- Anṣariy) (1984 : 388-389) ลักษณะการใช้ภาษาในที่นี้เหมือนกับที่ได้กล่าวไว้ในอายะฮ์ นั่นก็คือเหตุการณ์ (การเยาะเย้ยกัน) ส่วนมากมักเกิดขึ้นกับผู้ชายมากกว่าผู้หญิง เพราะผู้หญิงนั้นส่วนมากมักจะเป็นฝ่ายที่ตาม (บทบาทในเรื่องนี้จึงไม่มาก) ด้วยเหตุนี้ การเยาะเย้ยกันจึงเป็นเรื่องที่สำคัญมากในสังคมของผู้ศรัทธา เมื่อเกิดเรื่องอะไรขึ้นมาก็ควรให้มีความชัดเจน กระจ่าง เพื่อที่จะให้ผู้ศรัทธายืนอยู่บนความชัดเจนจากการงานนั้น ๆ ดังนั้น จึงไม่เกิดการรุกราน ข่มเหงซึ่งกันและกัน และเมื่อพิจารณา ไคร์ครวญอย่างละเอียดถี่ถ้วนถึงอายะฮ์จะเห็นได้ว่า การเยาะเย้ยกันนั้น โดยส่วนใหญ่แล้วมักเกิดขึ้นกับผู้ชายต่อผู้ชายด้วยกัน หรือเกิดขึ้นกับผู้หญิงต่อผู้หญิงด้วยกันมากกว่าเป็นการเกิดขึ้นระหว่างผู้ชายกับผู้หญิง หรือผู้หญิงกับผู้ชาย เพราะผู้หญิงโดยนิสัยของพวกเธอเองแล้ว (ในด้านสรีระของร่างกาย) จะอ่อนแอกว่าผู้ชาย ดังนั้น ผู้ชายจึงมักไม่ค่อยยุ่งเกี่ยวกับพวกเธอ (ในเรื่องการเยาะเย้ยกัน) มากนักเนื่องจากความได้เปรียบเสียเปรียบที่ต่างกัน และโดยปกติแล้วบทบาทของผู้หญิงมักเป็นฝ่ายตามหรือต้องพึ่งพาผู้ชายมากกว่า ดังนั้น ความคิดหรือทัศนคติที่พวกเธอมองผู้ชายจึงเป็นการมองในรูปแบบที่ทำให้เกียรติหรือชื่นชมมากกว่า .

หลักคำสอน หรือหลักการปฏิบัติการเชิงชุมชนของอิสลามนั้นมีได้หยุดอยู่แค่การสั่งใช้ให้ปฏิบัติ หรือสั่งห้ามให้ยุติการปฏิบัติเพียงแค่นั้น แต่ยิ่งไปกว่านั้นคือ การทำให้คำสั่งทั้งสองนี้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปสู่รูปธรรมในการดำเนินชีวิตจริงมากที่สุด พระองค์ ﷺ จะไม่ทรงสั่งหรือห้ามในสิ่งใด ๆ นอกจากสิ่งนั้นจะมีประโยชน์ต่อมนุษย์และบรรลู่ซึ่งเป้าหมาย (ที่พระองค์ ﷺ ทรงต้องการ) และเป้าหมายแห่งการห้ามและการสั่งใช้ให้ปฏิบัตินั้นทุกอย่างมีหลักฐานที่ชัดเจน ถึงแม้ว่าบางอย่างอาจมีผลประโยชน์ที่ซ่อนเร้นสำหรับมนุษย์ก็ตาม ดังนั้น การห้ามบรรดาผู้

ศรัทธาจากการเยาะเย้ยกัน พระองค์ ﷺ จึงมิได้ทรงห้ามเพียงแค่คำสั่งเท่านั้น แต่พระองค์ ﷺ ทรงได้ทำให้ประจักษ์ ได้เห็นมากมายเกินกว่านั้น ด้วยการตรัสถึงถ้อยคำ สำนวนที่ชัดเจน และหลักคำสอนที่ละเอียดอ่อนในการกล่าวตักเตือนจากการเยาะเย้ย นี่คือคำอธิบายที่เป็นเจตนาของพระองค์ ﷺ แก่บรรดาผู้ศรัทธาให้ได้รับรู้ถึงโรคแห่งการเยาะเย้ยกันที่เข้ามาสู่ในสังคมของผู้ศรัทธา ด้วยการสั่งสอนแก่ผู้ที่เยาะเย้ยให้ได้รับรู้ถึงโทษในตัวเอง หากพวกเขาคิดใคร่ครวญตัวของเขาเองจากการเยาะเย้ยผู้อื่นในทางที่ไม่ดี ซึ่งผู้ที่ถูกเยาะเย้ยนั้นไม่เป็นที่สงสัยเลยว่า ส่วนมากแล้วพวกเขานั้นย่อมดีกว่าผู้ที่มาเยาะเย้ยพวกเขา แต่หากว่าผู้ถูกเยาะเย้ยไม่ดีกว่าผู้เยาะเย้ย เขาก็มีความเท่าเทียมกันในแง่ของความเป็นมนุษย์และการศรัทธาที่มีต่ออัลลอฮ์ ﷻ ส่วนผู้ที่เยาะเย้ยผู้อื่นจะไม่ได้รับอะไรเลยในสองสิ่งนี้ (Muhammad Amin al- Anṣariy ,1984 : 389)

สังคมที่เจริญรุ่งเรือง ยึดมั่นอยู่ในหลักการอิสลามด้วยการขัดเกลาของอัลกุรอาน นั้น เป็นสังคมที่พร้อมไปด้วยจริยธรรมที่สูงส่ง ทุกสัดส่วนของสังคมต่างก็มีความสมบูรณ์แบบอย่างไม่มีที่ติ เพราะการให้เกียรติซึ่งกันและกันนั้นเป็นเสมือนกับการให้เกียรติต่อสังคมเช่นกัน การกระทำที่เป็นที่ตำหนิในส่วนของสังคมก็ไม่ต่างการตำหนิตัวเอง เพราะสังคมมองผู้ศรัทธานั้นเป็นเสมือนกับสังคมที่มีความเป็นหนึ่งเดียว มีการให้เกียรติซึ่งกันและกันเป็นอย่างยิ่ง .

มุฮัมมัด อะมีน อัลอันศอริย (Muhammad Amin al- Anṣariy) (1984 : 390) สิ่งที่กำลังกล่าวมาทั้งหมด พระองค์ ﷺ ทรงตัดสินชี้ขาดแก่ทุกคนที่พูดมากในสิ่งที่นำไปสู่การเรียกร้องเพื่อการเยาะเย้ยผู้อื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมของบรรดาผู้ศรัทธาถูกสั่งสอนจากหลักคำสอนของอิสลามว่า แท้จริงแล้วสภาพภายนอกที่มนุษย์มองเห็นและสัมผัสนั้นไม่ได้เป็นตัวบ่งชี้ถึงความเป็นจริงที่อยู่ข้างในของมนุษย์ ดังที่ท่านเราะฮูล ﷺ ทรงดำรัสเอาไว้ว่า:

)) : ﷺ

((

(121: 1998,)

ความว่า “จาก *Abi Malik al-Ash'ariy*¹ ﷺ กล่าวว่า ท่านเราะฮูล ﷺ ได้ทรงดำรัสว่า แท้จริงแล้วอัลลอฮ์ ﷻ นั้นไม่ทรงมอง พิจารณาที่รูปร่าง (ภายนอก) และทรัพย์สินของพวกเขา แต่ทว่าพระองค์ ﷻ ทรงมอง พิจารณาที่หัวใจ และการทำงานของพวกเขเจ้า .

(Muslim ,1998 : 121)

¹ ท่านอะบูมาลิก อัล-อัชชะริย มีความขัดแย้งกันถึงชื่อของท่านว่า ชื่อจริงของท่านนั้นชื่ออะไรกันแน่ มีนักวิชาการบางท่านกล่าวว่า ชื่อ อะบีด หรือ อับดุลลอฮ์ หรือ อุมร์ หรือกะอับ หรืออามีร์ บินฮาริษ เสียชีวิตในปีฮิจเราะฮ์ศักราชที่ 18

หะดีษนี้เป็นหะดีษที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก บ่งบอกถึงขั้นตอน วิธีการ และคุณค่าแห่งความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ในทัศนะของอัลลอฮ์นั่นก็คือ การไม่ตัดสินชี้ขาดข้อบกพร่องของผู้อื่นเพียงแต่เห็นในสิ่งที่อยู่ภายนอก จากการภักดีต่อพระองค์ ﷺ เพราะบางครั้งอาจเป็นไปได้ว่า ผู้ที่เห็นภาพภายนอกเป็นผู้ที่ทรงรักษาไว้ซึ่งคำสั่งของอัลลอฮ์ ﷻ อัลลอฮ์ ﷻ ย่อมทรงรู้เห็นในจิตใจของเขาถึงคุณลักษณะที่น่ารังเกียจ (ที่ซ่อนอยู่) และการงานของเขาก็ไม่เป็นที่ตอบรับจากพระองค์ ﷻ และเป็นไปได้ว่าในผู้ที่เราเห็นว่าเขาเป็นคนที่ธรรมดาหรือมีพฤติกรรมที่ไม่โดดเด่นเท่าไร พระองค์ ﷻ ย่อมทรงรอบรู้ถึงสิ่งที่ (ซ่อนเร้น) อยู่ในจิตใจของเขาจากความดีงาม และทรงอภัยโทษให้กับเขาเนื่องจากจิตใจที่งดงามของเขาก็ได้ ดังนั้น พฤติกรรมที่เป็นที่สงสัยจึงไม่ใช่หลักฐานที่จะมาชี้ขาด (ถึงความผิดของใครคนหนึ่ง) และเป็นการบอกให้รู้ว่า อย่าให้เกิดริศหรือขึ้นชมต่อผู้ที่เราเห็นว่าเขาทำความดีงามมากเกินไป และจงอย่าใส่ร้ายแก่มุสลิมที่เราเห็นเขากระทำในสิ่งที่ไม่ดี จงดำเนินในพฤติกรรมที่ไม่ดี แต่อย่าไปดำเนินในตัวของสิ่งที่ไม่ดี .

พระองค์ ﷻ ทรงห้ามบรรดาผู้ศรัทธาจากการเยาะเย้ยกัน การดำเนินคดีซึ่งกันและกัน และจากการเรียกขานกันด้วยชื่อที่เจ้าตัวไม่ชอบ และการดักเตือนพวกเขาจากการกระทำในสิ่งที่ไม่ดีดังกล่าว เพราะพวกเขา (บรรดาผู้ศรัทธา) เปรียบเสมือนกับคน ๆ เดียวกัน เรือนร่างเดียวกัน ไม่เหมาะในการที่จะไปเยาะเย้ยซึ่งกันและกัน เพราะการเยาะเย้ยผู้อื่นในการนี้ ก็ไม่ต่างอะไรกับการเยาะเย้ยตัวเอง เยาะเย้ยร่างกายของตัวเอง และนี่แหละคือเป้าหมายที่แท้จริงของอายะฮ์นี้ หลังจากที่ยังบอกถึงภาพของบรรดาผู้ศรัทธาในภาพของเรือนร่างเดียวกัน เมื่อผู้ศรัทธาเยาะเย้ยผู้ศรัทธาด้วยกันก็ไม่ต่างอะไรกับการเยาะเย้ยตัวเอง เหมือนกับคำพูดที่ว่า เมื่อท่านขว้างลูกศรออกไป ลูกศรก็กลับมาหาตัวของท่านเอง หรือความหมายในอีกแง่มุมหนึ่งก็คือ พวกเจ้าจงอย่าเยาะเย้ยผู้อื่น เพราะพวกเจ้าก็จะถูกเยาะเย้ยจากผู้อื่นเหมือนกัน ดังนั้นข้อบกพร่องต่าง ๆ ของพวกเจ้าก็จะถูกเปิดเผยออกมา ทั้งสองอย่างถือว่าอยู่ในข่ายที่พระองค์ ﷻ ทรงห้ามจากการกระทำ ถึงแม้ว่าความหมายแรกนั้นจะให้ความหมายที่ชัดเจนหรือถูกต้องตรงตามประเด็นมากกว่า (ความหมายที่สอง) ก็ตาม (Salamah al-Daqs , 1979 : 148) .

สลามะฮ์ อัลดักศ (Salamah al-Daqs) (1979 : 149) ชี้แตกต่างระหว่างการเยาะเย้ยและการดูถูกนักวิชาการได้ให้ทัศนะเอาไว้ว่า การเยาะเย้ยนั้นเป็นการบ่งบอกถึงเครื่องหมายที่บอกเป็น นัย ๆ แก่เจ้าตัวเขา เพื่อเป็นการดักเตือนอย่างแนบเนียนด้วยข้อบกพร่องที่เขา มีอยู่ แต่การดูถูกกันนั้นเป็นการแสดงออกที่ชัดเจนถึงเจตนารมณ์ของผู้ที่ถูก ยังไงก็ตามทั้งสองคุณลักษณะก็มี ความหมายที่ใกล้เคียงกันเป็นอย่างมาก .

ในอายะฮ์นี้ อัลกุรอานได้ทรงเรียกบรรดาผู้ศรัทธาด้วยการเรียกที่ให้ความรู้สึกที่ดีเป็นอย่างยิ่ง ด้วยการกล่าวว่า “*โอ้บรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย*” (หลังจากนั้นก็) ห้ามบรรดาผู้ชาย

ด้วยกัน เพื่อให้ไม่มีในกลุ่มชนของพวกเขา ผู้ที่เยาะเย้ยต่อกลุ่มชนผู้ชายกลุ่มอื่น เพราะเป็นไปได้ว่า กลุ่มชนที่ถูกเยาะเย้ยนั้นอาจจะดีกว่ากลุ่มชนที่เยาะเย้ย และจงอย่าให้มีในกลุ่มชนของผู้หญิงที่ เยาะเย้ยกลุ่มชนของผู้หญิงกลุ่มอื่น เพราะเป็นไปได้ว่ากลุ่มชนที่ถูกเยาะเย้ยนั้นอาจจะดีกว่ากลุ่มที่ เยาะเย้ยก็ได้ ด้วยสายตากราวด์ของพระองค์อัลลอฮ์ ﷻ .

จะเห็นได้ว่า ส่วนหนึ่งจากความหมายของอายะฮ์นี้ครอบคลุมไปด้วยเนื้อหาอย่าง หนึ่งที่ละเอียดอ่อนคือ แท้จริงแล้ว การประเมินค่าในสภาพภายนอกของกลุ่มผู้ชายและกลุ่มผู้หญิงใน ตัวของพวกเขา นั้น ไม่ใช่การประเมินที่แท้จริง ไม่ใช่การประเมินที่ถูกต้องที่จะนำมาเป็นบรรทัด ฐานในสายตาของมนุษย์ หรือการนำไปเป็นบรรทัดฐานต่อสังคมมนุษย์โดยทั่วไป ยังมีการพิจารณา แง่มุมในการประเมินค่าในแง่มุมอื่น ๆ อีกมากมาย ที่บางครั้งพวกเขาไม่รู้ เข้าไปไม่ถึงในจุดนั้น นั้นก็คือบรรทัดฐานในการประเมินค่าจากความรอบรู้ของพระองค์อัลลอฮ์ ﷻ และใช้สำหรับการ พิจารณาตรวจสอบแก่มนุษย์ บางครั้งผู้ชายที่ร่ำรวยก็ถูกผู้ชายที่ยากจน ผู้ชายที่แข็งแรงถูกผู้ชายที่ อ่อนแอ ผู้ชายที่อวัยวะครบทุกประการถูกผู้ชายที่พิการ ผู้ชายที่เฉลียวฉลาดถูกผู้ชายที่โง่เขลา ผู้ชายที่มีลูกมากถูกผู้ชายที่เป็นหมัน ผู้ชายที่มีพ่อแม่ถูกผู้ชายที่กำพร้า บางครั้งผู้หญิงที่สวยงามถูก ผู้หญิงที่ไม่สวยงาม ผู้หญิงที่วัยเยาว์ถูกผู้หญิงที่อาวุโส ผู้หญิงที่สมประกอบถูกผู้หญิงที่ไม่ สมประกอบ ผู้หญิงที่ร่ำรวยถูกผู้หญิงที่ยากจน แต่ทว่า การประเมินค่าเหล่านี้เป็นเพียงแต่การ ประเมินค่าในสายตาของ (มนุษย์) ในโลกนี้เท่านั้น ไม่สามารถที่จะเทียบเคียงการประเมินค่าใน ตาซังของอัลลอฮ์ ﷻ ได้ เพราะตาซังการประเมินค่าของอัลลอฮ์ ﷻ นั้น การที่จะยกฐานะของคน ๆ หนึ่ง หรือทำลายคน ๆ หนึ่งนั้น (พระองค์ ﷻ) มิได้มีพื้นฐานมาจากการประเมินค่าในสิ่งเหล่านี้ แม้แต่น้อย (Saiyid Qutb , 1994 : 6/3344)

อัลกุรอานไม่เพียงแต่เอาใจใส่ในสาระเล็กน้อยละเอียดอ่อนนี้เพียงเท่านั้น ยังไป กว้านั้นยังให้ความสำคัญไปถึงความรู้สึกแห่งความเป็นพี่น้อง ความเป็นผู้ศรัทธา และได้ย้ำเตือนแก่ บรรดาผู้ศรัทธาว่า แท้จริงแล้ว พวกเจ้าทั้งหมดนั้นเปรียบได้ดั่งเรือรูปร่างเดียวกัน ดังนั้น ใครก็ตามที่ เยาะเย้ยผู้อื่น ก็เท่ากับเยาะเย้ยตัวเองเช่นกัน (Saiyid Qutb , 1994 : 6/3344) .

การไม่ตำหนิตัวเอง

พระองค์ ﷻ ทรงตรัสว่า:

.... ..

(11 :)

ความว่า “...และพวกเจ้าอย่าได้ดำเนินตัวของพวกเจ้าเอง...”

(อัลหุฎร็อต : ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 11)

“และพวกเจ้าอย่าได้ดำเนินตัวของพวกเจ้าเอง” หมายถึง การดำเนินมนุษย์ โดยทั่วไป (Ibn Kathir , 1992 : 4/227)

อัลฏะาะบะรียฺ (al-Ṭabariy) (1987 : 11/83) ผู้ที่ดำเนินพี่น้อง (ในอิสลาม) ของเขานั้นก็ไม่ต่างอะไรกับการดำเนินตัวเอง เพราะแท้จริงแล้ว ผู้ศรัทธานั้นเป็นพี่น้องกันเหมือนคน ๆ เดียวกันที่จะต้องเอาใจใส่ดูแล ปฏิบัติแต่ในสิ่งที่ดีแสวงหาความปรองดอง ไกล่เกลี่ยและรักในความดีงามเหมือน ๆ กัน พระองค์ ﷺ ทรงตรัสว่า :

(29 :)

ความว่า “ผู้ศรัทธาทั้งหลาย จงอย่ากินทรัพย์สินของพวกเจ้า¹ ในระหว่างพวกเจ้าโดยมิชอบ นอกจากมันจะเป็นการค้าขายที่เกิดจากความพอใจในหมู่พวกเจ้า และจงอย่าฆ่าตัวของพวกเจ้าเอง²...”

(อันนิสาอ : ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 29)

มุญาฮิด (Mujahid) กล่าวว่า คำว่า “และพวกเจ้าอย่าได้ดำเนินตัวของพวกเจ้าเอง” หมายถึง การไม่กล่าวให้ร้ายผู้อื่น หรือทำให้ผู้อื่นเสียชื่อเสียง ท่าน Qatadah กล่าวว่า ความหมายในที่นี้ก็คือ จงอย่ากล่าวให้ร้ายและทำให้พี่น้องมุสลิมด้วยกันต้องเสียชื่อเสียง³ (al-Ṭabariy ,1987 : 11/83).

¹ หมายถึงทรัพย์สินของคนอื่น การที่อัลลฮฺทรงใช้คำว่าทรัพย์สินของพวกเจ้านั้น ก็เพื่อให้เข้าใจว่าประชาชาตินั้นพี่น้องร่วมร่างเดียวกันที่จะต้องรับผิดชอบต่อกัน และให้ถือว่าทรัพย์สินของแต่ละคนนั้นก็ประหนึ่งทรัพย์สินของตนเองด้วย ซึ่งแต่ละคนจะต้องช่วยกันรักษาทรัพย์สินนั้นให้คงอยู่ในสิทธิของผู้เป็นเจ้าของ นั่นก็เท่ากับว่าตนเองได้รักษาทรัพย์สินของตนเองด้วย แต่ถ้าต่างคนต่างกินทรัพย์สินซึ่งกันและกันในทางทุจริตแล้ว ก็เท่ากับเขากินทรัพย์สินของเขเองในทางที่ไม่ชอบ

² หมายถึง ทำการฆ่าซึ่งกันและกัน ทั้งนี้เพราะถือว่าประชาชาตินั้นคือ ร่างกายเดียวกัน การฆ่าคนอื่นนั้นก็ประหนึ่งฆ่าตัวเอง หรืออีกนัยหนึ่งผู้ที่ฆ่าคนอื่นนั้น ตนเองก็จะถูกฆ่าให้ตายตามกัน ดังนั้น การฆ่าคนอื่นจึงเท่ากับการฆ่าตัวเอง

³ อัลบะฆอวียฺ ก็กล่าวเช่นนี้เหมือนกัน (อัลบะฆอวียฺ , 1986 4/215)

การตำหนิคือการกระทำด้วยคำพูด การลอบกัดหรือการใส่ร้ายคือการกระทำด้วยการกระทำ ทั้งสองอย่างล้วนเป็นสิ่งต้องห้าม และพระองค์ ﷺ ทรงสัญญาต่อผู้ที่ประพฤติในพฤติกรรมดังกล่าวด้วยไฟนรก (al-Sa'adiy, 1997 : 7/136) ดังที่พระองค์ ﷺ ทรงตรัสว่า :

(1 :)

ความว่า “ความหายนะจะประสบแก่ทุกผู้นินทาและผู้ใส่ร้ายผู้อื่น”

(อัลสุมะชะฮฺ : 1)

สลามะฮฺ อัลดักศฺ (Salamah al-Daqs) (1979 : 143) กล่าวว่า โอ้บรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย พวกเจ้าจงอย่าตำหนิตัวของพวกเจ้าเอง และจงอย่าตำหนิผู้ที่ไม่ได้ร่วมในศาสนาของพวกเจ้าหรือผู้ที่ไม่ได้ร่วมในแนวทางของพวกเจ้า เพราะพวกเขาคือผู้ที่ประกาศตัวเองอย่างชัดเจนถึงการเป็นมุนาฟิก .

การไม่เรียกกันด้วยฉายาที่เจ้าตัวไม่ชอบ

พระองค์ ﷺ ทรงตรัสว่า :

....

...

(11 :)

ความว่า “...และอย่าได้เรียกกันด้วยฉายาที่ไม่ชอบ ช่างเลวทรามจริง ๆ ที่บรรดาผู้ศรัทธาเรียกว่าเป็นผู้ฝ่าฝืน ภายหลังจากที่ได้มีการศรัทธากันแล้ว!...”

(อัลหุญรู๊ด : ส่วนหนึ่งของอายะฮฺที่ 11)

ส่วนหนึ่งจากการกระทำที่บ่งบอกถึงการดูถูกกัน การรังเกียจกัน นั่นก็คือการเรียกขานกันด้วยฉายา หรือชื่อเล่นที่น่ารังเกียจ ไม่เพราะที่เจ้าตัวเขาไม่ชอบ อย่างชื่อเล่นที่บ่งบอกถึงการดูถูกเหยียดหยาม การรังเกียจ ส่วนหนึ่งจากภาวะแห่งความจำเป็นหรือสิทธิของผู้ศรัทธา (มุอฺมิน)

¹ อัลบัยฮฺอวียฺกล่าวว่า “ในอายะฮฺเป็นการบ่งชี้ถึงการเรียกชื่อกันด้วยฉายาว่าเป็นพฤติกรรมที่เลวทรามกับการศรัทธานั้นเป็นที่น่ารังเกียจจะรวมอยู่ด้วยกันไม่ได้

ต่อผู้ศรัทธาด้วยกันนั้นก็คือ การไม่เรียกขานกันด้วยชื่ออะไรก็ตามที่นำมาซึ่งความรู้สึกแห่งการถูกเหยียดหยาม หรือการรังเกียจกัน ท่านเราะสูลได้เคยเปลี่ยนชื่อและชื่อเล่น (ของบรรดาเศาะหาบะฮ์) มากมายที่พวกเขาเคยใช้เรียกขานกันในสมัยที่ยังไม่เข้ารับอิสลาม (ญาอิลียะฮ์) เพราะบรรดาชื่อหรือชื่อเล่นเหล่านั้น ตามความรู้สึกจริง ๆ ของพวกเขาแล้ว คือชื่อที่เป็นการดูถูกตัวของพวกเขาเอง หรือไม่ก็ด้วยชื่อเหล่านั้นนำมาซึ่งคุณลักษณะที่ไม่ดีต่อตัวของพวกเขา (Saiyid Qutb , 1994 :6/3344)

หลังจากที่อายะฮ์นี้ ได้บอกกล่าวถึงวิธีการแห่งการวินิจฉัยอย่างแท้จริงในทัศนะของอัลลอฮ์ ﷻ และหลังจากที่ได้ปลุกเร้าถึงกำลังใจแห่งการเป็นพี่น้องกันในอิสลาม และการดูแลเอาใจใส่ประดุจดังเรือนร่างเดียวกันแล้ว พระองค์ ﷻ ก็ยังได้ปลุกเร้าขึ้นมาอีกถึงสถานะของความสัมพันธ์ และข้อห้ามเดือนแก่บรรดาผู้ศรัทธา เพื่อให้การศรัทธานั้นคงอยู่กับพวกเขาตลอดไป และข้าเดือนแก่พวกเขาเพื่อมิให้พวกเขานั้น ไขว้เขว ห่างห่างจากการศรัทธาด้วยการปฏิบัติในสิ่งที่เป็นการเยาะเย้ย ถูกเหยียดหยาม (ต่อมุสลิมด้วยกัน) และมีความระอายต่อกันในการเรียกขานกันด้วยชื่อที่น่ารังเกียจ

อัลบะฆะเวีย (al-Baghawiy) (1986 : 4/215) คำว่า “อย่าได้เรียกกันด้วยฉายาที่ไม่ชอบ” หมายถึง การเรียกผู้อื่นด้วยชื่อที่ไม่ใช่ชื่อจริงของเขา ท่าน ‘Ikrimah กล่าวว่า ความหมายของอายะฮ์นี้ก็คือ ผู้ชายคนหนึ่งเรียกผู้ชายอีกคนหนึ่งว่า ไอ้ฟาสิก ไอ้มุนาฟิก หรือไอ้กาฟิร ท่าน al-Hasan กล่าวว่า เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นกับบรรดาเยฮูดีย์และนัศรอณีย์หลังจากที่พวกเขาได้เข้ารับอิสลามแล้ว โดยได้มีคนเรียกพวกเขาว่า ไอ้เยฮูดีย์ ไอ้นัศรอณีย์ จึงได้มีการห้ามจากการเรียกกันในลักษณะดังกล่าว¹.

สลามะฮ์ อัลดักศ (Salamah al-Daqs) (1979 : 143) จากที่ได้กล่าวมาแล้วถึงการห้ามจากการตั้งฉายากันด้วยฉายาที่เจ้าตัวไม่ชอบหรือฉายาที่ต้องห้าม จากการกล่าวในที่นี้ไม่มีข้อยกเว้น ไม่ว่าจะเป็นการตั้งฉายาที่ไม่ดีแก่ตัวเอง บิดา มารดาของเขา หรือคนอื่น ๆ ที่อยู่ในเครือญาติของเขาก็ไม่ได้

มุญาฮิด (Mujahid) กล่าวว่า ความหมายก็คือการที่ชายคนหนึ่งเรียกชื่ออีกคนหนึ่งว่า ไอ้กาเฟร ทั้ง ๆ ที่เขาเป็นมุสลิม ท่าน Qatadah กล่าวว่า คือ ให้ตัดเดือนแก่ผู้ที่เรียกว่า จงอย่ากล่าวแก่พี่น้อง (ในอิสลาม) ของท่านว่า เขาผู้นั้นคือคนฟาสิก หรือคนมุนาฟิก เพราะพระองค์ ﷻ ทรงห้ามการกระทำในสิ่งดังกล่าวต่อมุสลิมด้วยกัน ท่าน Ibn Zaid กล่าวว่า คือการตั้งชื่อตามความประพฤติของพวกเขาในสิ่งที่ไม่ดี หลังจากที่เขาเข้ารับอิสลามแล้ว อย่างเช่นเรียกว่า ผู้คิดประเวณี หรือผู้กระทำความป (ฟาสิก) (al-Ṭabariy , 1978 : 11/84) .

¹ (อัลบะฆะเวีย, 1987 : 11/84) ก็กล่าวเช่นนี้เหมือนกัน

ความหมายก็คือ จงอย่าเยาะเย้ยพี่น้อง (ในอิสลาม) ของท่าน และจงอย่าเรียกชื่อฉายาของเขาด้วยชื่อที่เจ้าตัวเขาไม่ชอบ นั่นแหละคือความหมายของการเรียกชื่อฉายา ส่วนการเรียกชื่อฉายาที่ไม่น่ารังเกียจนั้น ถือว่าไม่อยู่ในเนื้อหาที่กล่าวมาข้างต้น (al-Sa'adiy , 1997 : 7/136)

อะฏออ ('Ata') กล่าวว่า คือ ท่านกล่าวแก่พี่น้อง (ในอิสลาม) ของท่านว่า โอ้ นายหมา นายลา หรือนายหมี ท่าน Ibn 'Abbas ได้กล่าวว่า ความหมายของอายะฮ์นี้ก็คือ การที่ชายคนหนึ่งได้กระทำในสิ่งที่ไม่ดี ต่อมาเขาก็กลับตัวจากการกระทำในสิ่งที่ไม่ดีเหล่านั้น ดังนั้น จึงห้ามเยาะเย้ยจากการกระทำในสิ่งที่ผ่านมาของเขา¹(ด้วยการตั้งฉายาที่ไม่ดีแก่เขา) (al-Baghawiy, 1986 : 4/215)

อัลญะบะรี (al-Ṭabariy) (1978 : 11/85) ความหมายในทัศนะของข้าพเจ้าก็คือ พระองค์อัลลอฮ์ ﷻ ทรงบอกกล่าวถึงการห้ามบรรดาผู้ศรัทธาจากการตำหนิ เยาะเย้ยกันด้วยการเรียกชื่อ หรือนามแขวงนั้นก็คือ การที่คน ๆ หนึ่งเรียกชื่อฉายาของเพื่อนของเขาด้วยชื่อที่เจ้าตัวเขาไม่ชอบจากชื่อต่าง ๆ ในตัวเขา พระองค์ ﷻ ทรงชี้แนะในภาพรวม ในการห้ามกระทำในสิ่งดังกล่าว และไม่มีข้อยกเว้นใด ๆ จากชื่อที่เป็นชื่อฉายาแก่บรรดาผู้ศรัทธา ในการเรียกต่อพวกเขาด้วยชื่อหรือคุณลักษณะที่เขาบังเกียจ

สลามะฮฺ อัลดักศฺ (Salamah al-Daqs) (1979 : 143) ในความเป็นจริงแล้ว การตั้งฉายาให้แก่กันนั้นไซ้ว่าจะเป็นสิ่งที่กระทำกันไม่ได้ ตรงกันข้ามหากการตั้งฉายากันด้วยชื่อที่ดังมากก็ย่อมที่จะทำให้เจ้าตัวเขามีเกียรติมากขึ้นก็เป็นได้ ดังคำกล่าวของท่าน 'Umar ที่ว่า การตั้งฉายากันนั้นเป็นสิ่งที่แพร่หลายในสังคมทั่วไป เพราะมันนำมาซึ่งเกียรติและชื่อเสียงแก่เจ้าตัวเขา และมีคนจำนวนมากไม่น้อยที่เป็นที่ยอมรับจากมหาชนทั้งในยุคญาฮิลียะฮฺและยุคของอิสลามในการถูกตั้งฉายาทั้งที่ดีและไม่ดี อย่างเช่นการตั้งฉายาของท่าน Abubakr ว่า ผู้มีความสัจจริง หรือการตั้งฉายาของท่าน 'Umar ว่า ผู้มีความชัดเจนในความดีและความซื่อ หรือการตั้งฉายาของท่าน Khalid ว่า ดาบของพระเจ้า และการตั้งฉายา หรือการเรียกชื่อฉายากันด้วยชื่อที่ดังมากในหมู่ประชาชาตินั้นจะยังคงมีอยู่ต่อไปทั้งในการพูดคุย สนทนา และในการสื่อสาร

จากที่กล่าวมาจะเห็นว่า พระองค์ ﷻ ทรงบอกกล่าวให้ได้รับรู้ว่า แท้จริงแล้วการเยาะเย้ย การตำหนิ และการเรียกชื่อด้วยชื่อที่เจ้าตัวเขาไม่ชอบนั้น เป็นพฤติกรรมของผู้ที่เป็นฟาลิกผู้ที่หลุดจากการเคารพภักดีต่ออัลลอฮ์ ﷻ ดังนั้น (คุณลักษณะเหล่านี้) จึงไม่เหมาะสมแก่บรรดาผู้ศรัทธา ในการที่จะเลียนแบบพฤติกรรมของคนฟาลิก ทั้งในส่วนของการพูดและการกระทำ พระองค์ตรัสว่า :

¹ (อัลญะบะรี, 1987 : 11/84) ก็กล่าวเช่นนี้เหมือนกัน

(11 :)

ความว่า “...ช่วงเลวทรามจริง ๆ ที่บรรดาผู้ศรัทธาเรียกว่าเป็นผู้ฝ่าฝืน
 ภายหลังจากที่ได้มีการศรัทธากันแล้ว!....”

(อัลหุญร็อต : ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 11)

การฝ่าฝืน การกระทำความผิดหรือการหลงทางจากการศรัทธานั้น เปรียบได้ตั้ง
 พฤติกรรมของผู้ทรยศในศาสนาของพระองค์ ﷺ หรือผู้ที่หมดสภาพจากความเป็นมุสลิม อายะฮ์นี้
 พระองค์ ﷺ ได้ทรงประณามถึงพฤติกรรมของผู้ที่ฝ่าฝืน และถือว่าการกระทำในสิ่งดังกล่าวเป็น
 การกระทำของผู้ที่อธรรม และการอธรรมนั้นก็เป็ นพฤติกรรมของผู้ที่ตั้งภาคีต่อพระองค์อัลลอฮ์ ﷻ
 (Sayyid Qutb , 1994 : 6/3345)

ชื่อที่เลวร้ายที่สุด คือการกล่าวว่าไอ้ยะฮูดียฺ หรือ ไอ้ฟาสิก หลังจากที่เขาได้ศรัทธา
 ต่อพระองค์ ﷺ และกลับตัวเป็นคนดีแล้ว (al-Baghawiy , 1986 : 4/215)

ด้วยสิ่งที่ทำให้พวกเขาหันห่างจากการศรัทธา และการปฏิบัติตามข้อบัญญัติของ
 พระองค์ ﷺ และจากสิ่งที่เป็นเป้าหมายสู่แนวทางการปฏิบัติคำสั่งใช้และคำสั่งห้ามของพระองค์
 ﷺ ด้วยการเรียกชื่อว่าเป็นผู้ปฏิบัติในสิ่งที่ไม่ดีและกระทำสิ่งที่เลว ซึ่งนั่นก็คือการเรียกขานกันด้วย
 ฉายาที่ไม่ดี (al-Sa’diy , 1997 : 7/136)

อิบน์ กะษีร (Ibn Kathir) (1992 : 4/227) ชื่อที่เลวทรามที่สุด หรือคุณลักษณะที่
 เลวทรามที่สุดก็คือ การเรียกขานกันด้วยฉายาที่เข้าตัวเขาไม่ชอบ เหมือนดังที่พวกญาฮิลียะฮ์ได้
 กระทำกัน หลังจากที่เขาได้เข้ารับอิสลาม

จากทัศนะของอูลมะมะฮ์ (ปราชญ์) แล้วจะเห็นว่า สำหรับผู้ศรัทธาแล้วการดูถูก
 ผู้อื่นก็ไม่ต่างอะไรกับการดูถูกตัวเอง เพราะมุสลิมทั้งหมดนั้นเป็นพี่น้องกัน เป็นเรือนร่างอัน
 เดียวกัน สิทธิ เกียรติ ศักดิ์ศรีของมุสลิมนั้นจะต้องช่วยกันดูแลรักษาเป็นอย่างดี อย่าให้ใครมาละเมิด
 และตัวของมุสลิมเองก็อย่าละเมิดเช่นกัน เพราะเป็นสิ่งที่ต้องห้ามสำหรับข้อบัญญัติอิสลาม .

¹ อัลบัยฎอวีย์กล่าวว่า “ในอายะฮ์เป็นการบ่งชี้ถึงการเรียกชื่อกันด้วยฉายาว่าเป็นพฤติกรรมที่เลวทรามกับการศรัทธานั้นเป็นที่น่า
 รังเกียจจะรวมอยู่ด้วยกันไม่ได้

4.8 การไม่สงสัยผู้อื่นในทางที่ไม่ดี การไม่สอดแนม และไม่นินทาซึ่งกันและกัน

พระองค์ตรัสว่า :

(12 :)

ความว่า “ โอ้ศรัทธาชนทั้งหลาย พวกเจ้าจงปลีกตัวให้พ้นจากส่วนใหญ่ของการสงสัย¹ แท้จริงการสงสัยบางอย่างนั้นเป็นบาป² และพวกเจ้าอย่าสอดแนม³ และบางคนในหมู่พวกเจ้าย่านินทาซึ่งกันและกัน⁴ คนหนึ่งในหมู่พวกเจ้านั้น ชอบที่จะกินเนื้อพี่น้องของเขาที่ตายไปแล้วกระนั้นหรือ พวกเจ้ายอมเกลียดมัน⁵ และจงยำเกรงอัลลอฮ์ ﷻเถิด แท้จริงอัลลอฮ์ ﷻ นั้นเป็นผู้ทรงอภัยโทษ ผู้ทรงเมตตาเสมอ ”.

(อัลหุญร็อต : 12)

พระองค์ ﷻ ทรงตรัสห้ามบ่าวของพระองค์ ﷻ คือ ผู้ศรัทธาจากส่วนมากของการสงสัยผู้อื่นในทางที่ไม่ดี นั่นก็คือ การใส่ร้าย การทำลายความไว้วางใจแก่ครอบครัว ญาติพี่น้อง และผู้คนโดยทั่วไปในสิ่งที่ไม่เป็นจริง เพราะส่วนหนึ่งจากการสงสัยผู้อื่นในทางที่ไม่ดีนั้น นำมาซึ่งบาปอย่างแน่นอน ดังนั้น จงห่างไกลจากส่วนมากของการสงสัยผู้อื่นในทางที่ไม่ดี (Ibn Kathir , 1992 : 4/227)

อัลเกาะบะรียฺ (al-Tabariy) (1987 : 11/85) พระองค์ ﷻ ตรัสว่า โอ้บรรดาผู้ที่มีมันคง ยึดมั่นต่ออัลลอฮ์ ﷻ และเราะสูล ﷺ ของพระองค์ พวกเจ้าจงอย่าเข้าใกล้ส่วนมากของการ

¹ จงทำตัวให้ไกลจากการสงสัย การไม่ซื่อสัตย์และการนินทาต่อญาติพี่น้อง และมหาชนทั่วไป ที่ว่า “ส่วนใหญ่ของการสงสัย” นั้น เพื่อเป็นการระมัดระวังในทุก ๆ การกระทำดังกล่าว อย่ารีบด่วนในการนึกคิด แต่จงพิจารณาและสอบสวนหาข้อเท็จจริงเสียก่อน

² คือ จะได้รับการลงโทษ

³ คือ สืบเสาะหรือค้นหาความลับของพี่น้องมุสลิม

⁴ คือ อย่ากล่าวถึงความไม่ดีงามของผู้อื่นในสิ่งที่เขาไม่ชอบที่จะให้กล่าวถึงเป็นการลับหลัง

⁵ เป็นการยกอุทาหรณ์เปรียบเทียบถึงการกินเนื้อพี่น้องของเขาที่ตายไปแล้วว่ามันเป็นที่น่ารังเกียจเพียงใด ดังนั้นการนินทามุสลิมด้วยกันจึงเป็นที่น่ารังเกียจยิ่งกว่า และโทษของมันก็ร้ายแรงยิ่งกว่า

⁶ แก่ผู้ที่มีความยำเกรงอัลลอฮ์ ﷻ สำนึกคิดและกลับเนื้อกลับตัว ในตอนท้ายของอายะฮ์นี้เป็นการสนับสนุนให้มีการขออภัยโทษ ขอให้มีการเสียสละ และสารภาพผิดเพื่อมิให้มนุษย์หมดหวังในความเมตตาของอัลลอฮ์ ﷻ

สงสัย (ผู้อื่นในทางที่ไม่ดี) จากบรรดาผู้ศรัทธาด้วยกัน เพราะการกระทำดังกล่าวนั้น นำมาซึ่งการมองผู้อื่นในทางลบ และการสงสัยผู้อื่นในทางที่ไม่ดีนั้นไม่ใช่สิทธิ หรือสิ่งที่ควรกระทำ และพระองค์ ﷺ ทรงตรัสว่า “จงห่างไกลจากส่วนใหญ่ของการสงสัย” แต่พระองค์ ﷺ ไม่ทรงตรัสว่า จงห่างไกลจากบรรดาการสงสัยทั้งหมด จึงให้ความหมายว่า การสงสัยซึ่งกันและกันในทางที่ดีนั้น เป็นที่อนุญาตและสามารถปฏิบัติได้ ท่าน Ibn ‘Abbas กล่าวว่า ความหมายของอายะฮ์นี้ก็คือ พระองค์ ﷺ ทรงห้ามบรรดาผู้ศรัทธาจากการสงสัยบรรดาผู้ศรัทธาด้วยกันในสิ่งที่ไม่ดี เพราะพระองค์ ﷺ ทรงตรัสว่า “แท้จริงส่วนหนึ่งจากการสงสัยนั้นเป็นบาป” ก็คือ การที่ผู้ศรัทธาสงสัยผู้ศรัทธาด้วยกันในสิ่งที่ไม่ดีนั้นเป็นบาปและไม่มีคามดีงามเลย เพราะการกระทำดังกล่าวเป็นสิ่งที่พระองค์ ﷺ ทรงห้าม ดังนั้น ใครก็ตามที่ปฏิบัติในสิ่งที่พระองค์ ﷺ ทรงห้ามก็ย่อมเป็นบาป .

อายะฮ์นี้ พระองค์ ﷺ ได้ทรงสร้างกำแพงเพื่อปกป้องดูแลสังคมมุสลิม เพื่อการคงอยู่ในความมีเกียรติและความเป็นอิสระของแต่ละบุคคล เมื่อเขาสั่งสอนผู้คนเพื่อให้มีความรู้สึกที่ใสสะอาดและจิตใจที่บริสุทธิ์ด้วยคำกล่าวที่เป็นที่ดึงดูดใจเป็นอย่างยิ่ง.

อายะฮ์นี้ได้เริ่มต้นด้วยการเรียกที่สร้างความเป็นกันเอง สร้างความรู้สึกที่ดีโดยการกล่าวว่า “โอ้อับรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย” หลังจากนั้นพระองค์ ﷺ ทรงสั่งให้พวกเขาเพื่อการห่างไกลจากส่วนใหญ่ของการสงสัยผู้อื่นในทางที่ไม่ดี และการรบกวน สร้างความยุ่งยากให้กับผู้อื่น เพราะ “แท้จริงการสงสัยบางอย่างนั้นเป็นบาป” แท้จริงแล้วส่วนหนึ่งจากการสงสัยนั้นเป็นบาป การห้ามในอายะฮ์นี้มุ่งไปที่ส่วนใหญ่ของการสงสัย ดังนั้นอายะฮ์นี้จึงให้ความหมายเพื่อให้ห่างไกลจากการสงสัยผู้อื่นในทางที่ไม่ดี เพราะคน ๆ หนึ่งนั้นไม่ทราบว่าการสงสัยอย่างไรแบบไหน ถึงจะเรียกว่าการสงสัยที่เป็นบาป (Sayyid Qutb , 1994 : 6/3345)

ด้วยสาเหตุนี้อายะฮ์อัลกุรอานจึงทำความสะอาด สร้างความบริสุทธิ์ให้กับจิตใจข้างใน เพื่อให้ไม่ให้เกิดปัญหาขึ้นกับการสงสัยผู้อื่นในทางที่ไม่ดี จนกระทั่งตกลงไปในการกระทำบาปปล่อยหัวใจให้สะอาด เกลี้ยงใสร่วมกับปลดปล่อยให้จิตใจ ความรู้สึกแห่งความสุข ดีใจ ต่อพี่น้องด้วยกัน โดยที่ไม่มีร่องรอยจากการสงสัยในทางที่ไม่ดี ความรู้สึกที่ใสสะอาด ที่ไม่ถูกรบกวนโดยความรู้สึกสงสัย ยุ่งยากใจ และความรู้สึกที่สงบ สุขุมที่ไม่ถูกรบกวนจากความกระวนกระวาย จึงเป็นความสงบสุขในการดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมที่ใสสะอาด ปราศจากการสงสัยกันในทางที่ไม่ดี (Sayyid Qutb , 1994 : 6/3345)

อายะฮ์นี้ได้สร้างจุดยืน บนพื้นฐานที่ว่าด้วยเรื่องสิทธิของผู้อื่น และได้สร้างกำแพง รั้วกันควบคุมเอาไว้ เพื่อให้ปลอดภัยจากการล่วงล้ำสิทธิของผู้อื่นที่อาศัยอยู่ในสังคมเดียวกันไม่ให้ตั้งข้อกังขา ป้ายความผิดด้วยเพียงแค่การสงสัย และไม่ตัดสินเพียงแค่ความรู้สึกที่ไม่ดี หรือไม่พึงพอใจ อันที่จริงแล้ว แค่การสงสัยนั้นไม่สามารถที่จะนำมาเป็นบรรทัดฐานในการ

วินิจฉัย (ความคิด) ของคนใดคนหนึ่ง ยิ่งไปกว่านั้นก็ไม่สามารถที่จะนำมาซึ่งการตรวจสอบและการกักขังพวกเขา ซึ่งก็หมายความว่าเบื้องต้นทุกคนนั้นปราศจากความคิด สิทธิขั้นพื้นฐานแห่งความเป็นมนุษย์ถูกปกป้องรักษาอย่างดี จนกว่าจะมีหลักฐานอย่างชัดเจนมายืนยันว่าเขากระทำความจริง แต่เพียงการสงสัยไม่เพียงพอในการที่จะป้ายความผิดให้กับพวกเขา (Sayyid Qutb , 1994 : 6/3345)

ดังนั้น พระองค์ ﷺ จึงทรงอนุญาตแก่บรรดาผู้ศรัทธาให้สงสัยซึ่งกันและกันในทางที่ดีได้ พุดคุยกันในทางที่ดี ถึงแม้ว่าการพุดคุยสงสัยต่อพวกเขานั้น ยังไม่ถึงขั้นที่เป็นความจริงทั้งหมดก็ตาม

อะบูสุฟยาน อัลเชารี (Abu Sufyan al-Thauriy) กล่าวว่า การสงสัยนั้นมีอยู่ 2 ลักษณะด้วยกัน อย่างแรกคือ สงสัยผู้อื่นในทางที่ไม่ดีแล้วนำเอาข้อสงสัยนั้นไปเปิดเผย ประจาน หรือพุดคุย การสงสัยอย่างนี้ถือว่าเป็นบาป อย่างที่สอง แค่สงสัยอย่างเดียว แต่ไม่ได้นำเอาการสงสัยนั้นไปเปิดเผยหรือพุดคุย การสงสัยอย่างนี้ถือว่า ไม่เป็นบาป (al-Baghawiy , 1986 : 4/215)

ความหมายของอายะฮ์นี้ พระองค์ ﷺ ไม่ทรงห้ามทั้งหมด (หรือห้ามอย่างสิ้นเชิง) ของการสงสัยผู้อื่น เนื่องจากส่วนหนึ่งหรือบางส่วนของสงสัยนั้นสามารถที่จะกระทำได้ เช่น การสงสัยเกี่ยวกับงานในเรื่องของการเลี้ยงชีพ และเรื่องที่เกี่ยวข้องกัน และการสงสัยบางอย่างในสิ่งที่จำเป็นต้องปฏิบัติตาม อย่างเช่นการสงสัยในข้อบัญญัติต่าง ๆ ที่มาจากหลักฐานที่ไม่ชัดเจนที่ยังไม่มีการชี้ขาดจากนักวิชาการอย่างชัดเจน และการสงสัยบางอย่างที่ห้ามปฏิบัติ อย่างเช่น การสงสัยในความเป็นพระเจ้าของอัลลอฮ์ ﷻ สงสัยในความเป็นนบีของบรรดานบีต่าง ๆ และส่วนหนึ่งจากการสงสัยในสิ่งที่ต้องห้ามก็คือ การสงสัยผู้ศรัทธาในทางที่ไม่ดี แท้จริงแล้วพระองค์ทรงห้ามจากการละเมิด ชีวิต เกียรติ และทรัพย์สินของบรรดาผู้ศรัทธาด้วยกัน พระองค์ ﷺ ทรงห้ามจากการสงสัยในทางที่ไม่ดีต่อมุสลิมด้วยกัน เพราะการสงสัยนั้นนำไปสู่การเคียดแค้น การเหยียดหยาม และการประณามกัน และนำไปสู่ภัยพิบัติต่อผู้ที่ถูกสงสัย การสงสัยผู้อื่นในทางที่ไม่ดีนั้นเป็นการหลอกลวงให้หลงเชื่อ และเป็นการทำลายเกียรติของมนุษย์ด้วยกัน ความหมายของการสงสัยในอายะฮ์นี้ยังหมายถึง การกล่าวหาในสิ่งที่ไม่เป็นจริง และที่พระองค์ ﷺ ทรงเตือนและห้ามก็เพราะว่า การกล่าวหา นั้น ไม่ใช่สาเหตุที่จะนำไปสู่ความจำเป็นในการปฏิบัติได้ อย่างเช่น การกล่าวหาว่าผู้อื่นเป็นคนไม่ดี หรือกล่าวหาว่านายนั้นดื่มเหล้า โดยที่ไม่มีความชัดเจนจากหลักฐานในการกระทำดังกล่าว ในอีกแง่มุมหนึ่งความหมายของอายะฮ์นี้ก็คือ การสงสัยผู้อื่น ในที่นี้หมายถึงการกล่าวหา เพราะประโยคถัดมานั้น (สอดคล้องกับประโยคข้างต้น) ก็คือประโยคที่กล่าวว่า “จงอย่าสอดแนม” เรื่องราวที่เริ่มจากการกล่าวหาผู้อื่น จากนั้นก็ติดตามด้วยการเสาะแสวงหา สอดแนมเรื่องราวที่กล่าวหา เป็นข่าวสารสู่การสอดรู้ สอดเห็น แอบรับฟัง เพื่อมาตอกย้ำในข้อกล่าวหา

ดังกล่าวให้เป็นจริง ดังนั้น ท่านเราะฮฺลุ ﷺ จึงทรงห้ามจากการกระทำในสิ่งดังกล่าว . (Salamah al-Daqs , 1979 : 157)

การสงสัยนั้นมี 2 ลักษณะด้วยกัน

1. สงสัยในสิ่งที่เป็นที่รู้จักกัน และมั่นใจในหลักฐานบางอย่างที่มายืนยัน ดังนั้น จึงสามารถที่จะใช้เป็นข้อตัดสินได้ เพราะส่วนมากจากการตัดสินความนั้น บทบัญญัติในอิสลามมีพื้นฐานมาจากข้อสงสัยเป็นหลัก อย่างเช่นการวินิจฉัยในบทบัญญัติต่าง ๆ

2. สิ่งที่เกิดขึ้นกับตัวเราโดยที่ไม่มีหลักฐาน (ระบुरองรับ) จากการกระทำนั้น ดังนั้น จึงไม่ควรที่จะปฏิบัติในสิ่งนั้น อย่างนี้เรียกว่า การสงสัย และไม่จำเป็นที่จะต้องตัดสินในสิ่งนี้ ซึ่งก็คือ สิ่งที่ห้ามจากการกระทำในสิ่งดังกล่าว (Salamah al-Daqs , 1979 : 160)

จากหลักฐานดังกล่าว เป็นการดำรงไว้ซึ่งพื้นฐานแห่งการอยู่ร่วมกันในสังคม และดำรงไว้ซึ่งสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ในการอยู่ร่วมกันภายใต้สังคมที่ใสสะอาด บริสุทธิ์ ไม่มีการกล่าวหากันด้วยเหตุผลเพียงแต่การสงสัย ไม่มีการตัดสินลงโทษด้วยความไม่ชัดเจน และไม่เอาการสงสัยเป็นพื้นฐานแห่งการตัดสินความของพวกเขา และยิ่งไปกว่านั้นไม่นำเอาการสงสัยเป็นหลักฐานเพื่อยืนยันในคดีของพวกเขา และไม่นำเอาการสงสัยมาเป็นพยานแวดล้อมเพื่อเอาผิดกับพวกเขา ดังนั้น อะไรก็ตามที่ดำรงรักษาไว้ซึ่งเกียรติแห่งความเป็นมนุษย์ ความเป็นอิสระของพวกเขา สิทธิขั้นพื้นฐานของพวกเขา ก็เป็นการเพียงพอแล้วในอายะฮฺนี้ที่ให้การคุ้มครองพวกเขา (มนุษยชาติ) อย่างแท้จริง หลังจากนั้นอัลกุรอาน ก็ได้บอกกล่าวถึงอีกคุณลักษณะหนึ่งที่เป็นพื้นฐานแห่งการรับรองถึงความสงบสุขของสังคม ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการห่างไกลจากการสงสัยผู้อื่นในทางที่ไม่ดี นั่นก็คือ “จงอย่าสอดแนม” (Salamah al-Daqs , 1979 : 160)

“และจงอย่าสอดแนม” คือ จงอย่าแสวงหาข้อบกพร่องของมุสลิมด้วยกัน และจงอย่าติดตามผลในข้อบกพร่องนั้น จงคบค้าสมาคมกับมุสลิมด้วยสิ่งที่พบเห็นจากภาพภายนอกของเขา และจงละเลย มองข้ามจากข้อตำหนิต่าง ๆ ของพวกเขา เพราะเมื่อมีการเปิดเผยกันแน่นอน สิ่งที่ไม่เหมาะสมไม่ควรต่าง ๆ ก็จะปรากฏออกมา (al-Sa’adiy , 1997 : 7/137)

อิบน์ อับบาส (Ibn ‘Abbas) กล่าวว่า “และจงอย่าสอดแนม” หมายถึง พระองค์ ﷺ ทรงห้ามบรรดาผู้ศรัทธาในการติดตามข้อตำหนิต่าง ๆ ของบรรดาผู้ศรัทธาด้วยกัน ส่วนท่าน Mujahid กล่าวว่า ความหมายก็คือ จงรับเอาในสิ่งที่สามารถเห็นได้ด้วยสายตาจริง ๆ และจงงดเว้นในสิ่งที่พระองค์ทรงหวงห้าม หรือปกปิด Qatadah กล่าวว่า คำว่า “และจงอย่าสอดแนม” นั้นหมายถึง การติดตามหรือการแสวงหาข้อตำหนิต่าง ๆ หรือข้อบกพร่องของพี่น้อง (ในอิสลาม) ของท่าน เพื่อนำเอาข้อตำหนิตเหล่านั้นมาเปิดเผย จากที่มันเคยเป็นความลับ (al-Tabariy , 1987 : 11/86)

ผลลัพธ์ของการสอดแนม การแสวงหาความลับของผู้อื่น บางครั้งก็เป็นผลมาจากการสงสัยผู้อื่นในทางที่ไม่ดี และบางครั้งก็เป็นผลมาจากการเริ่มต้นแห่งการแสวงหา (ความอยากรู้) สอดแนมในความลับสิ่งที่ไม่ดีต่าง ๆ ของผู้อื่น อัลกุรอานได้ต่อต้านและสั่งห้ามพฤติกรรมที่น่ารังเกียจดังกล่าวนี้ ในแง่ของจริยธรรม เพื่อขัดเกลาลงใจให้สะอาดจากพฤติกรรมที่น่าไปสู่การแสวงหาความลับและข้อตำหนิ ข้อเสีย ของผู้อื่น ซึ่งตรงกับเป้าหมายของอัลกุรอานที่ประสงค์ให้มนุษย์นั้นมั่นคงอยู่ในการมีจริยธรรมทั้งดงาม มีหัวใจที่มั่นคงอยู่ในความใสสะอาดบริสุทธิ์ มนุษย์มีสิทธิเสรีภาพและสิทธิขั้นพื้นฐานของแต่ละคนเท่าเทียมกัน ไม่สามารถที่จะไปล่วงล้ำในสิทธิดังกล่าว ไม่ว่าจะอยู่ในรูปแบบใด ๆ ก็ตาม (Saiyid Qutb , 1994 : 6/3345)

ในสังคมอิสลามที่เจริญรุ่งเรืองนั้น มนุษย์ได้ใช้ชีวิตอย่างสุขสบายต่อตัวของเขาเอง ครอบครัวของเขา ความลับของเขา และข้อตำหนิของเขา ไม่มีเหตุผลใด ๆ ที่จะอนุญาตให้ล่วงล้ำในสิทธิส่วนบุคคลของเขา ครอบครัวของเขา ความลับ และข้อตำหนิของเขา ต่อให้เป็นเหตุผลเพื่อความสำคัญทางการเมือง ก็ยังไม่มีเหตุผลพอที่จะเอามาเป็นข้ออ้างในการเสาะแสวงหาความลับ หรือสอดแนมในสิทธิของผู้อื่น มนุษย์นั้นมีสิทธิที่จะมอง หรือพิจารณาคนที่ภาพภายนอกเท่านั้น ไม่มีใครสามารถที่จะตรวจสอบภายในจิตใจของมนุษย์ได้ ไม่มีใครสามารถที่จะเอาผิด หรือป้ายความผิดแก่ผู้ใด นอกจากด้วยความผิดหรืออาชญากรรมที่สามารถเห็นได้ชัดเจนจากการกระทำเท่านั้น ไม่มีใครที่จะถือสิทธิ์ในการที่จะใส่ร้ายป้ายสีความผิด การสงสัยในทางที่ไม่ดีให้กับบุคคลแล้วหาเหตุผลเพื่อการสอดแนมหาความลับ ถึงแม้จะรู้ว่าผู้นั้นเคยกระทำความผิดดังกล่าวมาก่อน โดยที่ไม่มีใครล่วงรู้ก็ตาม เขามีสิทธิ์ในการที่จะจับผิดได้ในขณะที่เขาเห็นมีผู้กระทำความผิดนั้นอย่างชัดเจน กระนั้นก็ยังมีการบวกรวมการอีกหลายอย่างที่เป็นองค์ประกอบเข้ามาเกี่ยวข้อง อย่างเช่น พยานหลักฐานการประกันต่าง ๆ ที่มีบทบัญญัติมาจากหลักการของอิสลามอย่างชัดเจนเข้ามาดูแลด้วยในทุก ๆ กรณี

ดังนั้น อายะฮ์นี้จึงเป็นเสมือนข้อบัญญัติที่สังคมอิสลามต้องนำมาปฏิบัติ อายะฮ์นี้ไม่เพียงแต่ให้คำตักเตือนเพื่อเป็นการขัดเกลาลงใจและทำความสะอาดจิตใจเท่านั้น แต่ทว่า อายะฮ์นี้เปรียบเสมือนกับรั้วหรือกำแพงที่โอบล้อม ปกป้อง ดูแลถึงเกียรติของมนุษย์ สิทธิและความเป็นอิสระของพวกเขาที่ห้ามแตะต้องไม่ว่าจะด้วยเหตุผลกลไกใดก็ตาม หลังจากนั้น พระองค์ ﷺ ก็ทรงตรัสถึงการห้ามอีกคุณลักษณะหนึ่ง นั่นก็คือ การห้ามจากการนินทาด้วยสำนวนที่ดึงดูและน่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง นั่นก็คือ :

...

ความว่า “...และบางคนในหมู่พวกเจ้าอย่าจินตนาการซึ่งกันและกัน¹ คนหนึ่ง
ในหมู่พวกเจ้านั้นชอบที่จะกินเนื้อพี่น้องของเขาที่ตายไปแล้วกระนั้นหรือ
พวกเจ้าย่อมเกลียดมัน² และจงยำเกรงอัลลอฮฺ ﷻเถิด แท้จริงอัลลอฮฺ ﷻ
นั้นเป็นผู้ทรงอภัยโทษ ผู้ทรงเมตตาเสมอ³” .

(อัลหุญร้อต : ส่วนหนึ่งจากอายะฮ์ที่ 12)

การห้ามจากการนินทานี้ พระองค์ ﷻ ทรงตรัสพร้อมด้วยผลของการนินทา
ในทันที นั่นก็คือ การมองไปที่มนุษย์ที่กินเนื้อพี่น้องของเขาที่ตายไปแล้ว หลังจาก
นั้นอัลกุรอานก็ระบุอย่างฉับพลันว่า แท้จริงแล้ว พวกเขานั้นก็ย่อมรู้สึกสะอิดสะเอียนอย่างเป็นที่สุด
กับการกระทำอย่างนั้น และนั่นแหละ พระองค์ ﷻ ทรงฉายภาพให้เห็นถึงความสะอิดสะเอียนของ
ผู้ที่นินทาผู้อื่น

ศลามะฮฺ อัลดักศฺ (Salamah al-Daqs) (1979 : 156-157) มารยาทของอิสลามคือ
การสอนให้ว่าผู้ศรัทธามีจริยธรรมทั้งดงาม ด้วยการยึดมั่นในหลักจริยธรรมด้วยการมอบความรัก
ความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน จนทำให้สังคมของผู้ศรัทธามีความแข็งแกร่ง มั่นคง ปราศจากสิ่งที่เลวร้าย
ทั้งหลาย ทั้งมวล อายะฮ์นี้ได้บ่งบอกถึงอีกคุณลักษณะหนึ่งในสังคมที่ประเสริฐและมีเกียรติ (ของผู้
ศรัทธา) โดยมีเนื้อหาที่ครอบคลุมถึงสิทธิส่วนบุคคล เกียรติและความเป็นอิสระของพวกเขา
ในขณะที่ควบคุมไปกับสิ่งเหล่านี้ก็คือ การอบรมสั่งสอนมนุษย์ให้รู้ว่า ทำอย่างไรถึงจะทำให้จิตใจ
ของพวกเขา ความรู้สึกภายในของพวกเขา มีความสะอาดด้วยถ้อยคำที่กินใจ และประทับใจเป็น
อย่างยิ่ง อายะฮ์นี้แนะนำถึง 3 แนวทางในการบ่งบอกถึงสิทธิของมุสลิมเกี่ยวกับการนินทาผู้อื่น ซึ่ง
จากการชี้แนะนี้ เป็นสิ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่จะช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์ในสังคม
มุสลิมที่แข็งแกร่งอยู่แล้วให้เข้มแข็งขึ้นไปอีก ก็คือ

1. การห่างไกลจากการสงสัยผู้อื่นในทางที่ไม่ดี เพราะส่วนหนึ่งจากการสงสัยผู้อื่น
ในทางที่ไม่ดีนั้นเป็นบาปอย่างแน่นอน ดังนั้นจงห่างไกลจากส่วนมากของการสงสัยผู้อื่นในทางที่
ไม่ดี

2. ห้ามจากการติดตาม สอดส่องหาข้อบกพร่องของผู้อื่น และการวิพากษ์วิจารณ์
อย่างเปิดเผยถึงความลับของผู้อื่น

¹ คือ อย่างกล่าวถึงความไม่ดีงามของผู้อื่นในสิ่งที่เขาไม่ชอบที่จะให้กล่าวถึงเป็นการลับหลัง

² เป็นการยกอุทาหรณ์เปรียบเทียบถึงการกินเนื้อพี่น้องของเขาที่ตายไปแล้วว่ามันเป็นที่น่ารังเกียจเพียงใด ดังนั้นการนินทามุสลิม
ด้วยกันจึงเป็นที่น่ารังเกียจยิ่งกว่า และโทษของมันก็ร้ายแรงยิ่งกว่า

³ แก่ผู้ที่มีความยำเกรงอัลลอฮฺ ﷻ สำนึกผิดและกลับเนื้อกลับตัว ในตอนท้ายของอายะฮ์นี้เป็นการสนับสนุนให้มีการขออภัยโทษ
ชอบให้มีการเสียสละ และสารภาพผิดเพื่อมิให้มนุษย์หมดหวังในความเมตตาของอัลลอฮฺ ﷻ

3. ห้ามจากการแพร่กระจายการนินทาในหมู่มุสลิมด้วยกัน และไม่บอกต่อซึ่งกัน และกันจากสิ่งที่เข้าตัวเขาไม่ชอบ เพราะแท้จริงแล้ว พระองค์ ﷺ ทรงเปรียบเทียบผู้ที่นินทาผู้อื่น นั้น ด้วยการรับประทานซากที่ตายแล้วของพี่น้องของเขาเอง แน่นอนที่สุดมันย่อมเป็นสิ่งที่สร้างความสะอิดสะเอียนแก่มนุษย์ทุก ๆ คน.

หลังจากที่พระองค์ ﷺ ทรงห้ามจากพฤติกรรมในสิ่งดังกล่าวแล้ว พระองค์ ﷺ ก็ทรงตามติดด้วยการปลอบใจความรู้สึกด้วยการขำเกรงต่อพระองค์ ﷺ และบอกกล่าวแก่ผู้ประพฤตินในสิ่งดังกล่าวให้รับหันหน้าเข้าสู่การขออภัยโทษต่ออัลลอฮ์ ﷻ เพื่อว่าพวกเขาจะได้รับความเมตตาจากพระองค์ ﷻ.

4.9 การสร้างความรู้จักกันในหมู่มวลมนุษย์ด้วยกัน

หลังจากที่ต้องเผชิญกับการเรียกร้องจากอัลลอฮ์ ﷻ ครั้งแล้วครั้งเล่า (คือ คำว่าโอ้บรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย) แก่บรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย และหลังจากที่นำพาพวกเขาสู่ความสูงสุดแห่งการมีจริยธรรมที่ดี ที่หลากหลายรูปแบบ มีที่เกี่ยวข้อสัมพันธ์กับตัวเอง ครอบครัว และสังคม และหลังจากที่พระองค์ ﷻ ทรงได้สร้างเกราะคุ้มกัน กำแพงแห่งสิทธิเสรีภาพที่แข็งแกร่ง เพื่อพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งเกียรติภูมิของมนุษย์ ความมีอิสระและสิทธิขั้นพื้นฐานอันชอบธรรมของความเป็นมนุษย์ และพระองค์ ﷻ ยังทรงให้การรับรองสิ่งดังกล่าวทั้งหมด ด้วยความรู้สึกที่ดี ที่อยู่ในหัวใจของพวกเขาผ่านการภักดี นอบน้อมและการขำเกรงต่อพระองค์ ﷻ และหลังจากที่ได้บากบั่นสู่ความเป็นเลิศแห่งความเป็นมนุษย์นั้น อัลกุรอานก็ทรงเรียกแก่ประชาชาติด้วยเผ่าพันธุ์ที่หลากหลาย และสีผิวที่แตกต่าง เพื่อหันกลับไปมองถึงต้นกำเนิดของพวกเขาที่มาจากคน ๆ เดียวกัน และด้วยการนำพาพวกเขาสู่ตั่งซึ่งเป็นตั่งซึ่งเดียวกัน ซึ่งเปรียบเสมือนกับฐานอันมั่นคงของสังคมผู้ศรัทธาที่ถูกเลือกสรรซึ่งมีความโดดเด่น และสูงส่งอย่างสวยงาม (Sayyid Qutb , 1994 : 6/3348)

(13 :)

ความว่า “โอ้มนุษย์ชาติทั้งหลาย แท้จริงเราได้สร้างพวกเจ้าจากเพศชาย และเพศหญิง¹ และเราได้ให้พวกเจ้าแยกเป็นเผ่า และตระกูลเพื่อจะได้รู้จัก

¹ คือ ได้สร้างมาจากต้นกำเนิดเดียวกัน คือ อาดัมและหะวาอ์

กัน' แท้จริงผู้ที่มีเกียรติยิ่งในหมู่พวกเจ้า ณ ที่อัลลอฮฺ ﷻ นั้น คือผู้ที่มีความยำเกรงยิ่งในหมู่พวกเจ้า' แท้จริงอัลลอฮฺ ﷻ นั้น เป็นผู้ทรงรอบรู้ อย่างละเอียดถี่ถ้วน”.

(อัลหุญรอต : 13)

โอบนุษย์ทั้งหลายแท้จริงฉันได้สร้างพวกเจ้า เพศชายจากน้ำอสุจิของผู้ชายและเพศหญิงจากน้ำอสุจิของผู้หญิง ท่าน Mujahid กล่าวว่า พระองค์ ﷻ ทรงสร้างมนุษย์มาจากน้ำของผู้หญิงและผู้ชาย (al-Tabariy ,1987 : 11/88)

โอบนุษย์ที่มาจากเผ่าพันธุ์ต่าง ๆ สีผิวต่าง ๆ และกลุ่มต่าง ๆ แท้จริงแล้วพวกเจ้าทั้งหมดนั้นมาจากตระกูลเดียวกันเท่านั้น ดังนั้น พวกเจ้าจึงอย่าได้แตกแยกกัน และอย่าสอดแนมสงสัยกันในทางที่ไม่ดีระหว่างพวกเจ้าด้วยกัน .

อัลชานกีฎี (al-Shanqitiy) (n.d. : 7/631) กล่าวว่า พระองค์ ﷻ ทรงสร้างมนุษย์มาจาก 4 รูปแบบที่แตกต่างกัน ดังนี้

1. สร้างมาโดยปราศจากผู้ชายและผู้หญิง (เป็นปฐมเหตุในการก่อกำเนิด) คืออาดัม
 2. สร้างมาด้วยสาเหตุจากผู้ชายโดยที่ไม่มีผู้หญิงมีส่วนร่วม คือ พระนางหะวาอ์
 3. สร้างมาด้วยสาเหตุของผู้หญิงอย่างเดียวโดยที่ไม่มีผู้ชายเกี่ยวข้อง คือ นบีอีสา
 4. สร้างมาด้วยสาเหตุทั้งผู้ชายและผู้หญิง คือบรรดาลูกหลานของนบีอาดัมทั้งหมด
- จนทุกวันนี้ ทั้งหมดนี้เป็นการบ่งบอกถึงความสามารถที่สมบูรณ์แบบของพระองค์ผู้ทรงสูงส่งและเกรียงไกรอย่างแท้จริง

อัลสะอะดี (al-Sa'adiy) (1997 :7/138) พระองค์ ﷻ ทรงตรัสถึงการสร้างลูกหลานอาดัมว่า มาจากต้นกำเนิดเดียวกัน คนเดียวกันทั้งผู้ชายและผู้หญิง และทั้งหมดนั้นต้องกลับไปยัง (ต้นกำเนิดเดิม) คืออาดัมและหะวาอ์ แต่ที่อัลลอฮฺ ﷻ ทรงทำให้กระจายออกมาจากทั้งสองด้วยผู้ชายและผู้หญิงที่มากมาย และแผ่กระจายออกไปและทำให้พวกเขาอยู่ด้วยกันเป็นก๊กเป็นเหล่า เป็นสังคม เป็นกลุ่มก้อนทั้งกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ เพื่อทั้งหมดจะได้ทำการรู้จักกัน ดังนั้น หากต่างคนต่างก็แยกตัวออกไปอยู่คนเดียวก็ไม่บรรลุเป้าหมาย (ที่พระองค์ทรงต้องการ) ดังกล่าว คือเป้าหมายแห่งการรู้จักกัน การรู้จักกันที่นำมาซึ่งการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน การขยายเผ่าพันธุ์ การ

¹ ความแตกต่างระหว่างเผ่า ตระกูล และประชาชาติ หรือความแตกต่างทางด้านภาษา คำพูด ผิวพรรณ ขนบธรรมเนียมประเพณี มิได้เป็นสาเหตุให้มีการแตกแยกเป็นศัตรูกัน แต่เพื่อให้มีการรู้จักกัน ปรีภษาหรือกัน และร่วมมือกันทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม

² คุณค่าแห่งความเป็นมนุษย์นั้น อัลลอฮฺ ﷻ เป็นผู้ทรงกำหนด นั่นก็คือผู้ที่มีเกียรติที่สุด ณ อัลลอฮฺ ﷻ คือผู้ที่มีความยำเกรงพระองค์ ﷻ มากที่สุดผู้ที่รักษาขอบเขต และสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระองค์ ﷻ

ดำรงไว้ซึ่งเครือญาติและสิทธิต่าง ๆ ของเครือญาติ พระองค์ ﷺ ทรงสร้างบรรดามนุษย์มาให้เป็นกลุ่ม เป็นสังคม เพื่อบรรลุเป้าหมายเหล่านี้ และอื่น ๆ จากการทำความรู้จักกัน และสืบทอดวงศ์ตระกูล แต่ผู้ที่มีเกียรติที่สุดคือ ผู้ที่ยำเกรงท่านนั้น

อัลสะอิดีย์ (al-Sa'diy) (1997 : 7/139) ผู้ที่มีเกียรติมากที่สุด ณ ทัศนะของอัลลอฮ์ ﷻ นั้นก็คือ ผู้ที่ยำเกรงต่ออัลลอฮ์ ﷻ และหักห้ามจากสิ่งที่ชั่วร้าย ซึ่ง (การยำเกรงนั้น) ไม่เกี่ยวกับผู้ที่มีตระกูลที่มีเกียรติ มีเครือญาติที่มากมาย พระองค์นั้นทรงรอบรู้และปรีชาญาณยิ่ง ทรงรอบรู้ว่ใครคือผู้ที่มีความยำเกรงต่อพระองค์ ﷻ ทั้งภายในและภายนอก และใครคือผู้ที่ไม่อยู่ในคุณลักษณะดังกล่าว

สัยยิด กุฏบ (Sayyid Qutb) (1994 : 6/3348) โอ้อบรมมนุษย์ทั้งหลาย แท้จริงแล้วเสียงเรียกร้องที่นำเสนอแก่พวกเจ้านั้น เป็นเสียงจากพระองค์อัลลอฮ์ ﷻ ผู้ที่ทรงสร้างพวกเจ้ามาทั้งผู้ชายและผู้หญิง พระองค์ ﷻ คือผู้ทรงตรัสแก่พวกเจ้าว่า แท้จริงแล้ว จุดประสงค์ของพระองค์ที่ได้สร้างพวกเจ้ามาให้มีหลากหลายเผ่าพันธุ์ หลากก๊ก หลากกลุ่ม มิใช่เพื่อการทะเลาะเบาะแว้ง หรือการเป็นศัตรูกันในระหว่างพวกเจ้า แต่ทว่าเพื่อการรู้จักกัน ยินดี รักใคร่ซึ่งกันละกัน ความแตกต่างระหว่างภาษา สีผิว อุปนิสัยใจคอ และกิริยามารยาท ความแตกต่างด้านความสามารถ ศถาบรรดาศักดิ์ คือความแตกต่างที่มีให้นำพาพวกเจ้าไปสู่การทะเลาะเบาะแว้งกัน แต่ทว่าความแตกต่างดังกล่าวที่เหมาะสมจริง ๆ คือการช่วยเหลือเกื้อกูล ร่วมแรง ร่วมใจ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติงานแห่งการเรียกร้องสิทธิอันชอบธรรมของเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน สีผิว ภาษา เชื้อชาติ ประเทศ และอื่น ๆ ทั้งหมดนั้น มิใช่สิ่งที่เป็นเครื่องชี้วัดในตาซังของพระองค์อัลลอฮ์ ﷻ เพราะแท้จริงแล้วตาซังที่ทรงธรรมและเป็นตาซังที่บ่งบอกถึงคุณค่าแห่งความเป็นมนุษย์จริง ๆ นั้น มีเพียงแต่ตาซังเดียวเท่านั้น คือ ตาซังแห่งความยำเกรงต่ออัลลอฮ์ ﷻ :

...

(13 :)

ความว่า "...แท้จริงผู้ที่มีเกียรติยิ่งในหมู่พวกเจ้า ณ ที่อัลลอฮ์ ﷻ นั้น คือผู้ที่มีความยำเกรงยิ่งในหมู่พวกเจ้า' แท้จริงอัลลอฮ์ ﷻ นั้น เป็นผู้ทรงรอบรู้ อย่างละเอียดถี่ถ้วน".

(อัลหุญร็อต : ส่วนหนึ่งจากอายะฮ์ที่ 13)

¹ คุณค่าแห่งความเป็นมนุษย์นั้น อัลลอฮ์ ﷻ เป็นผู้ทรงกำหนด นั่นก็คือผู้ที่มีเกียรติที่สุด ณ อัลลอฮ์ ﷻ คือผู้ที่มีความยำเกรงพระองค์ ﷻ มากที่สุดผู้ที่รักษาขอบเขต และสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระองค์ ﷻ

ผู้ที่มีเกียรติที่สูงส่งอย่างแท้จริง คือ ผู้ที่มีเกียรติในทัศนะของอัลลอฮฺ ﷻ เพราะพระองค์ ﷻ เท่านั้นคือผู้ให้คุณค่าแห่งปวงบ่าวของพระองค์ ﷻ ด้วยความรู้สึกลึกที่ลึกล้ำของพระองค์ ﷻ อย่างแท้จริงในการที่จะให้คุณค่า หรือการประเมินคุณค่าของพวกเขา เจ้า ดังนั้น ความแตกต่างทางด้านต่าง ๆ จึงถือว่าเป็น โหมะและบรรดาการประเมินต่าง ๆ (ของมนุษย์) ก็เป็น โหมะเช่นกัน เพราะแท้จริงแล้วค่าแห่งมนุษย์ที่แท้จริงนั้นอยู่ที่การยำเกรงต่อพระองค์ ﷻ เท่านั้น ซึ่งเป็นเสมือนดาซังที่มั่นคงที่สุด ด้วยดาซังที่มีเพียงหนึ่งเดียวนี้แหละที่นำไปสู่การประเมินคุณค่าแห่งมนุษย์ที่เป็นหนึ่งเดียวที่เป็นพื้นฐานหลัก ที่มนุษย์ทุกคนต้องหันกลับ ยึดให้มันอย่างแท้จริง ไม่ว่าจะมิลีฬิวหรือเผ่าพันธุ์ไหนก็ตาม

ด้วยเหตุดังกล่าว (ที่กล่าวมาข้างต้น) จึงเป็นเหตุให้บรรดาความขัดแย้ง การสอดแนม และการมองหาความคิดของผู้อื่นบนโลกนี้ต้องหมดไป การประเมินค่าต่าง ๆ ที่มนุษย์แย่งชิงกันก็ถูกลบล้างออกไปเช่นกัน สุดท้ายจึงทำให้ระบบใหม่ที่ยิ่งใหญ่และชัดเจนเกิดขึ้นมา เพื่อความสุขในชีวิต และการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน นั่นก็คือระบบแห่งความเป็นใหญ่ของอัลลอฮฺ ﷻ ผู้ทรงครอบครองดูแลทุกสรรพสิ่งทั้งหมดในโลกนี้ (Saiyid Qutb (1994 : 6/3348)

อิสลามได้ต่อต้าน ความเป็นลักษณะนิยมในยุคสมัยญาฮิลียะฮฺในรูปแบบที่หลากหลาย แตกต่างกันไป เพื่อดำรงไว้ซึ่งระบบแห่งความเป็นมนุษย์ธรรมภายใต้ร่มเงาแห่งการดูแลของพระองค์อัลลอฮฺ ﷻ ไม่ใช่การดูแลของประเทศ ของกลุ่มชน ของญาติพี่น้อง ของภาษาและเชื้อชาติ เพราะทั้งหมดนี้ล้วนแล้วแต่เป็นความว่างเปล่า ไม่เป็นที่ยอมรับในอิสลาม

นี่คือพื้นฐานที่หนักแน่น มั่นคงของสังคมอิสลาม ก็คือรูปแบบหนึ่งของสังคมแห่งความเป็นมนุษย์ธรรม ในขณะที่มนุษย์บางส่วนพยายามเสาะแสวงหา ทุ่มเทพยดาม ไชวักว่า อยากที่จะได้มาครอบครอง แต่ต้องพบกับความว่างเปล่า เพราะพวกเขาไม่ดำเนินตามแนวทางที่เที่ยงตรงที่มีเพียงหนึ่งเดียว นั่นก็คือแนวทางสู่อัลลอฮฺ ﷻ หรือไม่ก็พวกเขาไม่ดำรงตนอยู่ภายใต้ร่มเงาที่เป็นเพียงหนึ่งเดียว นั่นคือ ร่มเงาแห่งอัลลอฮฺ ﷻ ในอายะฮฺนี้พระองค์ ﷻ ทรงตรัสแก่มนุษย์ว่า พระองค์ ﷻ ทรงสร้างมนุษย์ทั้งผู้ชายและผู้หญิง แต่พระองค์ ﷻ ไม่ทรงบอกถึงวิธีการสร้างมนุษย์ทั้งผู้ชายและผู้หญิงในอายะฮฺนี้ พระองค์ ﷻ ได้ทรงตรัสเอาไว้ในอายะฮฺอื่นในคัมภีร์ของพระองค์ ﷻ .

อิลซันกีฎิยฺ (al-Shanqitiy) (n.d.: 7/631) พระองค์ ﷻ ทรงตรัสถึงการสร้างผู้ชายคือ อาดัมมาจากดิน และได้ทรงบอกถึงความเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากดินดังกล่าวจนเป็นมนุษย์และทรงตรัสถึงการสร้างผู้หญิงคือพระนางหะวาจากผู้ชายคืออาดัม ดังที่ทรงตรัสไว้ในซูเราะฮฺอันนิสาอฺและซูเราะฮฺอื่น ๆ ดังนี้ :

....

(1 :)

ความว่า “มนุษย์ชาติทั้งหลาย จงยำเกรงพระเจ้าของพวกเจ้าที่ได้บังเกิดพวกเจ้ามาจากชีวิตหนึ่ง¹ และได้ทรงบังเกิดจากชีวิตนั้นซึ่งคูครองของเขา² และได้ทรงให้แพร่สะบัดไปจากทั้งสองนั้นซึ่งบรรดาชาย และบรรดาหญิงอันมากมาย....”

(อัครทูต : ส่วนหนึ่งจากอายะฮ์ที่ 1)

พระองค์ตรัสว่า :

....

(189 :)

ความว่า “พระองค์นั้นคือ ผู้ที่ได้ทรงบังเกิดพวกเจ้าจากชีวิตเดียว³ และทรงให้มันขึ้นจากชีวิตนั้นซึ่งคูครอง⁴ของชีวิตนั้น เพื่อชีวิตนั้นจะ ได้มีความสุขกับนาง....”

(อัลอะฮ์รอฟ : ส่วนหนึ่งจากอายะฮ์ที่ 189)

พระองค์ตรัสว่า :

....

(6 :)

ความว่า “พระองค์ทรงสร้างพวกเจ้าจากชีวิตหนึ่งแล้วจากชีวิตนั้นทรงทำให้เป็นของคูครองของมัน....”

(อัครทูต : ส่วนหนึ่งจากความหมายของอายะฮ์ที่ 6)

¹ คือ ท่านนบิอาดัม ซึ่งเป็นมนุษย์คนแรกที่ถูกบังเกิดขึ้นจากดิน

² ได้ทรงให้พระนางหะวาอู คูครองของท่านนบิอาดัมเกิดจากท่านนบิอาดัมเอง

³ คือ ท่านนบิอาดัม

⁴ คือ พระนางหะวาอู

จากอายะฮ์นี้ เป็นการยืนยันว่าการรู้จักกับต้นตระกูลของตนเองนั้นเป็นหนึ่งในหลักคำสอนของบทบัญญัติอิสลาม เพราะพระองค์ทรงสร้างพวกเขาให้เป็นกลุ่มชน เป็นสังคมก็เพื่อเป้าประสงค์ดังกล่าวเช่นกัน (al-Sa'adiy, 1997 : 7/139)

หลังจากที่พระองค์ ﷺ ทรงห้ามในอายะฮ์ที่ผ่านมาถึงการเยาะเย้ย การดูถูกเหยียดหยาม ดำหนดิเดียน การเรียกขานกันด้วยฉายาที่เจ้าตัวไม่ชอบ ในอายะฮ์นี้พระองค์ ﷺ ก็ทรงตอกย้ำถึงการห้ามอีกชนิดหนึ่ง พระองค์ ﷺ ทรงตรัสว่า แท้จริงแล้วมนุษย์ทั้งหมดนั้นมาจากบิดาและมารดาคนเดียวกัน ทำไมถึงต้องมาดูถูกพี่น้องด้วยกัน? ยิ่งไปกว่านั้น พระองค์ ﷺ ยังทรงให้พวกเขาอยู่กันเป็นกลุ่มเป็นสังคมที่แตกต่าง และหลากหลายกันออกไป เพื่อให้พวกเขาเหล่านั้นได้รู้จักกัน ได้ช่วยเหลือเกื้อกูลในผลประโยชน์ที่แตกต่างกันออกไป ไม่มีใครที่จะมีความประเสริฐมากไปกว่ากัน นอกจากผู้ที่ยำเกรง ผู้สร้าง ความสมานฉันท์ เพื่อพระองค์เท่านั้น .

สลามะฮ์ อัลดักฎ (Salamah al-Daqs) (1979 :186-187) ความหมายของอายะฮ์นี้ก็คือ พระองค์อัลลอฮ์ ﷻ ทรงสร้างทุก ๆ คนมาจากบิดามารดาคนเดียวกัน มนุษย์ทุกคนจึงมีความเท่าเทียมกัน โดยพื้นฐานทั้งต้นกำเนิดและต้นตระกูล เหมือนกับที่พวกเขาเหมือนกันในแง่ของต้นกำเนิดจากพระองค์ ﷻ ผู้ทรงสร้าง และอัลลอฮ์ ﷻ นั้นทรงสร้างพวกเขาให้เป็นกลุ่ม เป็นสังคมเป็นชุมชน เพื่อการทำความรู้จักซึ่งกันและกัน ในระหว่างเพื่อนบ้าน (บ้านใกล้เรือนเคียง) ที่อยู่ใกล้หรืออยู่ไกล จงเชื่อมสัมพันธ์ระหว่างเครือญาติ จงอย่าดูถูกผู้ใดที่อื่นจากตระกูลของเรา มนุษย์นั้นไม่มีสิ่งใดนอกจากสิ่งที่เขาพยายามเท่านั้น การงานต่าง ๆ ของเขาก็จะกลับไปหาตัวของเขาเองและมันก็จะเป็สิ่งที่ทำให้เขาพอใจ หรือภาคภูมิใจ และการยำเกรงก็เช่นกันก็เป็นความพยายามจากมนุษย์เช่นกัน การยำเกรงที่เป็นจุดตัดสิน เป็นตาชั่งแห่งความดีงามในทัศนะของอัลลอฮ์ ﷻ ดังนั้นเมื่อจะภาคภูมิใจในสิ่งใด ๆ สิ่งที่ควรภาคภูมิใจมากที่สุด คือ การมีความยำเกรงอย่างแท้จริงต่อพระองค์ ﷻ เพราะสิ่งที่มีความประเสริฐ และมีเกียรติมากที่สุด ณ ที่พระองค์ ﷻ นั่นก็คือ การยำเกรงต่ออัลลอฮ์ ﷻ จากอายะฮ์นี้พระองค์ ﷻ ทรงให้ความกระจ่างถึงการห้ามจากการภาคภูมิใจในวงศ์ตระกูล และพระองค์ ﷻ ทรงตรัสถึงแนวทางที่ถูกต้องในสิ่งที่ควรภาคภูมิใจ พระองค์ ﷻ ยังทรงรอบรู้อย่างละเอียดถึงความเป็นไปของมนุษย์ทั้งหมด รู้ถึงการประพฤติต่าง ๆ ของพวกเขา และพระองค์ ﷻ จะทรงตอบแทนในพฤติกรรมหรือการกระทำของพวกเขา ดังนั้น จงกระทำหรือนำเสนอแต่เฉพาะการงานที่ดี อย่าไปหลงภาคภูมิใจอยู่แต่เพียงวงศ์ตระกูลเพียงอย่างเดียว อิสลามเป็นศาสนาแห่งมนุษยชาติ เป็นศาสนาที่คงอยู่ตลอดไป (ตราบนานแสนนาน) และจงรำลึกอยู่เสมอว่าบรรดาผู้ศรัทธาทั้งหมดนั้นเป็นประชาชาติเดียวกัน เป็นเรือนร่างอันเดียวกัน เมื่ออวัยวะส่วนใดเจ็บอวัยวะส่วนอื่น ๆ ก็จะได้รับผลกระทบไปด้วย .

บรรดาผู้ศรัทธาต่างก็รู้ว่า สิ่งที่มีเกียรติมากที่สุด ณ ที่อัลลอฮ์ ﷻ นั่นคือการ ยำเกรงต่อพระองค์ ﷻ ดังนั้น จึงเป็นภาระที่จำเป็นต่อบรรดาผู้ศรัทธาที่จะต้องนำเอาการศรัทธา เหล่านี้มาเป็นเป้าหมายในการดำเนินชีวิตของพวกเขา และนำเอาความยำเกรงของพวกเขาเป็น สิ่งที่บ่งบอกถึงควมมีเกียรติของพวกเขา นี่คือการเจริญรุ่งเรืองในตัวของผู้ศรัทธาผู้มีความสูงสุดแห่ง ความเป็นมนุษย์ และนี่แหละคือสิ่งที่อิสลามนำมามอบให้แก่มนุษย์นับตั้งแต่ 13 ศตวรรษที่ผ่านมา ในช่วงเวลาที่มนุษย์ในยุคนี้ยังอยู่ในความหลงมกมาย กราบไหว้ยึดมั่นอย่าง ไร้จุดหมาย การมาของ ศาสนาอิสลามก็เพื่อที่จะลบล้างชนชั้นต่าง ๆ ที่มีอยู่ในสังคมมนุษย์ให้หมดไป ชักนำมนุษย์สู่ความ ยำเกรง และประพฤติด้านสิ่งที่ดี นี่คือการมาที่พระองค์ ﷻ ทรงตรัสไว้ถึงการที่จะให้บรรดาผู้ ศรัทธานั้นดำรงมั่นอยู่บนพื้นฐานแห่งความเป็นหนึ่งเดียวของมุสลิม และสำนึกอยู่เสมอว่าทุก ๆ คน นั้นเป็นพี่น้องกัน ดำเนินชีวิตอยู่บนพื้นฐานที่ชัดเจน นั่นก็คือ การปฏิเสธการอธรรมในทุก ๆ รูปแบบ ยึดถือ เชิดชูในสังขธรรม สกัดกั้นแนวทางของผู้ที่อธรรม นี่คือการส่งอันสูงส่งที่พระองค์ ﷻ ทรง ให้เกียรติต่อบรรดาพวกเขา และที่ยิ่งไปกว่านั้นก็คือ พวกเขาจะต้องพยายามสร้างความเข้าใจและ ใฝ่หาในอิสลาม ปฏิบัติตามในสิ่งดังกล่าวเพื่อสู่ความเป็นเลิศและสูงส่งในแง่หนึ่ง ส่วนในอีกแง่ หนึ่งก็เพื่อสู่ควมมีเกียรติ .

ดังนั้น จึงทำให้สาเหตุแห่งการทะเลาะเบาะแว้งในพื้นแผ่นดินนี้หมดไป ทำให้ จุดยืนต่าง ๆ ที่ตั้งอยู่บนความเอาเปรียบหมดสิ้นไป เป็นเหตุให้ภาพแห่งการช่วยเหลือเกื้อกูล เอื้อ อารคุดเด่นชัดมากยิ่งขึ้น บ่งบอกถึงพลังแห่งการสร้างสรรค์ของพระองค์ ﷻ ต่อมวลสรรพสิ่งอย่าง แท้จริง ทรงสร้างมนุษย์ทั้งหมดมาจากต้นกำเนิดเพียงแค่หนึ่งเดียว เหมือนกับการยกย่องแห่งความ สูงส่งให้สูงตระหง่านกว่าทุก ๆ แนวทาง นั่นก็คือธงแห่งความยำเกรงต่อพระองค์ ﷻ ภายใต้การ ครอบครองของพระองค์ ﷻ นี่คือการที่อิสลามทรงยกให้สูงส่ง เพื่อให้อยู่เหนือความคิดแห่งการยึดติดกับ เผ่าพันธุ์ เพราะสิ่งเหล่านั้นเป็นความโง่เขลา และนำไปสู่ความโง่เขลา มีการสร้างภาพ ตกแต่ง เรียก ขานกันอย่างนั้นอย่างนี้ (เพื่อให้ดูดี) แต่ทั้งหมดก็คือความโง่เขลา มกมาย ปราศจากหลักคำสอน อิสลามอย่างสิ้นเชิง อิสลามได้ประกาศสงครามกับการยึดติดกับเผ่าพันธุ์ในยุคอาณานิคมในทุก ๆ รูปแบบ ทุกยุคทุกสมัย เพื่อที่จะดำรงไว้ซึ่งระบบแห่งการดำเนินชีวิตของมนุษย์ที่สูงส่งภายใต้การ ครอบครอง เอาใจใส่ ของคำชี้แนะอันเป็นหนึ่งเดียวคือ การชี้แนะจากพระองค์ ﷻ และนี่ก็คือกฎเกณฑ์ที่ ดำรงอยู่บนสังคมของมุสลิม สังคมของมนุษย์ที่มีความสูงส่ง สังคมที่เปลี่ยนทัศนคติจากจินตนาการ สู่การปฏิบัติจริงอย่างเป็นรูปธรรมที่ชัดเจนและสามารถจับต้องได้อย่างแท้จริง (Salamah al-Daqs , 1979 : 190)

อายะฮ์นี้ ให้ความหมายที่ครอบคลุมในแง่ของข้อบัญญัติและจริยธรรมมากกว่า อายะฮ์ที่ผ่านมา เนื่องจากอายะฮ์ที่ผ่านมา นั้น พระองค์ ﷻ ทรงสนทนาเฉพาะต่อบรรดาผู้ศรัทธา

เท่านั้น เพื่อให้พวกเขาได้ปรับปรุง ซัดเกล้าตนเองและนำพาตัวเองสู่ความเป็นผู้ศรัทธา แต่ในอายะฮุนีพระองค์ ﷺ ทรงตรัสไม่เพียงพอก่อนนั้น ยิ่งไปกว่านั้นอายะฮุนีพระองค์ยังทรงให้บรรดาผู้ศรัทธาเอาใจใส่ ดูแลปฏิบัติในข้อบัญญัติและการมีจริยธรรมอันดีงามต่อผู้อื่นที่มีใช้ผู้ศรัทธาด้วยกัน คือ ต่อมวลมนุษย์ทั้งมวล ต่อทุก ๆ ประชาชาติ ต่อทุก ๆ ศาสนา เพราะนี่คือจริยธรรมของบรรดามนุษยชาติอย่างแท้จริง จำเป็นที่จะต้องปฏิบัติจนเป็นนิสัยและเป็นภาระจำเป็นต่อบรรดาผู้ศรัทธาให้เป็นส่วนหนึ่งจากการดำเนินชีวิตของเขา อย่าให้จริยธรรมที่ดีงามเหล่านี้ระดับประดาอยู่เพียงแค่ผู้ศรัทธาเท่านั้น แต่จงให้มันกระจายไปยังผู้อื่นที่ไม่ใช่ผู้ศรัทธาอีกด้วย เพื่อนำพาทุกคนสู่ความสมบูรณ์แบบ และพร้อมไปด้วยจริยธรรมที่ดีงามเสมอเท่าเทียมกัน .

พวกเขาทั้งหลาย โอ้บรรดามนุษย์ชาติทั้งหลายทั้งที่เป็นผู้ศรัทธาและไม่ศรัทธา พวกเจ้าต่างก็เป็นพี่น้องกันในแง่ของมนุษยธรรม เพราะพวกเจ้าต่างก็มาจากดินที่เดียวกัน

Salamah al-Daqs (1979 :193) คำตรัสของพระองค์ ﷺ ที่กล่าวว่า “แท้จริงฉันได้สร้างพวกเจ้ามาจากเศษดินและเศษทราย” นั้นหมายถึงท่านนบิอาดัมและพระนางหะวอา อายะฮุนีให้ความหมาย 2 หัวข้อใหญ่ ๆ ด้วยกัน คือ

1. อัลลอฮฺ ﷻ คือ ผู้ทรงสร้างมนุษย์ทั้งหมด ดังนั้น ในหมู่มวลมนุษย์ด้วยกันนั้น ไม่มีใครที่จะสูงส่งกว่ากันหรือแตกต่างกันในแง่ของการถูกสร้างจากพระองค์ ﷻ
2. แท้จริงแล้วแหล่งกำเนิดของมนุษย์ที่ถูกสร้างขึ้นมา นั้นมีเพียงหนึ่งเดียว และที่ที่มนุษย์จะต้องกลับไปก็มีเพียงหนึ่งเดียวเช่นกัน (คือ พระองค์อัลลอฮฺ ﷻ) .

สลามะฮฺ อัลดักศฺ (Salamah al-Daqs) (1979 : 195) พระองค์ ﷻ ทรงกล่าวว่า “แท้จริงแล้วฉันได้สร้างพวกเจ้ามา...” จากการสร้างนี้เป็นการบ่งบอกว่า พระองค์สร้างมนุษย์ทุกคนในสถานะที่เท่าเทียมกัน ไม่มีใครมีความประเสริฐมากไปกว่ากัน ถึงแม้ว่าจะมาจากไหนก็ตาม จึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องมาแย่งชิง แข่งขันกันว่า ใครดีกว่ากันในสิ่งที่ไร้สาระ เหมือน ๆ กับว่าความหมายของอายะฮุนีก็คือ พระองค์ ﷻ ทรงกระจายพวกเจ้าออกไปเป็นกลุ่ม เป็นก้อน เป็นสังคม เพื่อเป้าประสงค์ให้พวกเจ้าทำความรู้จักซึ่งกันและกัน จากความแตกต่างสู่ความสามัคคี และการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน .

สลามะฮฺ อัลดักศฺ (Salamah al-Daqs) (1979 : 196-197) จากอายะฮุนีจะเห็นได้ว่า มนุษย์นั้นแบ่งออกเป็นกลุ่มต่าง ๆ แต่ละกลุ่มก็มีถิ่นฐาน ภาษาการสนทนา และศาสนาเป็นของตนเอง มีวิถีชีวิตในการเป็นอยู่ในสังคม การเมือง การปกครองที่เป็นของตนเอง จากจุดแห่งการเรียกร้องจากพระองค์ ﷻ ดังกล่าว จึงทำให้มนุษย์มีความแตกต่างกันในแต่ละกลุ่ม แต่ละสังคม และการดำเนินชีวิต ด้วยสาเหตุแห่งความแตกต่างดังกล่าว ทำให้มนุษย์บางกลุ่มมีความเหนือกว่าสูงส่งกว่า และทำให้กลุ่มที่มีเกียรติเหนือกว่า อาจเนื่องมาจากความเจริญรุ่งเรือง ความเข้มแข็ง และ

อำนาจ รุกราน ช่มเหล่งแกกลุ่มที่อ่อนแอกว่า พระองค์ ﷺ จึงตรัสว่า “แท้จริงแล้วผู้ที่มีเกียรติที่สุด ณ ที่พระองค์ ﷺ นั้นก็คือผู้ที่มีความยำเกรงจากหมู่พวกเจ้า” เพื่อต้องการที่จะขัดเกลา สร้างทัศนคติที่ดี ที่ถูกต้องให้กับพวกเขา จากที่เคยมีทัศนคติที่ผิด ๆ ในเรื่องของความมีเกียรติอย่างแท้จริงในหมู่มวลมนุษย์ด้วยการเห็นเพียงแค่ภาพภายนอก จากบรรดากลุ่มของมนุษย์ด้วยกัน และให้ความเข้าใจที่ถูกต้องถึงเกียรติแห่งความสูงส่งที่แท้จริงในระหว่างมนุษย์ด้วยกัน นั่นก็คือการยำเกรง ใครก็ตามที่มีความยำเกรงต่ออัลลอฮ์ ﷻ มาก ในทัศนะของอัลลอฮ์ ﷻ เขาก็คือผู้ที่มีเกียรติและสูงส่งมากในสายตาของมนุษย์ เขาก็มีเกียรติและสูงส่งเช่นกัน ดังนั้น หากจะให้เกียรติกับผู้ใด ก็จงให้เกียรติที่ความยำเกรงของเขาที่มีต่ออัลลอฮ์ ﷻ

หรืออาจจะกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ความยำเกรงนั้นให้ความหมายที่ครอบคลุมถึงความดีงามทั้งในคุณาและอาภิเราะฮ์ และหากใครก็ตามที่ดำรงไว้ซึ่งคำสั่งของพระองค์ ﷺ พวกเขาคือ ผู้ที่มีความยำเกรง มีเกียรติในทัศนะของอัลลอฮ์ ﷻ และใครก็ตามที่มีเกียรติในทัศนะของอัลลอฮ์ ﷻ เขาก็มีเกียรติในสายตาของมนุษย์เช่นเดียวกัน อัลลอฮ์ ﷻ นั้นทรงรอบรู้สิ่งที่มีอยู่ในตัวของพวกเจ้ายิ่งกว่าตัวของพวกเจ้าเอง ดังนั้น สิ่งที่พวกเจ้ายกย่องกันในตัวของพวกเขา ก็มาจากสิ่งที่พระองค์ ﷻ ทรงสั่งสอนให้กับพวกเจ้า พระองค์ ﷻ ผู้ซึ่งรอบรู้ในตัวของพวกเขา บรรดาการกระทำของพวกเจ้า ทรงมีความปรีชาญาณถึงสิ่งที่อยู่ภายในและภายนอกของพวกเจ้า จากบรรดาการกระทำต่าง ๆ ของพวกเจ้า ทรงรอบรู้ในทุก ๆ สิ่ง ทุก ๆ อย่าง และทุก ๆ ความเป็นไปของสรรพสิ่งทั้งหมด จากช่วงสุดท้ายของอายะฮ์เป็นการบ่งบอกจากพระองค์ ﷻ ว่า แท้จริงแล้ว การยำเกรงนั้นที่อยู่ของมันคือ จิตใจ ที่มนุษย์ไม่สามารถมองเห็นได้ ไม่สามารถรู้ได้ว่า ใครคือผู้ที่มีความยำเกรงและมีความยำเกรงมากน้อยแค่ไหน .

4.10 การเสียสละในหนทางของอัลลอฮ์ ﷻ และการมีสัจจะในคำพูดและการกระทำ

4.10.1 การเสียสละในหนทางของอัลลอฮ์ ﷻ

พระองค์ ﷻ ทรงตรัสว่า :

(15 :)

ความว่า “แท้จริง ศรัทธาชนที่แท้จริงนั้น คือบรรดาผู้ศรัทธาต่ออัลลอฮ์ ﷻ และเราะฮ์สุล ﷺ ของพระองค์แล้วพวกเขาไม่สงสัยเคลือบแคลงใจ แต่

พวกเขาได้เสียดละ ต่อสู้คืนวันด้วยทรัพย์สินของพวกเขา และชีวิต
ของพวกเขาไปในหนทางของอัลลอฮ์¹ หนเหล่านั้นแหละคือ บรรดาผู้
สัจจริง”.

(อัลหุญร็อต : 15)

อิบน์ กะษีร์ (Ibn Kathir) (1992 : 4/234) กล่าวว่า คำว่า “โอ้บรรดาผู้ศรัทธา
ต่ออัลลอฮ์ และเราะฮูล ของพระองค์ แล้วพวกเขาไม่สงสัยเคลือบแคลงใจ ” หมายถึง พวกเขา
ไม่มีความสงสัยและไม่คลางแคลงใจแต่ทว่ากลับมีความมั่นใจ หนักแน่นอยู่ในแนวทางเดียว
เท่านั้นคือ การมีความสัจจริงอย่างแท้จริง “แต่พวกเขาได้เสียดละ ต่อสู้คืนวันด้วยทรัพย์สินของ
พวกเขา และชีวิตของพวกเขาไปในหนทางของอัลลอฮ์” หมายถึง พวกเขาได้ทุ่มเทความ
กล้าหาญของพวกเขา และใช้จ่ายทรัพย์สินของพวกเขาในการเคารพเชื่อฟังต่อพระองค์ และเพื่อ
ความพอพระทัยของพระองค์ .

ในตอนท้ายของอายะฮ์นี้ พระองค์ทรงตรัสถึงแก่นแท้ของการศรัทธา หรือการ
ศรัทธาที่แท้จริงและคุณค่าของมันเพื่อเป็นคำตอบให้กับชาวอาหรับชนบทที่พวกเขา กล่าวว่า “พวก
เราได้ศรัทธาแล้ว” ในขณะที่พวกเขาเองยังไม่เข้าใจเลยว่าอะไรคือแก่นแท้ของการศรัทธา หรือ
อะไรคือหลักศรัทธาที่แท้จริง และพวกเขา (ชาวอาหรับชนบท) มีความรู้สึกที่ว่า ท่านเราะฮูลเป็น
หนี้บุญคุณพวกเขา เนื่องจากพวกเขาเข้ารับนับถือศาสนาอิสลาม ในขณะที่พวกเขาไม่เคยเห็นค่า
ของความโปรดปรานจากอัลลอฮ์ ที่ทรงประทานความศรัทธาให้กับพวกเขา (Saiyid Qutb ,
1994 : 6/3349)

อัลสะอูดีย์ (al-Sa‘diy) (1997 : 7/140-141) ความหมายของอายะฮ์ “แต่พวกเขาได้
เสียดละ ต่อสู้คืนวันด้วยทรัพย์สินของพวกเขา และชีวิตของพวกเขาไปในหนทางของอัลลอฮ์
” นี้ก็คือ พวกเขาคือผู้ที่ได้รวบรวมเอาการศรัทธาต่อพระองค์ และเราะฮูล ของพระองค์
และการเสียดละต่อสู้ในหนทางของพระองค์ เข้าด้วยกัน ใครก็ตามที่ต่อสู้กับผู้ปฏิเสธ ก็เป็นการ
บ่งบอกถึงการมีความศรัทธาที่สมบูรณ์ในจิตใจเช่นกัน เพราะผู้ที่ทุ่มเท เสียดละชักชวนผู้อื่นมาสู่
อิสลาม ผู้การศรัทธาและปฏิบัติซึ่งบทบัญญัติของอิสลามคือ ผู้ที่มีความศรัทธาอย่างแท้จริง ดังนั้น
การทุ่มเทของเขาให้กับตัวของเขาเองก็เป็นสิ่งที่สมควรกระทำมากขึ้นไปอีก ส่วนผู้ที่ทุ่มเท เสียดละ
ไม่เต็มทีก็เป็นการบ่งบอกถึงความอ่อนแอในการศรัทธาของเขา (ที่มีต่อพระองค์อัลลอฮ์)
เช่นกัน พระองค์ ทรงตั้งเงื่อนไขของการศรัทธาว่า ต้องเป็นการศรัทธาที่ไม่มีการเคลือบแคลง

¹ จากลักษณะของมุอิมินผู้ศรัทธาอย่างแท้จริงในอายะฮ์นี้ พอสรุปได้ว่า การอิมาน คือการศรัทธา เชื่อมั่นที่ถูกซ่อนเร้นไว้ภายใน และ
อิสลามคือ การปฏิบัติที่ปรากฏให้เห็นคือ การกระทำ

สงสัยใด ๆ ทั้งสิ้น เพราะการศรัทธาที่ยังประโยชน์สูงสุดนั้นก็คือ การมีความมั่นใจที่มั่นคงอย่างแท้จริง ในสิ่งที่พระองค์ ﷺ ทรงสั่งให้มีการศรัทธา โดยที่ไม่นำมาซึ่งการสงสัย ไม่ว่าในรูปแบบใดก็ตาม

อัลฏาะบะรียฺ (al-Tabariy) (1987 : 11/91) ความหมายของคำว่า “แต่พวกเขาได้เสียดล ต่อผู้คืนรับด้วยทรัพย์สินสมบัติของพวกเขา และชีวิตของพวกเขาไปในหนทางของอัลลอฮฺ ﷻ” หมายถึง พระองค์ ﷻ ทรงบอกกล่าวแก่บรรดาชาวอาหรับที่พวกเขาอ้างว่า พวกเขาได้เป็นผู้ศรัทธาแล้ว แต่ว่าการศรัทธาของพวกเขา (แท้จริงแล้ว) ยังไม่ได้เข้าไปในจิตใจของพวกเขาเพราะผู้ศรัทธาที่แท้จริงนั่นก็คือ ผู้ที่ยอมรับ (อย่างสิ้นเชิง) ในอัลลอฮฺ ﷻ และเราะสูล ﷺ ของพระองค์ และไม่มี การเคลือบแคลงสงสัยใด ๆ ทั้งสิ้น ถึงความเป็นเอกะของพระองค์ ﷻ และการเป็นนบีของท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ และดำรงตนอยู่ในการเคารพ เชื่อฟังต่ออัลลอฮฺ ﷻ และเราะสูล ﷺ อย่างสม่ำเสมอ ปฏิบัติในสิ่งที่เป็นการกระทำอย่างสมบูรณ์จากข้อบัญญัติต่าง ๆ โดยไม่มีการคลางแคลงใจใด ๆ ทั้งสิ้น และเสียดลท่อมทรัพย์สิน และร่างกายของพวกเขาในหนทางของอัลลอฮฺ ﷻ ดังที่กล่าวว่า พวกเขาเสียดล ท่อมเท มีส่วนร่วมในการใช้จ่ายทรัพย์สินสมบัติของพวกเขา ท่อมเท ต่อผู้ในการออกศึกสงครามตามคำบัญชาของพระองค์ ﷻ เพื่อเชิดชูศาสนาอันสูงส่งของพระองค์ ﷻ

อัลศอบูนียฺ (al-Sabuniy) (1981 : 3/237-238) และบรรดาผู้ศรัทธาที่อ้างตนว่าเป็นผู้ศรัทธาที่แท้จริงนั่นคือ ผู้ที่ยอมรับ (อย่างสิ้นเชิง) ในอัลลอฮฺ ﷻ และเราะสูล ﷻ ของพระองค์ยึดมั่นอยู่ในความเป็นหนึ่งเดียวของพระองค์ และเราะสูล ﷻ ของพระองค์ด้วยความมั่นใจที่บริสุทธิ์และเปี่ยมล้น และการศรัทธาที่สมบูรณ์แบบจริง ๆ (และพวกเขาไม่มีการเคลือบแคลงสงสัยใด ๆ ทั้งสิ้น) คือ หลังจากนั้นพวกเขาก็ไม่มีการสงสัยใด ๆ ไม่มีการกังวลใด ๆ ในการศรัทธาของพวกเขา แต่กลับยิ่งเพิ่มความศรัทธาและความมั่นใจ (ในพระองค์ ﷻ) มากยิ่งขึ้น และพวกเขาท่อมเท ใช้จ่ายทรัพย์สินของพวกเขาอย่างริบเร่งในหนทางของพระองค์ ﷻ เพื่อหวังในความพึงพอใจจากพระองค์ ﷻ.

พวกเขา คือ ผู้ที่ยอมรับและไม่เคลือบแคลงสงสัยใด ๆ ทั้งสิ้น และดอkey้าความมั่นใจในการยอมรับของพวกเขาด้วยการเสียดล ต่อผู้ในหนทางของพระองค์ ﷻ และการปฏิบัติกิจการงานที่ดีงาม (al-Qurtubiy , 1952 : 8/228)

ความหมายของอายะฮ์นี้ก็คือ พวกเขาต่อผู้ในหนทางของอัลลอฮฺ ﷻ พร้อม ๆ กับท่านเราะสูล ﷻ เพื่อขับไล่ศัตรูของอัลลอฮฺ ﷻ คือผู้ปฏิเสธ ด้วยทรัพย์สินและร่างกายของพวกเขา คำว่า การท่อมเท หมายถึง ตัวของพวกเขาเตรียมพร้อมอยู่เสมอในการที่จะตอบรับภาระ ข้อเรียกร้องต่าง ๆ จากคำสั่งใช้ หรือบทบัญญัติของพระองค์ ﷻ ทั้งในยามสุขและยามทุกข์ เสมือนกับการ

ทুমเทเสี่ยสละทรัพย์สิน และร่างกายของพวกเขาเพื่อต่อสู้กับศัตรูของอิสลาม จากบรรดาพวกมุขรีกินและพวกปฏิเสธ การทุมเท เสี่ยสละทรัพย์สินและร่างกายของพวกเขานั้น ไม่มีเป้าหมายอื่นหรือจุดประสงค์อื่นแอบแฝง อย่างเพื่อผลประโยชน์แห่งโลกคุณยานี้ แต่ทว่าทุกอย่างเป็นไปได้เพื่อความพึงพอใจจากอัลลอฮ์ ﷻ และความสูงส่งในศาสนาของพระองค์ ﷻ พวกเขาเหล่านั้นแหละคือ ผู้สัจจริงในการศรัทธาที่มีต่อพระองค์ ﷻ อย่างแท้จริง (Jabir al-Jaza'iry : 5/133-134)

ในทัศนะของนักวิชาการศาสนบัญญัติ กล่าวว่า ระหว่างอิสลามและการอีมาน (ศรัทธา) นั้น ในแง่ของ หุกุม (ข้อบัญญัติ) ถือว่าเป็นสิ่งเดียวกัน เพราะความหมายของทั้งสองคำนี้ก็คือ การยอมรับ และการปฏิบัติตาม (al-Mawardi al-Basariy , n.d. : 5/338)

แต่ที่มองว่า (สองคำนี้) มีความหมายที่ต่างกัน มีอยู่ 2 แนวคิดด้วยกัน

1. ความหมายเดิมของคำทั้งสองนี้แตกต่างกัน เพราะคำว่าอัลอีมาน () (การศรัทธา) นั้น แยกมาจากคำว่า อัลอิมน์ () ซึ่งแปลว่า ความปลอดภัย ในขณะที่คำว่าอิสลาม () นั้นแยกออกมาจากคำว่า อัลสลัม () แปลว่า ความสงบสุข

2. เป็นที่รู้จักกันว่าคำว่าอิสลามนั้น เป็นชื่อของศาสนาที่มินบีมุฮัมมัด ﷺ เป็นผู้เผยแผ่ แต่คำว่าการศรัทธานั้นเป็นความเชื่อที่ใคร ๆ ก็สามารถศรัทธาได้กับทุก ๆ ศาสนาที่ตัวเองนับถือและก็ห้ามบรรดาชาวยะฮูดีย์และนัศรอนีย์กล่าวอ้างตัวเองว่าเป็นมุสลิม แต่ไม่เป็นที่ต้องห้ามแก่พวกเขาในการที่จะเรียกตัวของพวกเขาว่าเป็นผู้ศรัทธา (al-Mawardi al-Basariy , n.d. : 5/338)

ความหมายของอายะฮ์นี้ก็คือ การทุมเทในการเคารพภักดีต่ออัลลอฮ์และแสวงหาความพึงพอใจจากพระองค์ และความหมายของการเสี่ยสละในหนทางของอัลลอฮ์ยังรวมไปถึงการปฏิบัติในสิ่งที่ดี ที่เป็นคำสั่งของพระองค์ให้ปฏิบัติ (al-Shaukaniy , 1997 : 5/68) .

ความหมายของอายะฮ์นี้ก็คือ การเชื่อฟังต่อพระองค์ด้วยการปฏิบัติอิบาดะฮ์อย่างมากมายและหลากหลาย ทั้งที่อยู่ในรูปแบบของการกระทำที่ใช้ร่างกาย หรือด้วยการกระทำที่ใช้ทรัพย์สิน หรือกระทำทั้งสองอย่างรวมกัน อย่างเช่นการประกอบพิธีฮัจญ์ และการต่อสู้ในหนทางของอัลลอฮ์ (Muhammad al-'Amadiy ,n.d.: 7/124) .

4.10.2 การมีสัจจะในคำพูดและการกระทำ

พระองค์ ﷻ ทรงตรัสว่า :

...

(15 :)

ความว่า “...ชนเหล่านั้นแหละคือบรรดาผู้สัจจริง”

(อัลหุญร็อต : ส่วนหนึ่งจากอายะฮ์ที่ 15)

ความหมายของอายะฮ์นี้ก็คือ การศรัทธาของพวกเขาไม่ใช่แค่การได้เข้ารับอิสลาม แต่ยังคงกลัวการออกสงครามและต่อสู้ในหนทางของอัลลอฮ์ ﷻ อีกด้วย กระนั้น พวกเขาก็ยังหวังในการที่จะได้รับความช่วยเหลือ (จากท่านเราะฮูล ﷺ) จากการเข้ารับอิสลามของพวกเขา (al-Qurtubiy , 1952 : 8/228)

มีความสัจจริงในคุณลักษณะของผู้ที่มีการศรัทธา และรวมอยู่ในกลุ่มของผู้ที่มีการศรัทธา มิใช่ผู้ที่แอบอ้างถึงการเข้ารับอิสลามแต่เพียงภายนอกเท่านั้น หรือแอบอ้างว่าเป็นผู้ศรัทธา แต่กลับมีหัวใจที่ไม่สงบนิ่ง และไม่สามารถรู้ถึงความหมายที่แท้จริงของการศรัทธาได้ และไม่สามารถที่จะปฏิบัติในพฤติกรรมของผู้ที่ศรัทธาได้ (al-Shaukaniy , 1997 : 5/68)

พวกเขา คือ ผู้ที่ศรัทธาต่ออัลลอฮ์ ﷻ และเราะฮูล ﷺ มีความสัจจริงในคำพูดของเขาว่า เขา คือ ผู้ศรัทธาอย่างแท้จริง มิได้รวมอยู่ในกลุ่มของพวกที่กลัวความตาย ความเจ็บปวดและกลัวทรัพย์สิน เงินทองจะสูญหาย ท่าน Ibn Zaid กล่าวไว้ว่า หมายถึง พวกเขามีความสัจจริงในการศรัทธาของพวกเขาและปฏิบัติกิจการงานต่าง ๆ ของพวกเขา .

อัลสะอูดีย์ (al-Sa‘diy) (1997 : 7/141) พวกเขามีความสัจจริงในการศรัทธาของพวกเขาและปฏิบัติเฉพาะการงานที่พึงาม การที่คน ๆ หนึ่งแอบอ้างว่าตนเองเป็นผู้ที่มีความสัจจริง จำเป็นที่จะต้องมีหลักฐานหรือเหตุผลมายืนยันพิสูจน์ในความสัจจริงดังกล่าว แต่คำกล่าวอ้างที่ยิ่งใหญ่ยิ่งไปกว่านั้นอีกก็คือ การกล่าวอ้างเรื่องการศรัทธา (ที่แท้จริง) เพราะมันหมายถึง สิ่งที่จะนำไปสู่ความสุขสบาย ชัยชนะที่ถาวร และความสำเร็จที่อมตะตลอดกาล ดังนั้น ใครก็ตามที่แอบอ้างในสิ่งดังกล่าว (คือการสัจจริงและการศรัทธา) และได้ปฏิบัติตามหน้าที่นั้นอย่างเคร่งครัดสม่ำเสมอ นั่นแหละจึงเป็นสิ่งที่ยืนยันว่าเขา คือ ผู้ศรัทธาที่มีความสัจจริงอย่างแท้จริง แต่ทว่าหากใครไม่ปฏิบัติในแนวทางการปฏิบัติดังกล่าวก็เป็นสิ่งที่ยืนยันเช่นกันว่า คำกล่าวอ้างของเขานั้นไม่เป็นความจริง ส่วนคำกล่าวอ้างของพวกเขา ก็ไม่ยังประโยชน์ใด ๆ แก่พวกเขาเลย เพราะแท้จริงแล้ว การศรัทธานั้นอยู่ในจิตใจ ไม่มีใครที่สามารถล่วงรู้ได้นอกจากพระองค์ ﷻ เท่านั้น การดำรงมั่น หรือมั่นคงอยู่ในการศรัทธา หรือปฏิบัติศรัทธา เป็นเรื่องของพระองค์ ﷻ ที่ทรงล่วงรู้ถึงสิ่งที่อยู่ในจิตใจ .

สำหรับคุณลักษณะจริยธรรมต่าง ๆ ที่ระบุอยู่ในสุเราะฮ์อัลหุญร็อตนั้นยังไม่ใช่สูตรสำเร็จในหลักคำสอนของอิสลาม ในการสร้างผู้คนในสังคมให้มีจริยธรรมที่ดี เพราะยังมีหลักคำสอนและแนวทางการปฏิบัติอีกมากมายที่ยังไม่ได้ระบุอยู่ในสุเราะฮ์นี้ การศึกษา ค้นคว้า เรียนรู้

จึงยังคงอยู่ต่อไป เพื่อการเป็นป่าวที่ดีของอัลลอฮ์ ﷻ และจากการได้สัมผัสในชีวิตจริงพบว่า การมีจริยธรรมที่ดีนั้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบของความร่ำรวย ชาติตระกูล หรือความมีเกียรติ ดังนั้นมนุษย์ทุกคนจึงมีสิทธิ์ที่จะเป็นคนดี มีคุณธรรมและจริยธรรมได้เท่าเทียมกัน ด้วยหัวใจที่ปรารถนาความดีงามและด้วยทางนำจากพระองค์ ﷻ เพื่อการมีชีวิตที่สุขสบายอย่างถาวรในวันอาคิเราะฮ์ .